

A. Cat. b. 1349.

J. A. Friedrich Sculpsit. A. 92.

Contenta. ~~M. Jo. Pet. Miller, P.~~

Pomponius Mela de Situ orbis.

Index.

Julii Honorii oratoris excerpta.

Aethiici Cosmographia.

Gronovii notae in Melam.

Pomponius Mela c. Praef. P. Phoeniciis. Paris. ap.
Jo. Parvum (Petit) 1513 nona Junii, m. 4to.

Adolphus Fridericus Sigsmund,
Ulm, 1787.

H. D. 405. a

405. a

POMPONII MELÆ

LIBRI TRES
DE SITU ORBIS,

Cum Notis J. GRONOVII.

JULII HONORII ORATORIS
EXCERPTUM COSMOGRAPHIÆ

nunc primum ex MS. editum.

COSMOGRAPHIA, quæ falso
hactenus ÆTHICUM auctorem prætulit,
variis lectionibus ex MS. illustrata.

LUGD. BATAVORUM.
Apud JORDANUM LUCHTMANS 1685.

IMPROVISED

WALL

STREET

DEPT. OF THE

ARMY

WASHINGTON

OFFICE OF THE

CHIEF OF BUREAU

GENERAL

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Nobilissimis & Florentissimis

JUVENIBUS

ALEXANDRO
ZOETE DE LAEKE,

Hæredi in Villers, Zevender, &c.

E T

DAVIDI DE RUYTER

S. P.

IN quo orbe per continuam propaginis seriem conspicua pars fuere majores vestri, & nunc quoque proximi vobis acceptum ab illis locum gloriose tuentur; in quo or-

DEDICATIO.

be tam multi oculos in spem & paratum, quo se juvenus vestra componit ad cultum fortunæ ac lucis ab natura & fato vobis additæ, conjiciunt; quem orbem legendo aliquoties me ad jutore circummeastis, ut terrarum mariumq; partes & confinia inæqualitatesq; spectaretis facilius, eum lætus libens vobis offero. Qui quidem fieri non potest, ut non universus sic quoque appositus demereatur contemplantes, cogatque percensentes fateri videre se templum Dei, non minus quam Pythagoram aut Socratem ipsa universitas in animo considerata rapere poterat illuc, ut sic vocem Dei audire sibi viderentur. Sed tamen præcipue ille mediterranei maris tractus Græcorum prius

D E D I C A T I O.

prius opera & lingua & ingenio
 mollitus, deinde Romana ma-
 gnificientia non modo excultus,
 sed etiam pervius factus, ille, in-
 quam, ridet hic, exultat: nec
 satis; ille tripudians velut manu
 levatam Romam spectaculo ex-
 ponit, & quantopere illa & vo-
 bis & omnibus, qui humanum
 genus æstimant, se imputare pos-
 sit, declarat; ut quæ omnes illas
 oras non divisas laceratasque ut
 primo Græci, sed junctas & u-
 nitas vel urbibus vel pagis vel ca-
 stellis & prætoriis tanquam oculis
 illustravit jam tunc, quum oceani
 accolæ infando inertix & igno-
 rantix amore ne innotescere qui-
 dem vellent, in suo horridi lito-
 ris strepitu & septo nebulis ma-
 rinis aere somniantes; nedum

D E D I C A T I O.

id facere , ut id quod creaverat Deus, noscerent & perscrutarentur. Itaque & hic tractus & ipsa Roma tum vos, tum quemcunque alium huc invitat, ut per hoc regionum suarum compendium, quod ipsa velut gremio suo susceptum ac per barbara tempora ne periret servatum excitatis ingeniiis refovit, cognitioni rerum non modo ab se sed aliis quoque populis, qui illic recensentur, gestarum proluderetis, quod sancte & severe facitis. Nec vero nudus ille orbis simplexque & qualem inspexistis sæpius, nunc rursus expanditur. Sicut ipse verus orbis continet in se scabras quasdam rupes desertaque & inaccessa interim tesqua; sic in hac calamaria tabella audivistis pariter & agnovistis

D E D I C A T I O.

vistis intervenire partes, quæ vel-
ut penicillo artem suam desti-
tute & aberrante non ad intel-
lectum modo, sed ne ad conspe-
ctum quidem patebant, non suo
vitio, sed per ætatis injuriam.
Harum veros colores & aliquot
positionum justam seriem depre-
hendetis conatum me esse, ut per
hoc otium caniculare efferrem &
revocarem, quò sic vexationi ve-
stræ succurrerem; neque dubi-
tans quin hinc etiam apud vos
pretio hujus accuratissimi Πινυκιδίς
fiat non levis accessio, sustinui ta-
men id ipsum per nomina vestra
& hanc ἀνὰ δεξιὰν reddere vobis com-
mendatius & insinuare. Deus
Opt. Max. faciat, ut quum ex
hoc sæpe diuque peragrato justos
fructus perceperitis, ipsi tan-

DEDICATIO.

dem ad bonæ mentis firmandæ
 commercium per peregrina loca
 digressi redeatis onerati ornatique
 lautis artium ac disciplina-
 rum divitiis, per quas & paren-
 tibus tum placere tum similes ef-
 se, & patriæ amicisque inservire
 possitis. Valete, & me amate,
 tanto sincerius in vobis arden-
 tem, quanto tectius. Pridie Ca-
 lendas Octobres CIO IO C LXXXIV.

LE-

LECTORI

S. P. D.

TAntis post renatam bonarum literarum
lucem laudibus celebratum fuit hoc Geo-
graphiae breviarium & variorum vel po-
pulorum vel morum Πινaxιδιον, ab Pomponio Mela
conceptum scriptumque, tanta cura ad id, male
ab prioribus seculis habitum, sibi restituendum in-
cubuerunt viri & primi & multi, ut nemo, quem
studiorum amor, etiam tepidior, tenet, non inde
excitetur ad bene de eo existimandum, credatque
insigni & commoditate & amœnitate fraudatum,
quisquis id saltem non degustaverit. Si quis vero
duret contemplari pertinacius; & observet Plinio
aliisque jam ante tot secula, quum aliis multis
scriptoribus & iis haud dubie non levibus vilibusque
hæc eadem materia censeretur, hunc potissime pla-
cuisse, ut excerptis inde leporibus labores suos inge-
niosè distinguerent; quasi pro firmo statuentes, nec
quemquam ex Romanis id fecisse acutius, nec se
facere id posse: quin immo si ipse tantum sustineat
paulo laboriosius interiora ejus scrutari, & videat
vel dexteritatem hujus viri in ordinanda re sane-
quam perplexa, vel stupendas in argumento sterili
& arido & sic etiam contracto, quin etiam ex re-
censendis modo urbium, fluminum, montiumque
vocabulis contexendo, munditias an delicias divi-
tiasque dicam? vel denique studiosissimam in le-
genda

P R Æ F A T I O.

genda mediterranei maris ora, populorumque circa nunc sedibus, nunc moribus enarrandis curam; defigetur profecto nunquam satiandus, & laudes gratesque aget Mela, qui Latina Musa tam festivum & augustum descripti orbis donarium consecraverit. Hac animi & cogitationum facies mihi, hac aliis oborta fecit, ut tot primo aliquamdiu perscribarum operas, deinceps per typos vulgata sint hujus libelli exemplaria, ut quorum hæc brevi & vix ab torculari sicca direpta subinde renovari debuerint. Eadem hoc quoque tempore novæ editionis auspiciū fuit & hortamen. Nam quum & caritas & raritas exemplarum, præcipue sanctius emendatorum, summa esset, fatigareturque multorum petitionibus hic typographus, fessus tandem circumspexit remedium, & ad Pomponium rursus prælo subjiciendum vires suas contulit. Is ergo ut exiret commodissimus, commodior certe quam omnes priores, cura & industria quanta fieri potuit, providimus, vel cavendo a mendis typographicis, quibus affatim densis & sane enormibus maculata sunt ejus tum omnes, tum sane etiam novissima editio, quum in hac si unam in fine indicatam correxeris, vix aliam repertum iri confidamus; vel distinctionum accurata habenda ratione, vel indice concinnius formando, qui quidem inutilis & ridiculus & fallax etiam vulgo annectitur ad hoc usque tempus. Porro quod ad ipsius scripti correctionem attinet, non potuit ne deliberatio
quidem

P R Æ F A T I O.

quidem institui, ad cuius editionis exemplum exigicandem foret consultissimum. Adeo priores non Melam cognoscendum, sed libidinem genii potius sui lectoribus impegerrunt. Alii nondum pradii iis Geographiæ antiquæ instrumentis, quibus posteriores annos faustitas publica donavit, & inde audaciores, non dubitarunt in urbium locorumque appellationibus passim subicere, quæ ipsis aliunde nota erant. Alii brevitatem quandam in hoc scripto summam & male spectatam supponentes amputare & abjicere, quæ ipsis parum allubescabant, & videbantur quodammodo abesse posse, etsi verissima & contra omnem auctoritatem, sustinuerunt. Res ergo fuit quam maxime necessaria, ut in tam temeraria magnorum hominum hallucinatione aliquis formatus ea, quæ huc desiderari potest, peritia tum Geographiæ, tum Latina lingua, codices, quales ex vetustate residuos habere possumus, inspiceret, exigeret, & inde Melam quasi regeneraret, etiam ex contemplandis vitiis, quæ in eis antiquitus inoleverant. Id unice præstitit Vir clarissimi per bona studia nominis ac meriti Isaacus Vossius, & propterea libentes fatemur hanc quoque editionem plurimum ei debere. Ipsas ejusdem Observationes quominus typographo auctores fuerimus ut renovaret, causas habuimus & multas & non leves. Præterquam enim quod animus ferebat tale hoc corpus fieri, quo facile & habiliter quis uteretur; tum magna earum pars non Pomponio impenditur,

PRÆFATIO.

penditur, sed alibi occupata, plerumque auferri se patitur ad increpandas Salmasii (quo qui plura me docuerit, nullus est,) in Solinum Exercitationes, & ea occasione digressiones instituuntur, cisi forsitan & decora interdum & docta, tamen plane non ad Auctoris nostri proprie bonum conferentes. Non putavimus ergo nostra opera fieri debere, ut plura istarum vellicationum exemplaria mundo inferrentur, quum & satis nota ista sint, & si quibus nunc demum eas cognoscendi voluptas est, eis deesse commoditas per primam editionem nequeat. Nos quidem id iudicium nostrum non facimus. Sed non minus Salmasium nunc velut ἑκκλῆσιον ἀνὴρ, nunc in aliis prorsus imperitum traduci, quam reliquos viros insignes, qui vel notis conscribendis vel interpretationibus componendis declarare scriptorem aliquem vetustum voluerunt, & omnia ab Vossio velut legem partim corrigendi partim interpretandi accipere, idque tam præfractè & sine ulla exceptione, quis salubriter fieri posse & in talibus rite recteque versatum esse auctorem credat? Et usinam tamen id ubique ex merito & jure veniret, & ut ex illis saltem fieremus sapientiores! Sed non ita est: & ut scias, quantus successus in singulis fuerit, ut plura omittam, egregium unum specimen ad testimonium citemus, de Pallacopa, nobilissima Euphratis dioryge in Arabum campos. Hujus historiam scribit pag. 285 accurate narrare Arrianum, sed sensum verbo-

rum

P R Æ F A T I O.

rum non adsecutos esse interpretes: Ita enim illa reddenda esse; Itaque qua in Pallacopam exit Euphrates, illic firmiter ostium ejus obstruere proposuit. Quumque ad stadia triginta progressus esset, petrosa occurrit terra, quamque intercisam fuisse comparebat. Ea si continua fieret ac denuo conjungeretur, nequaquam ob sui firmitatem aquam transmissura esse videbatur ad antiquam illam Pallacopæ fossam: atque ita præstituto tempore, quandocunque Alexandro placeret, non difficile futurum fluminis divortium. *Hac est interpretatio Vossii; cui operæ pretium erit apponere Græca Arriani:* ἴθιεν μὲν δὴ ἐς τὴν Παλλακόπην ἐπείπερ ἔτι Εὐφράτης ὁ ῥέας, ταύτῃ δὲ ἔγνω βιβαίως ἀπκλείου τὴν ἐκβολὴν. προσελθόντι δὲ ὅσιν τοιοῦτος τελαχόνα ὑπόπληθε ἢ γὰρ ἰφαίνετο, οἷα ἀλκοπίσαι ἐξωαφῆς ἐχέειν τῇ πύλαι διώρυγι τῇ καὶ τῇ Παλλακόπῃ, ὅτ' αὖ ἀλκοίῳ παρῆεν τὸ ὕδωρ ὑπὸ τερρότητι τῇ γῆς, τήντι ἀπεσφῆν αὐτῇ τῇ πύλαγμῃ ὥρα μὴ χαλεπῶς γίγνηται. *Vide jam, Lector, an hic novus interpres ullam partem veræ sententia sit adsequutus certius, quam alii. Primo considera, unde hauriat duas illas voces occurrit & comparebat. Etenim si ἰφαίνετο ad priora jungi debet, non nisi occurrit significare potest; si ad posteriora, & notabit comparebat, unde petiit illud occurrit? Alterutrum certe est merum commentum cerebri Vossiani, non modo præter mentem Arriani, sed quo omnis veritas in fucum*

& va-

P R Æ F A T I O.

& vanum redigitur. Talis quoque est copulativa
 in illis quamque intercisam fuisse apparebat.
 Ubi illa in Arriano? an Græci illum non æque
 solent exprimere ac Latini? Deinde an oia Alexo-
 niote sic notat intercisam fuisse, ut jam non am-
 plius esset intercisa? Quis doctus Græce, quis ho-
 mo sanus, nedum Arriani studiosus id dicet ac
 talem harum duarum vocum versionem dabit? Ne
 dicam, quomodo comparebat intercisam esse? Atqui
 nunquam illic intercisa fuerat. Præterea an illud
 denuo ullum vestigium habet in Græcis? Inepie
 vertit ἀνεγφῶ divortium, quum notet repressio-
 nem & continentiam Euphratis intra ripas & a-
 versionem ab alveo in fossam, ut apparet manifeste
 in præcedentibus. Divortium vel diverticulum esse
 ἐκλεγεῖν docuit ex glossis Salmasius in eadem illa
 nota, in qua ille μὴ ἀλλὰ πάλαις sic reprehensus ab
 nostro occurrit. Jam quæ sententiæ universa summa
 est; si firmiter obstrueretur ostium, qua in Palla-
 copam exit Euphrates, & si quoque illa pars, quam
 intercisam fuisse comparebat, denuo conjungeretur,
 quo igitur iturus erat Euphrates? quo illud divor-
 tium fluminis ducetur, si nullum ex duabus ripæ
 aperturis pateret? Taceo, quod quum pateat mani-
 feste ab Arriano junctim posita esse ἑωαφὴς ἐξήντη τῇ
 πάλαι διώγει, ille hæc discerpit, & Gracismum
 talem nobis præscribat, ad cujus fœditatem omnia
 Salmasiana aurum sunt. Sed & auctores hujus
 fosse facit Arabas ad irrigandam fuculosam ter-
 ram

P R Æ F A T I O.

ram suam; quod certe non facit, *Arrianus*: ex quo perspicue constat eam factam ab *Assyriis*, ut ab inundationibus ex *Euphrate* per hanc alterius lateris aperturam suas terras liberarent. Hinc etiam tunc *Alexander* renovaturus eam fossam non *Arabibus* sed *Assyriis* erat gratificaturus, ut disertè testatur *Arrianus*. Sed de hoc *Pallacopa* alias plura, quoniam plures in eo & hoc ipso *Arriani* loco erraverunt. Caterum sufficit hoc adduxisse, ad tuendos nos, quod multiplicare observationes istas tempestivum non duxerimus. Et quis non agris oculis & lacrimans videt adeo temere fidem *Salmasii* illic in dubium vocari? ut quia *Salmasius* in *Solinianis* pag. 478 scribit libros habere deinde iterumque divisus ad *Deltam* & a *Melim* per omnem *Ægyptum*, supponat de industria in re tantilla mentiri voluisse magnum illum virum. Et sane fas fuerit hoc etiam in illo demonstrare. Sed quæ fides accusationis hujus? Nempe tota in eo, quod *Vaticani* & omnium codicum, quos viderit *Vossius*, constantem lectionem prædicet hanc deinde iterum iterumque divisus ad *Delta* & ad *Melin*. Sit sane ita: ego tamen testari possum prius illud iterum in scripto codice repertum a me non fuisse. Immo nec est in *Chisiano* exemplari. Deinde in iisdem non legebatur *Delta*, sed clare *Deltam*. Et in summa, emendationem *Vossii* non esse manum *Pomponii* certissime & mihi persuasi & aliis persuadere facile possum; sed id facere non putavi

P R Æ F A T I O.

*tavi esse hujus temporis aut loci, quia ipso in loco non-
 dum mihi satisfacio. Et hæc hæsitatio non tantum in
 hoc loco me continet, coërcetque, sed in multis aliis, quæ
 otiose & diu contemplari mihi non licuit. In quibus ta-
 men licuit, non dubitavi pro virili parte afferre tã
 naïera, ut loquebantur illi, & consulere placitissimo
 certe & festivissimo in tam, ut ipse vere dixit, non
 benigna materia, & nunquam sine summa lubentia
 lecto, utque opinor & spero posthac sæpius legendo
 scripto. Nam quos errores in eo ab aliis deprehensos &
 publicatos video, utinam in illis, quæ ipsi scripserunt,
 scribuntque, non plures projicerentur & projecti ef-
 sent! Tolle quosdam populares, & agnosces nullos, nisi
 placuerint maligni oculi, & de iis singulis responden-
 tem nunc agere, non fuit temporis nostri vel instituti.
 Hæc nostra qualiacunque sunt, mi Lector, ut in illis
 liberrime sensum meum patefeci, hoc unum agens, ut
 ardentissime speculatus illud admirabile hujus opusculi
 ingenium plene intelligerem; ita liberrime ut illis uta-
 ris, rogo, & quæ aliena ab Pomponio existimare po-
 tes, ne permitte, ne crede, quidquam invito aut in-
 credulo tibi imponi. Sed & ut augeremus pretium bo-
 nitatemque editionis hujus, excerptum Julii Honorii
 Oratoris velex eo alterius, quod toties citatum ab vi-
 ris doctis memineras, quum Parisiis essemus, ex
 bibliothecæ Thuanæ exemplari a nobis descriptum,
 hac occasione non ultra supprimendum putavimus, &
 quidem ita, ut nihil in eo nobis licere vellemus, sed pror-
 sus id haberes, quale in vetustissima membrana reperi-
 tur, ad literam conveniens; in quo unusquisque se exer-
 ceat. His ut sæpe antehac factum, Cosmographiam
 subjunximus, quæ Æthicum auctorem habere falso cre-
 dita, ut observatum viris doctis: & ne nuda exiret,
 varietates lectionum, quas scriptum ejusdem biblio-
 thecæ codicem olim ad editum comparantes annotavi-
 mus, apposuimus. Id quoque publici commodi causa: cui
 dum faveo, Lector, faveo etiam nobis ac Vale.*

POMPONII MELAE

DE

SITU ORBIS

LIBER I.

P R O O E M I U M.

Rbis situm dicere aggre-
dior, impeditum opus, &
facundiæ minimè capax;
(constat enim ferè ex gen-
tium locorumque nomini-

5 bus, & eorum perplexo latis ordine,
quem persequi, longa est magis quam
benigna materia) verum aspici tamen
cognoscique dignissimum, & quod sine
10 ope ingenii orantis ipsa sui contempla-
tione pretium operæ attendentium ab-
solvat. Dicam autem aliàs plura & ex-
actius: nunc ut quæque clarissima, &
strictim. Ac primò quidem quæ sit for-
15 ma totius, quæ maximæ partes, quo
singulæ modo sint, atque habitentur,
A expe-

expediam. Deinde rursus oras omnium
& littora, ut intra extraque sunt, atque
ut ea subit ac circumluit pelagus; ad-
ditis quæ in natura regionum incola- 20
rumque memoranda sunt. Id quo fa-
cilis sciri possit atque accipi, paulò
altius summa repetetur.

C A P. I.

Mundi in quatuor partes divisio.

OMne igitur hoc, quicquid est, cui mun-
di cœlique nomen indidimus, unum id
est, & uno ambitu se cunctaque amplectitur.
Partibus differt; unde sol oritur, Oriens
nuncupatur, aut Ortus: quo demergitur, Oc- 5
cidens, vel Occasus: quâ decurrit, Meridies:
ab adversa parte, Septentrio. Hujus medio
terra sublimis cingitur undique mari: eodem-
que in duo latera, quæ Hemisphæria nomi-
nantur, ab oriente divisa ad occasum, zonis 10
quinque distinguitur. Mediam æstus infestat,
frigus ultimas: reliquæ habitabiles paria agunt
anni tempora, verum non pariter. Antichtho-
nes alteram, nos alteram incolimus. Illius
situ ob ardorem intercedentis plagæ incogni- 15
to, hujus dicendus est. Hæc ergo ab ortu por-
recta ad occasum, & quia sic jacer, aliquanto
quam

quam ubi latissima est longior, ambitur omnis
oceano : quatuorque ex eo maria recipit ;
20 unum ab septentrione , à meridie duo , quar-
tum ab occasu. Suis locis illa referentur. Hoc
primum angustum, nec amplius decem milli-
bus passuum patens , terras aperit , atque in-
trat. Tum longè lateque diffusum , abigit
25 vastè cedentia littora, iisdemque ex diverso
prope coëuntibus , adeo in arctum agitur , ut
minus mille passibus pateat. Inde se rursus,
sed modicè admodum laxat : rursusque etiam
quam fuit arctius exit in spatium. Quo cum
30 est acceptum , ingens iterum & magno se ex-
tendit ambitu , cæterum exiguo ore paludi
conjungitur. Id omne quà venit , quàque di-
spergitur, uno vocabulo nostrum mare dicitur.
Angustias introitumque venientis, nos fretum,
35 Græci *πορθμὸν* appellant. Quà diffunditur , alia
aliis locis cognomina acceptat. Ubi primum
se coarctat, Hellespontus vocatur. Propontis,
ubi expandit. Ubi iterum pressit, Thracius
Bosporus. Ubi iterum effundit, Pontus Euxi-
40 nus. Quà paludi committitur , Cimmerius
Bosporus. Palus ipsa, Mæotis. Hoc mari &
duobus inclytis amnibus , Tanai & Nilo , in
tres partes universum dividitur. Tanais à
septentrione ad meridiem vergens, in mediam
45 ferè Mæotida defluit : ex diverso Nilus in pe-
lagus. Quod terrarum jacet à freto ad ea flumi-

na, ab altero latere Africam vocamus: ab altero, Europen: ad Nilum, Africam: ad Tanain, Europen. Ultra quicquid est, Asia est.

C A P. I I.

Brevis Asiae descriptio.

TRibus hanc è partibus tangit oceanus, ita nominibus ut locis differens. Eous ab oriente, à meridie Indicus, à septentrione Scythicus. Ipsa ingenti ac perpetua fronte versa ad orientem, tantum ibi se in latitudinem effundit, quantum Europa & Africa, & quod inter ambas pelagus immissum est. Inde cum aliquatenus solida processit, ex illo oceano quem Indicum diximus, Arabicum mare & Persicum, ex Scythico Caspium recipit: & ideo qua recipit angustior. Rursus expanditur, & fit tam lata quam fuerat. Deinde cum jam in suum finem aliarumque terrarum confinia devenit, media nostris æquoribus excipitur: reliqua altero cornu pergit ad Nilum, altero ad Tanain. Ora ejus cum alveo & Nili amnis ripis descendit in pelagus, & diu, sicut illud incedit, ita sua littora porrigit: deinde fit venienti obviam, & primum se ingenti ambitu incurvat, post se ingenti fronte ad Hellepontium fretum extendit: ab eo iterum obliquat
ad

ad Bosporum : iterumque ad Ponticum latus
 curva , aditum Mæotidos transverso margine
 attingit. Ipsam gremio ad Tanain usque com-
 25 plexa , fit ripa , qua Tanais est. In ea primos
 hominum accepimus ab oriente , Indos , Seres
 & Scythas. Seres media fermè Eoæ partis in-
 colunt , Indi & Scythæ ultima : ambo latè pa-
 tentes , neque in hoc tantum pelagus effusi.
 30 Spectant enim etiam meridiem Indi , oramque
 Indici maris (nisi quoad æstus inhabitabilem
 efficiunt) diu continuis gentibus occupant.
 Spectant & septentrionem Scythæ , ac littus
 Scythicum (nisi unde frigoribus arcentur) us-
 35 que ad Caspium sinum possident. Indis proxi-
 ma est Ariane , deinde Aria , & Cedrosis , &
 Persis ad sinum Persicum. Hunc populi Per-
 farum ambiunt , illum alterum Arabes. Ab his,
 quod in Africam restat , Æthiopum est. Illic
 40 Caspiani Scythis proximi sinum Caspium cin-
 gunt. Ultra Amazones , ultraque eas Hyper-
 borei esse memorantur. Interiora terrarum
 multæ variæque gentes habitant , Candari &
 Pariani , Bactri , Sugdiani , Harmatotrophi ,
 45 Comari , Coamani , Paropanissii , Dahæ : super
 Scythæ , Scytharumque deserta. At super
 Caspium sinum , Chomari , Massagetæ , Cadu-
 siii , Hyrcani , Iberes. Super Amazonas & Hy-
 perboreos , Cimmerii , Cissianti , Achæi , Geor-
 50 gi , Moschi , Coraxi , Pterophoritæ , Riphæes :

atque ubi in nostra maria tractus excedit,
 Mantiani, Tibarani: & notiora jam nomina,
 Amardi, Armenii, Comageni, Mariandyni,
 Veneti, Cappadoces, Gallogræci, Lycaones,
 Phryges, Pisidæ, Isauri, Lydi, Syroclilices. 55
 Rursus ex iis quæ meridiem spectant, eadem
 gentes interiora & littora tenent usque ad si-
 num Persicum. Super hunc sunt Parthi, &
 Assyrii: super illum alterum Babylonii. &
 super Æthiopas Ægyptii. Ripis Nili amnis 60
 & mari proxima iidem Ægyptii possident.
 Deinde Arabia angusta fronte sequentia littora
 attingit. Ab ea usque ad flexum illum quem
 supra retulimus, Syria: & in ipso flexu, Ci-
 licia: extra autem, Lycia & Pamphylia, Ca- 65
 ria, Jonia, Æolis, Troas usque ad Helleſpon-
 tum. Ab eo Bithyni sunt ad Thracium Bos-
 porum. Circa Pontum aliquot populi, alio
 alioque fine, omnes uno nomine Pontici di-
 cuntur. Ad lacum, Mæotici: ad Tanain, 70
 Sauromatæ.

C A P. III.

Brevis Europæ descriptio.

Europa terminos habet, ab oriente Ta-
 nain & Mæotida & Pontum; à meridie
 reliqua nostri maris; ab occidentè Atlanticum;
 à septentrione Britannicum oceanum. Ora
 ejus

5 ejus forma littorum à Tanai ad Hellespontum,
 quâ ripa est dicti amnis, quâ flexum paludis
 ad Pontum redigit, qua Propontidi & Hel-
 lesponto latere adjacet, contrariis littoribus
 Asiæ non opposita modo, verum etiam similis
 10 est. Inde ad fretum nunc vastè retracta, nunc
 prominens, tres maximos sinus efficit, toti-
 demque in altum se magnis frontibus evehit.
 Extra fretum ad occidentem inæqualis admo-
 dum, præcipuè media, quâ procurrit ad se-
 15 ptentrionem: nisi ubi semel iterumque grandi
 recessu abducitur, penè ut directo limite ex-
 tenta est. Mare quod primo sinu accipit Æ-
 gæum dicitur: quod sequenti, in ore, Jonium;
 Adriaticum, interius: quod ultimo, nos Thu-
 20 scum, Graii Tyrrhenum perhibent. Gentium
 prima est Scythia, alia quam dicta est, à Ta-
 nai in media fermè Pontici lateris; hinc in
 Ægæi partem pertinens Thracia. Huic Ma-
 cedonia adjungitur. Tum Græcia prominet,
 25 Ægæumque ab Ionio mari dirimit. Adriatici
 latus Illyris occupat. Inter ipsum Adriaticum
 & Thuscum Italia procurrit. In Thusco inti-
 mo Gallia est, ultra Hispania. Hæc in occiden-
 tem, diuque etiam ad septentrionem, diversis
 30 frontibus vergit. Deinde rursus Gallia est,
 longè & à nostris littoribus huc usque pro-
 missa. Ab ea Germani ad Sarmatas porrigun-
 tur, illi ad Asiam.

CAP. IV.

Brevis Africae descriptio.

Africa ab orientis parte Nilo terminatur, pelago à cæteris. Brevior est quidem quam Europa, quia nec usque Asiæ, & non totis hujus littoribus obtenditur, longior tamen ipsa quam latior, & quâ ad fluvium attingit, latissima. Utque inde procedit, ita media præcipuè in juga exurgens, pergit incurva ad occasum, fastigatque se molliter: & ideo ex spatio paulatim adductior. Ubi finitur, ibi maximè angusta est. Quantum incolitur, eximiè fertilis. Verum quod pleraque ejus inculta, & aut arenis sterilibus obducta, aut ob sitim cœli terrarumque deserta sunt, aut infestantur multo ac malefico genere animalium, vasta est magis quam frequens. Mare quo cingitur à septentrione, Libycum: à meridie, Æthiopicum: ab occidente, Atlanticum dicimus. In ea parte quæ Libyco adjacet, proxima Nilo provincia, quam Cyrenas vocant. Deinde, cui totius regionis vocabulo cognomen inditum est, Africa. Cætera Numidæ & Mauri tenent. Sed Mauri & in Atlanticum pelagus expositi. Ultra Nigritæ sunt, & Pharusii, usque ad Æthiopas. Hi & reliqua hujus, & totum latus quod meridiem spectat, usque
in

in Asiæ confinia possident. At super ea quæ
 Libyco mari ablunntur, Libyægyptii sunt,
 & Leucoæthiopes: & natio frequens multi-
 plexque Gætuli. Deinde latè vacat regio,
 30 perpetuo tractu inhabitabilis. Tum primos
 ab oriente Garamantas, post Augilas & Tro-
 glodytas, & ultimos ad occasum Atlantas au-
 dimus. Intra (si credere libet) vix jam homi-
 nes, magisque semiferi, Ægipanes, & Blem-
 35 myes, & Gamphasantes, & Satyri, sine tectis
 passim ac sedibus vagi, habent potius terras,
 quam habitant. Hæc summa nostri orbis, hæ
 maximæ partes: hæ formæ gentesque partium.
 Nunc exactius oras situsque dicturo, inde est
 40 commodissimum incipere, unde terras no-
 strum pelagus ingreditur: & ab iis potissi-
 mum quæ influenti dextra sunt. Deinde strin-
 gere littora ordine quo jacent: peragratisque
 omnibus quæ mare attingunt, legere etiam
 45 illa quæ cingit oceanus: donec cursus incepti
 operis intra extraque circumvectus orbem,
 illuc unde cœperit redeat.

CAP. V.

Particularis Africae descriptio.

MAURITANIA.

Dictum est Atlanticum esse oceanum, qui terras ab occidente contingeret. Hinc in nostrum mare pergentibus, læva Hispania, Mauritania dextra est. Primæ partes illa Europæ, hæc Africae. Ejus oræ finis, Mulucha: 5 caput atque exordium est promuntorium, quod Græci Ampelusiam, Afri aliter, sed idem significante vocabulo, appellant. In eo est specus Herculi sacer: & ultra specum Tinge oppidum pervetus, ab Antæo (ut ferunt) conditum. 10 Extat rei signum, parma elephantino tergore exsecta, ingens, & ob magnitudinem nulli nunc habilis: quam locorum accolæ ab illo gestatam pro vero habent, traduntque, & inde eximiè colunt. Deinde est mons præ- 15 altus, ei quem ex adverso Hispania attollit obiectus: hunc Abylam, illum Calpen vocant, columnas Herculis utrunque. Addit fama nominis fabulam, Herculem ipsum junctos olim perpetuo jugo diremissee colles, atque ita ex- 20 clusum antea mole montium oceanum, ad quæ nunc inundat admissum. Hinc jam mare latius funditur, summotasque vastius terras magno impetu

impetu inflectit. Cæterum regio ignobilis, &
 25 vix quicquam illustre sortita, parvis oppidis
 habitatur, parva flumina emittit, solo quam
 viris melior, & segnitie gentis obscura. Ex iis
 tamen quæ commemorare non piget, montes
 sunt alti, qui continenter & quasi de industria
 30 in ordinem expositi, ob numerum, septem, ob
 similitudinem fratres nuncupantur. Tamuda
 fluvius, & Rusadir, & Siga, parvæ urbes: &
 portus, cui Magno est cognomen ob spatium.
 Mulucha ille quem diximus amnis est, nunc
 35 gentium, olim regnorum quoque terminus,
 Bocchi Jugurthæque.

C A P. VI.

Numidia.

A B eo Numidia ad ripas exposita flumi-
 nis Ampsagæ, spatio quidem quam
 Mauritania angustior est, verum & culta ma-
 gis & ditior. Urbium quas habet, maximæ
 5 sunt, Cirta procul à mari, nunc Sittianorum
 colonia, quondam regum domus: sed cum Si-
 phacis foret opulentissima. Iol ad mare, ali-
 quando ignobilis, nunc, quia Jubæ regia fuit,
 & quod Cæsarea vocitatur, illustris. Citra
 10 hanc (nam in medio fermè littore sita est) Car-
 tenna & Arsinna sunt oppida, & Quiza castel-
 lum, & Laturus sinus, & Sardabale fluvius.
 Ultra,

Ultra , monumentum commune regiæ gentis ,
 deinde Icosium & Ruthisia urbes , & fluentes
 inter eas Aves & Vabar , aliaque quæ taceri 15
 nullum rerum famæve dispendium est. Inter-
 rius , & longè satis à littore (si fidem res ca-
 pit) mirum ad modum , spinæ piscium , muri-
 cum ostreorumque fragmenta , saxa attrita (uti
 solent) fluctibus , & non differentia marinis , 20
 infixæ cautibus anchoræ , & alia ejusmodi signa
 atque vestigia effusi olim usque ad ea loca pela-
 gi , in campis nihil alentibus esse inveniri que
 narrantur.

C A P. VII.

Africa minor.

Regio quæ sequitur à promuntorio Meta-
 gonio ad aras Philænorum , propriè no-
 men Africæ usurpat. In ea sunt oppida, Hippo
 regius , & Rusicade , & Tabraca. Deinde
 tria promuntoria, Candidum, Apollinis , Mer- 5
 curii , vastè projecta in altum , duos grandes si-
 nus efficiunt. Hipponensem vocant proximum
 ab Hippone Diarrhyto , qui littori ejus appo-
 situs est. In altero sunt castra Dellia , castra
 Cornelia , flumen Bagrada , urbes Utica , & 10
 Carthago : ambæ inclitæ , ambæ à Phœnici-
 bus conditæ. Illa fato Catonis insignis , hæc
 suo : nunc populi Romani colonia , olim im-
 perii

- perii ejus pertinax æmula: jam quidem iterum
 15 opulenta, etiam nunc tamen priorum excidio
 rerum, quam ope præsentium clarior. Had-
 drumentum, Leptis, Clupea, Abrotonum,
 Taphrure, Neapolis, hinc ad Syrtim adja-
 cent, ut inter ignobilia celeberrimæ. Syrti
 20 sinus est centum fere millia passuum, quæ mare
 accipit, patens: trecenta, quæ cingit. Verum
 importuosus atque atrox & ob vadorum fre-
 quentium brevia, magisque etiam ob alternos
 motus pelagi affluentis & refluents infestus.
 25 Super hunc ingens palus amnem Tritona
 recipit, ipsa Tritonis: unde & Minervæ cog-
 nomen inditum est, ut incolæ arbitrantur,
 ibi genitæ: faciuntque ei fabulæ aliquam fi-
 dem, quod quem natalem ejus putant, ludi-
 30 cris virginum inter se decertantium celebrant.
 Ultra est Oea oppidum, & Cinyps fluvius
 per uberrima arva decidens. Tum Leptis al-
 tera, & Syrtis, nomine atque ingenio par
 priori: cæterum altero ferè spatio quæ dehi-
 35 scit, quæque flexum agit, amplior. Ejus pro-
 muntorium est Bryon, ab eoque incipiens ora,
 quam Lotophagi tenuisse dicuntur, usque ad
 Phycunta (& id promuntorium est) impor-
 tuoso littore pertinet. Aræ ipsæ nomen ex
 40 Philænis fratribus traxere, qui contra Cyre-
 naïcos missi Carthagine ad dirimendum con-
 ditione bellum, diu jam de finibus, & cum
 magnis

magnis amborum cladibus gestum, postquam in eo quod convenerat non manebatur, ut ubi legati concurrerent, certo tempore utrinque 45 dimissi, ibi termini statuerentur: pacti de integro, ut quicquid citra esset, popularibus cederet (mirum & memoria dignissimum facinus) hinc se vivos obrui pertulerunt.

C A P. V I I I.

Cyrenaica.

INde ad Catabathmon Cyrenaica provincia est, in eaque sunt, Ammonis oraculum, fidei inclytæ: & fons, quem Solis appellant: & rupes quædam Austro sacra. Hæc cum hominum manu attingitur, ille immodicus ex- 5 urgit, arenasque quasi maria agens, siccis sævit fluctibus. Fons media nocte fervet, mox & paulatim tepescens, fit luce frigidus: tunc ut sol surgit, ita frigidior subinde: per meridiem maximè riget. Sumit deinde tepores ite- 10 rum, & prima nocte calidus, atque ut illa procedit, ita calidior: rursus cum est media, perfervet. In littore promuntoria sunt Zephyrion & Naustathmos, portus Parætonius, urbes Hesperis, Apollonia, Ptolemaïs, Arsi- 15 noë, atque (unde terris nomen est) ipsa Cyrene. Catabathmos vallis devexa in Ægyptum, finit

finit Africam. Oræ sic habitantur, ad nostrum
 maximè ritum moratis cultoribus, nisi quod
 20 quidam linguis differunt, & cultu Deorum,
 quos patrios servant, ac patrio more vene-
 rantur. Proximis nullæ quidem urbes stant,
 tamen domicilia sunt quæ mapalia appellantur.
 Victus asper, & munditiis carens. Primores
 25 sagis velantur, vulgus bestiarum pecudumque
 pellibus: humi quies epulæque capiuntur.
 Vasa ligno fiunt aut cortice. Potus est lac,
 succusque baccarum: cibus est caro, plurimum
 ferina. Nam gregibus (quia id solum opi-
 30 mum est) quoad potest parcitur. Interiores
 etiam incultius, sequuntur vagi pecora: utque
 à pabulo ducta sunt, ita se ac tuguria sua pro-
 movent: atque ubi dies deficit, ibi noctem
 agunt. Quamquam in familias passim & sine
 35 lege dispersi, nihil in commune consultant:
 tamen quod singulis aliquot simul conjuges, &
 plures ob id liberi agnatique sunt, nusquam
 pauci. Ex his qui ultra deserta esse memo-
 rantur, Atlantes solem execrantur, & dum
 40 oritur, & dum occidit, ut ipsis agrisque pe-
 stiferum. Nomina singuli non habent: non
 vescuntur animalibus: neque illis in quiete
 qualia cæteris mortalibus visere datur. Tro-
 glodytæ, nullarum opum domini, strident
 45 magis quam loquuntur, specus subeunt, alun-
 turque serpentibus. Apud Garamantes jam ar-
 menta

menta sunt ; eaque obliqua cervice pascuntur ; nam pronis directâ in humum cornua officiant. Nulli certa uxor est, ex his qui tam confuso parentum coitu passim incertique nascuntur , quos pro suis colant , formæ similitudine agnoscunt. Augilæ manes tantum Deos putant : per eos dejerant , eos ut oracula consulunt : precatique quæ volunt , ubi tumulis incubuere , pro responsis ferunt somnia. Fœminis eorum solenne est , nocte qua nubunt , omnium stupro patere , qui cum munere advenerint : & tum cum plurimis concubuisse , maximum decus : in reliquum pudicitia insignis est. Nudi sunt Gamphasantes , armorumque omnium ignari : nec vitare sciunt tela , nec jacere : ideoque obvios fugiunt , neque aliorum quam quibus idem ingenii est , aut congressus , aut colloquia patiuntur. Blemmyis capita absunt : vultus in pectore est. Satyris , præter effigiem , nihil humani. Ægipanum quæ celebratur , ea forma est. Hæc de Africa.

C^{1.} A P. IX.*Particularis Asiæ descriptio.*

Æ G Y P T U S.

A siæ prima pars Ægyptus inter Cataba-
 rhmon & Arabas, ab hoc littore penitus
 immissa, donec Æthiopiam dorso contingat,
 ad meridiem refugit. Terra expert³ imbrum,
 5 mirè tamen fertilis, & hominum aliorumque
 animalium perfœcunda generatrix. Nilus effi-
 cit, amnium in nostrum mare permeantium ma-
 ximus. Hic ex desertis Africæ missus; nec
 statim navigari facilis, nec statim Nilus est:
 10 sed cum diu simplex sævusque descendit, circa
 Meroën latè patentem insulam in Æthiopiam
 diffunditur, alteraque ex parte Astaboras, al-
 tera Astapes dictus est. Ubi rursus coit, ibi
 nomen hoc capit. Inde partim asper, partim
 15 navigia patiens, in immanem locum devenit:
 ex quo præcipiti impetu egressus, & Ta-
 chempso alteram insulam amplexus, usque ad
 Elephantidem urbem Ægyptiam atrox adhuc
 fervensque decurrit. Tum demum placidior,
 20 & jam penè navigabilis, primum juxta Cerca-
 forum oppidum triplex esse incipit. Deinde
 iterum iterumque divisus, ad Deltaë acumen
 it per omnem Ægyptum vagus atque disper-
 sus:

fus : septemque in ora se scindens , singulis ta-
 men grandis , evolvitur. Non pererrat autem 25
 tantum eam , sed æstivo fidere exundans etiam
 irrigat , adeo efficacibus aquis ad generandum
 alendumque , ut præter id quod scatet pisci-
 bus , quod Hippopotamos Crocodilosque ,
 vastas belluas , gignit ; glebis etiam infundat 30
 animas , ex ipsaque humo vitalia effingat. Hoc
 eo manifestum est , quod ubi sedavit diluvia ,
 ac se sibi reddidit , per humentes campos quæ-
 dam nondum perfecta animalia , sed tum pri-
 mum accipientia spiritum , & ex parte jam for- 35
 mata , ex parte adhuc terrea , visuntur. Cre-
 scit porrò , sive quod solutæ magnis æstibus ni-
 ves , ex immanibus Æthiopix jugis , largius
 quam ripis accipi queant , defluunt : sive quod
 sol hyeme terris propior , & ob id fontem ejus 40
 minuens , tunc altius abit , finitque integrum ,
 & ut est plenissimus , surgere : sive quod per
 ea tempora flantes Etesix , aut actas à septen-
 trione in meridiem nubes super principia ejus
 imbre præcipitant , aut venienti obvii adverso 45
 spiritu , cursum descendantis impediunt : aut
 arenis , quas cum fluctibus littori applicant , ostia
 obducunt : fitque major , vel quod nihil ex se-
 met amittit , vel quod plus quam solet accipit ,
 vel quod minus quam debet emittit. Quod si 50
 est alter orbis , suntque oppositi nobis à meri-
 die Antichthones , ne illud quidem à vero ni-
 mium

mium abscefferit, in illis ortum amnem, ubi
 subter maria cæco alveo penetraverit, in no-
 55 stris rursus emergere, & hac re solstitio accre-
 scere, quod tum hyems sit unde oritur. Alia
 quoque in his terris mira sunt. In quodam lacu
 Chemmis insula lucos silvasque & Apollinis
 grande sustinens templum, natat, & quocun-
 60 que venti agunt, pellitur. Pyramides tricenûm
 pedum lapidibus extractæ: quarum maxima
 (tres namque sunt) quatuor fere soli jugera sua
 sede occupat: totidem in altitudinem erigitur.
 Mœris, aliquando campus, nunc lacus, quin-
 65 genta millia passuum in circuitu patens, altior
 quam ad navigandum magnis onustisque navi-
 bus fatis est. Psammetichi opus Labyrinthus,
 domos ter mille & regias duodecim perpetuo
 parietis ambitu amplexus, marmore extractus
 70 ac rectus, unum in se descensum habet, intus
 penè innumerabiles vias, multis ambagibus
 huc & illuc remeantibus, sed continuo anfra-
 ctu, & sæpe revocatis porticibus ancipites:
 quibus subinde alium super alios orbem agen-
 75 tibus, & subinde tantum redeunte flexu quan-
 tum processerat, magno & explicabili tamen
 errore perplexus est. Cultores regionum mul-
 to aliter à cæteris agunt. Mortuos limo obliti
 plangunt. Nec cremare aut fodere fas putant:
 80 verum arte medicatos intra penetrabilia collo-
 cant. Suis literis perverse utuntur. Lutum in-

ter manus, farinam calcibus subigunt. Forum
 ac negotia foeminae, viri pensa ac domos cu-
 rant: onera illae humeris, hi capitibus acci-
 piunt. Parentes cum egent, illis necesse, his 85
 liberum est alere. Cibos palam & extra sua
 tecta capiunt: obscœna intimis ædium red-
 dunt. Colunt effigies multorum animalium,
 atque ipsa magis animalia; sed alii alia: adeo
 ut quædam eorum, etiam per imprudentiam, 90
 interemisse, capitale sit: & ubi morbo aut
 fortè extincta sint, sepelire ac lugere solenne
 sit. Apis populorum omnium numen est; bos
 niger, certis maculis insignis, & cauda lingua-
 que dissimilis aliorum. Rard nascitur, nec coi- 95
 tu pecoris (ut ajunt) sed divinitus & cœlesti
 igne conceptus; diesque quo gignitur, genti
 maximè festus est. Ipsi vetustissimi (ut prædi-
 cant) hominum, trecentos & triginta reges
 ante Amasin, & supra tredecim millium an- 100
 norum ætates, certis annalibus referunt: man-
 datumque literis servant, dum Ægyptii sunt,
 quater cursus suos vertisse sidera, ac solem bis
 jam occidisse, unde nunc oritur. Viginti millia
 urbium Amasi regnante habitarunt, & nunc 105
 multas habitant. Earum clarissimæ procul à
 mari, Sais, Memphis, Syene, Bubastis, Ele-
 phantis, & Thebæ, uti quæ (ut Homero di-
 ctum est) centum portas, sive (ut alii ajunt) 110
 centum aulas habent, totidem olim principum
 domos:

domos: solitasque singulas, ubi negotium exegerat, dena armatorum millia effundere. In littore Alexandria, Africæ contermina, Pelusium Arabiæ. Ipsas oras secant Canopicum, Bolbiticum, Sebennyticum, Pathmeticum, Mendesium, Taniticum, Pelosiacum, Nili ostia.

C A P. X.

A R A B I A.

Arabia hinc ad Rubrum mare pertinet, sed illic magis læta & ditior, thure atque odoribus abundat: hinc, nisi quâ Casio monte attollitur, plana & sterilis. Portum ad-
5 mittit Azotum suarum mercium emporium: quâ in altum abit, adeo edita, ut ex summo vertice à quarta vigilia ortum solis ostendat.

C A P. XI.

S Y R I A.

SYria latè littora tenet, terrasque etiam la-
5 tius introrsus, aliis aliisque nuncupata nominibus. Nam & Cœle dicitur, & Mesopotamia, & Damascene, & Adiabene, & Babylonica, & Judæa, & Sophene. Hinc Palæstina est, quâ tangit Arabas: tum Phœnicæ, & ubi se Ciliciæ committit, Antiochia. Olim

ac diu potens : sed cum eam regno Semiramis tenuit , longè potentissima. Operibus certè ejus , insignia multa sunt : duo maximè excellunt ; constituta urbs miræ magnitudinis Babylon , ac siccis olim regionibus Euphrates & Tigris immissi. Cæterum in Palæstina est ingens & munita admodum Gaza. Sic Persæ ærarium vocant : & inde nomen est, quod cum Cambyfes armis Ægyptum peteret , huc belli & opes & pecuniam intulerat. Est non minor Ascalo. Est Ioppe , ante diluvium (ut ferunt) condita : ubi Cephea regnasse eo signo accolæ affirmant , quod titulum ejus , fratrisque Phineï , veteres quædam aræ cum religione plurima retinent. Quinetiam rei celebratæ carminibus ac fabulis , servatæque à Perseo Andromedæ clarum vestigium , bellæ marinæ ossa immania ostentant.

CAP. XII.

PHOENICE.

PHœnicen illustravêre Phœnices , solers hominum genus , & ad belli pacisque munia eximium. Literas & literarum operas , aliasque etiam artes , maria navibus adire , classe configere , imperitare gentibus , regnum præliumque commenti. In ea est Tyros , aliquando insula , nunc annexa terris deficit. Ab impugnante

pugnante quondam Alexandro jacta opera. Vici tenent ulteriora : & adhuc opulenta Si-
 10 don , antequam à Persis caperetur , maritimarum urbium maxima. Ab ea ad promuntorium Euprosopon duo sunt oppida , Byblos & Bötrys. Ultra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia ; locus ex numero Tripolis dicitur.
 15 tur. Tum Simyra castellum , & urbs non obscura Marathos. Inde jam non obliqua pelago , sed adversa adjacens Asia , grandem sinum inflexo tractu littoris accipit. Populi dites circumfident ; situs efficit : quia regio fertilis ,
 20 crebris & navigabilibus alveis fluminum pervia , diversas opes maris atque terrarum facili commercio permutat ac miscet. In eo prima est reliqua pars Syriæ , cui Antiochiæ cognomen additur. Et in ora ejus urbes , Seleucia ,
 25 Paltos , Berytos , Laodicea , Rhosos ; amnesque inter eas eunt Lycos , & Paltos , & Orontes. Tum mons Amanus , & ab eo statim Myriandros & Cilices.

CAP. XIII.

C I L I C I A.

AT in recessu intimo locus est magni aliquando discriminis , fusorum ab Alexandro Persarum fugientisque Darii spectator ac testis. Nunc ne minimè quidem , tunc ingenti

urbe celebris Issò fuit, & hac re sinus Issicus 5
dicitur. Procul inde Ammodes promuntorium
inter Pyramum Cydnumque fluvios jacet.
Pyramus Issò prior Mallon præterfluit. Cyd-
nus ultra per Tarsum exit. Deinde urbs est
olim à Rhodiis Argivisque, post piratis Pom- 10
peio assignante possessa; nunc Pompeiopolis,
tunc Solœ. Juxta in parvo tumulo Arati poë-
tæ monumentum, ideo referendum, quia igno-
tum, quam ob causam jacta in id saxa dissi-
liunt. Non longè hinc Corycos oppidum, por- 15
tu saloque incingitur, angusto tergore conti-
nenti adnexum. Supra specus est, nomine Co-
rycius, singulari ingenio, ac supra quam de-
scribi facile sit eximius. Grandi namque hiatu
patens, montem littori appositum, & decem 20
stadiorum clivo satis arduum ex summo statim
vertice aperit. Tunc altè demissus, & quan-
tum demittitur amplior, viret lucis pendentibus
undique, & totum se nemoroso laterum
orbe complectitur: adeo mirificus ac pulcher, 25
ut mentes accedentium primo aspectu conster-
nat; ubi contemplatù duravère, non satiet.
Unus in eum descensus est, angustus, asper,
quingentorum & mille passuum, per amœnas
umbras & opaca silvæ quiddam agreste reso- 30
nantis, rivis hinc atque illinc fluitantibus.
Ubi ad ima perventum est, rursus specus al-
ter aperitur ob alia dicendus. Terret ingre-
dientes

35 dentes sonitu cymbalorum divinitus & ma-
 gno fragore crepitantium. Deinde aliquamdiu
 perspicuus, mox & quod magis subitur obscu-
 rior, ducit ausos penitus, altèque quasi cuni-
 culo admittit. Ibi ingens annis ingenti fronte
 se extollens, tantummodo se ostendit, & ubi
 40 magnum impetum brevi alveo traxit, iterum
 demersus absconditur. Intra spatium est, ma-
 gis quam ut progredi quispiam ausit horri-
 bile, & ideo incognitum. Totus autem au-
 gustus & verè sacer, habitarique à diis &
 45 dignus & creditus, nihil non venerabile &
 quasi cum aliquo numine se ostentat. Alius
 ultra est, quem Typhoneum vocant, ore
 angusto, & multum (ut experti tradidère)
 pressus, & ob id assidua nocte suffusus, neque
 50 unquam perspici facilis: sed quia aliquando
 cubile Typhonis fuit, & quia nunc demissa
 in se confestim exanimat, natura fabulaque
 memorandus. Duo deinde promuntoria sunt,
 Sarpedon, finis aliquando regni Sarpedonis,
 55 & quod Ciliciam à Pamphylia distinguit, Ane-
 murium, interque ea Celendris & Nagidos,
 Samiorum coloniae; sed Celendris Sarpedoni
 propior.

C A P. XIV.

P A M P H Y L I A.

IN Pamphylia est Melas, navigabilis fluvius: oppidum Sida, & alter fluvius Eurymedon. Magna apud eum Cimonis Atheniensium ducis adversus Phoenicas & Persas navalis pugna atque victoria fuit. Mare, quo pugnatum est, 5 ex edito admodum colle prospectat Aspendos: quam Argivi condiderant, possedere finitimi. Deinde alii duo validissimi fluvii, Cestros & Cataractes. Cestros navigari facilis: hic quia se præcipitat, ita dictus. Inter eos Perga est op- 10 pidum, & Dianæ, quam ab oppido Pergæam vocant, templum. Transeosdem mons Sardemisus, & Phaselis à Mopso condita, finis Pamphyliae.

C A P. XV.

L Y C I A.

LYcia continuo, cognominata à Lyco rege, Papiionis filio, atque (ut ferunt) infestata olim Chimæaræ ignibus, Sidæ portu & Tauri promuntorio grandem sinum claudit. Taurus ipse ab Eois littoribus exurgens, vastè satis 5 attollitur. Deinde dextro latere ad septentrionem, sinistro ad meridiem versus, it in occidentem

dentem rectus & perpetuo jugo ; magnarum-
 que gentium, quâ dorsum agit, terminus. Ubi
 10 terras diremit, exit in pelagus. Idem autem
 & totus, ut dictus est, dicitur, etiam quâ
 spectat orientem. Deinde Emodes, & Cau-
 casus, & Paropamisus; tum Caspiæ pylæ,
 Niphates, & Armeniæ pylæ: & ubi jam nostra
 15 maria contingit, Taurus iterum. Post ejus pro-
 montorium flumen est Limyra, & eodem no-
 mine civitas: atque ut multa oppida, sic præ-
 ter Patara non illustria. Illam nobilem facit de-
 lubrum Apollinis, quondam opibus & oraculi
 20 fide, Delphico simile. Ultra Xanthus flumen,
 & Xanthus oppidum, mons Cragus, & quæ
 Lyciam finit urbs Telmessos.

C A P. XVI.

C A R I A.

Caria sequitur. Habitator incertæ originis.
 Alii indigenas, sunt qui Pelasgos, qui-
 dam Cretas existimant. Genus usque eo quon-
 dam armorum pugnæque amans, ut aliena
 5 etiam bella mercede ageret. Hic castella ali-
 quot sunt, deinde promuntoria duo, Pedalion
 & Crya: & secundum Calbin amnem Canus
 oppidum, valetudine habitantium infame. In-
 de ad Halicarnasson hæc adjacent, Rhodiorum
 10 aliquot coloniæ; portus duo, Gelos, & cui ex
 urbe

urbe quam amplectitur, Tifanusa cognomen est. Inter eos oppidum Larymna, & Pandion collis in mare emissus. Tum tres ex ordine sinus, Thymnias, Schœnus, Bubeſſius. Thymniæ promuntorium Aphrodisium est, 15 Schœnus ambit Hylam, Bubeſſius Acanthum. Gnidas in cornu peninsulæ: interque eam & Ceramicum sinum in recessu posita Euthane. Halicarnassos Argivorum colonia est: & cur memoranda sit, præter conditores, Mausoleum 20 efficit, regis Mausoli monumentum, unum de miraculis septem, Artemisæ opus. Trans Halicarnasson illa sunt, littus Leuca, urbes Myndus, Caryanda, Neapolis, sinus Iasius & Basilicus. In Iasio est Bargylos. 25

C A P. XVII. I O N I A.

Post Basilicum Ionia aliquot se ambagibus sinuat: & primum à Posideo promuntorio flexum inchoans, cingit oraculum Apollinis, dictum olim Branchidæ, nunc Didymæi: Miletum, urbem quondam Ionæ totius belli pacis- 5 que artibus principem, patriam Thaletis astrologi, & Timothei musici, & Anaximandri physici, aliorumque civium inclytis ingeniis merito inclytam, ubicunque Ioniam vocant: urbem Hippum: amnis Mæandri exitum: Latmum 10 montem,

montem, Endymionis à Luna (ut ferunt) ad-
 mati fabula. nobilem. Deinde rursus inflexa
 cingit urbem Prienen, & Gæsi fluminis ostium:
 15 moxque ut majore circuitu, ita plura com-
 plectitur. Ibi est Panionium sacra regio, &
 ob id eo nomine appellata quod eam commu-
 niter Iones colunt. Ibi à fugitivis, ut ajunt,
 condita (nomen famæ annuit) Phygela. Ibi
 Ephesus, & Dianæ clarissimum templum,
 20 quod Amazones Asia potentes sacrasse tradun-
 tur. Ibi Caystros amnis: ibi Lebedos, Clarii-
 que Apollinis fanum, quod Manto, Tiresiæ
 filia, fugiens victores Thebanorum Epigonos,
 & Colophon, quam Mopsus ejusdem Mantûs
 25 filius statuit ad promuntorium quo sinus claudi-
 tur, quod altera parte alium, quem Smyrnæum
 vocant, efficit, angustisque cervicibus reliqua
 extendit. Inde latius abit in peninsulæ faciem.
 Super angustias, hinc Teos, illinc Clazomenæ.
 30 Quæ terga agunt, confinio adhexæ muri, di-
 versis frontibus diversa maria prospectant. In
 ipsa peninsula est Coryna. In sinu Smyrnæo est
 Hermus amnis, & urbs Leuca. Extra Pho-
 cæa Ionæ ultima.

CAP. XVIII.

ÆOLIS.

Proxima regio, ex quo ab Æoliis incolis
 cœpit, Æolis facta, ante Myſia, & quâ
 Hellespontum attingit Trojanis poſſidentibus
 Troas fuit. Primam urbium à Myrino condi-
 tore Myrinam vocant: ſequentem Pelops ſta-
 tuit, victo Ōenomaſo reverſus ex Græcia. Cy-
 men nominavit, pulſis qui habitabant, dux A-
 mazonum Cymē. Supra, Calcus inter Elæam
 decurrit & Pitanen, illam quæ Arceſilam tulit,
 nihil affirmantis Academiæ clariffimum anti-
 ſtitem. Tum in promuntorio eſt Cana oppi-
 dum: quod prætervectos, ſinus excipit, non
 pronus, ſed longè ac molliter flexus, retrâ-
 henſque paulatim oras uſque ad ima montis
 Idæ. Is primò parvis urbibus aſperſus eſt, qua-
 rum clariffima eſt Ciſthena. Gremio interiore
 campus Thebe nomine; Adramyttion, Aſty-
 ram, Chryſam, oppida, eodem quo dicta ſunt
 ordine adjacentia, continet. In altero latere
 Antandrum. Duplex cauſa nominis jactatur.
 Alii Aſcanium Æneæ filium cum ibi regnaret
 captum à Pelasgis, ea ſe redemiſſe comme-
 morant: alii ab iis putant conditam, quos ex
 Andro inſula viſ & ſeditio exegerat. Hi An-
 tandrum quaſi pro Andro, illi quaſi pro viro
 accipi

25 accipi volunt. Sequens tractus tangit Garga-
 ra, & Affon, Æoliorum colonias. Tum sinus
 alter, *Ἀζοῖων λιμὴν*, non longè ab Ilio littora
 incurvat; urbe, bello excidioque clarissima.
 Hîc Sigeum fuit oppidum: hîc Achivorum
 30 fuit bellantium statio. Huc ab Idæo monte de-
 missus Scamander exit, & Simois, famâ
 quam naturâ majora flumina. Ipse mons veterè
 Divarum certamine, & judicio Paridis me-
 moratus, orientem solem aliter quam in aliis
 35 terris solet aspici, ostentat. Namque ex sum-
 mo vertice ejus speculantibus, penè à media
 nocte spargi ignes passimque micare, & ut
 lux appropinquat, ita coire ac se conjungere
 videntur, donec magis magisque collecti,
 40 pauciores subinde & una ad postremum flam-
 ma ardeant. Ea cum diu clara & incendio si-
 milis effulsit, cogit se ac rotundat, & fit in-
 gens globus. Diu is quoque grandis, & ter-
 ris adnexus apparet: deinde paulatim decre-
 45 scens, & quantò decrescit, eò clarior fugat
 novissimè noctem, & cum die jam sol factus,
 attollitur. Extra sinum sunt Rhœtea littora,
 Rhœteo & Dardania claris urbibus: Ajacis
 tamen sepulchro maximè illustria. Ab his fit
 50 arctius mare, nec jam adluit terras, sed rur-
 sus dividens, angusto Helleponti freto littus
 obvium findit: facitque ut iterum terræ, quâ
 fluit, latera sint.

CAP. XIX.

BITHYNIA, PAPHLAGONIA, ALIAEQUE
PONTICAE ET MAEOTICAE GENTES
IN ORA ASIATICA.

INterius Bithyni sunt, & Mariandyni. In
lora, Graiae urbès, Abydos & Lampſacum
& Parion & Priapos. Abydos magni quondam
amoris commercio inſignis eſt. Lampſacum
Phocæis appellantiſus nomen ex eo traxit, 5
quod conſulentiſus in quaſnam terras potiſſi-
mum tenderent, reſponſum erat, ubi primum
fulſiſſet, ibi ſedem capeſſerent. Tum ruruſus
fit apertiuſus mare Propontis. In id Granicuſ
effunditur, qua primum inter Perſas & Ale- 10
xandrum pugna fuit nobiliſus. Trans amnem ſe-
det in cervice peninſulae Cyzicuſus. Nomen
Cyzicuſus indidit, quem à Minyis imprudenti-
buſus, cum Colchoſus peterent, fuſum acie cæ-
ſumque accepimuſus. Poſt Placia, & Scylace, 15
parvæ Pelagoruſus coloniae, quibuſus à tergo
imminet monſus Olympuſus (ut incolæ vocant)
Myſiuſus. Iſus flumen Rhyndacuſus in ea quæ ſe-
quuntur emittit. Circa angueſus naſcuntur im-
maneſus: neque ob magnitudinem modò, ſed 20
ob id etiam mirabileſus, quod ubi in alveuſus ejuſus
æſtuſus ſoleſusque fugerunt, emérunt atque
hiant: ſupervolanteſusque aveſus, quanviſus altè &
per-

perniciter ferantur, absorbent. Trans Rhyn-
 25 dacum est Daseylos, & quam Colophonii
 collocavere, Myrlea. Duo sunt inde modici
 finus. Alter sine nomine Cion amplectitur,
 Phrygiæ haud longè jacentis opportunissimum
 emporium: alter Olbianos. In promuntorio
 30 fert Neptuni fanum, in gremio Altacon, à Me-
 garensis conditam. Deinde priores terræ
 iterum jacent, exiturique in Pontum pelagi
 canalis angustior. Europam ab Asia stadiis
 quinque disternat Thracius (ut dictum est)
 35 Bosporus. Iphis in faucibus oppidum, in ore
 templum est. Oppidi nomen Chalcedon, auctor
 Archias Megarensum princeps: templi numen
 Jupiter, conditor Jaso. Hic jam sese ingens
 Pontus aperit (nisi quâ promuntoria sunt) huc
 40 atque illuc longo rectoque limite extentus, si-
 nuatus cætera. Sed qua contra minus; qua ad
 levam & dexteram abscessit, mollibus fasti-
 giis, donec angustos utrinque angulos faciat,
 inflectitur, ad formam Scythici arcus maxi-
 45 mè incurvus, brevis, atrox, nebulosus, raris
 stationibus, non molli neque arenoso circun-
 datus littore; vicinus aquilonibus, & quia
 non profundus est, fluctuosus atque feryens.
 Olim ex colentium sævo admodum ingenio
 50 Axenus, post commercio aliarum gentium
 mollitis aliquantum moribus, dictus Euxinus.
 In eo primum Mariandyni urbem habitant, ab
 C Argivo

Argivo (ut ferunt) Hercule darum. Heraclaea
 vocitatur: id famæ fidem adjecit. Juxta spe-
 cus est Acherusia, ad Manes (ut ajunt) per- 55
 vius, atque inde extractum Cerberum existi-
 mant. Tum Tios oppidum, Milefiorum qui-
 dem colonia, sed jam soli gentisque Paphla-
 gonum. Quorum in littoribus pendè mediis
 promuntorium est Carambis. Citra Parthemiis 60
 amnis, urbesque Sesamus & Cronna & a
 Cytisoro Phryxi filio posita Cytoros. Tum
 Cinolis, Anticinolis, & quæ Paphlagoniam
 finit Armene. Chalybes proximi urbium cla- 72
 rissimas habent Amison & Sinopen, Cynici 65
 Diogenis patriam: amnium Halyn & Ther-
 modonta. Secundum Halyn urbs est Lycasto:
 ad Thermodonta campus, in eo fuit The-
 miscyrium oppidum. Fuere & Amazonum
 castra, & ideo Amazonium vocant. Tibareni 70
 Chalybas attingunt, quibus in risu lusuque
 summum bonum est. Ultra Mossyni tures
 ligneas subeunt, notis corpus omne persi-
 gnant, propatulo vescuntur, promiscuè con-
 cumbunt & palam. Reges suffragio deligunt, 75
 vinculisque & arctissima custodia tenent: at-
 que ubi culpam prave quid imperando me-
 ruere, inedia diei totius afficiunt. Cate-
 rum asperi, inculti, pernioxii appulsis. De- 82
 inde minus feri (verum & hi inconditis mo- 80
 ribus) Macrocephali, Bechiri, Buzeri. Ræ-

modicè patens , inter Pontum paludemque ad
 Bosporum excurrit : quæ duobus alveis in la-
 cum & in mare profluens , Corocondamam
 peninsulam reddit. Quatuor urbes ibi sunt,
 Hermonassa, Cepæ, Phanagoria, & in ipso 115
 ore, Cimmerium. Hâc ingressos lacus accipit
 longè latèque diffusus ; quâ terras tangit , in-
 curvo circumdatus littore : quâ mari propior
 est (nisi ubi aperitur) æquali margine obductus,
 citrà magnitudinem , prope Ponto similis. 120
 Oram quæ à Bosporo ad Tanain usque de-
 flectitur , Mæotici incolunt, Toreatæ, Arrichi,
 Phicores , & ostio fluminis proximi Ixamatæ.
 Apud eos easdem artes fœminæ quas viri exer-
 cent , adeo ut ne militia quidem vacent. Viri 125
 pedibus merent , sagittisque depugnant : illæ
 equestre prælium ineunt. Nec ferro dimicant,
 sed quos laqueis intercepere , trahendo confi-
 ciunt. Nubunt tamen : verum ut nobiles ha-
 beantur , non in ætate modus est. Nisi quæ 130
 hostem interemêre , virgines manent. Ipse
 Tanais ex Rhipæo monte dejectus , adeo præ-
 ceptus ruit, ut cum vicina flumina, tum Mæotis
 & Bosporus, tum Ponti aliqua, brumali rigore
 durentur , solus æstus hyememque juxta fe- 135
 rens , idem semper & sui similis incitatusque
 decurrat. Ripas ejus Sauromatæ & ripis hæ-
 rentia possident. Una gens , aliquot populi , &
 aliquot nomina. Primi Mæotici *γυναικοκρατέες* :
 regna

140 regna Amazonum. Fœcundos pabulo, at alia
 steriles nudosque campos tenent Budini. Ge-
 loni urbem ligneam habitant. Juxta Thyssa-
 getæ Turcæque vastas silvas occupant, alun-
 turque venando. Tum continuis rupibus, latè
 145 aspera & deserta regio, ad Arymphæos usque
 permittitur. His justissimi mores; pro domi-
 bus nemora: alimenta baccae, & maribus &
 fœminis nuda sunt capita. Sacri itaque habentur:
 adeoque ipsos nemo de tam feris genti-
 150 bus violat, ut aliis quoque ad eos confugisse,
 pro asylo sit. Ultra surgit mons Rhipæus,
 ultraque eum jacet ora, quæ spectat oceanum.

POMPONII MELAE

DE

SITU ORBIS

LIBER II.

CAP. I.

SCYTHIA EUROPAEA.

Siæ in nostrum mare Tanainque
 vergentis, quem dixi, finis ac fi-
 tus est. At per eundem amnem in
 Mæotida remeantibus, ad dex-
 tram Europa est, modò sinistro latere inna- 5
 vigantium apposita, ac Rhipæis montibus,
 nam & huc illi pertinent. Proxima cadentes
 assiduè nives adeo invia efficiunt, ut ultra ne-
 nisum quidem incedentium admittant. Dein-
 de est regio ditis admodum soli, inhabitabi- 10
 lis tamen: quia Gryphi, sævum & pertinax
 ferarum genus, aurum terra penitus egestum
 mirè amant mirèque custodiunt, & sunt in-
 festi attingentibus. Hominum primi sunt
 Scythæ, Scytharumque, queis singuli oculi 15
 esse dicuntur, Arimaspi. Ab eis Essedones
 usque ad Mæotida. Hujus flexum Buces amnis
 secat

fecat, Agathyrsi & Sauromatæ ambiunt: quia
 prosedibus plaustra habent, dicti Hamaxobii.
 20 Obliqua tunc ad Bosporum plaga excurrent,
 Ponto ac Mæotide includitur. In paludem
 vergentia Satarchæ tenent. In Bosporum
 Cimmerica oppida, Myrmecion, Pantica-
 25 pæum, Theodosia, Hermisium. In Euxinum
 mare, Taurici: super eos, sinus portuosus,
 & ideo καλὸς λιμὴν appellatus, promuntoriis
 duobus includitur. Alterum Καὶ μετὰ ποταμὸν vo-
 cant, Garambico, quod in Asia diximus, par
 & aduersum: Parthenion alterum. Oppidum
 30 adjacet Cherronesus, à Diana (si creditur)
 conditum, & Nymphæo specu, quod in arce
 ei sacratum est, maximè illustre. Subit tum
 ripam mare, & donec quinque millia passuum
 absit à Mæotide, refugientia usque subse-
 35 quens littora, quoad Satarchæ & Taurici,
 peninsulam reddit. Quod inter paludem &
 finem est, Taphræ nominatur. Sinus Carci-
 nites. In eo urbs est Carcine: quam duo flu-
 mina, Gerros & Hypacaris, uno ostio ef-
 40 fluentia attingunt: verum diversis fontibus,
 & aliunde delapsi. Nam Gerros inter Basili-
 das & Nomadas, Hypacaris per Nomadas
 evolvitur. Silvæ deinde sunt, quas maximas
 hæ terræ ferunt, & Panticapes, Nomadas
 45 Georgosque determinans. Terra tum longè
 distenta excedens, tenui radice littori ad-
 nectitur.

nectitur. Post spatiosa modicè, paulatim se ipsa fastigat, & quasi in mucronem longa colligens latera, facie positi ensis allecta est. Achilles infesta classe mare Ponticum ingressus, ibi ludicro certamine celebrasse victoriam, & cum ab armis quies erat, se ac suos cursu exercitavisse memoratur. Ideo dicta est *Ῥοῦς Ἀχιλλεύου*. Tum Borysthenes gentem sui nominis abluit, inter Scythiæ amnes amoenissimus: turbidis aliis liquidissimus defluit, placidior quoque quam cæteri, potarique pulcherrimus. Alit latissima pabula, maghosque pisces, quibus & optimus sapor & nulla ossa sunt. Longè venit, ignotisque ortus è fontibus, quadraginta dierum iter alveo stringit: tantoque spatio navigabilis, secundum Borysthenida & Olbiam, Græca oppida, egrediuntur. Callipidas Hypanis includit. Ex grandi palude oritur, quam Matrem ejus accolæ appellant: & diu qualis natus est defluit. Tandem non longe à mari, ex parvo fonte, cui Exampeo cognomen est, adeo amaras aquas accipit, ut ipse quoque jam sui dissimilis & non dulcis hinc defluat. Axiaces proximus intra Callipidas Axiacasque descendit. Hos ab Istricis Tyras separat, surgit in Neuris: quæ exit, sui nominis oppidum attingit. At ille, qui Scythiæ populos à sequentibus dirimit, apertis in Germania fontibus, alio, quam defluit, finit,

finit, nomine exoritur. Nam per immania
 magnarum gentium diu Danubius est: dein-
 de aliter appellantibus accolis, fit Ister, ac-
 ceptisque aliquot annibus, ingens jam, &
 80 eorum qui in nostrum mare decidunt, tantum
 91 Nilo minor, totidem quot ille ostiis, sed tri-
 bus tenuibus, reliquis navigabilibus, effluit.
 Ingenia cultusque gentium differunt. Effedo-
 nes funera parentum læti & victimis ac festo
 85 coitu familiarium celebrant. Corpora ipsa la-
 91 niata, & cæsis pecorum visceribus immista
 epulando consumunt. Capita ubi fabrè expo-
 livère, auro vincta propoculis gerunt. Hæc
 sunt apud ipsos pietatis ultima officia. Aga-
 90 thyrsi ora artusque pingunt: ut quisque ma-
 91 joribus præstat, ita magis vel minus: cæte-
 rum iisdem omnes notis, & sic ut ablui ne-
 queant. Satarchæ auri & argenti maximarum
 pectus ignari, vice rerum commercia exer-
 95 cent. Atque ob sæva hyemis admodum assi-
 91 due, demersis in humum sedibus, specus aut
 suffossa habitant totum braccati corpus: &
 nisi quâ vident, etiam ora vestiti. Tauri,
 Iphigeniæ & Orestis adventu maxime me-
 100 morati, immanes sunt moribus, immanem-
 que famam habent, solere pro victimis ad-
 venas cedere. Basilidis ab Hercule & Echid-
 na generis principia sunt, mores regii, arma
 tantum sagittæ, Vagi Nomades pecorum pa-
 100 bula

bula sequuntur, atque ut illa durant, ita diu¹⁰⁵
 statam sedem agunt. Colunt Georgi exer-
 centque agros. Axiacæ furari quid sit igno-
 rant: ideoque nec sua custodiunt, nec aliena
 contingunt. Interius habitantium ritus aspe-¹⁰⁸
 rior, & incultior regio est. Bella cædesque¹¹⁰
 amant: mosque est bellantibus, cruorem ejus
 quem primum interemerunt, ipsis è vulneri-
 bus ebibere. Ut quisque plures interemerit,
 ita apud eos habetur eximius. Caterum ex-¹¹⁸
 pertem esse cædis, inter opprobria vel maxi-¹¹⁵
 mum est. Ne fœdera quidem incruenta sunt;
 fauciant se qui paciscuntur, exemptumque
 sanguinem ubi permiscuere, degustant. Id
 putant mansuræ fidei pignus certissimum. In-
 ter epulas quot quisque interfecerit referre,¹²⁰
 lætissima & frequentissima mentio: binisque
 poculis, qui plurimos retulere, perpotant.
 Is inter iocantes honos præcipuus est. Pocula
 ut Essedones parentum, ita inimicissimorum¹²⁵
 capitibus expoliunt. Apud Anthropophagos¹²⁵
 ipsæ etiam epulæ visceribus humanis apparan-
 tur. Geloni hostium cutibus equos seque ve-
 lant; illos reliqui corporis, se capitum.
 Melanchlænis atra vestis, & ex ea nomen.¹³⁰
 Neuris statum singulis tempus est, quo si ve-¹³⁰
 lint, in lupos, iterumque in eos qui fuere,
 mutantur. Mars omnium Deus; ei pro simu-
 lacris enses & cinctoria dedicant, homines-
 que

que pro victimis ferunt. Terræ latè patent,
 135 &, ob excedentia rīpas suas plerumque flumina, nusquam non ad pabula fertiles. Alicubi usque adeo steriles ad cætera, ut qui habitant, lignorum egentes, ignes ossibus alant.

C A P. II.

T H R A C I A.

HIs Thracia proxima est, eaque à Pontici lateris fronte usque in Illyricos penitus immissa, quâ latera agit, Istro pelagoque contingitur. Regio nec cœlo læta nec solo : &
 5 nisi quâ mari propior est, infœcunda, frigida, eorumque quæ seruntur, malignè admodum patiens. Rarò usquam pomiferam arborem, vitem frequentius tolerat : sed nec ejus quidem fructus maturat ac mitigat, nisi ubi frigora objectu frondium cultores arcuere. Vi-
 10 ros benignius alit, non ad speciem tamen ; nam & illis asper atque indecens corporum habitus est : cæterum ad ferociam & numerum, ut multi immitesque sint, maximè ferax.
 15 Paucos amnes qui in pelagus evadunt, verum celeberrimos, Hebrum, Neston & Strymona emittit. Montes interior attollit, Hæmon & Rhodopen & Orbelon, sacris Liberi patris, & cœtu Mænadam, Orpheo primum
 1800
 initiante,

initiant, celebratos. Ex quibus Hæmus in 20
 tantum altitudinis abit, ut Euxinum & A-
 driam ex summo vertice ostendat. Una gens
 Thraces habitant, aliis aliisque præditi & no-
 minibus & moribus. Quidam feri sunt & ad
 mortem paratissimi, Getæ utique. Id varia 25
 opinio perficit; alii redituras putant animas
 obeuntium: alii, etsi non redeant, non ex-
 tingui tamen, sed ad beatiora transire: alii,
 emori quidem, sed id melius esse quam vive-
 re. Itaque lugentur apud quosdam puerperia, 30
 natique deflentur: funera contra festa sunt, &
 veluti sacra, cantu lusuque celebrantur. Ne
 scæminis quidem segnis est animus. Super
 mortuorum virorum corpora interfici simul-
 que sepeliri, votum eximium habent: & quia 35
 plures simul singulis nuptæ sunt, cujus id sit
 decus, apud judicatuos magno certamine
 affectant. Moribus datur, estque maxime læ-
 tum, cum in hoc contenditur, vincere. Mœ-
 rent aliæ vocibus, & cum acerbissimis plancti- 40
 bus efferunt. At quibus consolari eas animus
 est, arma opesque ad rogos deferunt, parati-
 que (ut dictitant) cum fato jacentis, si detur
 in manus, vel pacisci vel decernere, ubi nec
 pugnae nec pecuniæ locus sit, manent domi- 45
 nas proci. Virgines non à parentibus viris tra-
 duntur, sed publicè aut locantur ducendæ, aut
 vaneunt. Utrum fiat, ex specie & moribus
 causa

causa est. Probæ formosæque in precio sunt :
 50 cæteras qui habeant , mercede quærentur.
 Vini usus quibusdam ignotus est : epulantibus
 tamen ubi super ignes quos circumsident, quæ-
 dam semina ingesta sunt , simul ebrietati hila-
 ritas ex nidore contingit. In littoribus Istro
 55 proxima est Istropolis ; deinde à Milesiis de-
 ducta Calatis , tum Tomi , & portus Caria,
 & Tiristis promuntorium : quod prætervectos
 alter Ponti angulus accipit , adversus Pha-
 siaco ; & , nisi amplior foret , similis. Fuit
 60 hic Bizone ; motu terræ intercidit. Est por-
 tus Crunos : urbes , Dionysopolis , Odessos,
 Mesembria , Anchialos ; & intimo in sinu ,
 atque ubi Pontus alterum sui flexum angulo
 finit magno , Apollonia. Recta dehinc ora,
 65 nisi quod media fermè in promuntorium,
 quod Thyniam vocant , exit , & incurvis con-
 tra se littoribus obtenditur , urbesque sustinet
 Halmydeffon & Phileas & Phinopolim. Hac-
 tenus Pontus , deinde est Bosporus & Pro-
 70 pontis. In Bosporo Byzantium ; in Propon-
 tide , Selymbria , Perinthus , Bithynis : a-
 mnesque qui interfluunt , Erginus & Atyras.
 Tum Rheso regnata quondam pars Thraciæ ,
 & Byfanthe Samiorum , & ingens aliquando
 75 Cypsela. Post locus quem Graii Μαγὸν πῖλον
 appellant , & in radice magnæ peninsulæ se-
 dens Lyfimachia. Terra quæ sequitur nusquam
 lata,

lata, atque hic arctissima inter Hellespontum
 Ægæumque procurrit. Angustias Isthmon;
 frontem ejus Mastusiam; totam Chersonesum 80
 appellant: ob multa memorabilem. In ea flu-
 men Ægos, naufragio classis Atticæ insigne.
 Est & Abydo objacens Sestos, Leandri amore
 pernobilis. Est & regio, in qua Persarum
 exercitus divisas spatio pelagoque terras, au- 85
 sus pontibus jungere (mirum atque ingens fa-
 cinus) ex Asia in Græciam pedes & non navi-
 gata maria transgressus est. Sunt Protefilai
 ossa consecrata delubro. Est & portus Coelos,
 Atheniensibus & Lacedæmoniis navali acie 90
 decernentibus, Laconicæ classis signatus ex-
 cidio. Est Cynossema, tumulus Hecubæ, si-
 ve ex figura canis, in quam conversa traditur,
 sive ex fortuna in quam deciderat, humili no-
 mine accepto. Est Madytos, est Eleus, quæ 95
 finit Hellespontum. Ægæum statim pelagus
 vastè longum littus impellit, summotasque
 terras hinc ad promuntorium, quod Sunium
 vocatur, magno ambitu mollique circumagit.
 Ejus tractum legentibus, prætervectisque 100
 Mastusiam, tum sinus intrandus est, qui alte-
 rum Chersonesi latus abluens, jugo facie val-
 lis includitur, & ex fluvio quem accipit, Me-
 las dictus, duas urbes amplectitur, Alope-
 connesum, & in altero Isthmi littore sitam 105
 Cardiam. Eximia est Ænos, ab Æneaprofugo
 condi-

- condita. Circa Hebrum Cicones. Trans eundem Doriscos, ubi Xerxem copias suas, quia numero non poterat, spatio mensum ferunt.
- 110 Deinde promuntorium Serrium, & quo carentem Orphea secuta narrantur nemora, Zone. Tum Nestos fluvius, & ripis ejus adjacens Maronia. Regio ulterior Diomedem tulit, inmanibus equis mandendos solitum ob-
- 115 jectare advenas, & iisdem ab Hercule objectum. Turris, quam Diomedis vocant, signum fabulae remanet: & urbs, quam soror ejus suo nomine nominavit, Abdera: sed ea magis id memorandum habet quod Democritum physicum tulit, quam quod ita condita est. Ultra
- 120 Nestos fluit, interque eum & Strymona urbes sunt Philippi, Apollonia, Amphipolis. Inter Strymona & Athon, turris Calarnea, & *Καλάρνεα*, urbs Acanthos, & Echymnia.
- 125 Inter Athon & Pallenen, Cleona & Olynthos. Strymon (sicut diximus) amnis est, longè ortus, & tenuis, alienis subinde aquis fit amplior: & ubi non longè à mari lacum fecit, majore quam venerat alveo erumpit. Athos
- 130 mons est adeo elatus, ut credatur altius etiam quam unde imbres cadunt, surgere. Capit opinio fidem, quia de aris, quas in vertice sustinet, non abluitur cinis, sed quo relinquitur aggere manet. Cæterum non promuntorio, ut alii,
- 135 verum totus exstat, totoque longè dorso procedit

cedit in pelagus : quâ continenti adhæret, à Xerxe in Graios tendente perfoſſus transjugatusque eſt, factus freto navigabili pervius. Ima ejus tenent parvæ Pelasgorum coloniæ. In ſummo fuit oppidum Acroathon, in quo (ut 140 ferunt) dimidio longior, quam in aliis terris, ætas habitantium erat. Pallene ſoli tam patentis, ut quinque urbium ſedes ſit atque ager : tota in altum abit, anguſta ſatis unde incipit. Ibi eſt Potidæa. At ubi laxius patet, Mende 145 Scioneque referendæ : illa ab Eretriis, hæc ab Achivis capto Ilio remeantibus poſita.

CA P. III.

MACEDONIA, GRAECIA, PELOPONNE-
SUS, EPIRUS, ET ILLYRICUM.

TUM Macedonum populi, centum quin-
quaginta urbes habitant, quarum Pella &
maxima, & illuſtris. Alumni efficiunt, Philip-
pus Græciæ domitor, Alexander etiam Aſiæ.
In littore flexus Mecybernæus inter promun- 5
toria Derrim & Canaſtreum & portum qui
Καφὸς dicitur : urbes Toronen & Phyſcellam, 10
atque unde ipſi nomen eſt, Mecybernæam incin-
git. Canaſtræo promuntorio Sena proxima
eſt. Mecybernæus autem in medio quâ terra 10
dat gremium, modicè in littora ingreditur.
Cæterum longis in altum immiſſis lateribus,
ingens

ingens inde Thermaicus sinus est. In eum Axius per Macedonas, & jam per Theſſalos
 15 Peneus excurrit. Ante Axium Theſſalonice est: inter utrunque Caſſandria, Cydne, Aloros, Icaris. A Peneo ad Sepiada, Gortyna, Melibœa, Caſtanæa; parens ad famam, niſi quod Philoctetes alumnus Melibœam illuminat.
 20 Terræ interiores clariſ locorum nominibus inſignes, penè nihil ignobile ferunt. Hinc non longè eſt Olympus, Pelion, Oſſa, montes gigantum fabula belloque memorati: hîc Muſarum parens domuſque Pieria: hîc noviffime
 25 calcatum Graio Herculi ſolum, ſaltus Oeteus: hîc ſacro nemore nobilia Tempe: hîc Libethra, carminum fontes. Objacet tum jam vaſtè & multum prominens Græcia, & dum Myrtoum pelagus attingat, à ſeptentrione
 30 in meridiem vecta, quâ ſol oritur, Ægæis; quâ occidit, Ioniis fluctibus objacet. Ac proximè ſpatioſa Hellas nomine, grandi fronte procedit: mox mari utroque, & Ionio magis, latera ejus intrante, donec IV millia paſſuum
 35 pateat, media fermè prope inciditur. Deinde rurſum terris huc ſe & illuc, verum in Ionium mare magis expandentibus, progreſſiſque in altum, non tam lata quam cœperat, ingens tamen iterum & quaſi peninſula extenditur,
 40 vocaturque Peloponneſos, ob ſinus & promuntoria, queis ut fibris littora ejus incifa
 D sunt,

sunt , simul quod tenui tramite in latius effundi-
 tur , platani folio simillima. A Macedonia
 prima est Theſſalia, deinde Magnesia, Phthio-
 tis , Doris , Locris , Phocis , Bœotis , Atthis, 45
 Megaris : ſed omnium Atthis clariffima. In
 Peloponneſo Argolis , Laconice , Meſſenia,
 Achaia , Elis , Arcadia. Ultra Ætolia , Acar-
 nania , Epiros , uſque in Adriam. De locis at-
 que urbibus quæ mare non abluit , hæc maxi- 50
 mè memoranda ſunt. In Theſſalia Lariffa,
 aliquando Iolcos : in Magnesia Antronia : in
 Phthiotide Phthia : in Doride Pindus , &
 juxta ſitum Erineum : in Locride Cynos &
 Calliaros : in Phocide Delphi , & mons Par- 55
 naſſus , & Apollinis ſanum atque oraculum : in
 Bœotia Thebæ , & Cithæron fabulis carmi-
 nibusque celebratus : in Atthide Eleuſin Ce-
 reris conſecrata : & clariores, quàm ut indicari
 egeant, Athenæ : in Megaride , unde regioni 60
 nomen eſt , Megara : at in Argolide Argos
 & Mycenæ , & templum Junonis , vetuſtate
 & religione percelebre : in Laconide The-
 rapne, Lacedæmon, Amyclæ, mons Taygetus :
 in Meſſenia, Meſſene & Methone : in Achaia 65
 atque Elide quondam Piſæ Oenomai , Elis , &
 ſanum delubrumque Olympii Jovis , certami-
 ne gymnico , & ſingulari ſanctitate , ipſo qui-
 dem ſimulacro (quod Phidiæ opus eſt) maxi-
 mè nobile. Arcadium Peloponneſiacæ gentes 70
 undi-

undique incingunt. In ea sunt urbes Psophis,
Tenea & Orchomenon : montes Pholoë,
Cyllenius, Parthenius, Mænalus : flumina
Erymanthus & Ladon. In Ætolia Naupactos,
75 in Acarnania Stratos, oppida : in Epiro Do-
donæi Jovis templum ; & fons ideo sacer,
quod cum sit frigidus & immerfas faces sicut
cæteri extinguat, ubi sine igne procul admo-
ventur, accendit. At cum littora leguntur, à
80 promuntorio Sepiade per Demetrium & Ha-
lon & Pteleon & Echinon, ad Pagasæum sinum
cursus est. Ille urbem Pagasam amplexus,
amnem Sperchion accipit : &, quia Minyæ
Colchida petentes inde Argo navem solvère,
85 memoratur. Ab eo ad Sunium tendentibus
illa prænaviganda, Maliacus & Opuntius,
grandes sinus, & in his cæforum etiam Laco-
num tropæa Thermopylæ, Opoës, Tarpha,
Cnemides, Alope, Anthedon, Larymna, Aulis,
90 Agamemnoniæ Graiorumque classis in Troiam
conjurantium statio : Marathon magnarum
multarumque virtutum testis, jam inde à The-
seo, Persica maximè clade pernotus : Rhamnus
parva, illustris tamen, quod in ea fanum est
95 Amphiarai & Phidiaca Nemesis. Thoricos
& Brauronia, olim urbes, jam tantum nomina.
Sunium promuntorium est, finitque id littus
Hellados, quod spectat ad orientem. Inde ad
meridiem terra convertitur usque ad Mega-

ram, Atticæ ut modò latere, ita nunc fronte 100
 pelago adjacens. Ibi est Piræus Atheniensium
 portus: Scironia saxa, sævo quondam Sciro-
 nis hospitio etiam nunc infamia. Megaren-
 sium tractus Isthmon attingit; Diolco cogno-
 men est, qui quatuor millium spatio Ægæum 105
 mare ab Ionio submovens, angusto tramite
 Helladi Peloponneson annectit. In eo est op-
 pidum Cenchreæ, fanum Neptuni, ludis, quos
 Isthmicos vocant, celebre: Corinthos, olim
 clara opibus, post clade notior, nunc Roma- 110
 na colonia, ex summa arce, quam Acrocorin-
 thon appellant, maria utraque contuens. Pe-
 loponnesi oram (sicut diximus) sinus & pro-
 muntoria lacerant: ab oriente Bucephalos, &
 Chersonesus, & Scyllæon: ad meridiem Ma- 115
 lea, Tænaros, Acritas, Ichthys: ad vesperum
 Chelonates, & Araxos. Habitant ab Isthmo
 ad Scyllæon Epidaurii, Æsculapii templo in-
 clyti, & Trœzenii, fide societatis Atticæ illu-
 stres. Portus Saronicus, & Schœnitas, & Po- 120
 gonus. Oppida autem, Epidaurus, & Trœ-
 zen, & Hermiona his littoribus apposita sunt.
 Inter Scyllæon & Malean, Argolicus: inter
 hanc & Tænaron, Laconicus. Hinc ad Aciri-
 tan, Asinæus: inde ad Ichthyn, Cyparissius. 125
 In Argolico sunt noti amnes, Erasinus atque
 Inachus, & notum oppidum Lerne. In Laco-
 nico Gythius & Eurotas. In ipso Tænaro
 Neptuni

Neptuni templum, & specus, illi, quem in
 130 Ponto Acherusium diximus, facie & fabula
 similis. In Asinæo flumen Pamissus. In Cy-
 parissio Alpheus. Nomen dedere urbes in
 littore sitæ, hinc Cyparissus, illinc Asine.
 Messenii Pyliique terras colunt: & ipsa pe-
 135 lago Pylos adjacet. Cyllene, Enneapolis, Pa-
 træ oram illam tenent, in quam Chelonates &
 Araxos excurrunt: sed Cyllene, quod Mæ-
 curium ibi natum arbitrantur, insignis. Rhion
 deinde (maris id nomen est) angustè & velut
 140 freto latus oræ sequentis incidens, inter Æto-
 los & Peloponnesiacos usque ad Isthmon ir-
 rumpit. In eo septentriones spectare littora
 incipiunt. In his est Ægion, & Ægira, &
 Oluros, & Sicyon. At in adversis Pagæ,
 145 Creusis, Anticyra, Oecanthia, Cirrha, & no-
 tiora aliquanto nomina Calydon & Euenos ex-
 tra Rhion. In Acarnania maximè clara sunt
 oppidum Leucas, flumen Achelous. In Epiro
 nihil Ambracio sinu nobilius est. Facit sinus,
 150 qui angustis faucibus, & quæ minus mille pas-
 sibus pateant, grande pelagus admittit. Fa-
 ciunt urbes quæ assidunt; Actium, Argia Am-
 philochis, Ambracia, Æacidarum regna Pyr-
 rhique. Buthroton ultra est. Deinde Ceraunii
 155 montes: ab iis flexus in Adriam. Hoc mare
 magno recessu littorum acceptum, & vastè
 quidem in latitudinem patens, quâ penetrat

tamen vastius, Illyricis usque Tergeste, cætera Gallicis Italicisque gentibus cingitur; Parthini & Dassaretæ prima ejus tenent: sequentia 160 Taulantii, Enchelîæ, Phæaces. Deinde sunt, quos propriè Illyricos vocant. Tum Pyræi, & Liburni, & Istria. Urbium prima est Oricum, secunda Dyrrachium, Epidamnos ante erat. Romani nomen mutavêre, quia velut in da- 165 mnum ituris, omen id visum est. Ultra sunt Apollonia, Salona, Iadera, Naronæ, Tragurium, finis Polaticus, & Pola, quondam à Colchis, ut ferunt, habitata (in quantum res transeunt!) nunc Romana colonia. Amnes au- 170 tem Æas & Nar, ex Danubio, qui jam dictus est Ister: sed Æas secundum Apolloniam, Nar inter Pyræos & Liburnos, per Istros Ister emittitur. Tergeste intimo in sinu Adriæ situm finit Illyricum.

C A P. IV.

I T A L I A.

DE Italia, magis quia ordo exigit, quam quia monstrari eget, pauca dicentur: nota sunt omnia. Ab Alpibus incipit in altum excedere, atque ut procedit, se media perpetuo jugo Apennini attollens montis, inter 5 Adriaticum & Tuscum, sive (ut aliter appellantur) inter Superum mare & Inferum excurrit, diu solida. Verum ubi longè abit, in duo
cor-

cornua funditur, respicitque altero Sicu-
 10 lum pelagus, altero Ionium: tota angu-
 sta, & alicubi multo, quam unde cœpit,
 angustior. Interiora ejus aliæ aliæque gen-
 tes: sinistra parte Carni & Veneti colunt To-
 gatam Galliam. Tum Italici populi, Picen-
 15 tes, Frentani, Dauni, Appuli, Calabri, Salen-
 tini. Ad dextram sunt sub Alpibus Ligures,
 sub Apennino Hetruria. Post Latium, Volsci,
 Campania, & super Lucaniam Brutii. Ur-
 bium, quæ procul à mari habitantur, opulen-
 20 tissimæ sunt, ad sinistram Patavium Antenoris,
 Mutina & Bononia, Romanorum coloniae; ad
 dextram Capua à Tuscis, & Roma quondam
 à pastoribus condita; nunc, si pro materia dica-
 tur alterum opus. At in oris proxima est à
 25 Tergeste, Concordia. Interfluit Timavus,
 novem capitibus exurgens, uno ostio emissus.
 Deinde Natiso non longè à mari ditem attingit
 Aquileiam. Ultra est Altinum. Superna latè
 occupat littora Padus. Namque ab imis radi-
 30 cibus Vesuli montis exortus, parvis se primum
 fontibus colligit, & aliquatenus exilis ac ma-
 cer, mox aliis amnibus adeo aurescit atque
 alitur, ut se per septem ad postremum ostia
 effundat. Unum de iis magnum, Padum ap-
 35 pellant. Inde tam citus profilit, ut discussis
 fluctibus diu qualem emisit undam agat, suum-
 que etiam in mari alveum servet, donec eum

ex adverso littore Istriæ eodem impetu pro-
 fluens Ister amnis excipiat. Hac re per ea loca
 navigantibus, quâ utrinque amnes eunt, inter 40
 marinas aquas dulcium haustus est. A Pado ad
 Anconam transitur Ravenna, Ariminum, Pi-
 saurum, Fanestris colonia; flumen Metaurus,
 atque Æsis. Exin illa in angusto duorum pro-
 monteriorum ex diverso coëuntium inflexu, 45
 cubiti imagine sedens, ac ideo à Grajis dicta
 Ancon, inter Gallicas Italicasque gentes qua-
 si terminus interest. Hæc prægressos Piceni
 littora excipiunt: in quibus Numana, Poten-
 tia, Cluana, Cupra, urbes: castella autem Fir- 50
 mum, Adria, Truentinum: id & fluvio, qui
 præterit, nomen est. Ab eo Frentani, *Apuli ac*
Marucini habent Aterni fluminis ostia: urbes
 Bucam & Histonium. Dauni autem Tifernum
 amnem, Cliterniam, Larinum, Teanum, op- 55
 pida; montemque Garganum. Sinus est con-
 tinuo Apulo littore incinctus, nomine Urias,
 modicus spatium, pleraque asper accessu. Ex-
 tra Sipuntum, vel (ut Graji dixêre) Sipus; &
 flumen, quod Canusium attingens, Aufidum 60
 appellant. Post Barium, Egnatia, & Ennio
 cive nobiles Rudia: & jam in Calabria Brun-
 dusium, Valetium, Lupia, Hydrus mons, tum
 & Salentini campi, & Salentina littora, & urbs
 Graia, Callipolis. Hucusque Adria, hucusque 65
 Italiae latus alterum pertinet. Frons ejus in duo
 qui-

quidem se cornua (sicut supra diximus) scindit;
 cæterum mare, quod inter utraque admittit,
 tenuibus promuntoriis semel iterumque distin-
 70 guens, non uno margine circuit, nec diffusum
 patensque, sed per sinus recipit. Primus Ta-
 rentinus dicitur, inter promuntoria Salenti-
 num & Lacinium, in eoque sunt Tarentus,
 Metapontum, Heraclea, Croto, Thurium.
 75 Secundus Scylaceus, inter promuntoria La-
 cinium & Zephyrium, in quo est Petilia, Car-
 cinus, Scylaceum, Mystia. Tertius inter
 Zephyrium & Brutium, Consilinum, Cau-
 loniam, Locrosque circumdat. In Brutio sunt,
 80 Columna regia, Rhegium, Scylla, Taurianum,
 & Metaurum. Hinc in Thuscum mare est
 flexus, & ejusdem terræ latus alterum Meda-
 ma, Hippon, nunc Vibon, Temesa, Clam-
 petia, Blanda, Buxentum, Velia, Palinurus,
 85 olim Phrygii gubernatoris, nunc loci nomen,
 Pæstanus sinus, Pæstum oppidum, Silerus amnis,
 Picentia, Petrae quas Sirenes habitavere, Mi-
 nervæ promuntorium, omnia Lucaniae loca.
 Sinus Puteolanus, Surrentum, Herculaneum,
 90 Vesuvii montis aspectus, Pompeji, Neapolis,
 Puteoli, lacus Lucrinus & Avernus, Baiæ,
 Misenum (id nunc loci, aliquando Phrygii
 militis nomen) Cumæ, Linternum, Vulturnus
 amnis, Vulturnum oppidum, amœna Campa-
 95 niæ littora, Sinuessa, Liris, Minturnæ, For-
 mia,

miæ , Fundi , Tarracina , Circes domus , aliquando Circeji , Antium , Aphrodisium , Ardea , Laurentum , Ostia , citra Tiberim in hoc littore sunt. Ultra Pyrgi , Minio , Castrum novum , Gravisæ , Cosa , Telamon , Populonia , 100 Cecina , Pisæ , Etrusca & loca & nomina. Deinde Luna Ligurum , & Tigulia , & Genua , & Sabatia , & Albigaunum. Tum Paulon & Varum flumina , utraque ab Alpibus delapsa. Sed Varum , quia Italiam finit , aliquanto notius. 105 Alpes ipsæ ab iis littoribus longè latè-que diffusæ , primò ad septentrionem magno gradu excurrunt : deinde ubi Germaniam attigerunt , verso impetu in orientem abeunt , diremptisque populis immanibus , usque in 110 Thraciam penetrant.

C A P. V.

GALLIA NARBONENSIS.

GAllia Lemanno lacu & Gebennicis montibus in duo latera divisa , atque altero Tuscum pelagus attingens , altero oceanum , hinc à Varo , illinc à Rheno , ad Pyrenæum usque promittitur. Pars nostro 5 mari apposita , fuit aliquando Braccata , nunc Narbonensis , magis confita , ideoque etiam lætior. Urbium , quas habet , opulentissimæ sunt , Vasio Vocontiorum , Vienna Allobrogum ,

10 gum , Avenio Cavarum , Arecomicorum Ne-
 mausus , Tolosa Tectosagûm , Secundanorum
 Arausio , Sextanorum Arelate , Septumano-
 rumque Bætterra. Sed antestat omnes Ataci-
 norum Decumanorumque colonia , unde olim
 15 iis terris auxilium , nunc & nomen & decus
 est , Martius Narbo. In littoribus aliquot sunt
 cum aliquibus nominibus loca. Cæterum raræ
 urbes , quia rari portus , & omnis plaga au-
 stro atque africo exposita est. Nicæa tangit
 20 Alpes , tangit oppidum Deciatum , tangit An-
 tipolis. Deinde forum Julii , Octavanorum
 colonia. Tunc post Athenopolis , & Olbia , &
 Taurois , & Citharistes , & Lacydon , Massi-
 liensium portus , & in eo ipsa Massilia. Hæc
 25 à Phocæis oriunda , & olim inter asperas
 posita , nunc ut pacatis , ita dissimillimis ta-
 men vicina gentibus ; mirum quam facilè
 & tunc sedem alienam ceperit , & adhuc
 morem suum teneat. Inter eam & Rhoda-
 num Maritima Avaticorum stagnum obsidet.
 30 Fossa Mariana partem ejus annis naviga-
 bili alveo effundit : alioquin littus ignobile
 & Lapideus (ut vocant.) campus ; in quo
 Herculem contra Albionem & Bergiona , Ne-
 35 ptuni liberos , dimicantem , cum tela defecissent ,
 ab invocato Jove adjutum imbre lapidum
 ferunt. Credas pluissè , adeo multi passim &
 latè jacent. Rhodanus non longè ab Istri Rheni-
 que

que fontibus surgit. Deinde Lemanno lacu ac-
 ceptus tenet impetum, seque per medium in- 40
 terger agens, quantus venit egreditur. Inde
 contra occidentem ablatus, aliquandiu Gallias
 dirimit. Post cursu in meridiem abducto, hâc
 intrat, accessuque aliorum annium jam gran-
 dis, & subinde grandior, inter Volcas & Ca- 45
 varas emittitur. Ultra sunt stagna Volcatum,
 Ledus flumen, castellum Latera, Mesua collis
 incinctus mari penè undique: ac, nisi quod an-
 gusto aggere continenti annectitur, insula.
 Tum ex Gebennis demissus Arauris juxta A- 50
 gathan, secundum Bæterras Orbis fluit. Atax
 ex Pyrenæo monte degressus, quâ sui fontis
 aquis venit, exiguus vadusque est, & ingentis
 alioquin alvei tenens, nisi ubi Narbonem at-
 tingit, nusquam navigabilis: sed cum hyber- 55
 nis intumuit imbribus, usque eo solitus insur-
 gere, ut se ipse non capiat. Lacus accipit eum
 Rubrefus nomine, spatiosus admodum, sed
 quâ mare admittit, tenuis aditu. Ultra est
 Leucata, littoris nomen, & Salsulæ fons, non 60
 dulcibus, sed falsioribus etiam quam marinæ
 sint, aquis defluens. Juxta campus minuta
 arundine gracilique perviridis, cæterum stagno
 subeunte suspensus. Id manifestat media pars
 ejus, quæ abscissa p̄oximis, velut insula na- 65
 tat, pellicque se atque attrahi patitur. Quin &
 ex iis quæ ad imum perfossa sunt, suffusum
 mare

mare ostenditur. Unde Graiis nostrisque etiam
 auctoribus, verine ignorantia, an prudentibus
 70 etiam mendacii libidine, visum est tradere
 posteris, in ea regione piscem è terra penitus
 oriri, qui ubi ex alto hucusque penetravit,
 per ea foramina ictu capulantium interfectus
 extrahitur. Inde est ora Sordonum, & parva
 75 flumina Telis, & Tichis; ubi accrevère,
 persæva. Colonia Ruscino, vicus Eliberri
 magnæ quondam urbis, & magnarum opum
 tenue vestigium. Tum inter Pyrenæi promun-
 toria Portus Veneris insignis fano, & Cerva-
 ria locus, finis Galliæ.

C A P. VI.

HISPANIAE ORA CITERIOR.

PYrenæus primò hinc in Britannicum pro-
 currit oceanum, tum in terras fronte con-
 versus, Hispaniam irrumpit, & minore ejus
 parte ad dextram exclusa trahit perpetua late-
 5 ra continuus, donec per omnem provinciam
 longo limite immissus, in ea littora, quæ occi-
 denti sunt adversa, perveniat. Ipsa Hispania,
 nisi quâ Gallias tangit, pelago undique in-
 cincta est: ubi illis adhæret, maximè angusta,
 10 paulatim se in nostrum & oceanum mare exten-
 dit: magisque & magis latior ad occidentem
 abit, ac fit ibi latissima. Viris, equis, ferro,
 plumbo,

plumbo, ære, argento auroque tam abundans,
& adeo fertilis, ut sicubi ob penuriam aqua-
rum effœta & sui dissimilis est, linum tamen 15
aut spartum alat. Tribus autem est distincta
nominibus; parsque ejus Tarraconensis, pars
Bætica, pars Lusitania vocatur. Tarraconen-
sis altero capite Gallias, altero Bæticam Lusi-
taniamque contingens, mari latera objicit 20
nostro, quâ meridiem: quâ septentrionem
spectat, oceano. Illas fluvius Anas separat,
& ideo Bætica maria utraque prospicit; ad
occidentem, Atlanticum; ad meridiem, no-
strum. Lusitania oceano tantummodo objecta 25
est, sed latere ad septentriones, fronte ad oc-
casum. Urbium de mediterraneis in Tarraco-
nensi clarissimæ fuerunt Pallantia & Numan-
tia, nunc est Cæsaraugusta: in Lusitania Eme-
rita: in Bætica Astigi, Hispal, Corduba. At 30
si littora legas, à Cervaria proxima est rupes
quæ in altum Pyrenæum extrudit. Dein Ticer
flumen ad Rhodam, Clodianum ad Emporias.
Tum mons Jovis, cujus partem occidenti ad-
versam, eminentia cautium, quod inter exi- 35
gua spatia ut gradus subinde consurgunt, Sca-
las Annibalis appellant. Inde ad Tarraconem
parva sunt oppida, Blanda, Eluro, Bætullo,
Barcino, Subur, Telobi: parva flumina, Bæ-
tullo juxta Jovis montem, Rubricatum in Bar- 40
cinonis littore. Inter Subin & Telobin amnes
Tarra-

Tarraco urbs est in his oris maritimarum opul-
 lentissima. Tulcis.eam modicus amnis super,
 ingens Iberus Dertofam attingit. Inde se in
 45 terras pelagus insinuat, & primum magno
 impetu admissum, mox in duos sinus promun-
 torio quod Ferrariam vocant, finditur: prior
 Sucronensis [dicitur, major hic & magno satis
 ore pelagus accipiens, & quo magis penetra-
 50 tur, angustior, Sætabim, & Turium, & Su-
 cronem non magna excipit flumina: urbes
 complexus, & alias quidem, sed notissimas
 Valentiam, & Saguntum illam fide & æru-
 mnis inclytam. Sequens Illicitanus Alonem ha-
 55 bet & Lucentiam, & unde ei nomen est Illi-
 cen. Hîc jam terræ magis in altum eunt, la-
 tioremque quam fuerat Hispaniam faciunt.
 Verum ab iis quæ dicta sunt, ad principia Bæ-
 ticæ, præter Carthaginem quam dux Pœno-
 60 rum Asdrubal condidit, nihil referendum est.
 In illis oris ignobilia sunt oppida, & quorum
 mentio tantum ad ordinem facit. Virgi in sinu
 quem Virgitanum vocant. Extra Abdera, Sa-
 lambina, Ex, Mænoba, Malaca, Suel, Salduba
 65 Lacippo, Barbesul. Aperit deinde angustis-
 simum pelagus & proxima inter se Europæ
 atque Africæ littora montes efficiunt, ut initio
 diximus, columnæ Herculis Abyla & Calpe:
 uterque quidem, sed Calpe magis, & penè
 70 totus in mare prominens. Is mirum in modum
 conca-

concavus, ab ea parte quâ spectat occasum, medium ferè latus aperit: atque inde ingressis totus admodum pervius, prope quantum patet specus. Sinus ultra est, in eoque Carteia (ut quidam putant) aliquando Tartessos, & 75 quam transvecti ex Africa Phoenices habitant: atque unde nos sumus, Tingentera. Tum Mellaria, & Belo, & Besippo, usque ad Junonis promuntorium oram freti occupat. Illud jam in occidentem & oceanum obliquo jugo 80 excurrent, atque ei, quod in Africa Ampelufiam esse dixeramus, adversum, quâ nostra maria sunt, finit European.

C A P. VII.

MEDITERRANEI MARIS INSULAE.

GAdes insula, quæ egressis fretum obvia est, admonet ante reliquas dicere, quàm in oceani littora terrarumque circuitum, ut initio promissimus, oratio excedat. Paucae sunt in Mæotide (inde enim videtur commodissimum incipere) neque omnes tamen incoluntur: nam nec pabula quidem largè ferunt. Hac re habitantibus caro magnorum piscium sole siccata, & in pollinem usque confusa, pro farre est. Paucae & in Ponto. Leuce Borysthenis ostio objecta, parva admodum, & quia ibi Achilles situs est, Achillea cognominè.

Non

Non longè à Colis Aria; quæ Marti sacrata
 (ut fabulis traditur) tulit aves cum summa cla-
 15 de advenientium, pennas quasi tela jaculatas.
 Sex sunt inter Istri ostia: ex his Peuce notissi-
 ma & maxima. Thynias Mariandynorum fini-
 bus proxima, urbem habet, quam, quia Bi-
 thyni incolunt, Bithynida appellant. Contra
 20 Thracium Bosporum duæ parvæ, parvoque
 distantes spatio, & aliquando creditæ dictæ-
 que concurrere, & Cyanæ vocantur &
 Symplegades. In Propontide tantum Pro-
 connesos habitatur. Extra Hellespontum,
 25 earum, quæ Asiaticis regionibus adjacent, cla-
 rissimæ sunt, Tenedos, Sigeis adversa litto-
 ribus, & quo dicentur ordine, ad promun-
 torium Tauri montis expositæ; quas quon-
 dam dici putavêre *Μαράρων*, sive quod fortunati
 30 admodum cœli solique sunt, sive quod eas suo
 suorumque regno Maçar occupaverat. In Troa-
 de Lesbos: & in ea quinque olim oppida, An-
 tissa, Pyrrha, Ereffos, Arisba, Mitylene. In
 Ionia Chios & Samos. In Caria Cos. In Lycia
 35 Rhodos. In illis singulæ sunt iisdem nomini-
 bus urbes. In Rhodo tres quondam erant,
 Lindos, Camiros, Jalyfos. Quæ contra Tauri
 promuntorium importunæ navigantibus obja-
 cent, Chelidoniæ nominantur. In sinu, quem
 40 maximum Asia recipit prope media, Cypros ad
 ortum occasumque se immittens, recto iugo

inter Ciliciam Syriasque porrigitur ingens,
ut quæ aliquando novem regna cepetit, &
nunc aliquot urbes ferat: quarum clarissimæ
Salamis & Paphos, & (quo primum ex mari 45
Venerem egressam accolæ affirmant) Palæpa-
phos. Arados etiam in Phœnice est parva, &
quantum patet, tota oppidum: frequens ta-
men, quia etiam super aliena tecta sedem
ponere licet. Parva & Canopos, Nili ostio, 50
quod Canopicum vocant, obvia est. Menelai
gubernator Canopus ibi forte moriens, no-
men insulæ, illa ostio dedit. Pharos Alexan-
driæ nunc ponte conjungitur, olim (ut Hôme- 75
rico carmine proditum est) ab eisdem oris cur- 55
su diei totius abducta: &, si ita res fuit, vide-
ri potest conjectantibus in tantum mutatæ cau-
sas Nilum præbuisse, dum limum subinde, &
præcipuè cum exundaret, littori annectens,
auget terras, spatiumque augescentium in vi- 60
cina vada promovet. In Africa contra majorem
Syrtem Euteletos: contra minoris promunto-
ria, Meninx & Cercinna: contra Carthagi-
nis finum, Tarichiæ & Ægates, Romana
clade memorabiles. Plures Europæ littoribus 65
sunt appositæ. In Ægæo mari prope Thraciam
Thasos, Imbros, Samothrace, Scandile, Po-
lyægos, Sciathos, Halonesos: &, quam ali-
quando, omnibus qui mares erant cæsis, tan-
tum foeminæ tenuisse dicuntur, Atho monti 70
Lemnos

Lemnos adversa. Pagasæus sinus Scyrum prospectit, Cicynethon amplectitur. Eubœa ad meridiem promuntorium Geræston & Caphareia, ad septentrionem Cenæum extrudit, & nusquam lata, duûm millium spatium habet ubi arctissima est: cæterum longa, totique Bœotiæ apposita, angusto freto distat à littore. Euripon vocant, rapidum mare, & alternocursu septies die ac septies nocte fluctibus invicem versis, adeo immodicè fluens, ut ventos etiam ac plena ventis navigia frustretur. Aliquot in ea sunt oppida, Istiæa, Eretria, Pyrrha, Nefos, Oechalia: verum opulentissimæ Carystos & Chalcis. In Atthide Helene est, nota stupro Helenæ, & Salamis excidio classis Persicæ notior. Circa Peloponneson etiam nunc in Ægæo Pityusa, & Ægina Epidaurico littori proxima, Trœzenio Calauria inter ignobiles alias letho Demosthenis nobilis. In Myrtoo Cythera contra Maleam, Oenusa & Theganusa contra Acritam. In Jonio Prote, Hyria, Cephalenia, Neritos, Same, Zacynthos, Dulichium: & inter non ignobiles, Ulyssis nomine Ithaca maximè illustris. In Epiro Echinades, & Strophades, olim Plotæ. Contra Ambracium sinum Leucadia, & vicina Adriatico mari Corcyra. Hæ Thracum Graiorumque terris obiacent. At interius Melos, Oliaros, Ægilia, Cothon, Ios, Thia, Thera, Gyaros,

Gyaros, Hippuris, Donyſa, Cia, Icos, Chal- 100
 cia, Icaria, Cinara, Niſyros, Lebynthos, Ca-
 lymnia, Syme. Hæ, quia diſperſæ ſunt, Spo-
 rades. Ab eis Cythnos, Siphnos, Seriphos,
 Rhene, Paros, Syros, Tenos, Myconos, Na-
 xos, Delos, Andros: quia in orbem jacent, Cy- 105
 clades dictæ ſunt. Super eas jam in medio ma-
 ri, ingens & centum quondam urbibus habita-
 ta Crete, ad orientem promuntorium Samo-
 nium, ad occidentem *Κεῖς μέτωπον* immittit:
 niſi major eſſet, Cypri ſimilis: multis fami- 110
 gerata fabulis, adventu Europæ, Paſiphaes &
 Ariadnæ amoribus, Minotauri feritate fato-
 que, Dædali operibus & fuga, Tali ſtatione
 atque morte: maximè tamen eo, quod ibi ſe-
 pulti Jovis penè clarum veſtigium ſepulcrum 115
 eſt, cui nomen ejus inſculptum eſſe accolæ
 oſtendunt. Urbium notiſſimæ, Gnoſos, Gor-
 tyna, Lyctos, Lycastos, Holopyxos, Panacra,
 Cydonia, Marathuſa, Dictynna. Inter colles,
 quod ibi nutritum Jovem accepimus, fama 120
 Idæi montis excellit. Juxta eſt Aſtypalæa,
 Naumachos, Zephyre, Chryſe, Gaudos, &
 quas Muſagoros numero tres, uno tamen vo-
 cabulo appellant: atque, unde Carpathio mari
 cognomen eſt, Carpathos. In Adria Apſoros, 125
 Dyſcelados, Apſyrtis, Iſſa, Pityia, Hydria,
 Electrides, nigra Corcyra, Tragurium, Dio-
 media, Æſtria, Saſon, atque, ut Alexandriæ,
 ita

ita Brundusio adjacens Pharos. Sicilia (ut fe-
 130 runt) aliquando continens, & agro Brutio
 annexa, post freto maris Siculi abscissa est. Id
 angustum & anceps alterno cursu modò in
 Thuscum, modò in Ionium pelagus perfluit,
 atrox, sævum, & Scyllæ Charybdisque sævis
 135 nominibus inclytum. Scylla saxum est, Cha-
 rybdis mare, utrunque noxium appulsis. Ipsa
 ingens & tribus promuntoriis in diversa pro-
 currens, Græcæ literæ imaginem, quæ Delta
 dicitur, efficit. Pachynum vocatur, quod
 140 Græciam spectat: Lilybæum, quod in Afri-
 cam: Peloris, quod in Italiam vergens Scyl-
 læ adversum est. Causa nominis, Pelorus gu-
 bernator ab Annibale ibidem conditus; quem
 idem vir profugus ex Africa, ac per ea loca
 145 Syriam petens, quia procul intuenti videban-
 tur continua esse littora, & non pervium pelag-
 us, proditum se arbitratus occiderat. Ab eo
 ad Pachynum ora quæ extenditur Ionium mare
 attingens, hæc fert illustria, Messanam, Tau-
 150 rominium, Catinam, Megarida, Syracusas,
 & in iis mirabilem Arethusam. Fons est, in
 quo visuntur jacta in Alpheum amnem, ut di-
 ximus, Peloponnesiaco littori infusum: unde
 ille creditur non se consociare pelago, sed sub-
 155 ter maria terrasque depressus, huc agere al-
 veum, atque hîc se rursus extollere. Inter
 Pachynum & Lilybæum Acragas est, Hera-

clea, & Thermæ. Inter Lilybæum & Peloridam Panormus & Himera. Interius vero Leon-
tini, Centuripinum, & Hybla, aliæque com- 160
plures. Famam habet ob Cereris templum
Enna. Præcipui montium Eryx maximè me-
moratus ob delubrum Veneris ab Ænea con-
ditum; & Ætna quæ Cyclopes olim tulit,
nunc assiduis ignibus flagrat. De omnibus Hi- 165
mera referendus, quia in media admodum
ortus, in diversa decurrit, scindensque eam
utrinque, alio ore in Libycum, alio in Thu-
scum mare devenit. Circa Siciliam in Siculo
fretò est Ææ, quam Calypso habitasse dici- 170
tur; Africam versus Gaulos, Melita, Cosu-
ra; propius Italiam Galata, & illæ septem,
quas Æoli appellant, Osteodes, Lipara, He-
raclea, Didyme, Phœnicusa, ac sicut Ætna
perpetuo flagrantes igne Hieræ & Strongyle. 175
Sed Pithecusa, Leucothœa, Ænaria, Sinonia, Ca-
preæ, Prochyta, Pontia, Pandateria, Phitonia,
Palmaria, Italico lateri, citra Tiberina ostia
objacent. Ultra aliquot sunt parvæ, Dianium,
Igillum, Carbania, Urgo, Ilua, Capraria. 180
Duæ grandes, fretoque divisæ Corsica & Sar-
dinia, quarum Corsica Etrusco littori propior,
intra latera tenuis & longa, præterquam ubi
Aleria & Mariana coloniæ sunt, à barbaris
colitur. Sardinia Africum pelagus attingens, 185
nisi quod in occidentem quam in orientem
angustius

angustius spectat, par & quadrata undique,
 & nusquam non aliquanto spatiosior quam ubi
 latissima est Corsica. Cæterum fertilis, & soli
 190 quam cœli melioris: atque ut fœcunda, ita
 penè pestilens. In ea antiquissimi populorum
 sunt Ilienses. Urbium antiquissimæ Calaris
 & Sulci. At in Gallia, quas referre conve-
 niat, solæ sunt Stœchades, ab ora Ligurum
 195 ad Massiliam usque dispersæ. Baleares in Hi-
 spania contra Tarraconensia littora sitæ, non
 longè inter se distant, & ex spatio suo cogno-
 minibus acceptis, majores minoresque perhi-
 bentur. Castella sunt in minoribus, Iamno &
 200 Mago: in majoribus, Palma & Pollentia co-
 loniæ. Ebusos è regione promuntorii, quod in
 Sucronensi sinu Ferrariam vocant, eodem no-
 mine urbem habet, frumentis tantummodo
 fœcunda, at alia largior, & omnium anima-
 205 lium, quæ nocent, adeo expers, ut nec ea qui-
 dem, quæ de agrestibus mitia fiunt, aut gene-
 ret, aut, si invec̃ta sunt, sustineat. Contra est
 Colubraria, cujus meminisse succurrit, quod
 cum scateat multo ac malefico genere serpen-
 210 tum, & sit ideo inhabitabilis, tamen ingressis
 eam, intra id spatium, quod Ebusitana humo
 circumsignaverunt, sine perniciæ rata est, iis-
 dem illis serpentibus, qui solent obvios appete-
 re, aspectum ejus pulveris, aliud velut virus
 procul & cum pavore fugientibus.

POMPONII MELAE

DE

SITU ORBIS

LIBER III.

CAP. I.

HISPANIAE ORA EXTERIOR.

Icta est ora nostri maris : dictæ in-
 sulæ, quas amplectitur : restat ille
 circuitus, quem (ut initio dixi-
 mus) cingit oceanus, ingens &
 infinitum pelagus, & magnis æstibus conci-
 tum (ita enim motus ejus appellant) modò
 inundat campos, modò latè nudat ac refugit,
 non aliò aliòque in vicem, neque alternis ac-
 cessibus nunc in hos nunc in illos impetu ver-
 sum : sed ubi in omnia littora, quamvis di-
 versa, terrarum insularumque ex medio pa-
 riter effusum est, rursus ab illis colligitur in
 medium, & in semetipsum redit, tanta vi
 semper immissum, ut vasta etiam flumina re-
 troagat, & aut terrestria deprehendat anima-
 lia, aut marina destituat. Neque adhuc satis
 cogni-

cognitum est anhelitune suo id mundus efficiat, retractamque cum spiritu regerat undam undique, si (ut doctioribus placet) unum
 20 animal est: an sint depressi aliqui specus, quo reciprocata maria residant, atque inde se rursus exuberantia attollant: an luna causas tantis meatibus præbeat. Ad ortus certè ejus occasusque variantur: neque eodem assidue tem-
 25 pore, sed ut illa surgit ac demergitur, ita recedere atque adventare comperimus. Huc egressos, sequentesque ea, quæ exeuntibus dextra sunt, æquor Atlanticum & ora Bæticiæ frontis excipit, quæ, nisi quod semel iterum-
 30 que paululum in semet abducitur, usque ad flumen Anam penè recta est. Turduli & Bastuli habitant. In proximo sinu portus est, quem Gaditanum, & Iucus, quem Oleastrum appellant. Tum castellum Ehora in littore, & pro-
 35 cul à littore Asta colonia: extra Junonis ara templumque est. In ipso mari munimentum Cæpionis, scopulo magis quam insulæ impositum. Bætis ex Tarraconensi regione demissus, per hanc fere mediam diu, sicut nasci-
 40 tur, uno amne decurrit: post ubi non longè à mari grandem lacum facit, quasi ex uno fonte geminus exoritur: quantulusque simplici alveo venerat, tantus singulis effluit. Tum sinus alter usque ad finem provinciæ inflecti-
 45 tur, eumque parva oppida, Olintigi, Onoba,

ba, Læpa, contingunt. At Lusitania trans
 Anam, quâ mare Atlanticum spectat, pri-
 mum ingenti impetu in altum abit, deinde re-
 sistit, ac se magis etiam quam Bætica abdu-
 cit: quâ prominet, bis in semet recepto ma- 50
 ri, in tria promuntoria dispergitur. Anæ
 proximum, quia lata sede procurrens, pau-
 latim se ac sua latera fastigat, Cuneus ager di-
 citur: sequens, Sacrum vocant: Magnum, 75
 quod ulterius est. In Cuneo sunt, Mirtylis, 55
 Balsa, Ossonoba. In Sacro Lacobriga, &
 Portus Annibalis. In Magno Ebora. Sinus in-
 tersunt: & est in proximo Salacia: in altero,
 Ulyssippo, & Tagi ostium, amnis aurum gem-
 masque generantis. Ab iis promuntoriis ad 60
 illam partem, quæ recessit, ingens flexus ape-
 ritur, in eoque sunt Turduli veteres, Turdu-
 lorumque oppida: amnes autem, Monda in
 medium ferè ultimi promuntorii latus effluens,
 & radices ejusdem alluens Durius. Frons illa 65
 aliquandiu rectam ripam habet, deinde mo-
 dico flexu accepto, mox paulum eminent: tum
 reducta iterum, iterumque recto margine ja-
 cens, ad promuntorium, quod Celticum voca-
 mus, extenditur. Totam Celtici colunt, sed 70
 à Durio ad flexum Grovii: fluuntque per eos,
 Avo, Celadus, Nebis, Minius, & cui Obli-
 vionis cognomen est Limia. Flexus ipse Lam-
 briacam urbem amplexus recipit fluvios, Læ-
 ron

75 ron & Ullam. Partem, quæ prominet, Præ-
 samarci habitant : perque eos Tamaris &
 Sars, flumina non longè orta decurrunt ; Ta-
 maris, secundum Eboræ portum ; Sars, juxta
 turrem Augusti titulo memorabilem. Cætera
 80 super Tamarici Nerique incolunt in eo tractu
 ultimi. Hactenus enim ad occidentem versa
 littora pertinent : deinde ad septentriones to-
 to latere terra convertitur à Celtico promun-
 torio ad Scythicum usque. Hinc perpetua ejus
 85 ora, nisi ubi modici recessus ac parva pro-
 muntoria sunt, ad Cantabros penè recta est.
 In ea primum Artabri sunt, etiamnum Cel-
 ticæ gentis : deinde Astures. In Artabris sinus
 ore angusto admixtum mare non angusto am-
 90 bitu excipiens, Abobricam urbem & quatuor
 annium ostia incingit. Duo, etiam inter ac-
 colentes, ignobilia sunt : per alia duo Mea-
 rus exit, & Ivia. In Asturum littore Næga
 est oppidum : & tres aræ, quas Sestianas vo-
 95 cant, in peninsula sedent, & sunt Augusti no-
 mine sacræ, illustrantque terras ante ignobi-
 les. At ab eo flumine, quod Saliam vocant, in-
 cipiunt oræ paulatim recedere, & latæ adhuc
 Hispaniæ magis magisque spatia contrahere,
 100 usque adeo semet & terras angustantibus, ut
 earum spatium inter duo maria dimidio minus
 sit quàm Galliam tangunt, quam ubi ad occi-
 dentem litus exporrigunt. Tractum Cantabri
 &

& Varduli tenent. Cantabrorum aliquot populi amnesque sunt, sed quorum nomina 105 nostro ore concipi nequeant. Per eosdem & Salenos Saurium, per Autrigones & Origiones quosdam Nesua descendit: Deua Tritium Tobolicum attingit: deinde Iturissam & Easonem Magrada. Varduli una gens, hinc 110 ad Pyrenæi jugi promuntorium pertinens, claudit Hispanias.

C A P. I I.

GALLIAE ORA EXTERIOR.

SEquitur Galliæ latus alterum, cujus ora primò nihil progressa in altum, mox tantundem penè in pelagus excedens, quantum retro Hispania abscesserat, Cantabricis fit adversa terris, & grandi circuitu amflexa, ad occidentem 5 litus advertit. Tunc ad septentriones conversa, iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni amnis expanditur. Terra est frumenti præcipuè & pabuli ferax, & amœna lucis immanibus. Quicquid ex satis, frigoris impatiens est. Ager & ubique alit, & salubris, & 10 noxio genere animalium minimè frequens. Gentes superbæ, superstitiosæ, aliquando etiam immanes adeo, ut hominem optimam & gratissimam diis victimam cæderent. Ma- 15 nent vestigia feritatis jam abolitæ, atque ut ab ultimis

ultimis cædibus temperant, ita nihilominus
 ubi devotos altaribus admovère, delibant.
 Habent tamen & facundiam suam, magistros-
 20 que sapientiæ Druidas. Hi terræ mundique
 magnitudinem & formam, motus cœli ac si-
 derum, ac quid dii velint, scire profitentur.
 Docent multa nobilissimos gentis clam & diu
 vicens annis in specu, aut in abditis saltibus.
 25 Unum ex iis quæ præcipiunt, in vulgus efflu-
 xit, videlicet ut forent ad bella meliores, æter-
 nas esse animas, vitamque alteram ad manes.
 Itaque cum mortuis cremant ac defodiunt
 apta viventibus olim. Negotiorum ratio etiam
 30 & exactio crediti deferebatur ad inferos:
 erantque qui se in rogos suorum, velut unà vi-
 cturi, libenter immitterent. Regio, quam in-
 colunt, omnis Comata Gallia. Populorum tria
 summa nomina sunt, terminanturque fluviis in-
 35 gentibus. Nam à Pyrenæo ad Garumnâ,
 Aquitani: ab eo ad Sequanam, Celtæ: inde
 ad Rhenum pertinent Belgæ. Aquitanorum
 clarissimi sunt, Ausci: Celtarum, Ædui: Bel-
 garum, Treveri: urbesque opulentissimæ, in
 40 Treveris Augusta, in Ædulis Augustodunum,
 in Auscis Climberrum. Garumna ex Pyrenæo
 monte delapsus, nisi cum hyberno imbre aut
 solutis nivibus intumuit, diu vadofus & vix
 navigabilis fertur. At ubi obviâ oceanî exæ-
 45 stuantis accessibus adauctus est, iisdemque re-
 tro

tro remeantibus suas illiusque aquas agit, aliquantum plenior, & quantum magis procedit, eò latior fit: ad postremum magni freti similis; nec majora tantum navigia tolerat, verum etiam more pelagi sævientis exurgens, jactat 50
navigantes atrociter, utique si aliò ventus, aliò unda præcipitat. In eo est insula Antros nomine, quam pendere & attolli aquis incrementibus ideo incolæ existimant, quia cum videantur editiora quâs objacet; ubi se fluctus 55
implevit, illa operit, hæc ut prius tantum ambitur: & quod ea, quibus ante ripæ collesque ne cernerentur obstiterant, tunc velut ex loco superiore perspicua sunt. A Garumnæ exitu latus illud incipit terræ procurrentis in 60
pelagus, & ora Cantabricis adversa littoribus, aliis populis media ejus habitantibus, ab Santonis ad Osismios usque deflexa. Ab illis enim iterum ad septentriones frons littorum respicit, pertinetque ad ultimos Galli- 65
carum gentium Morinos, nec portu quem Gesoriacum vocant, quicquam habet notius. Rhenus ab Alpibus decidens, prope à capite duos lacus efficit, Venetum & Acronium. Mox diu solidus, & certo alveo lapsus, haud 70
procul à mari huc & illuc dispergitur, sed ad sinistrum amnis etiam tum & donec effluat Rhenus, ad dextram primò angustus & sui similis, post ripis longè & latè recedentibus,
jam

75 jam non amnis sed ingens lacus, ubi campos implevit, Flevo dicitur: ejusdemque nominis insulam amplexus, fit iterum arctior iterumque fluvius emittitur.

CAP. III.

GERMANIA.

Germania hinc ripis ejus usque ad Alpes, à meridie ipsis Alpibus, ab oriente Sarmaticarum confinio gentium, quâ septentrionem spectat, oceanico littore obducta est. 5 Qui habitant, immanes sunt animis atque corporibus, & ad insitam feritatem vastè utraque exercent, bellando animos, corpora adfuetudine laborum. Maximo frigore nudi agunt, antequam puberes sint: & longissima 10 apud eos pueritia est. Viri sagis velantur, aut libris arborum, quamvis sæva hyeme. Nandi non patientia tantum illis, studium etiam est. Bella cum finitimis gerunt, causas eorum ex libidine arcessunt: neque imperitandi prola- 15 tandique quæ possident (nam ne illa quidem enixè colunt) sed ut circa ipsos quæ jacent vasta sint. Jus in viribus habent, adeo ut ne latrocinii quidem pudeat, tantum hospitibus boni, mitesque supplicibus. Victu ita asperi inculti- 20 que, ut cruda etiam carne vescantur, aut recenti, aut cum rigentem in ipsis pecudum ferarumque

rumque coriis manibus pedibusque subigendo
renovarunt. Terra ipsa multis impedita flu-
minibus, multis montibus aspera, & magna
ex parte silvis ac paludibus inuia. Paludum, 25
Suesia, Estia, & Melsiagum, maximæ. Sil-
varum, Hercynia, & aliquot sunt quæ nomen
habent: sed illa dierum sexaginta iter occu-
pans, ut major aliis, ita & notior. Montium
altissimi Taunus & Rhetico: nisi quorum no- 30
mina vix est eloqui ore Romano. Amnium in
alias gentes exeuntium, Danubius & Rhoda-
nus: in Rhenum, Mœnis & Lupia: in ocea-
num, Amisus, Visurgis & Albis clarissimi.
Super Albin Codanus ingens sinus magnis par- 35
visque insulis refertus est. Hac re mare, quod
gremio littorum accipitur, nusquam latè pa-
tet, nec usquam mari simile, verum aquis
passim interfluentibus ac sæpè transgressis, va-
gum atque diffusum facie amnium spargitur: 40
quà littora attingit, ripis contentum insula-
rum non longè distantibus, & ubique pene
tantundem, ut angustum & par freto, cur-
vansque subinde se, longo supercilio inflexum
est. In eo sunt Cimbri & Teutoni: ultra, ul- 45
timi Germaniæ Hermones.

C A P. IV.

S A R M A T I A.

S Armatia intus quam ad mare latior , ab iis
 Quæ sequuntur , Visula amne discreta , quâ
 retro abit usque ad Istrum flumen immittitur.
 Gens habitu armisque Parthicæ proxima : ve-
 5 rum ut cœli asperioris , ita ingenii. Non se
 urbibus tenet , & ne stasis quidem sedibus.
 Ut invitare pabula , ut cedens & sequens
 hostis exigit , ita res opesque secum trahens ,
 semper castra habitat : bellatrix , libera , indo-
 10 mita , & usque eo immanis atque atrox , ut
 fœminæ etiam cum viris bella ineant. Atque
 ut habiles sint , natis statim dextra aduritur
 mamma. Inde expedita in ictus manus quæ
 exeritur , virile fit pectus. Arcus tendere ,
 15 equitare , venari , puellaria pensa sunt : ferire
 hostem , adularum stipendium est : adeo ut
 non percussisse , pro flagitio habeatur , sitque
 eis pœnæ virginitas.

C A P. V.

S C Y T H I A.

I Nde Asiæ confinia , nisi ubi perpetuæ nives
 sedent , & intolerabilis rigor. Scythici
 populi incolunt , ferè omnes etiam in unum

F

Sacæ

Sacæ appellati. In Asiatico littore primi Hyperborei super Aquilonem Rhipæosque montes sub ipso siderum cardine jacent: ubi sol non quotidie, ut nobis, sed primum verno æquinoctio exortus, autumnali demum occidit: & ideo sex mensibus dies, & totidem aliis nox usque continua est. Terra augusta, aprica, 10 per se fertilis. Cultores justissimi, & diutius quam ulli mortalium & beatius vivunt. Quippe festo semper otio læti non bella novère, non jurgia: sacris operati, maximè Apollinis: quorum primitias Delon misisse initio per virgines suas, deinde per populos, subinde tradentes ulterioribus, moremque quamdiu, & donec vitio gentium temeratus est, servasse referuntur. Habitant lucos silvasque, & ubi eos vivendi satietas magis quam tædium cepit, 20 hilares redimiti fertis semetipsi in pelagus ex certa rupe præcipites dant. Id eis funus eximium est. Mare Caspium ut angusto, ita longo etiam freto primum terras, quasi fluvius, irrumpit: atque ubi recto alveo influxit, in 25 tres sinus diffunditur; contra os ipsum in Hyrcanum, ad sinistram in Scythicum, ad dextram in eum quem proprie & totius nomine Caspium appellant. Omne atrox, sævum, sinè portubus, procellis undique expositum; 30 ac belluis magis quam cætera refertum, & ideo minus navigabile. Ad introeuntium dextram

tram Scythæ Nomades freti littoribus insi-
 dent. Intus sunt ad Caspium sinum Caspii, &
 35 Amazones, sed quas Sauromatidas appellant:
 ad Hyrcanum Albani, & Moschi, & Hyrcani:
 in Scythico Amardi & Pæficæ, & jam
 ad fretum Derbices. Multi in eo sinu magni
 parvique amnes fluunt: sed qui famam habent,
 40 ex Cerauniis montibus uno alveo descendit,
 duobus exit in Caspium Rha. Araxes Tauri
 latere demissus, quoad campos Armeniæ secat,
 labitur placidus & silens, neque in utram par-
 tem eat, quanquam intuearis, manifestus: cum
 45 in asperiora devenit, hinc atque illinc rupibus
 pressus, & quanto angustior, tanto magis
 pernix, frangit se subinde ad opposita cau-
 tium. Atque ob id ingenti cum murmure so-
 nansque devolvitur aded citus, ut quâ ex præ-
 50 cipiti in subjecta casurus est, non declinet sta-
 tim undam, sed ultra quam canalem ha-
 bet, evehat, plus jugeri spatii sublimis
 & aquis pendentibus semetipso sine alveo
 ferens: deinde ubi incurvus arcuatoque amne
 55 descendit, fit tranquillus, iterumque per cam-
 pos tacitus & vix fluens in id littus elabitur.
 Cyrus & Cambyfes ex radicibus Coraxici
 montis vicinis fontibus editi, & in diversa
 abeunt, perque Iberas & Hyrcanos diu &
 60 multum distantibus alveis defluunt: post non
 longè à mari eodem lacu accepti, in Hyrcanum

num sinum uno ore perveniunt. Iaxartes & Oxos per deserta Scythiæ ex Sogdianorum regionibus in Scythicum exeunt ; ille suo fonte grandis , hic incurſu aliorum grandior , & 65 aliquandiu ad occaſum ab oriente currens , juxta Dahas primum inflectitur : curſuque ad ſeptentrionem converſo , inter Amardos & Pæſicas os aperit. Silvæ aliaque dira animalia , verum & Tigres ferunt , utique Hyrcania. Sæ- 70 vum ferarum genus , & uſque eo pernix , ut illis longè quoque progreſſum equitem conſequi , nec tantum ſemel , ſed aliquoties etiam curſu unde cœperit ſubinde repetito , ſolitum & facile ſit. Cauſa ex eo eſt , quod ubi ille in- 75 terceptos earum catulos citus cœpit avehere , rabiem appropinquantium fruſtraturus , aſtu unum de pluribus omiſit ; hæ projectum excipiunt , & ad cunabula ſua referunt : rurſumque & ſæpius remeant , atque idem efficiunt , 80 donec ad frequentiora , quam adire audeant , profugus raptor evadat. Ultra Caſpium ſinum quidnam eſſet , ambiguum aliquandiu fuit : idemne oceanus , an tellus infeſta frigoriſus , ſine ambitu ac ſine fine projecta. Sed præter 85 phyſicos Homerumque , qui univerſum orbem mari circumfuſum eſſe dixerunt , Cornelius Nepos , ut recentior auctor , ita certior ; teſtem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit , eumque ita retuliſſe commemorat : Cum 90 Gallis

Galliis Proconsule præflet, Indos quosdam à rege Bætorum dono sibi datos; unde in eas terras devenissent requirendo, cognosse vi tempestatum ex Indicis æquoribus abreptos, 95 cmensofque quæ intererant, tandem in Germaniæ littora exiisse. Restat ergo pelagus; sed reliqua lateris ejusdem assiduo gelu durantur, & ideo deserta sunt.

C A P. VI.

HISPANIAE EXTERIORIS ET SEPTENTRIONALIS OCEANI INSULAE.

HIs oris, quas angulo Bæticæ hucusque perstrinximus, multæ ignobiles insulæ & sine nominibus etiam adjacent: sed earum, quas præterire non libeat, Gades fretum attingit, 5 eaque à continenti angusto spatio, & veluti flumine, abscissa, quâ terris propior est, penè rectam ripam agit: quâ oceanum spectat, duobus promuntoriis evecta in altum, medium littus abducit, & fert in altero cornu ejusdem 10 nominis urbem opulentam, in altero templum Ægyptii Herculis, conditoribus, religione, vetustate, opibus illustre. Tyrii condidère: cur sanctum sit, ossa ejus ibi sita efficiunt: annorum queis manet numerus, ab Iliaca tempestate 15 te principia sunt: opes tempus aluit. In Lusitania Erythia, quam Geryone habitatam accepimus,

cepimus, aliæque sine certis nominibus: adeo
agri fertiles, ut cum semel fata frumenta sint,
subinde recidivis seminibus segetem novanti-
bus, septem minimum, interim plures etiam 20
messes ferant. In Celticis aliquot sunt, quas,
quia plumbo abundant, uno omnes nomine
Cassiteridas appellant. Sena in Britannico
mari Osismicis adversa littoribus, Gallici nu-
minis oraculo insignis est. Cujus antistites 25
perpetua virginitate sanctæ, numero novem
esse traduntur: Barrigenas vocant, putantque
ingeniis singularibus præditas, maria ac ven-
tos concitare carminibus, seque in quæ velint
animalia vertere, sanare quæ apud alios insa- 30
nabilia sunt, scire ventura & prædicare: sed
non nisi deditas navigantibus, & in id tantum
ut se consulerent profectis. Britannia qualis
sit, qualesque progeneret, mox certiora &
magis explorata dicentur. Quippe tamdiu 35
clausam aperit ecce principum maximus, nec
indomitaram modò ante se, verum ignotarum
quoque gentium victor, qui propriarum re-
rum fidem ut bello affectavit, ita triumpho
declaraturus portat. Cæterum ut adhuc ha- 40
buimus, inter septentrionem occidentemque
projecta, grandi angulo Rheni ostia prospi-
cit, deinde obliqua retro latera abstrahit, alte-
ro Galliam, altero Germaniam spectans: tum
rursus perpetuo margine directi littoris ab 45
tergo

tergo abducta, iterum se in diversos angulos
 cuneat triquetra, & Siciliae maximè similis, pla-
 na, ingens, foecunda, verum iis, quæ pecora quam
 homines benignius alant. Fert nemora, lacus
 50 ac prægrandia flumina, alternis motibus modò
 in pelagus, modò retro fluentia, & quædam
 gemmas margaritasque generantia. Fert po-
 pulos regesque populorum: sed sunt inculti
 omnes, atque ut longius à continenti absunt,
 55 ita aliarum opum ignari magis, tantum pecore
 ac finibus dites, incertum ob decorem, an
 quid aliud, vitro corpora infecti. Causas au-
 tem & bella contrahunt, ac se frequenter in-
 vicem infestant, maximè imperitandi cupidi-
 60 ne, studioque ea prolatandi quæ possident. Di-
 micant non equitatu modò aut pedite, verum
 & bigis & curribus, Gallicè armati: covinos
 vocant, quorum falcatis axibus utuntur. Su-
 pra Britanniam Iuvena est, penè par spatio,
 65 sed utrinque æquali tractu littorum oblonga,
 cœli ad maturanda semina iniqui: verum adeo
 luxuriosa herbis non lætis modò sed etiam dul-
 cibus, ut se exigua parte diei pecora impleant,
 & nisi pabulo prohibeantur, diutius pasta
 70 dissiliant. Cultores ejus inconditi sunt, &
 omnium virtutum ignari, pietatis admodum
 expertes. Triginta sunt Orcades angustis inter
 se ductæ spatiis. Septem Æmodæ. Contra
 Germaniam vectæ, in illo sinu quem Coda-

num diximus , sex. Ex iis Scandinovia , quam 75
adhuc Teutoni tenent , ut magnitudine alias,
ita fœcunditate antestat. Quæ Sarmatis ad-
versa sunt , ob alternos accessus recessusque
pelagi , & quod spatia queis distant , modò
operiuntur undis , modo nuda sunt , aliàs insu- 80
læ videntur , aliàs una & continens terra. In
his esse Oæonas , qui ovis avium palustrium &
avenis tantum alantur : esse equinis pedibus
Hippopodas , & Panotos , quibus magnæ aures ,
& ad ambiendum corpus omne patulæ , nudis 85
alioqui pro veste sint , præterquam quod fabu-
lis traditur , auctores etiam quos sequi non pi-
geat , invenio. Thule Belgarum littori oppo-
sita est , Graiis & nostris celebrata carminibus.
In ea quod ibi sol *haut* longè occasurus exurgit , 90
breves utique noctes sunt , sed per hyemem
sicut aliubi obscuræ , æstate lucidæ , quod per id
tempus jam se altius evehens , quanquam ipse
non cernatur , vicino tamen splendore proxima
illustrat : per solstitium vero nullæ , quod tum 95
jam manifestior non fulgorem modò , sed sui
quoque partem maximam ostentat. Talca in
Caspio mari sine cultu fertilis , omni fruge ac
fructibus abundans : sed vicini populi quæ gi-
gnuntur attingere , nefas & pro sacrilegio ha- 100
bent , diis parata existimantes , diisque ser-
vanda. Aliquot & illis oris , quas desertas dixi-
mus , æquè desertæ adjacent , quas sine pro-
priis nominibus Scythicas vocant. CAP.

CAP. VII.

OCEANUS EOUS, ET INDIA.

AB iis in Eoum mare cursus inflectitur,
 inque oram terræ spectantis orientem.
 Pertinet hæc à Scythico promuntorio ad Co-
 lida. Prima omnis inuia : deinde ob immani-
 5 tatem habitantium inculta. Scythæ sunt An-
 drophagi & Sacæ, distincti regione, quia fe-
 ris scatet, inhabitabili. Vasta deinde iterum
 loca belluæ infestant, usque ad montem mari
 imminemtem, nomine Tabin. Longè ab eo
 10 Taurus attollitur. Seres intersunt, genus ple-
 num iustitiæ, ex commercio, quod rebus in
 solitudine relictis absens peragit, notissimum.
 India non Eoo tantum apposita pelago, sed &
 ei quod ad meridiem spectans Indicum dixi-
 15 mus, & hinc Tauri jugis, ab occidente Indo
 finita, tantum spatium littoris occupat, quan-
 tum per quadraginta dies noctesque velifican-
 tibus cursus est : ita multum à nostris abducta
 regionibus, ut in aliqua parte ejus neuter se-
 20 ptentrio appareat, aliterque quam in aliis oris,
 umbræ rerum ad meridiem jaceant. Cæterum
 fertilis, & vario genere hominum aliorum-
 que animalium scatet. Alit formicas non minus
 25 rum penitus egestum cum summa perniciæ at-
 F 5 tingen-

tingentium custodire commemorant. Imma-
nes & serpentes ut qui elephantos morfu atque
ambitu corporis conficiant. Tam pinguis ali-
cubi & tam feracis soli, ut in eâ mella frondi-
bus defluant, lanas silvæ ferant, arundinum 30
fissa internodia, veluti navia, binos & quæ-
dam ternos etiam vehant. Cultorum habitus
moresque dissimiles. Lino alii vestiuntur, aut
lanis quas diximus, alii ferarum aviumque pel-
libus: pars nudi agunt, pars tantum obscoena 35
velati. Alii humiles parvique, alii ita proceri
& corpore ingentes, ut elephantis etiam, &
ibi maximis, sicut nos equis, facile atque ha-
biliter utantur. Quidam nullum animal occi-
dere, nulla carne vesci optimum existimant. 40
Quosdam tantum pisces alunt. Quidam pro-
ximos parentesque, priusquam annis aut ægri-
tudine in maciem eant, velut hostias cædunt:
cæsorumque visceribus epulari fas & maximè
pium est. At ubi senectus aut morbus incessit, 45
procul à cæteris abeunt, mortemque in soli-
tudine nihil anxii expectant. Prudentiores eis,
quibus ars studiumque sapientiæ contingit,
non expectant eam, sed ingerendo semet igni-
bus, læti & cum gloria arcessunt. Urbium, 50
quas incolunt (sunt autem plurimæ) Nyssa est
clarissima & maxima: montium Meros, Jovi
sacer. Famam hinc præcipuam habent, quod
in illa genitum, in hujus specu Liberum pa-
trem

- 55 trem arbitrantur esse nutritum : unde Græcis auctoribus , ut femori Jovis insutum dicerent, aut materia ingessit, aut error. Oras tenent ab Indo ad Gangem Palibotri , à Gange ad Colida (nisi ubi magis quam ut habitetur exæstuat)
- 60 atræ gentes , & quodammodo Æthiopes. A Colide ad Cudum recta sunt littora , nudique populi , & marinis opibus affatim dites. Tamos promuntorium est quod Taurus attollit. Colis alterius partis angulus , initiumque late-
- 65 ris ad meridiem versi. Ganges & Indus amnes. Ille multis fontibus in Hemodo Indiæ monte conceptus , simul unum alveum fecit , fit omnium maximus , & alicubi latius , quando angustissimè fluit , decem millia passuum
- 70 patens , in septem ora dispergitur. Indus ex monte Paropamiso exortus , & alia quidem flumina admittit ; sed clarissima , Cophena , Acesinem , Hydaspem : conceptamque pluribus alveis undam lato spatio trahit. Hinc pe-
- 75 nè Gangem magnitudine exæquat. Post ubi aliquot sæpè magnis flexibus cinxit jugum , ingens iterum , rectus solidusque descendit : donec ad lævam dextramque se diducens , duobus ostiis longè distantibus exeat. Ad Tamum
- 80 insula est Chryse , ad Gangem Argyre : altera aurei soli (ita veteres tradidère) altera argentei : atque ita , ut maximè videtur , aut ex re nomen , aut ex vocabulo ficta fabula est. Ta-
- probane,

probane, aut grandis admodum insula, aut prima pars orbis alterius Hipparcho dicitur : 85
 sed quia habitatur, nec quisquam circummeasse traditur, prope verum est. Contra Indi ostia, illa sunt quæ vocant Solis, adeo inhabitabilia ut ingresses vis circumfusi aëris exanimet confestim; & inter ipsa ostia Patalene. Regio ob 90
 æstus intolerabilis, alicubi cultoribus egens, inde ad principia Rubri maris pertinet. Ipsa invia atque deserta; humus cineri magis fit quam pulveri similis; ideoque per eam rara & non grandia flumina emanant, quorum 95
 Tuberonem & Arusacem notissima accepimus.

C A P. VIII.

MARE RUBRUM, AC UTERQUE HUIUS SINUS PERSICUS ET ARABICUS.

Rubrum mare Græci, sive quia ejus coloris est, sive quia ibi Erythras regnavit, *Ἐρυθρὸν θάλασσαν* appellant: procellosum, asperum, profundum, & magnorum animalium magis quam cætera capax. Primò recedentes 5
 oras æqualiter impellit: & ut non intret interior, aliquantum patens sinus arcuat. Sed quas ripas inflexerat, bis irrumpit; duosque iterum sinus aperit. Persicus vocatur dictis regionibus

10 nibus propior; Arabicus ulterior. Persicus, quâ
 mare accipit, utrinque rectis lateribus gran-
 de ostium quasi cervicè complectitur: deinde
 terris in omnem partem vastè & æqua portio-
 ne cedentibus, magno littorum orbe pelagus
 15 incingens, reddit formam capitis humani.
 Arabici & os arctius & latitudo minor est,
 major aliquanto recessus, & multo magis lon-
 ga latera. Init penitus, introrsusque, dum
 Ægyptum penè & montem Arabiæ Casium at-
 20 tingit, quodam fastigio minus ac minus latus,
 & quò magis penetrat angustior. Ab iis, quæ
 diximus, ad sinum Persicum (nisi ubi Chelono-
 phagi morantur) deserta sunt. In ipso Carma-
 ni navigantium dextra positi, sine veste ac fru-
 25 ge, sine pecore ac sedibus, piscium cute se
 velant, carne vescuntur, præter capita toto
 corpore hirsuti. Interiora Gedrosi, dehinc
 Persæ habitant. Sabis per Carmanos, sub Pa-
 sargadis Coros effluunt. In parte, quæ pelagi
 30 ostio adversa est, Babyloniorum fines Chaldæo-
 rumque sunt, & duo clari amnes, Tigris Per-
 sidi propior, ulterior Euphrates. Tigris ut natus
 est, ita descendens usque in littora permeat: Eu-
 phrates, immani ore aperto, non exit tantum
 35 unde oritur, sed & vastè quoque decidit. Nec
 secat continuè agros, sed latè diffusus in sta-
 gna, diuque sedentibus aquis & sine alveo patu-
 lis piger, post ubi marginem rupit, verè fluvius
 est,

est, acceptisque ripis celer & fremens, per Armenios & Cappadocas occidentem petit; 40
 ni Taurus obftet, in nostra maria venturus. Inde ad meridiem avertitur, & primum Syros, tum Arabas ingressus, non perdurat in pelagus, verum ingens modò & navigabilis, inde tenuis rivus, despectus emoritur, & nusquam ma- 45
 nifesto exitu effluit, ut alii amnes, sed deficit. Alterum latus ambit plaga, quæ inter utrumque pelagus excurrit. Arabia dicitur, cognomen Eudæmon, angusta, verum cinnami & thuris aliorumque odorum maximè ferax. Majorem 50
 Sabæi tenent partem, ostio proximam & Carmanis contrariam Macæ. Frontem quæ inter ostia ostenditur, silvæ cautesque exasperant. Aliquot sunt in medio insulæ sitæ. Ogyris, quod in ea Erythræ regis monumentum est, 55
 magis clara quam cæteræ. Alterum sinum undique Arabes incingunt. Ab ea parte, quæ introeuntibus dextra est, urbes sunt, Cane, & Arabia, & Gandamus: in altera ab intimo angulo prima, Beronice, inter Heroopoliticum 60
 & Strobilum. Deinde inter promuntorium Aënnum & Coloba, Philoteris & Ptolemaïs. Ultra Arsinoë, & alia Beronice. Tum silva quæ hebenum odoresque generat, & manu factus amnis, ideoque referendus, quod ex 65
 Nili alveo dioryge adductus. Extra sinum, verumtamen in flexu etiamnum modico Rubri

bri maris , pars bestiis infesta , ideoque de-
 ferta est : partem Panchæi habitant , quos ex
 70 facto , quia serpentibus vescuntur , Ophio-
 phagos vocant. Fuere interius Pygmæi , mi-
 nutum genus , & quod pro satis frugibus con-
 tra grues dimicando defecit. Sunt multa vo-
 lucrum , multa serpentum genera. De serpen-
 75 tibus memorandi maximè , quos parvos ad-
 modum , & veneni præsentis , certo anni tem-
 pore ex limo concretarum paludum emer-
 gere , in magno examine volantes Ægyptum
 tendere , atque in ipso introitu finium , ab
 80 avibus, quas Ibidas appellant , adverso agmine
 excipi pugnaque confici traditum est. De vo-
 lucribus præcipuè referenda Phoenix, semper
 unica. Non enim coïtu concipitur , partuve
 generatur : sed ubi quingentorum annorum
 85 ævo perpetua duravit , super exaggeratam va-
 riis odoribus struem sibi ipsa incubat , solvi-
 turque : deinde putrescentium membrorum
 tabe concreta , ipsa se concipit , atque ex
 se rursus enascitur. Cum adolevit , ossa pristi-
 90 ni corporis inclusa myrrha Ægyptum expor-
 tat , atque in urbem quam Solis appellant , fra-
 grantibus archio bustis inferens sese memo-
 rando funere consecrat. Ipsum promunto-
 rium , quo id mare clauditur , à Cerauniis
 saltribus invium est.

CAP. IX.

ÆTHIOPIA.

Æthiopes ultra. Sedem Meroën habent,
 terram quam Nilus primo ambitu am-
 plexus insulam facit. Pars, quia vitæ spatium
 dimidio ferè quam nos longius agunt, Macro-
 bii: pars, quia ex Ægypto advenère, dicti 5
 Automolœ: pulchri forma, æqui corporis,
 parumque venerati opes, aliis veluti optima-
 rum virtutum. In illis mos est, cui potissi-
 mum pareant, specie ac viribus legere. Apud
 hos plus auri quam æris est: ideo quod minus 10
 est, pretiosius censent. Ære exornantur, au-
 ro vincula fontium fabricant. Est locus appa-
 ratus epulis semper refertus; & quia ut libet
 vesci volentibus licet, *ἡλίας τροπίζων* appellant;
 & quæ passim apposita sunt, affirmant innasci 15
 subinde divinitus. Est lacus quo perfusa cor-
 pora quasi uncta pernitent. Bibitur idem;
 adeo est liquidus, & ad sustinenda quæ inci-
 dunt, aut immittuntur, infirmus, ut folia
 etiam proximis decisa frondibus, non inna- 20
 tantia ferat, sed pessum penitus accipiat. Sunt
 & sævissimæ feræ omni colore varii Lycæo-
 nes, & quales accepimus, Sphinges. Sunt
 miræ aves cornutæ Tragopanes, & equinis
 auribus Pegasi. Cæterum oris ad eurum se- 25
 quentibus

quantibus nihil memorabile occurrit. Vasta
 omnia, vastis præcisa montibus, ripæ potius
 sunt quam littora. Inde ingens & sine cultori-
 bus tractus. Dubium aliquamdiu fuit esse ne
 30 ultra pelagus, caperetne terra circuitum, an
 exhausto fluctu sine fine Africa se extenderet:
 verum & si Hanno Carthaginiensis exploratum
 missus à suis, cum per oceani ostium exisset,
 magnam partem ejus circumvectus, non se
 35 mare sed commeatum defecisse memoratu re-
 tulerat: & Eudoxus quidam avorum nostro-
 rum temporibus cum Lathurum regem Ale-
 xandriæ profugeret, Arabico sinu egressus,
 per hoc pelagus (ut Nepos affirmat) Gades
 40 usque pervectus est; ideo ejus oræ notæ sunt
 aliquâ. Sunt autem trans ea, quæ modo deserta
 diximus, muti populi, & quibus pro eloquio
 nutus est: alii sine sono linguæ, alii sine lin-
 guis: alii labris etiam cohærentibus, nisi quod
 45 sub naribus etiam fistula est, per quam bibere
 avenis, & cum incessit libido vescendi, grana
 singula frugum passim nascentium absorbere
 dicuntur. Sunt quibus ante adventum Eudoxi
 adeò ignotus ignis fuit, adeoque visus mirum
 50 in modum placuit, ut amplecti etiam flammæ,
 & ardentia sinu abdere, donec noceret maxi-
 mè, libuerit. Super eos grandis littoris flexus
 grandem insulam includit, in qua tantum fœ-
 minas esse narrant, toto corpore hirsutas, &

sine coitu marium sua sponte fecundas : adeo
 asperis efferisque moribus , ut quædam conti-
 neri ne reluctantur vix vinculis possint. Hoc
 Hanno retulit , & quia detracta occisis coria
 pertulerat , fides habita est. Ultra hunc sinum 55
 mons altus (ut Græci vocant) *Θιων ὄρημα* per-
 petuis ignibus flagrat: ultra montem viret collis
 longo tractu longis littoribus obductus, unde vi-
 suntur patentes magis campi, quam ut prospici
 possint , Panum Satyrorumque. Hinc opinio 60
 ea fidem cepit , quod cum in his nihil culti sit,
 nullæ habitantium sedes , nulla vestigia , soli-
 tudo in diem vasta , & silentium vastius , nocte
 crebri ignes micant , & veluti castra latè ja-
 centia ostenduntur , crepant cymbala & tym- 65
 pana , audiunturque tibix sonantes majus hu-
 manis. Tunc rursus Æthiopes , nec jam dites
 ut hi, quos diximus, nec ita corporibus similes,
 sed minores incultique sunt, & nomine *Εσσιείων*.
 In horum finibus fons est, quem Nili esse aliquā 70
 credibile est. Nuchul ab incolis dicitur : &
 videri potest non alio nomine appellari , sed à
 barbaro ore corruptus. Alit papyrus & mi-
 nora quidem , ejusdem tamen generis animalia.
 Aliis annibus in oceanum vergentibus , solus 75
 in mediam regionem ad orientem abit : &
 quonam exeat , incertum est. Inde colligitur,
 Nilum hoc fonte conceptum , actumque ali-
 quandiu per inuia , & ideo ignotum , iterum
 se

se ubi ad Eoa processerit, ostendere. Cæterum
 spatio, quo absconditur, effici, ut hic aliò ce-
 dere, ille aliunde videatur exurgere. Cato-
 blepas, non grandis fera, verum grande &
 80 prægrave caput ægrè sustinens, atque ob id in
 terram plurimum ore conversa, apud hos gi-
 gnitur: ob vim singularem magis etiam referen-
 da, quod cum impetu morsuque nihil unquam
 sæviat, oculos ejus vidisse mortiferum. Con-
 85 tra eosdem sunt insulæ Gorgades, domus (ut
 ajunt) aliquando Gorgonum. Ipsæ terræ pro-
 muntorio, cui *Επίρρς Κίρρς*, nomen est, finiuntur.

C A P. X.

ATLANTICUM MARE AC HUIC AD-
 SITA AETHIOPIAE AC MAU-
 RITANIAE PARS.

INde incipit frons illa, quæ in occidentem
 vergens mari Atlantico alluitur. Prima ejus
 Æthiopes tenent, media nulli. Nam aut exu-
 sta sunt, aut arenis obducta, aut infesta ser-
 5 pentibus. Exustis insulæ appositæ sunt, quas
 Hesperidas tenuisse memoratur. In arenis
 mons est Atlas, densè confurgens, verum in-
 cisus undique rupibus præceps, invius, &
 quod magis surgit, exilior, qui quod altius
 10 quam conspici potest, usque in nubila erigi-
 tur,

tur, cœlum & sidera non tangere modò vertice, sed sustinere quoque dictus est. Contra Fortunatæ insulæ abundant sua sponte genitis, & subinde aliis super aliis innascentibus nihil sollicitos alunt, beatius quam aliæ urbes excul- 15
tæ. Una singulari duorum fontium ingenio maximè insignis: alterum qui gustavere risu solvuntur; ita affectis remedium est ex altero bibere. Ab eo tractu, quem feræ infestant, proximi sunt Himantopodes inflexi lentis cruribus, 20
quos serpere quam ingredi referunt. Deinde Pharusii aliquando tendente ad Hesperidas Hercule dites: nunc inculti, & nisi quod pecore aluntur, admodum inopes. Hinc jam lætiores agri amænique saltus ebena, terebin- 25
tho & ebore abundant. Nigritarum Gætulorumque passim vagantium ne littora quidem infœcunda sunt, purpura & murice efficacissimis ad tingendum; & ubique quæ tinxere clarissima. Reliqua est ora Mauritaniae exte- 30
rior & in finem sui fastigantis se Africæ novissimus angulus; iisdem opibus, sed minus dives. Cæterum solo etiam ditior & adeo fertilis est, ut frugum genera non cum serantur modo benignissime procreet; sed quædam 35
profundat etiam non sata. Hic Antæus regnasse dicitur, & signum quoque fabulæ clarum prorsus ostenditur collis modicus resupini hominis imagine jacentis, illius, ut incolæ ferunt,

40 runt, tumulus : unde ubi aliqua pars eruta
 est, solent imbres spargi, & donec effossa
 repleantur veniunt. Hominum pars silvas fre-
 quentant, minus, quam quos modo diximus,
 vagi. Pars in urbibus agunt, quarum, ut in-
 45 ter parvas, opulentissimæ habentur præcul à
 mari Gilda, Volubilis, Prisciana. Propius
 autem Sala & Lixo flumini Linx proxima.
 Ultra est Colonia, & fluvius Zilia, &, unde
 initium fecimus, Ampelusia in nostrum jam fre-
 50 tum vergens promuntorium, operis hujus at-
 que Atlantici littoris terminus.

INDEX

INDEX

IN

POMPONIUM MELAM.

Prior numerus librum, sequens caput,
tertius versum indicat.

A.

A Bdera II. 2. 118.
& 6. 63.

Abobrica III. 1. 90.

Abrotonum I. 7. 17.

Abydos I. 19. 2. 112.

83.

Abyla I. 5. 17. II. 6. 68.

Acanthus I. 16. 16.

II. 2. 124.

Acarnania II. 3. 48.

Acesines III. 7. 73.

Achai I. 2. 49. & 19.

105.

Achaia II. 3. 48.

Ἀχαΐα, ἀρχαῖα I. 18. 27.

Achelous II. 3. 148.

Acherusia I. 19. 55.

Achillea II. 7. 12.

Achilles II. 1. 50.

Achivi I. 18. 29.

Acritas II. 3. 116.

Acragas II. 7. 157.

Acroanthos II. 2. 140.

Acrocorinthos II. 3. 111.

Acronius III. 2. 69.

Actium II. 3. 152.

Adiabene I. 11. 4.

Adramyttion I. 18. 16.

Adria II. 4. 51.

Adriaticum mare I. 3.

19.

Aeas II. 3. 171.

Aee II. 7. 170.

Aedui III. 2. 38.

Aegeum mare I. 3. 17.

II. 2. 79.

Aegates II. 7. 64.

Aegilia II. 7. 99.

Agina II. 7. 87.

Aegion II. 3. 143.

Ægi-

I N D E X

Ægipanes I. 4. 34. &
 8. 66.
Ægira II. 3. 143.
Ægos II. 2. 82.
Ægyptus I. 9. 1.
Æmoda III. 6. 73.
Ænaria II. 7. 176.
Æneas II. 2. 106. &
 7. 163.
Ænnum III. 8. 62.
Ænos II. 2. 106.
Æolus II. 7. 173.
Æolis I. 2. 66. & 18. 2.
Æsculapii templum II.
 3. 118.
Æsis II. 4. 44.
Æstria II. 7. 128.
Æthiopes I. 2. 39. III.
 9. 1.
Æthiopia III. 10.
Æthiopicum mare I. 4.
 17.
Æna II. 7. 164.
Ætolia II. 3. 48.
Ætoli II. 3. 140.
Africa I. 4. 1.
Agamemnonia classis II.
 3. 90.
Agatha II. 5. 50.

Agathyrsi II. 1. 18.
Aiacus sepulchrum I. 18.
 48.
Albani III. 5. 36.
Albigaunum II. 4. 103.
Albion II. 5. 34.
Albis III. 3. 34.
Aleria II. 7. 184.
Alexander I. 12. 8. &
 19. 10. II. 3. 4.
Alexandria I. 9. 113.
Allobroges II. 5. 9.
Alone II. 6. 54.
Alope II. 3. 89.
Alopeconnesus II. 2. 104.
Aloros II. 3. 16.
Alpes II. 4. 106.
Alpheus II. 3. 132. &
 7. 152.
Altinum II. 4. 28.
Amanus I. 12. 27.
Amardi I. 11. 53. III.
 5. 37.
Amasis I. 9. 100.
Amazones I. 2. 41. &
 17. 20. III. 5. 35.
Amazonici montes I. 19.
 95.
Amazonium I. 19. 69.

INDEX.

- Ambracia* II. 3. 153.
Ambracius sinus II. 3. 149. & 7. 96.
Amisus III. 3. 34.
Amisos I. 19. 65.
Ammodes prom. I. 13. 6.
Ammonis oracul. I. 8. 2.
Ampelusia I. 5. 7. & III. 10. 49.
Amphiarai fanum II. 3. 95.
Amphipolis II. 2. 122.
Amphilochis Argia II. 3. 152.
Ampfaga I. 6. 2.
Amycla II. 3. 64.
Anas II. 6. 22. III. 1. 31.
Anaximander I. 17. 7.
Anchialos II. 2. 62.
Ancon II. 4. 47.
Ancona II. 4. 42.
Andanis III. 8.
Andromeda I. 11. 23.
Androphagi III. 7. 5.
Andros I. 18. 23. II. 7. 105.
Anemurium I. 13. 55.
Annibalis portus III. 1. 57.
— scale II. 6. 37.
Antaus I. 5. 10. III. 10. 36.
Antandrus I. 18. 19.
Antenor II. 4. 20.
Anthedon II. 3. 89.
Antichtones I. 1. 13. & 9. 52.
Anthropophagi II. 1. 125.
Anticinolis I. 19. 63.
Anticyra II. 3. 145.
Antiochia I. 11. 7. & 12. 23.
Antipolis II. 5. 20.
Antissa II. 7. 33.
Antium II. 4. 97.
Antronia II. 13. 52.
Antros III. 2. 52.
Apenninus II. 4. 8.
Aphrodisium I. 16. 15. II. 4. 97.
Apis I. 9. 93.
Apollinis delubrum I. 15. 19.
— fanum I. 17. 22. & II. 3. 56.
— oraculum I. 17. 3.
— promuntorium I. 7. 5.
— templum I. 9. 58.
— Apollo.

INDEX.

<i>Apollonia</i> I. 8. 15. II. 2.	<i>Argo</i> II. 3. 84.
64. & 3. 167.	<i>Argolis</i> II. 3. 47.
<i>Appuli</i> II. 4. 15 & 52.	<i>Argos</i> II. 3. 61.
<i>Apſoros</i> II. 7. 125.	<i>Argyre</i> III. 7. 80.
<i>Apſyrtis</i> II. 7. 126.	<i>Aria</i> I. 2. 36. II. 7. 13.
<i>Aquileia</i> II. 4. 28.	<i>Ariane</i> I. 2. 36.
<i>Aquitani</i> III. 2. 36.	<i>Arimaſpi</i> II. 1. 16.
<i>Arabes</i> I. 2. 38.	<i>Ariminum</i> II. 4. 42.
<i>Arabia</i> I. 2. 62. & 10. 1.	<i>Ariſba</i> II. 7. 33.
— <i>urbs</i> III. 8. 59.	<i>Armene</i> I. 19. 64.
<i>Arabicus ſinus</i> III. 8. 10.	<i>Armenia pyla</i> I. 15. 14.
<i>Arados</i> II. 7. 47.	<i>Armenii</i> I. 2. 53.
<i>Ara Philanorum</i> I. 7. 2.	<i>Arrichi</i> I. 19. 122.
& 38.	<i>Arsinna</i> I. 6. 11.
<i>Aratus</i> I. 13. 12.	<i>Arsinoë</i> I. 8. 15. & III.
<i>Arauris</i> II. 5. 50.	8. 63.
<i>Arauſio</i> II. 5. 12.	<i>Artabri</i> III. 1. 87.
<i>Araxes</i> III. 5. 41.	<i>Artemiſia</i> I. 16. 22.
<i>Araxos</i> II. 3. 117.	<i>Aruſace</i> III. 7. 96.
<i>Arcadia</i> II. 3. 48.	<i>Arymphai</i> I. 19. 145.
<i>Arceſilas</i> I. 18. 9.	<i>Aſcalo</i> I. 11. 18.
<i>Archias</i> I. 19. 37.	<i>Aſcanius</i> I. 18. 20.
<i>Ardea</i> II. 4. 97.	<i>Aſia</i> I. 1.
<i>Arecomici</i> II. 5. 10.	<i>Aſine</i> II. 3. 133.
<i>Arelate</i> II. 5. 12. 82.	<i>Aſpendos</i> I. 14. 6.
<i>Areibuſa</i> II. 7. 151.	<i>Aſſon</i> I. 18. 26.
<i>Argia Amphilocheis</i> II.	<i>Aſſyrii</i> I. 2. 59.
3. 152.	<i>Aſta</i> III. 1. 35.
<i>Argivi</i> I. 13. 10. &	<i>Aſtaboras</i> I. 9. 12.
14. 7. & 16. 19.	

I N D E X. I

<i>Astacos</i> I. 19. 30. <i>Astapes</i> I. 9. 13. <i>Astigi</i> II. 6. 30. <i>Astures</i> III. 1. 88. <i>Astyra</i> I. 18. 16. <i>Astypalea</i> II. 7. 121. <i>Atacini</i> II. 5. 13. <i>Atax</i> II. 5. 51. <i>Aternus</i> II. 4. 53. <i>Athenæ</i> II. 3. 60. <i>Athenopolis</i> II. 5. 22. <i>Athos</i> II. 2. 129. <i>Atlantes</i> I. 4. 32. & 8. 39. <i>Atlas</i> III. 10. 7. <i>Atlanticus oceanus</i>. I. 3. 3. <i>Atlantici maris insula</i> III. 10. <i>Atthis</i> II. 3. 45. <i>Atyras</i> II. 2. 72. <i>Avaticorum stagnum</i> II. 5. 29. <i>Avenio</i> II. 5. 10. <i>Avernus</i> II. 4. 91. <i>Aves</i> I. 6. 15. <i>Aufidus</i> II. 4. 60. <i>Augila</i> I. 4. 31. & 8. 52.	<i>Augusta</i> III. 2. 40. <i>Augusti turris</i> III. 1. 79. <i>Augustodunum</i>. III. 2. 40. <i>Aulis</i> II. 3. 89. <i>Avo</i> III. 1. 72. <i>Ansci</i> III. 2. 38. <i>Automolæ</i> III. 9. 6. <i>Autrigones</i> III. 1. 107. <i>Axenus pontus</i> I. 19. 50. <i>Axiaca</i> II. 1. 71. <i>Axiaces</i> II. 1. 70. <i>Axius</i> II. 3. 13. <i>Azotus</i> I. 10. 5. B. B <i>abylon</i> I. 11. 11. <i>Babylonia</i> I. 11. 4. <i>Babylonii</i> I. 2. 59. <i>Bactri</i> I. 2. 44. <i>Baterra</i> II. 5. 13. <i>Bati</i> III. 5. 92. <i>Batica</i> II. 6. 18. III. 1. 28. <i>Batis</i> III. 1. 38. <i>Batullo</i> II. 6. 38. <i>Bagrada</i> I. 7. 10. <i>Baia</i> II. 4. 91.
- Balea-*

I N D E X.

<i>Baleares</i> II. 7. 195. <i>Balsa</i> III. 1. 56. <i>Barbesul</i> II. 6. 65. <i>Barcino</i> II. 6. 40. <i>Bargylos</i> I. 16. 25. <i>Barium</i> II. 4. 61. <i>Barrigena</i> III. 6. 27. <i>Basilicus sinus</i> I. 16. 25. <i>Basilida</i> II. 1. 102. <i>Bastuli</i> III. 1. 31. <i>Bechiri</i> I. 19. 81. <i>Belga</i> III. 2. 37. <i>Belo</i> II. 6. 78. <i>Bergion</i> II. 5. 34. <i>Berytos urbs</i> I. 12. 25. <i>Beronice</i> III. 8. 60. <i>Besippo</i> II. 6. 78. <i>Bithyni</i> I. 19. 1. <i>Bithynis</i> II. 2. 71. <i>Bizone</i> II. 2. 60. <i>Blanda</i> II. 4. 84. & 6. 38. <i>Blemmyes</i> I. 4. 34. & 8. 64. <i>Bocchus</i> I. 5. 36. <i>Bœotis</i> II. 3. 45. <i>Bononia</i> II. 4. 21. <i>Bryon</i> I. 7. 36.	<i>Borysthenes</i> II. 1. 54. & II. 7. 10. <i>Borysthenis</i> II. 1. 62. <i>Bosporus</i> II. 2. 69. — <i>Cimmerius</i> I. 1. 40. — <i>Thracius</i> I. 1. 38. <i>Botrys</i> I. 12. 13. <i>Braccata Gallia</i> II. 5. 6. <i>Branchida</i> I. 17. 4. <i>Brauronia</i> II. 3. 96. <i>Britannia</i> III. 6. 33. <i>Britannicus oceanus</i> I. 3. 4. <i>Brutu</i> II. 4. 18. <i>Brutius ager</i> II. 7. 130. <i>Brundisium</i> II. 4. 62. <i>Bubastis</i> I. 9. 107. <i>Bubessus sinus</i> I. 16. 14. <i>Buca</i> II. 4. 54. <i>Bucephalos</i> II. 3. 114. <i>Buces</i> II. 1. 17. <i>Budini</i> I. 19. 141. <i>Buthroton</i> II. 3. 154. <i>Buxentum</i> II. 4. 84. <i>Buzeri</i> I. 19. 81. <i>Byblos</i> I. 12. 12. <i>Bysanthe</i> II. 2. 74. <i>Byzantium</i> II. 2. 70.

INDEX.

C.

CAdusii I. 11. 47.
 Capionis muni-
 mentum III. 1. 37.
 Casaraugusta II. 6. 29.
 Casarea I. 6. 9.
 Caicus I. 18. 8.
 Calabri II. 4. 15.
 Calatis II. 2. 56.
 Calbis I. 16. 7.
 Calydon II. 3. 146.
 Calarnea turris II. 11.
 123.
 Galauria II. 7. 88.
 Calliaros II. 3. 55.
 Callipide II. 1. 64.
 Callipolis II. 4. 65.
 Καλὸς λιμὼ II. 1. 26.
 Calpe I. 5. 17. II. 6. 68.
 Calymnia II. 7. 101.
 Calypso II. 7. 170.
 Cambyfes I. 11. 16. III.
 5. 57.
 Camiros II. 7. 37.
 Campania II. 4. 18.
 Cana I. 18. 11.
 Canastraum II. 3. 6.
 Candari I. 2. 43.

Candidum prom. I. 7. 5.
 Cane III. 8. 58.
 Canopos II. 7. 50.
 Cantabri III. 1. 86.
 Canusum II. 4. 60.
 Caphareus II. 7. 74.
 Cappadoces I. 2. 54. III.
 8. 40.
 Capraria II. 7. 180.
 Caprea II. 7. 176.
 Κέρες λιμὼ II. 2. 124.
 Capua II. 4. 22.
 Carambis I. 19. 60.
 Carambicum pr. II. 1. 28.
 Carbania II. 7. 180.
 Carcine II. 1. 38.
 Carcinites sinus II. 1. 37.
 Carcinus II. 4. 76.
 Cardia II. 2. 106.
 Caria I. 2. 65. & 16. 1.
 II. 2. 56.
 Carmani III. 8. 17.
 Carni II. 4. 3.
 Carpathium mare II. 7.
 124.
 Carpathos II. 7. 125.
 Cartenna I. 6. 10.
 Carthago I. 7. 11. II. 6.
 59.

Car.

I N D E X.

- Carteia* II.6.74.
Caryanda I.16.24.
Carystos II.7.84.
Casius I.10.3 III.8.19.
Caspia pyla I.15.13.
Caspiani I.2.40.
Casspi I.19.96. III.5.
     34.
Caspium mare III.5.23.
Caspius sinus I.2.47.
Cassandria II.3.16.
Cassiterides III.6.23.
Castanea II.3.18.
Castra Cornelia I.7.9.
     — *Dellia* Ibid.
Castrum nov II.4.99.
Catabarimos I.8.17.
Cataractes I.14.9.
Catina II.7.150.
Catoblepas III.9.79.
Cavares II.5.10.
Caucasu I.19.96.
Caucasus I.15.12.
Caulonia II.4.78.
Cannus I.16.7.
Caystros I.17.21.
Cecina II.4.101.
Cedrosia vide *Gedrosia*.
Celadus III.1.72.
Celendris I.13.56.
Celta III.2.36.
Celtici III.1.70.
Celticum prom. III.1.69.
Cenaum II.7.74.
Cenchrea II.3.108.
Centuripinum II.7.160.
Cephalenia II.7.92.
Cepheus I.11.19.
Cepœ I.19.115.
Ceramicus sinus I.16.18.
Cerasus I.19.82.
Ceraunii montes I.19.
     94. II.3.154.
     — *salus* III.8.94.
Cerberus I.19.56.
Cercasorum I.9.20.
Cercetici I.19.105.
Cercinna II.7.63.
Cereris templum II.7.
     161.
Cervaria II.5.79. & 6.
     31.
Cestros I.14.8.
Chalcedon I.19.36.
Chalcia II.7.100.
Chalcis II.7.84.
Chalybes I.19.64.
Charybdis II.7.135.
     Cheli-

I N D E X.

<i>Chelidonia</i> II. 7. 39.	<i>Cissianti</i> I. 2. 49.
<i>Chelonates</i> II. 3. 117.	<i>Cisthena</i> I. 18. 15.
<i>Chelonophagi</i> III. 8. 22.	<i>Citharon</i> II. 3. 57.
<i>Chemmis</i> I. 9. 58.	<i>Citharistes</i> II. 5. 23.
<i>Cherronesus</i> II. 1. 30.	<i>Clampetia</i> II. 4. 83.
<i>Chersonesus</i> II. 3. 115.	<i>Clarius Apollo</i> I. 17. 21.
<i>Chimara</i> I. 15. 3.	<i>Clazomenæ</i> I. 17. 29.
<i>Chios</i> II. 7. 34.	<i>Cleona</i> II. 2. 125.
<i>Chomari</i> I. 11. 47.	<i>Climberrum</i> III. 2. 41.
<i>Chrysa</i> I. 18. 17.	<i>Cliternia</i> II. 4. 55.
<i>Chryse</i> III. 7. 80. II. 7.	<i>Clodianum</i> II. 6. 33.
122.	<i>Cluana</i> II. 4. 50.
<i>Cia</i> II. 7. 100.	<i>Clupea</i> I. 7. 17.
<i>Cicones</i> II. 2. 107.	<i>Cnemides</i> II. 3. 89.
<i>Cicynethos</i> II. 7. 72.	<i>Coamani</i> I. 2. 45.
<i>Cilicia</i> I. 13.	<i>Codanus sinus</i> III. 3. 35.
<i>Cimbri</i> III. 3. 45.	<i>Cœle Syria</i> I. 11. 3.
<i>Cimmerius Bosphorus</i> I.	<i>Cælos</i> II. 2. 89.
1. 40.	<i>Colchi</i> I. 19. 86.
<i>Cimmerii</i> I. 2. 49.	<i>Colice</i> I. 19. 104.
<i>Cimmerium</i> I. 19. 116.	<i>Colis</i> III. 7. 64.
<i>Cimon</i> I. 14. 3.	<i>Coloba</i> III. 8. 62.
<i>Cinara</i> II. 7. 101.	<i>Colophon</i> I. 17. 24.
<i>Cinyps</i> I. 7. 31.	<i>Colophonii</i> I. 19. 25.
<i>Cios</i> I. 19. 27.	<i>Colubraría</i> II. 7. 208.
<i>Circeii</i> II. 4. 97.	<i>Columnæ Herculis.</i> I. 5.
<i>Circes domus</i> II. 4. 96.	18. II. 6. 68.
<i>Cirrha</i> II. 3. 145.	<i>Columna regia</i> II. 4. 80.
<i>Cirta</i> I. 6. 5.	<i>Comageni</i> I. 2. 53.
	<i>Comari</i>

I N D E X.

- Comari* I. 2. 45.
Comata Gallia III. 2. 33.
Concordia II. 4. 25.
Consilinum II. 4. 78.
Κωφὸς portus II. 3. 7.
Cophen III. 7. 72.
Coraxi I. 19. 104.
Coraxicus mons I. 19. 96.
     III. 5. 57.
Corcyra II. 7. 97.
     — *nigra* II. 7. 127.
Corduba II. 6. 30.
Corinthus II. 3. 109.
Coros III. 8. 29.
Cornelius Nepos III. 5.
     87.
Corocondama I. 19. 113.
Corsica II. 7. 180.
Corycos I. 13. 15.
Corycius specus I. 13. 17.
Coryna I. 17. 32.
Cos II. 7. 34.
Cossa II. 4. 100.
Cosura II. 7. 171.
Cothon II. 7. 99.
Cragus I. 15. 21.
Crete II. 7. 108.
Creusis II. 3. 145.
Crya I. 16. 7.
Κεῖν μέγιστος II. 1. 27.
     & 7. 109.
Cromna I. 19. 61.
Croto II. 4. 74.
Crunos II. 2. 61.
Cudus III. 7. 61.
Cuma II. 4. 93.
Cuneus ager III. 1. 53.
Cupra II. 4. 50.
Cyanea II. 7. 16.
Cyclades II. 7. 105.
Cyclopes II. 7. 164.
Cydne II. 3. 16.
Cydnus I. 13. 7.
Cydonia II. 7. 119.
Cygnus I. 19. 101.
Cyllene II. 3. 135.
Cyllenius II. 3. 73.
Cyme I. 18. 6.
Cynos II. 3. 54.
Cynossema II. 2. 92.
Cyparissius finus II. 3.
     125.
Cypros II. 7. 40.
Cypsela II. 2. 75.
Cyrenaica provincia I.
     8. 1.
Cyrene I. 8. 16.
Cyrus III. 5. 57.

Cythera

I N D E X.

Cythera II. 7. 90.

Cythnos II. 7. 103.

Cytisorus I. 19. 62.

Cyzicum I. 19. 12.

Cyzicus. I. 19. 13.

D.

Daba I. 2. 45. III. 5. 67.

Damascene I. 11. 4.

Danubius II. 1. 77.

Dardania I. 18. 48.

Dascylos I. 19. 25.

Dassareta II. 3. 160.

Dauui II. 4. 15.

Deciates II. 5. 20.

Decumani II. 5. 14.

Delos II. 7. 105. III. 5. 15.

Delphi II. 3. 55.

Delta II. 7. 138.

Demetrium II. 3. 80.

Democritus II. 2. 119.

Demosthenes II. 7. 89.

Derbices III. 5. 38.

Derris II. 3. 6.

Dertosa II. 6. 44.

Deva III. 1. 108.

Diana templum I. 17.

19. & 14. 11.

Dianium II. 7. 179.

Diarrhytus Hippo I. 7. 8.

Dietyuna II. 7. 119.

Didyme II. 7. 174.

Diogenes Cynicus I. 19. 65.

Diolcos II. 3. 104.

Diomedea II. 7. 127.

Diomedis turris II. 2. 116.

Dionysopolis II. 2. 61.

Dioscurias I. 19. 107.

Dodonaus Jupiter II. 3. 75.

Donyfa II. 7. 108.

Doris II. 3. 45.

Doriscos II. 2. 108.

Δρόμῳ Ἀρχιμῳ II. 1. 54.

Druids III. 2. 20.

Dulichium II. 7. 93.

Durius III. 1. 65.

Didymus Apollo I. 17. 4.

Dyrrachium II. 3. 164.

Dyscelados II. 7. 126.

E. Ebo-

I N D E X.

E.

E bora III. 1. 34 &
78.

Ebusos II. 7. 201.

Echidna II. 1. 102.

Echinades II. 7. 95.

Echinon II. 3. 81.

Echymnia II. 2. 124.

Ecrectice I. 19. 104.

Egnatia II. 4. 61.

Elaa I. 18. 8.

Electrides II. 7. 127.

Elephanti III. 7. 27.

Elephantis I. 9. 18. &
107.

Eleus II. 2. 95.

Eleusin II. 3. 58.

Eliberri II. 5. 76.

Elis II. 3. 48.

Eluro II. 6. 38.

Emerua II. 6. 29.

Emodes I. 15. 12.

Emodus III. 7. 66.

Emporiae II. 6. 33.

Enchelia II. 3. 161.

Endymion I. 17. 11.

Enna II. 7. 162.

Ennius II. 4. 61.

Eoum mare III. 7. 1.

Ephesus I. 17. 19.

Epidamnos II. 3. 164.

Epidaurus II. 3. 121.

Epiros II. 3. 49.

Erasinus II. 3. 126.

Eressos II. 7. 33.

Eretria II. 7. 82.

Eretrii II. 2. 146.

Erineum II. 3. 44.

Erginus II. 2. 72.

Erymanthus II. 3. 74.

Erythia III. 6. 16.

Erythras rex III. 8. 55.

Egeus ἡ γάλασσα III. 8. 3.

Eryx II. 7. 162.

Effedones II. 1. 16.

Estia III. 3. 26.

Eubœa II. 7. 72.

Eudamon Arabia III.

8. 49.

Eudoxus III. 9. 36.

Euenos II. 3. 146.

Euphrates I. 11. 12. III.

8. 32.

Euprosopon I. 12. 12.

Euripus II. 7. 78.

Eurotas II. 3. 128.

Eurymedon I. 14. 2.

H

Eute-

I N D E X.

Euteletos II. 7. 62.

Euxinus Pontus I. 1. 39.

Exampens II. 1. 68.

Ex II. 6. 64.

F.

F *Anestris colonia* II.
4. 43.

Ferraria II. 6. 47.

Flevo III. 2. 76.

Firmum II. 4. 50.

Formica Indica III. 7. 23.

*Fœmine absque maribus
fœcunda* III. 9. 55.

Fortunate insule III.

10. 13.

Formia II. 4. 95.

Frentani II. 4. 15.

Forum Julii II. 5. 21.

Fossa Mariana II. 5. 31.

Fundi II. 4. 96.

G.

G *ades* II. 7. 1. III. 6.
4.

Gaditanus portus. III. 1.

33.

Gasus I. 17. 13.

Gatuli I. 4. 29.

Gallia I. 3. 28. III. 2. 1.

— *Togata* II. 4. 14.

Galata II. 7. 172.

Gallograci I. 2. 54.

Gallorum mores III. 2.

13.

Gamphasantes I. 4. 35.

& 8. 60.

Gandamus III. 8. 59.

Ganges III. 7. 65.

Garamantes I. 4. 31. &

8. 46.

Garganus II. 4. 56.

Gargara I. 18. 25.

Garumna III. 2. 41.

Gandos II. 7. 122.

Gaulos II. 7. 171.

Gaza I. 11. 14.

Gebenni II. 5. 50.

Gebennici II. 5. 1.

Gedrosi III. 8. 27.

Gelonii II. 1. 127.

Gelos I. 16. 10.

Genna II. 4. 102.

Georgi I. 2. 49. II. 1.

106.

Geraſton. II. 7. 73.

Ger-

I N D E X.

Germani I. 3. 32.
Germania III. 3. 1.
Gerros II. I. 39.
Geryon III. 6. 16.
Gesoriacum III. 2. 67.
Getarum mores II. 2.

25.

Gilda III. 10. 45.
Gnidus I. 16. 17.
Gnosfos II. 7. 17.
Gorgades III. 9. 85.
Gorgones III. 9. 86.
Gortyna II. 3. 17. & 7.
 117.

Granicus I. 19. 9.
Gravisca II. 4. 100.
Gracia I. 3. 24. II. 3. 28.
Grovii III. 1. 71.
Gryphi II. I. 11. III. 7.
 24.

Gyaros II. 7. 100.
Γωαικοχεγτέμφοι I. 19.
 139.
Gythius II. 3. 128.

H.

H *Adrumentum* I. 7.
 16.

Hamos II. 2. 17.
Halicarnassos I. 16. 19.
Halys I. 19. 66.
Halmydessos II. 2. 68.
Halos II. 3. 80.
Hamaxobii II. I. 19.
Hanno III. 9. 32.
Halonefos II. 7. 68.
Harmatotrophi I. 2. 44.
Hebrus II. 2. 16.
Hecuba tumulus II. 2.
 92.
Hellepontus I. I. 37.
Helene II. 7. 84.
Hellas II. 3. 32.
Ἡλίου τεγέπιζα III. 9. 14.
Heniochi I. 19. 105.
Heraclea urbs I. 19. 53.
 II. 4. 74.
Herculaneum II. 4. 89.
Herculis Ægyptii templum III. 6. 11.
Hercynia silva III. 3.
 27.
Hermiona II. 3. 122.
Hermisum II. I. 24.
Hermonassa I. 19. 115.
Hermones III. 3. 46.
Hermus I. 17. 33.
 H 2 *Heroo-*

I N D E X.

<i>Heroopoliticum</i> III. 8. 60. <i>Hesperides</i> III. 10. 6. <i>Hesperis</i> I. 8. 15. <i>Εσπερος νικτας</i> III. 9. 87. <i>Hetruria</i> II. 4. 17. <i>Hiera</i> II. 7. 175. <i>Himantopodes</i> III. 10. 20. <i>Himerá</i> II. 7. 159. <i>Hipparchus</i> III. 7. 85. <i>Hippus</i> I. 17. 10. <i>Hippo, nunc Vibon</i> II. 4. 83. <i>Hippo Diarrhytus</i> I. 7. 8. <i>Hipponensis sinus</i> I. 7. 7. <i>Hippopodes</i> III. 6. 84. <i>Hippopotami</i> I. 9. 29. <i>Hippo regius, urbs</i> I. 7. 3. <i>Hippuris</i> II. 7. 100. <i>Hispal</i> II. 6. 30. <i>Hispania</i> II. 6. III. 1. <i>Histonium</i> II. 4. 54. <i>Holopyxos</i> II. 7. 118. <i>Homerus</i> I. 9. 108. II. 7. 54. III. 5. 86. <i>Hybla</i> II. 7. 160. <i>Hydaspes</i> III. 7. 73.	<i>Hydria</i> II. 7. 126. <i>Hydrus</i> II. 4. 63. <i>Hyla</i> I. 16. 16. <i>Hypacaris</i> II. 1. 39. <i>Hypanus</i> II. 1. 64. <i>Hyperborei</i> I. 2. 41. III. 5. 4. <i>Hyrcani</i> I. 2. 48. III. 5. 36. <i>Hyrcanum mare</i> III. 5. 36. <i>Hyria</i> II. 7. 92. I. I <i>Adera</i> II. 3. 167. <i>Ialysos</i> II. 7. 37. <i>Iamno</i> II. 7. 199. <i>Iasius sinus</i> I. 16. 24. <i>Iaso</i> I. 19. 38. <i>Iaxartes</i> III. 5. 62. <i>Iberes</i> I. 2. 48. III. 5. 59. <i>Iberus</i> II. 6. 44. <i>Ibides</i> III. 8. 80. <i>Icaria</i> II. 7. 101. <i>Icaris</i> II. 3. 17. <i>Ichthys</i> II. 3. 116. <i>Icos</i>

I N D E X.

<i>Icos</i> II. 7. 100.	<i>Ioppe</i> I. 11. 18.
<i>Icosium</i> I. 6. 14.	<i>Ios</i> II. 7. 99.
<i>Ida</i> I. 18. 32.	<i>Iovis templum</i> I. 19.
<i>Idæus mons</i> II. 7. 121.	36.
<i>Igilium</i> II. 7. 180.	— <i>Dodonai</i> II. 3.
<i>Ilienses</i> II. 7. 192.	75.
<i>Illice</i> II. 6. 55.	— <i>mons</i> II. 6. 34.
<i>Illicitanus finus</i> II. 6.	— <i>sepulchrum</i> II. 7.
44.	115.
<i>Illyricum</i> II. 3. 175.	<i>Isauri</i> I. 2. 55.
<i>Illyris</i> I. 3. 26.	<i>Issa</i> II. 7. 126.
<i>Ilva</i> II. 7. 180.	<i>Iffos</i> I. 13. 5.
<i>Imbros</i> II. 7. 67.	<i>Ister</i> II. 3. 173.
<i>Inachus</i> II. 3. 127.	<i>Istica</i> II. 7. 82.
<i>Indi</i> I. 2. 28.	<i>Istria</i> II. 3. 163.
<i>India</i> III. 7.	<i>Istrici</i> II. 1. 72.
<i>Indicum pelagus</i> III. 7.	<i>Istropolis</i> II. 2. 55.
14.	<i>Isthmos</i> II. 2. 105. II.
<i>Indi dono dati</i> III. 5. 91.	3. 117.
<i>Indorum mores</i> III. 7.	<i>Italia</i> II. 4.
33.	<i>Ithaca</i> II. 7. 94.
<i>Indus amnis</i> III. 7. 65.	<i>Iturissa</i> III. 1. 109.
<i>Inferum mare</i> II. 4.	<i>Iuba</i> I. 6. 8.
7.	<i>Iugurtha regnum</i> I. 5.
<i>Iol</i> I. 6. 7.	36.
<i>Iolcos</i> II. 3. 52.	<i>Ivia</i> III. 1. 93.
<i>Ionia</i> I. 2. 66. I. 17.	<i>Iulii forum</i> II. 5.
<i>Ionium pelagus</i> II. 4.	21.
10.	H 3 <i>Iuno-</i>

I N D E X.

Junonis ara III. 1. 35.

— *prom.* II. 6. 78.

— *templum* II. 3. 62.

Juvena III. 6. 62. 62.

Ixamata I. 10. 123.

L.

L *Abyrinthus* I. 9. 67.

Lacedemon II. 3.

64.

Lacinium II. 4. 73.

Lacippo II. 6. 65.

Laconice II. 3. 47.

Laconum tropæa II. 3.

87.

Lacobriga III. 1. 56.

Lacydon II. 5. 23.

Ladon II. 3. 74.

Lepa III. 1. 46.

Leros III. 1. 74.

Lambriaca III. 1. 73.

Lampsacus I. 19. 2.

Laodicea I. 12. 25.

Lapidem litus II. 5. 33.

Larinum II. 4. 55.

Larissa II. 3. 51.

Larymna I. 16. 12. II.

3. 89.

Latera II. 5. 47.

Lathmus I. 17. 10.

Lathurus III. 9. 37.

Laturus sinus I. 6. 12.

Laurentum II. 4. 98.

Leander & Hero II. 2.

83.

Lebedos I. 17. 21.

Lebynthos II. 7. 101.

Ledus II. 5. 74.

Lemanus lacus II. 5.

39.

Leontini II. 7. 159.

Leptis I. 7. 17.

Leptis major I. 7. 32.

Lemnos II. 7. 71.

Lerne II. 3. 127.

Lesbos II. 7. 32.

Leuca litus I. 16. 23.

— *urbs* I. 17. 33.

Leucadia II. 7. 96.

Leucas II. 3. 148.

Leucata II. 5. 60.

Leuce II. 7. 10.

Leucoæthiopes I. 4. 28.

Leucothea II. 7. 176.

Liberi specus III. 7. 54.

Liberbra II. 3. 26.

Liburni II. 3. 163.

Liby-

INDEX.

Libycum mare I. 4. 16.
Libyagypzii I. 4. 27.
Ligures II. 4. 16.
Lilybaeum II. 7. 140.
Limia III. 1. 73.
Limyra I. 15. 16.
Lindos II. 7. 37.
Linternum II. 4. 93.
Lipara II. 7. 173.
Lirus II. 4. 95.
Lixus III. 10. 47.
Locri II. 4. 79.
Locris II. 3. 45.
Lotophagi I. 7. 37.
Lucania II. 4. 88.
Lucentia II. 6. 55.
Lucrinus lacus II. 4. 91.
Luna Ligurum II. 4.
 102.
Lupia III. 3. 33.
Lupia II. 4. 63.
Lusitania II. 6. 25. III.
 1. 46.
Lycæones I. 2. 54.
 — *fera* III. 9. 22.
Lycasto I. 19. 67.
Lycastos II. 7. 118.
Lycia I. 2. 65. & 15. 1.
Lycos I. 12. 26.

Lyctos II. 7. 118.
Lycus I. 15. 1.
Lydi I. 2. 55.
Lysimachia II. 2. 77.

2. M.
M *Acar* II. 7. 31.
Maca III. 8. 52.
Macedonia I. 3. 23.
 II. 3.
Macrobi III. 9. 4.
Μακάριον insula II. 7.
 29.
Μακρόν τῆχον II. 2.
 75.
Macrocephali I. 19. 81.
Madytos II. 2. 95.
Maander I. 17. 10.
Manalus II. 3. 73.
Manoba II. 6. 64.
Maotis I. 1. 41.
Maotici I. 2. 70. I. 19.
 122.
Magnus portus I. 5. 33.
Magnum promunt. III.
 1. 54.
Magnesia II. 3. 44.
Magrada III. 1. 110.

INDEX.

<i>Mago</i> II. 7. 200. <i>Malaca</i> II. 6. 64. <i>Malea</i> II. 3. 115. <i>Maliacus sinus</i> II. 3. 86. <i>Mallos</i> I. 13. 8. <i>Mantiani</i> I. 2. 52. <i>Manto</i> I. 17. 22. <i>Mapalia</i> I. 8. 23. <i>Marathon</i> II. 3. 91. <i>Marathos</i> I. 12. 16. <i>Marathusa</i> II. 7. 119. <i>Mare Persicum</i> I. 2. 10. <i>Mariana colonia</i> II. 7. 184. <i>Mariana fossa</i> II. 5. 31. <i>Mariandyni</i> I. 2. 53. & 19. 52. II. 7. 17. <i>Maritima</i> II. 5. 30. <i>Maronia</i> II. 2. 113. <i>Marucini</i> II. 4. 53. <i>Massagetae</i> I. 2. 47. <i>Massilia</i> II. 5. 24. <i>Mastusia</i> II. 2. 80. <i>Mater Hypanis, palus</i> II. 1. 65. <i>Mauri</i> I. 4. 22. <i>Mauritania</i> I. 5. 3. <i>Mausoleum</i> I. 16. 20.	<i>Mausolus</i> I. 16. 21. <i>Mearus</i> III. 1. 92. <i>Mecybernaus flexus</i> II. 3. 5. <i>Medama</i> II. 4. 82. <i>Megara</i> II. 3. 61. <i>Megaritis</i> II. 7. 150. <i>Melanchlani</i> I. 19. 104. II. 1. 129. <i>Melas</i> I. 14. 1. II. 2. 103. <i>Melibœa</i> II. 3. 18. <i>Melita</i> II. 7. 171. <i>Mellaria</i> II. 6. 78. <i>Melos</i> II. 7. 98. <i>Melsiagum</i> III. 3. 26. <i>Memphis</i> I. 9. 107. <i>Mende</i> II. 2. 145. <i>Mendesium</i> I. 9. 116. <i>Meninx</i> II. 7. 63. <i>Mercurii prom.</i> I. 7. 5. <i>Meroë</i> I. 9. 11. III. 9. 1. <i>Meros</i> III. 7. 52. <i>Mesembria</i> II. 2. 62. <i>Mesopotamia</i> I. 11. 3. <i>Messana</i> II. 7. 149. <i>Messene</i> II. 3. 65. <i>Messenia</i> II. 3. 47. <i>Messenii</i> II. 3. 134. <i>Mesua</i>

INDEX.

Mesua II. 5. 47.
Metagonium pr. I. 7. 1.
Metapontum II. 4. 74.
Metaurus II. 4. 43.
Methone II. 3. 65.
Mileſii II. 2. 55.
Miletus I. 17. 4.
Minerva ubi nata I. 7.
     26.
 ——— *prom.* II. 4. 87.
Minio II. 4. 99.
Minius III. 1. 72.
Minturnæ II. 4. 95.
Minyæ II. 3. 83.
Mirylis III. 1. 55.
Misenum prom. II. 4.
     92.
Misenus *ibid.*
Mitylene II. 7. 33.
Mœnis III. 3. 33.
Mœris I. 9. 64.
Monda III. 1. 63.
Moſopus I. 17. 24.
Morini III. 2. 66.
Mſchi I. 2. 50. & 19.
     95.
Myſſyni I. 19. 72.
Mulucha I. 5. 34.
Muſagori II. 7. 123.

Mulina II. 4. 21.
Mycenæ II. 3. 62.
Myconos II. 7. 104.
Myndus I. 16. 24.
Myriandros I. 12. 28.
Myrina I. 18. 5.
Myrinus I. 18. 4.
Myrlea I. 19. 26.
Myrmecion II. 1. 23.
Myrtoum pelagus II. 3.
     29. & 7. 90.
Myſia I. 18. 2.
Myſius Olymp. I. 19. 18.
Myſtia II. 4. 77.

N.

N *Agidos* I. 13. 56.
Nar II. 3. 171.
Narbo II. 5. 16.
Narbonenſis Gallia II. 5.
Narona II. 3. 167.
Natiſo II. 4. 22.
Naumachos II. 7. 122.
Naupactos II. 3. 74.
Naustathmos I. 8. 14.
Naxos II. 7. 104.
Neapolis I. 16. 24. &
     7. 18. II. 4. 90.

I N D E X.

- Nebis* III.1.72.
Nemausus II.5.10.
Nemesis Phidiaca II.3.
     95.
Nepos (Cornelius) vide
     Cornelius N.
Neptuni fanum I.19.
     30. II.3.108.
     — *templum* II.3.129.
Neritos II.7.92.
Nerii III.1.80.
Nestos II.2.112.
Nesos II.7.83.
Nesua III.1.108.
Neuri II.1.130.
Nicea II.5.19.
Nigrita I.4.23. III.10.
     26.
Nili ostia I.9.116.
Nilus I.9.6. III.10.
     78.
Niphates I.15.14.
Nisyros II.7.101.
Noega III.1.93.
Nomades II.1.104.
     — *Scythæ* III.5.33.
Nuchul III.9.71.
Numida I.4.21.
Numidia I.6.1.
Numana II.4.49.
Numantia II.6.28.
Nymphæus specus II.1.
     31.
Nysa III.7.51.

     O.

O *Æones* III.6.82.
Oceanus ambit omnia I.1.18.
Oceanus Eous I.2.2.
     — *Indicus* I.2.3.
     — *Scythicus* I.2.4.
Octavianorum colonia
     II.5.21.
Odessos II.2.61.
Oea I.7.31.
Oeanthia II.3.145.
Oechalia II.7.83.
Oenomaus I.18.6.
Oenusa II.7.90.
Oeteus saltus II.3.25.
Ogyris III.8.54.
Olbia II.1.63. II.5.22.
Olbianos sinus I.19.29.
Oleaster lucus III.1.33.
Oliaros II.7.99.
Oltingi III.1.45.

     Olu-

I N D E X.

Oluros II. 3. 144.
Olympus I. 19. 17. II.
     3. 22.
Olympii Jovis delubrum
     II. 3. 67.
Olynthos II. 2. 125.
Onoba III. 1. 45.
Ophiophagi III. 8. 70.
Opoës II. 3. 88.
Opuntius sinus II. 3. 86.
Orbelos II. 2. 18.
Orbis II. 5. 51.
Orcades III. 6. 72.
Orchomenon II. 3. 72.
Orestes II. 1. 99.
Origeviones III. 1. 107.
Oricum II. 3. 163.
Orontes I. 12. 26.
Orpheus II. 2. 111.
Osismii III. 2. 63.
Ossa II. 3. 22.
Ossonoba III. 1. 56.
Osteodes II. 7. 173.
Oxos III. 5. 63.

P.

P *Achynum* II. 7. 39.
Padus II. 4. 29.

Pasica III. 5. 37.
Pastanus sinus II. 4. 86.
Pastum ibid.
Pagasa II. 3. 82.
Pagasaëus sinus II. 3. 81.
Page II. 3. 144.
Palapaphos II. 7. 46.
Palestina I. 11. 5.
Palibotri III. 7. 58.
Palinurus II. 4. 84.
Pallantia II. 6. 28.
Pallene II. 2. 125.
Palma II. 7. 200.
Palmaria II. 7. 178.
Paltos I. 12. 25 & 26.
Pamphylia I. 2. 65. &
     14. 1.
Pamissum II. 3. 131.
Panacra II. 7. 118.
Panchai III. 8. 69.
Pandion I. 16. 12.
Pandateria II. 7. 177.
Panes III. 9. 60.
Panionium I. 17. 15.
Panormus II. 7. 159.
Panticapæum II. 1. 23.
Panticapes II. 1. 44.
Panoti III. 6. 84.
Paphlagonia I. 19. 58.
     Paphos

INDEX.

<i>Paphos</i> II.7.45. <i>Paratonius portus</i> I.8.14 <i>Pariani</i> I.11.44. <i>Paridis iudicium</i> I.18.33 <i>Parion</i> I.19.3. <i>Parnassus</i> II.3.55. <i>Paropamisus</i> I.15.13. III.7.71. <i>Paropanisi</i> I.2.45. <i>Paros</i> II.7.104. <i>Parthenius amn.</i> I.19.60 — <i>mons</i> II.3.73. <i>Parthini</i> II.3.159. <i>Patalene</i> III.7.90. <i>Patara</i> I.15.18. <i>Patavium</i> II.4.20. <i>Patra</i> II.3.135. <i>Paulon</i> II.4.103. <i>Pedalion</i> I.16.6. <i>Pegasi</i> III.9.25. <i>Pelasgi</i> I.16.2. — <i>eorum colonia</i> II.2. 139. <i>Pelion</i> II.3.22. <i>Pella</i> II.3.2. <i>Peloponnesos</i> II.3.40 & 70. <i>Pelops</i> I.18.5. <i>Peloris</i> II.7.141.	<i>Pelorus gubernator Annibalalis</i> II.7.142. <i>Pelusium</i> I.9.113. <i>Peneus</i> II.3.15. <i>Perga</i> I.14.10. <i>Perinthus</i> II.2.71. <i>Perse</i> III.8.28. <i>Perseus</i> I.11.23. <i>Perseus finus</i> III.8.22. <i>Persis</i> I.2.37. <i>Petilia</i> II.4.76. <i>Pence</i> II.7.16. <i>Phaeaces</i> II.3.161. <i>Phanagoria</i> I.19.115. <i>Pharos</i> II.7.53. <i>Pharusi</i> I.4.23. <i>Phaselis</i> I.14.13. <i>Phasiacus angul.</i> II.2.58 <i>Phasis</i> I.19.87. <i>Phicores</i> I.19.123. <i>Phidiaca Nem.</i> II.3.95. <i>Phidia Jupiter Olympius</i> II.3.69. <i>Philanorum ara</i> I.7.40. <i>Phileæ</i> II.2.68. <i>Philippi</i> II.2.122. <i>Philippus</i> II.3.3. <i>Philoctetes</i> II.3.19. <i>Phinopolis</i> II.2.68. <i>Phito-</i>

I N D E X.

<i>Phitonia</i> II.7.177.	<i>Pityia</i> II.7.125.
<i>Phocæa</i> I.17.33.	<i>Pityusa</i> II.7.87.
<i>Phocæi</i> II.5.25.	<i>Placia</i> I.19.15.
<i>Phocis</i> II.3.45.	<i>Plotæ</i> II.7.95.
<i>Phœnice</i> I.11.6. II.7.47.	<i>Pogonus</i> II.7.120.
<i>Phœnices</i> I.12. II.6.76.	<i>Pola</i> II.3.168.
<i>Phœnicusa</i> II.7.174.	<i>Polaticus sinus</i> ibid.
<i>Phœnix</i> III.8.82.	<i>Pollentia</i> II.7.200.
<i>Pholoë</i> II.3.72.	<i>Polyægos</i> II.7.67.
<i>Phryges</i> I.2.55.	<i>Pompeii</i> II.4.90.
<i>Phryxi templum</i> I.19.	<i>Pompeiopolis</i> I.13.11.
89.	<i>Pontia</i> II.7.177.
<i>Phthia</i> II.3.53.	<i>Pontus Euxinus</i> I.1.39.
<i>Phthiotis</i> II.3.44.	& 19.51.
<i>Phthiophagi</i> I.19.105.	<i>Populonia</i> II.4.100.
<i>Phycus</i> I.7.38.	<i>Ποσειδὼς</i> I.1.35.
<i>Phygela</i> I.17.18.	<i>Posideum</i> I.17.2.
<i>Physcella</i> II.3.7.	<i>Potentia</i> II.4.49.
<i>Picentes</i> II.4.14.	<i>Potidæa</i> II.2.145.
<i>Picentia</i> II.4.87.	<i>Prasamarci</i> III.1.75.
<i>Picria</i> II.3.24.	<i>Priapos</i> I.19.3.
<i>Pindus</i> II.3.53.	<i>Priene</i> I.17.13.
<i>Piræus</i> II.3.101.	<i>Prisciana</i> III.10.46.
<i>Pisæ Oenomai</i> II.3.66.	<i>Prochyta</i> II.7.177.
— <i>Etruscæ</i> II.4.101.	<i>Proconnesos</i> II.7.23.
<i>Pisaurum</i> II.4.42.	<i>Propontis</i> I.19.9.
<i>Pisida</i> I.2.55.	<i>Prote</i> II.7.92.
<i>Pitane</i> I.18.9.	<i>Psammetichus</i> I.9.67.
<i>Pitheculsa</i> II.7.176.	<i>Pteleon</i> II.3.81.

Ptero-

I N D E X.

Pterophorite I. 2. 50.
Ptolemais I. 8. 15. III.
 8. 62.
Puteoli II. 4. 91. unde
sinus Puteolanus ib.
Pygmai III. 8. 71.
Pylos II. 3. 135.
Pyrai II. 3. 173.
Pyramides I. 9. 60.
Pyramus I. 13. 7.
Pyrenæus II. 6. 1.
Pyrgi II. 4. 99.
Pyrrha II. 7. 33.

Q.

Q. *Metellus Celer*
 III. 5. 89.
Quiza castellum I. 6. 11.

R.

R *Avenna* II. 4. 42.
Rha III. 5. 41.
Rhamnus II. 3. 93.
Rhegium II. 4. 80.
Rhene II. 7. 104.
Rhenus II. 5. 4. III. 2.
 68.

Rhesi regnum II. 2. 73.
Rhetico II. 3. 30.
Rhætea litora I. 18. 47.
Rhæteum I. 18. 48.
Rhion II. 3. 147.
Rhipaës I. 2. 50.
Rhipai montes I 19. 151.
 II. 1. 6.
Rhoda II. 6. 33.
Rhodanus II. 5. 38. III.
 3. 32.
Rhodope II. 2. 18.
Rhodos II. 7. 35.
Rhyndacum I. 19. 18.
Rubrum mare III. 8. 1.
Rubricatum II. 6. 40.
Rubresus lacus II. 5. 58.
Rudix II. 4. 62.
Rupes Austro sacra I.
 8. 4.
Rusadir I. 5. 32.
Ruscade I. 7. 4.
Ruscino II. 5. 76.
Ruthisia I. 6. 14.

S.

S *Abatia* II. 4. 103.
Sabai III. 8. 51.

Sabis

I N D E X.

- Sabis* III. 8. 28.
Sace III. 5. 4. III. 7. 6.
Sacrum prom. III. 1. 54.
Satabis II. 6. 50.
Sagunthus II. 6. 53.
Sala III. 10. 47.
Salacia III. 1. 58.
Salambina II. 6. 63.
Salamis II. 7. 45.
Salduba II. 6. 64.
Salern. III. 1. 107.
*Salentini campi & litto-
ra* II. 4. 64.
Salentinum prom. II. 4.
     72.
Salia III. 1. 97.
Salona II. 3. 167.
Salsula fons II. 5. 60.
Same II. 7. 92.
Samos II. 7. 34.
Samonium prom. II. 7.
     108.
Samothrace II. 7. 67.
Santona III. 2. 63.
Sarmatia III. 4. 1.
Sardemisfos I. 14. 12.
Sarpedon I. 13. 54.
Sardinia II. 7. 181.
Sardabale I. 6. 12.
Sars III. 1. 77.
Sason II. 7. 128.
Satarcha II. 1. 23. & 93.
Saronicus portus II. 3.
     120.
Satyri I. 4. 35. & 8. 65.
     III. 9. 60.
Sauromata I. 19. 137.
     II. 1. 18.
Sauromatides III. 5. 35.
Saurium. III. 1. 107.
Scala Hannibalis II. 6.
     36.
Scamander I. 18. 31.
Scandile II. 7. 67.
Scandinovia III. 6. 75.
Sciathos II. 7. 68.
Scione II. 2. 146.
Scironia saxa II. 3. 102.
Scænus sinus I. 16. 14.
Scænitas II. 3. 120.
Scylace I. 19. 15.
Scylla II. 4. 80.
Scyllæon II. 3. 115.
Scyllaceum II. 4. 77.
Scyllaceus sinus II. 4. 79.
Scythæ I. 2. 27. & II. 1.
Scythia Asiatica. III. 5.
*Scythia Europa gentium
prima*

I N D E X.

- prima* I. 3. 21.
Scythici populi III. 5. 2.
Scythicus sinus III. 5. 27.
Scythicum prom. III. 1.
     84.
Secundani II. 5. 11.
Selencia I. 12. 24.
Selymbria II. 2. 71.
Semiramis I. 11. 8.
Sena II. 3. 9.
Sena insula III. 6. 23.
Septentrionis insula III.
     6.
Sepias prom. II. 3. 17.
Septem fratres I. 5. 30.
Septumani II. 5. 12.
Sequana III. 2. 36.
Seres I. 2. 26. III. 7.
     10.
Seriphos II. 7. 103.
Serpentes in India III. 7.
     27.
Serrium prom. II. 2. 110.
Sesamus I. 19. 61.
Sestianæ aræ III. 1. 94.
Sestos II. 2. 83.
Sextani II. 5. 12.
Sicilia II. 7. 129.
Siculum pelagus II. 4. 9.

- Sicyon* II. 3. 144.
Sida op. I. 14. 2.
     — *ejus portus* I. 15. 3.
Sidon I. 12. 9.
Siga I. 5. 32.
Siga a littora II. 7. 26.
Sigeum op. I. 18. 29.
Silerus amnis II. 4. 86.
Simois I. 18. 31.
Simyra I. 12. 15.
Sindones I. 19. 106.
Sindos I. 19. 109.
Sinonia II. 7. 176.
Sinope I. 19. 65.
Sinuessa II. 4. 95.
Sinus Ifficus I. 13. 5.
Siphax I. 6. 6.
Siphnos II. 7. 103.
Sipuntum II. 4. 59.
Sipus *ibid.*
Sirenes II. 4. 87.
Sittianorum colonia I.
     6. 5.
Smyrnaeum prom. I. 17.
     26.
Sogdiani III. 5. 63.
Solis fons I. 8. 3.
     — *ostia* III. 7. 88.
     — *urbs* III. 8. 91.

Solar

I N D E X.

Solæ I. 13. 12.
Sophene I. 11. 5.
Sordones II. 5. 74.
Specus Herculis I. 5. 8.
Sperchios II. 3. 83.
Sphinges III. 9. 23.
Sporades II. 7. 102.
Stæchades II. 7. 194.
Stratos II. 3. 75.
Strobilum III. 8. 61.
Strongyle II. 7. 175.
Strophades II. 7. 95.
Strymon II. 2. 16. &
     126.
Subis II. 6. 41.
Subur II. 6. 39.
Sucro II. 6. 50.
Sucronensis sinus II. 6.
     48.
Suel II. 6. 64.
Suesia III. 3. 26.
Sugdiani I. 2. 44.
Sulci II. 7. 193.
Sunium II. 2. 98. II. 3.
     97.
Superum mare II. 4. 7.
Surrentum II. 4. 89.
Syene I. 9. 107.
Syme II. 7. 102.

Symplegades II. 7. 23.
Syracusa II. 7. 150.
Syria I. 11.
Syroclices I. 2. 55.
Syros II. 7. 104.
Syrtis major II. 7. 62.
     — *minor* I. 7. 18.

T.

T*Abis* III. 7. 9.
Tabraca I. 7. 4.
Tanaros II. 3. 116.
Tachempso I. 9. 16.
Tagus III. 1. 59.
Talca III. 6. 97.
Talus Cretenfis II. 7. 113.
Tamarici III. 1. 80.
Tamaris III. 1. 76.
Tamos III. 7. 62.
Tamuda I. 5. 31.
Tanais I. 19. 132.
Taphra II. 1. 37.
Taphrure I. 7. 18.
Taprobane III. 7. 83.
Tarentum II. 4. 73.
Tarentinus sinus II. 4.
     71.
Tarichia II. 7. 64.

I

Tarpha

I N D E X.

<i>Tarpha</i> II. 3.88. <i>Tarracina</i> II. 4.96. <i>Tarraco</i> II. 6.42. <i>Tarraconensis Hispania</i> II. 6.17. <i>Tarsus</i> I. 13.9. <i>Tartessos</i> II. 6.75 <i>Taurus</i> III. 3.30. <i>Taulantii</i> II. 3.161. <i>Tauri</i> II. 1.98. <i>Taurianum</i> II. 4.80. <i>Taurici</i> II. 1.25. <i>Taurici montes</i> I. 19.95. <i>Tauroids</i> II. 5.23. <i>Taurominium</i> II. 7.149. <i>Taurus mons</i> III. 7.10. — <i>prom.</i> I. 15.4. <i>Taygetus</i> II. 3.64. <i>Teanum</i> II. 4.55. <i>Tectosages</i> II. 5.11. <i>Telamon</i> II. 4.100. <i>Telis</i> II. 5.75. <i>Telmessos</i> I. 15.22. <i>Telobis</i> II. 6.41. <i>Temesa</i> II. 4.83. <i>Tempe</i> II. 3.26. <i>Tenea</i> II. 3.72. <i>Tenedos</i> II. 7.26. <i>Tenos</i> II. 7.104.	<i>Teos</i> I. 17.29. <i>Tergeste</i> II. 3.174 & 4. 25. <i>Teuroni</i> III. 3.45. & 6.75. <i>Thales</i> I. 17.6. <i>Thasos</i> II. 7.67. <i>Theba</i> II. 3.57. <i>Thebe campus</i> I. 18.16. <i>Theganusa</i> II. 7.91. <i>Themistagoras</i> I. 19.83. <i>Themiscyrium</i> I. 19.68. <i>Theodosia</i> II. 1.24. <i>Θεῶν ἔχρημα</i> III. 9.56. <i>Thera</i> II. 7.98. <i>Therapne</i> II. 3.63. <i>Therma</i> II. 7.158. <i>Thermaicus sinus</i> II. 3. 13. <i>Thermodon</i> I. 19.68. <i>Thermopyla</i> II. 3.88. <i>Thesens</i> II. 3.92. <i>Thessalia</i> II. 3.44. <i>Thessalonice</i> II. 3.15. <i>Thia</i> II. 7.98. <i>Thoricos</i> II. 3.95. <i>Thracia & Thraces</i> II. 2. <i>Thracius Bospor.</i> I. 1.38. <i>Thule</i>

I N D E X.

Thule III.6.88.
Thurium II.4.74.
Thurius fl. II.6.50.
Thymnias I.16.14.
Thynia II.2.66.
Thynias II.7.17.
Thyssageta I.19.142.
Tibareni I.19.70.
Ticer II.6.32.
Tichis II.5.75.
Tifernus II.4.54.
Tigres III.5.70.
Tigris amnis III.8.31.
Tigulia II.4.102.
Timavus II.4.25.
Timotheus I.17.7.
Tinge oppidum I.5.9.
Tingentera II.6.77.
Tios I.19.57.
Tiristis II.2.57.
Tisanusa I.16.11.
Tolosa II.5.11.
Tomi II.2.56.
Toreata I.19.122.
Torone II.3.7.
Tragopanes III.9.24.
Tragurium II.7.127.
     & 3.167.
Trapezus I.19.82.

Treviri III.2.39.
Tripolis I.12.14.
Tritium Tobolicum III.
     I.108.
Triton fl I.7.25.
Tritonis palus I.7.26.
Troas I.2.66. & 18.4.
Troezen II.3.121.
Troezenii II.3.119.
Troglodyta I.4.31.
Truentinum II.4.51.
Tubero fl. III.7.96.
Tulcis amnis II.6.43.
Turca I.19.143.
Turduli III.1.31.
     — *veteres* III.1.62.
Turius II.6.50.
Tuscum mare I.3.19.
Typhon I.13.51.
Typhoneus spec. I.13.47.
Tyras II.1.72.
Tyros I.12.6.

V.

V*abar* I.6.16.
     Valentia II.6.53.
Valetium II.4.63.
Varduli III.1.110.

I N D E X.

<i>Varus</i> II.4.103. <i>Vasio</i> II.5.9. <i>Velia</i> II.4.84. <i>Veneris templ.</i> II.5.79. <i>— delubrum</i> II.7.163. <i>— ubi nata</i> II.7.45. <i>Veneti</i> I.2.54. II.4.13. <i>Venetum</i> III.2.69. <i>Vesulus</i> II.4.30. <i>Vesuvius</i> II.4.90. <i>Vienna</i> II.5.9. <i>Virgi</i> II.6.62. <i>Virgitanus sinus</i> II.6.63. <i>Visula</i> III.4.2. <i>Visurgis</i> III.4. <i>Ulla</i> III.1.75. <i>Ulyssippo</i> III.1.59. <i>Vocontii</i> II.5.9. <i>Volcarum stagna</i> II.5. 46. <i>Volci</i> II.4.17. <i>Volubilis urbs</i> III.10.46	<i>Urgo</i> II.7.180. <i>Urias sinus</i> II.4.57. <i>Utica</i> I.7.10. <i>Vulturinus amnis & op- pidum</i> II.4.94. X. <i>Xanthus</i> I.15.21. <i>Xerxes</i> II.2.108. Z. <i>Zacynthos</i> II.7.93. <i>Zephyre</i> II.7.122. <i>Zephyrion urbs</i> I.8.13. <i>Zephyrium prom.</i> II.4. 76. <i>Zilia</i> III.10.48. <i>Zona quinq.</i> I.1.10. <i>Zone prom.</i> II.2.112.

F I N I S.

JULII HONORII
ORATORIS
EXCERPTA

Quæ ad Cosmographiam pertinent.

ILLUSTRATION

OF

EXCERPTA

Quædam Philosophia præsentat.

TESTIMONIA

Et judicia virorum doctorum de Julio
Oratore & Æthico.

CL. SALMASII.

Auctor qui sub Æthici nomine vulgatur, &c.
Ita legendus ille locus ex vetustissimo nostro
codice & Thuanæo, qui Cosmographiam illam non
Æthico, sed Julio Oratori tribuit, cujus memi-
nit Cassiodorus. Nam Æthicus alius est, Hi-
storicus Sophista, quem de Græco translatus ab
Hieronymo & nondum editum vetus idem liber ha-
bet ex bibliotheca Thuanæa. ad Solinum pag. 770.

EJUSDEM.

Hac voce usus est vetus auctor, qui Æthicum
Histria Sophistam compilavit. Membrana Hiero-
nymum presbyterum inscribunt. ad Solinum p. 826.

EJUSDEM ad Solinum p. III 5.

Apud Æthicum in Cosmographia inter oceani orien-
talis oppida & Indica recensetur Colche. Ita in duo-
bus antiquissimis Regiæ bibliothecæ codicibus scriptum
etiam repperi. At in alio longe vetustissimo bibliothecæ
Thuanææ, qui sub nomine Julii Oratoris eadem
omnia habet, pro Colche invenio Colica, hoc modo:
Palibothra oppidum Colice oppidum
Alexandropolis oppidum Patale oppidum.
Sallenites oppidum

MART. OPITII.

Hister sive Ister Æthici cognomento, scriptor
antiquissimus, cujus Edicta Cosmographica è Græ-
co ab Hieronymo saltuatim versa in Thuanæa bi-

2 TESTIMONIA.

bliotheca Lutetia, penes me quoque exstant, litera sane antiquissima. De Hieronymo, si alia desint, dubitare nos vetat Hrabanus Maurus, qui in libello de inventione linguarum, Literas enim, inquit, Æthici Philosophi Cosmographi natione Scythica, nobili prosapia, invenimus, quas Hieronymus venerabilis presbyter ad nos usque cum suis dictis explanando perduxit. &c. *Ad Rhythmum Germ. de Annone pag. 20. Idem p. 40 Histri Cosmographia interprete Hieronymo, Et pag. 41. Sic Æthicus MS. diversus multisariam ab edito hactenus, cuius mihi copiam secit Cl. Salmasius, nunquam sine honore dicendus.*

HADR. VALESII.

Julius Honcius Orator, in libello de Cosmographia, *Amsivaros* vocat, quos alii *Amsivarios*. Libro II. rerum Francicarum pag. 90.

GERH. JOH. VOSSII.

*Itinerarium Antonino Augusto adscriptum, sive id sit Julii Oratoris, sive Æthici Istri. In nonnullis inscribitur Antonio Augusto; quo nomine quidam est inter Tawronian scriptores. In codice alio, ex bibliotheca S. Galli, dicitur Antonii Augustalis. Julio Oratori in aliis tribuitur libris; in quibus exaratum; Julio, Oratori utriusque artis. Puto signari de *Epigrama*, ut Agathias Scholasticus in Epigrammatis appellat: videlicet & illam, qua proprie magis Oratoria; & alteram,*

ram , quæ Poëtica dicitur. In codice Thuanæo hæc ad calcem operis sunt adjecta : Hæc omnia in descriptione recta orthographiæ transtulit , publicæ rei consulens , Julius Honorius , magister peritus ; atque , sine aliqua dubitatione , doctissimus. Illo nolente ac subterfugiente , nostra parvitas protulit , divulgavit , & publicæ scientiæ obtulit. Esse autem id opus Julii Oratoris , valde est verisimile , ob verba illa Casiodori de Divinis Lectionibus cap. xxv , quod est de Cosmographis legendis. Libellum Julii Oratoris , quem vobis reliqui , studiose legere festinetis : qui maria , insulas , montes famosos , provincias , civitates , flumina , gentes , ita quadri-fariâ distinctione complexus est ; ut pene nihil libro ipsi desit , quod ad Cosmographi notitiam cognoscitur pertinere. Non desuere tamen , qui propterea conjectarent , esse id opus Julii Caesaris : cui tributum fuisse hoc opusculum , liquet ex Cuspiniano ; uti & Felice Mallesolo in dialogo de Nobilitate. Ad hunc errorem præavere Mssæ codd. qui sic ordinantur : INCIPIT CHRONICA JULII CÆSARIS. Alii Æthico Istro adjudicant , parim quia & Æthici , & Antonini , ut vocant , itinerario eadem præmittitur præfatio : partim quoniam Flodoardus (qui ante annos vixit prope octingentos) in Rhemensium pontificum historia lib. I. cap. I. ex Æthici Cosmographia adducit , quæ in Antonini hoc Itinerario legantur.

Sane, quin vel Julii Oratoris, vel Aethici sit, minime dubitandum: quandoquidem Antoninorum esse non possit; ne illius quidem, qui Caesaris Severi filius fuit; cum mentio in Itinerario hoc fiat Maximianopolis, Constantinopolis, Constantina, & aliarum urbium, quae longe post Caesarum illorum tempora demum exstructa sint, vel hoc nomen adepta. De Philologia pag. 59.

Etiam Isaacus Vossius in notis ad Melam pag. 228. de Durio, citat Julium Oratorem, quae tamen nobis ita ample non occurrerunt: & pag. 307. de Niloti. ubi diserte nominat codicem Thuanæum, in quo tamen nos non nisi ea quae nunc vides, invenimus.

In ipsius codicis prima pagina scriptum est: Ejusdem Aethici peripatetici librum alterum de philosoph. habet P. Daniel Aurel. in codice vetusto, in quo Isidori Astrologia continetur. Alia manu. In vet. P. Dan. ex. Incipit liber Aethici philosophico editus oraculo a Hieronimo presbitero translatus in Latinum ex cosmographia. i. Mundi scriptura. Alia manu. De eo sic in praefatione. Hic Aethicus histria regione Sophista claruit primusque codices suos cosmographiam nuncupavit alios qui non minora sed majora dixisse cognominis quos sophogramios appellavit. Item. Liber est barbarè scriptus & nugis ac fabulis refertus. Item. Citatur in eo libro ipse Aethicus Hister saepe & Alchimus. Item. Meminit ejuslib. Greg. Gyrald. de navig.

JULII HONORII ORATORIS EXCERPTA

Quae ad Cosmographiam pertinent.

EXcerpta ejus sphere vel continentia propter aliquos anfractos ne intellectum forte legentis perturbet & uitio nobis achrosticis esset, hic excerptandam esse credidimus. Ergo oceanus orientalis hec maria habet

Mare Caspium	Mare rubrum
mare Persicum	mare Arabicum quem
mare Tyberiadem	sinum Arabicum di-
mare Asfaltites	cunt.

hoc est mare mortuum mare carpatum

Insulae orientales oceani quae sunt

Hippopodes insula	Carpathon insula
-------------------	------------------

Ianneffi insula	Cypros insula
-----------------	---------------

Solis perusta insula	Rhodos insula
----------------------	---------------

Taprobane insula	Cythera insula
------------------	----------------

Silenfantine insula	Creta insula.
---------------------	---------------

Teron insula	
--------------	--

Montes oceani orientis qui sunt

Caucasus mons	Libanus mons
---------------	--------------

Caumestes mons	Cassius mons
----------------	--------------

Nysa mons	Armenus mons
-----------	--------------

Bodiamo mons	Amanus mons.
--------------	--------------

Provinciae orientales quae sunt

India provincia	Adonis phoenice provincia
-----------------	---------------------------

Meso-

6 JULII ORATORIS

Mesopotamia provin- Syria appamia pro-
cia vincia

Siria provincia Media Assyria pro-

Commagene provincia vincia.

Oppeda oceani orientalis quae sunt

Seres oppidum Eudaemon

Theriodes oppidum Anabataei

Sigotani oppidum Sabaei

Talibothra oppidum Magae

Alexandropolis oppi- Persopolis

dum Andis

Sallenites Augae

Colice Sufiani

Patale Persis

Patalete Flinei

Tarchi Paropanodae oppidū

Talloni Adiabena

Coprates Carca

Carmante Alexandria

Ortaciae Nizzibi

Etergilae Arbaei

Pasargadae Commagene

Ariduli Dolica

Tarchi Palmiradamascos

Scytheicum Iardanes

Dahae Heliupolis

Salsamies Apamia

Babylonia Anthiopia

Caldaei Dafne

Laudi-

Laudicia	Ascalona
Biblos	Caza
Berythos	Ostracine
Sidona	Scytopolis
Tyros	Filadelfia
Ptolomais	Corupolis
Caesarea	Arabia oppidum

Fluminum ortus & egestio oceani orientis
Theriodes fluvius nascitur ex campestribus
locis natus unus efficitur egerit in mare cas-
pium currit per mimilia DCCCXXLI

Oxos fluvius nascitur de monte Caumestes
in quinque fluminibus brachia facit. Transeunt
per montem caucasum & appellantur Salean-
tes fundunt in flumen magnum qui appellatur
Ganges. Hic eos suscipiens egeritur in ocea-
num orientalem sub insula solis appellata per-
usta. circuit milia DCCXXVII

Sygocan fluvius nascitur de monte Caucaso,
ex se duo effecti in coronam occupant montem
supra dictum caumesten. Sane ex una parte
ejus montis ex quo supra diximus quinque flu-
mina procedunt quae dicta sunt Saleantes per
eos torrens transiens ita ut nec eorum aqua nec
ejus (*Hic desinit pag. in M. S. ubi quid omissum
est, aut pagina interjicienda deest. sequens ita*)

Adonis fluvius nascitur prope Tiberiadem
lacum diffundit in mare crete insula currit mi-
lia DCCCLXIIII

Jordannes fluvius nascitur sub Libano monte circuiens eum pergit in lacum Tiberiadem de quo exiens suo cursu excurrit ad Scitopolin, quam secans mediamabeam exiens fundit in mare mortuum, currit milia DCCXXXII

Quae gentes sint in provinciis oceani orientis

Scitheantropofagi	Stheicumi
Sigotani	Parosmi
Fasice	Geloni
Anartacae	Massages
Thorasmi	Parapanises
Bactriani	Hipergenes
Traumeda	Aracosia
Pambothi	Aciani
Aracothi	Anidros
Oraccae	Sitiacenae
Araui	I&tiofagi
Armuzia	Idime
Parthi	Cazzi
Hieromices	Cauci
Cerisci	Ussippi

Orientalis oceani continentia explicat
incipit oceani occidentalis.

Oceanus occidentalis haec maria habet.

Mare freti Gaditani

Mare quod orcales appellant

Mare mades

Mare thile

Mare

Mare quem columnas erculis appellant.

Mare tyrrenum

Mare brittanicum

Mare adriaticum

Oceani occidentalis insule que & quante sint

hibero insula

balearis minor insula

meuania insula

Corfica insula

britannia

orcaes insule sunt no-

ebusos

vem

balearis major insula

Montes quos habet oceanus occidentalis.

Mons pyreneus

Baleum

mons alpium

mons Haemus

mons appeninus

mons Rhodope

montes II Britanniae

Provincias quas habeat oceanus occidentalis

Hispinia provincia

Italia

Betia provincia

Etruria

Lusitania

Vmbria provincia

Callecia

Liburnia provincia

Aquitania

Delmatia

Brittania

Illyricus

Germania

Moesia

Belgica

Noricum

Galliae duae provincia

Benetia provincia.

Pannonia

Quæ oppida in provinciis suis habeat oceanus occidentalis.

Calpis oppidum

Corduba

Uetto.

Uettones	Verona
Toletum	Brixia
Bracara	Meidiolanum
Lacus Augusti	Placentia oppidum
Asturica	Mutina
Uaccaei	Bononia
Celtiberia	Ravenna
Caesarea Augusta	Faventia
Tarraco	Ariminum
Cesuriacum	Pisaurum
Ambriani	Jadera
Thungri	Salona
Agrippini	Breçantium
Treueri	Naissos
Senones	Viminacium
Augustodunum	Peice
Lugdunum	Singidunum
Mogontiacum	Sirmium
Vienna	Nyrsa
Arelato	Siscia
Massilia	Aquincum
Turini	Brecentione
Aquileja	Carnunto
Himonia	Sabaria
Altinum	Petavione oppidum.
Patauis	

Oceani occidentalis fluminum ortus & occasus

Fluvius Tagus nascitur in campis Spaniae.
occi-

occidet in oceanum occidentalem

Fluvius Durius nascitur in campis Spaniae. egerit in oceanum occidentalem

Fluvius Minio nascitur prope Pyreneum in rutunditate vertitur ut brebantium oppidum maritimum includat & sic se in oceanum occidentalem recipet.

Fluvius Hiberus nascitur sub astyribus pisenae inlustrans hispanias infundit se in mari juxta Tarracónae

Fluvius Rhodanus nascitur in medio campo occurrit ei uicornis aphatabione veniens relicta cauda ortus sui Rhodanus simul hoc est unum facientes in mare mittunt egerentes arelarem mergunt. Sed hic quem uicornem diximus ante conjunctionem Rhodani uel conjunctionem in supernis nomen aliud accepit. preter uicornem appellatur Rhenus. Ita ergo fit ut hic fluvius tribus nominibus nuncupetur, cum sit unus & dimidiis ducit autem a mari patavionis usque ad mare tyrrenum contra insulas baleares. eius autem medias quae inruit habet aquilium pertortuosum Lugdunum, ubi & nascitur.

Fluvius Carunna nascitur in Aquitaniae campis influit in oceanum occidentalem.

Fluvius Geobonha nascitur in Galliarum campis influit in oceanum occidentalem.

Fluvius Vicorni junctus nascitur in campis

id est

K

Ger-

Germaniæ inlustrans campum influit ad uatium.

Fluvius Danuvius nascitur ex alpibus procedens geminatur oc est efficiuntur duo qui intra se includent Pannoniarum civitates. redeunt ad unum qui fuerant facti duo & per non parva solus procurrens efficitur in oblongam rutunditatem, quae rutunditas oppidum Peuce includat ex ipso fluminali circulo septem crines fluminum procedunt infundentes (*S.M. voluit facere* influentes) in Pontum.

Fluvius Margus nascitur in campo Bimincio Moesie alluens excurrēsq̃ue infundit se in Danuvium supra dictum.

Fluvius Savus nascitur apud Noricum de monte Alpiū currens per campos se in modica rutunditatem concludit in modum visionis amigdale intus incluse fisciā iterum se ad unum redicens transit per Sirmium & Sincidunum coloniam & jungit se Danuvio flumini & omnes simul per crines supra dictum intrant Pontum & vocatur Hister.

Fluvius Trumon nascitur in campis Dardaniae influit in mare aegeo.

Gentes occidentalis oceani	
Tolosates gens	Francii
Novēmpopuli gens	Alanii
Narbonenses	Amfuarii
Morini	Langiones

Suebi

Suebi	Quadi gens
Langobardi	Sarmatae gens
Tutuncii	Basternae
Burbundiones	Carpil
Armilausini	Gothii
Marcomanni	Duli
Mannii	Cippedi
Heruli	

Oceani occidentalis continentia explicit.

inc. oceani septentrionalis continentia quae

maria habeat

Mare Meotis Praeponis

Mare Bosforum Hellepontum

Cimmeritum Aegeum

Pontum Calpium

Bosphorus tracijs Jonium

Oceani septentrionalis insulae quae & quantae

te sint

Cyclades insule sunt Rhodos insula

LXXIIII Cypros insula

Hippopedes insula Cypros alia insula

Montes quos habeat oceanus septentrionalis

Hiperborei Ripei Taurus

mons it Caucasus mons

Hipanis mons Amanus mons

Caucasus ex alia par Germania minor mons

te mons Bodua mons

Haemus Rhodope mons

Oceanus septentrionalis quas provincias ha-

beat

Machedonia provincia	Pamphilia
Epirus	Galatia
Tracia	Bithinia
Achaja	Paphlagonia
Lidia	Campadocia
Asia	Cilicia
Lycia	Armenia major
Frygia	Armenia minor.

Quæ oppida in provinciis suis habeat oceanus Septentrionalis.

Hacraclea oppidum	Mindos
Serdica	Efesos
Haelia	Cercira
Theſſalonice	Coloron
Perinthos	Smirna
Byzantium	Pergamum
Chalcedon	Calipolis
Nicomedia	Coelia
Amilos	Sestos
Comani	Abydos
Tarfos	Lamſacum
Cybiria	Pario
Cybiria	Cizicus
Artaxata	Ilium
Tigrinocerta oppidum	Troas
Sinditaurica oppidum	Antandron
Side	Nicia
Cindos	Sareſa
Haternaffos	Pochis

Circa

Circa Corinthos
 Delfis Epidaurōs
 Burrothōn Scion
 Achroçeraunia Tegea
 Dirrachium Maleos
 Athaenae Canzaca oppidum

Oceani septentrionalis fluminum ortus & egestio

Fluvius Tanais nascitur de monte Hiperborei Ripei influit in mare Meotis.

Fluvius Boristenes nascitur de monte Hiperborei Ripei. influit in Ponticum mare. currit milia ccx

Fluvius Maeotae nascitur de monte Hipanis. influit in mare maeotis. currit milia cciii

Fluvius Nais nascitur de Tauro monte influit in mare Ponticum. currit milia cccv

Fluvius Themysos nascitur de monte Caucaso. infundit se in pontum. currit milia ccx.

Fluvius Fasis nascitur in campo egerit in mare ponticum. currit milia dcccv

Fluvius Chorestes nascitur de monte Tauro. influit in mare turrenum ubi insula Rhodos. currit milia dcxx

Fluvius Eurotas nascitur in campis Frigiae. influit in mare tirrenum currit milia dccxxv

Fluvius Thimnis nascitur de monte Tauro. influit in mare tirrenum ad insulas Cyclades

Fluvius Cydnus nascitur de monte Tauro.

influit in mare tirrenum ad Cycladas.

Fluvius Pyramis nascitur de monte Tauro.
infunditur in mare contra insulam Cypros.

Fluvius Sperchius nascitur in campo Machedoniae. influit in mare aegeum.

Fluvius Acelous. nascitur in campis Epyri.
infunditur in mare Ionium.

Fluvius Alfeus nascitur in campis aciae influit in mare Tirrenum

Fluvius Rundachus nascitur in campis Frigie. influit in mare Hellesponto. currit milia cccc

Fluvius Hermus nascitur in campis Asiae influit in mare Cycladum.

Fluvius Meandros nascitur in campis Asiae bicornis currit quasi sint duo. redigunt se ad unum & influit in mari cycladum.

Fluvius Syrus nascitur in campis Pamphiliae per anfractus tortuosus. influit in mare insule Rhodos.

Fluvius Asdrubelena. nascitur de monte Bodua. influit in mare Caspium inrumpens montem Caucasum.

Gentes Oceani septentrionalis quae sint.

Scite gens	Niochi
Roboristhenes nomades gens	Colchi
Sauromatae	Fasis
Cercetae	Barbari albi
	Ignobiles

Ther-

Thermonos	Fasice
Rundacos	Seres
Xanthimos	Theriodes
Simoes	Anartace
Leucosiri	Chorasmi
Mariaspi	Massagetæ
Futtui	Bactriani gens
Dahe	Paropannese gens
Scite antropofagi	Traumeda
Deruice	Sigotani gens.

Oceani Septentrionalis continentia explicit.
 Inc. oceani meridiani continentia quæ maria
 habeat

Mare Carpatium   Mare Thirrenum

Oceani meridiani quæ sunt insulæ

Sicilia insula	Pontiae
Carpathos	Pantitoriae
Galata	Capraria
Fortunatae	Igilio
Cossura	Ynaria
Sirtis major	Lucicapri
Sirtis minor	Catabathmon
Sardinia	Girbe insula
Meleta	

Oceani meridiani montes qui sint

Mons Pyramides	Mons Feratus
Mons Beronice	Mons Athlans
Mons Pargeus	Mons Gubessa

Oceani meridiani quae provincie sint

Aegyptus provincia	Zeugis
Aethiopia provincia	Nimizia
Aethiopes provincia	Libya
Africa provincia	Pentapolis
Getulia provincia	Trispolis
Byzacium	Mauretanea provincia

Oceani meridiani oppida quae sint.

Arabia oppidum	Hippone
Fossa Trajani oppidum	Tabraca
Thaëbe oppidum	Ippone regio
Thaëbais oppidum	Ruficcade
Beronicae	Culli
Ammon Ptolomais	Saldis
Cyrene	Quinquegentiani
Filemon	Rufuccuru
Leptis	Tipasa
Oea	Cesarea
Sabrata	Cartennas
Tacapas	Portus magnus
Thaenas	Besperides
Thufdrum	Vallis oppidum.
Tapfus	Lares oppidum
Leptis minor	Sicca
Hadrumetum	OBba
Neapolis	Zama
Clipea	Sufetulae
Kartago	Sufes
Vtica	Cilio

Tele-

Teleptis	Mileu
Capla	Tamugade
Thevestes	Lamuese
Admedera	Lamasba
Mauauris (<i>S.M. voluit</i>)	Lamuiridi
Madau) oppidum	Sitifi
Tuburicunumidoru	Macri
oppidum	Zabi
Calama	Tubusubtu
Constina	Bida

Oceani meridiani fluminum ortus & egestio.

Nilus fluvius. nascitur in etiopia currit usque ad lacum Foloen. inde exit & cadit per cataractas astapus uenit de monte pangeum ex quo monte ad illum excurrit fluvius alius astaboris non leui cum magnitudine miscentes se Nilus ibi congeminatur adq. concurrens per anguillationem coronam faciens contortuosam ergo repetens sui iter impetus demittans illam coronulam quae meroen appellatur ascendit non in paruum gradum girum iterum faciens geminatus includit pilaeusque ad reparatum iter exiens de loco memorato quod Blemis bocatur cataractae iterum in circuitum circum componens quod oxyrinchum eracleum appellatur etiam hinc exiens aegypto festinus braccium de eo fluminale procedit proclive quod pergat usque Rubri maris ripas, id est, sinum arauicum ubi consumitur & hic memo-

ratus fluvius fossa Trajani appellant. nam ei oppidum ibi quod est hoc nomen nuncupatur ergo ad pyramides Nilus veniens per diversa se camporum dispergit spatia quo aegyptiorum inrigare possit terras tendens ad Pelusium Chrisoroas & alexandriam oppida. his omnibus peractis per octo fluminum magna braccia procurrens se invergит mari carpatio ubi & insit insula carpathos

Fluvius Nilotis nascitur in Athlamtico campo qui currens lacum efficit quod Nilotis apellatur sine aliquo exitu

Fluvius Vagrada nascitur in Tubursicu Numidorum pergens per zeugi inlustrans regionem egerit in mari tirreno disparfis crinibus vtrice oppida diffunditur

Fluvius Cartennas nascitur in campo Mauro inde inlustrans litori maritimo cesariensi mari invergит.

Fluvius Malda nascitur sub insulas fortunas circuiens extremam partem Mauritaniae interdicens inter Barbares & Uacuates vergit in mari quod appellatur columnne erculis.

Fluvius Heperides nascitur LIX oppidu in campo in circini rutunditate volbitur. influit in oceani ripas meridiani.

Oceanus meridianus quas gentes habeat.

Hierasicaminas gens   Bostraei

Nabatae gens   Marmaride

Nas-

Nassammones	Bures
Garamantes	Mazices
Theriodes	Musubei
Curbissenses	Artennites
Beitani	Barbares
Beggueses	Salamaggenites
Eratenses	Bacuates
Barzifulitani	Massylii
Fluminenses	Abenna gens
Quinquegentiani	

QUATTOR OCEANORVM CONTINENTIA

EXPLICIT.

Incipiunt Exceptorum haec *

Oceanus orientalis maria habet VII.	
Insulas XL	Oppida LXI
Montes VIII	Flumina XVII
Provincias VII	Gentes XXVII

Oceanus occidentalis maria habet VIII	
Insulas VII	Oppida LIII
Montes VI	Flumina XII
Provincias XX	Gentes XXIII

Oceanus Septentrionalis	
maria habet VII.	Oppida XLVIII
insulas XXIII	Flumina XX
montes XII	Gentes XXI.
Provincias XVI	

Oceanus meridianus maria habet II	
insulas VIII	montes IIII

pro-

22 JULII ORATORIS EXCERPTA.

provincias XII. flumina VI.

oppida LVI. gentes XVIII.

Et ut hæc ratio ad conpedia ista deducta in nullum errorem cadat sicut a magistro dictum est (*huc usque rubrica*) Hic liber exceptorum ab sphaera ne separetur sequuntur enim conpedia quae infrascripta uidebis quattuor ut iterum dicam oceanorum ratio non prætermittenda. sunt enim per orbem totum terrae cosmo cosmograsiae maria XXV insulae LI. montes famosi xxx provinciae LV oppida CCXVIII. flumina LV gentes xc

Haec omnia in descriptione recta orthograsie transtulit publice rei consulens Julius Honorius magister peritus adque sine aliqua diuinatione doctissimus illo nolente ac subterfugiente nostra parvitas protulit divulgavit & publice scientiae obtulit.

Excerptorum excerpta explicita orthograsiae a Julio Oratore Vtriusque artis feliciter

COS.

COSMOGRAPHIA,

Hactenus temere

ÆTHICO

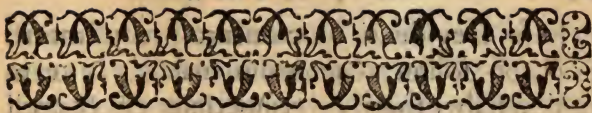
ADSCRIPTA.

COSMOGRAPHIA

Hagenns tennere

ETHIO

ADSCRITA

AE T H I C I COSMOGRAPHIA.

Estionum pervigili cura compe-
rimus, Senatum populumque Ro-
manum, totius mundi dominos,
domitores orbis & præsules: qui
cum quicquid subjacet cælo, pe-
netrarent triumphis, omnem terram oceani
limbo circumdatam invenerunt, atque eam
ne incognitam posteris reliquissent, subjuga-
tum virtute sua orbem totum quâ terra proten-
ditur, proprio limite signaverunt: & ne di-
vinam eorum mentem omnium rerum magi-
stram aliquid præteriret, quam vicerant, qua-
dripartito cæli cardine investigarunt, & intel-
lectu æthereo totum quod ab oceano cingitur,
tres partes esse dixerunt, Asiam, Europam &
Africam reputantes. Sed hinc magnum inter
doctos certamen fuit. Nam plurimi qui res
divinas evidentius agnoverunt, duas tantum
partes accipiendas suadent, id est, Asiam &
Europam tantummodo: Africam vero censent
Europæ finibus deputandam. Et rêvera hoc
ita

ita esse, evidenti documento monstratur: quia non solum venenorum male altrix terra partem habet spatii, verumetiam est & cœli adverso sidere plus destituta. Nam qui illam partem tertiam vocaverunt, non ut æqualem inclytis præcellentibusque posuerunt: sed situ pessimo, languidam ardoribus suis, in extremo positam, ab optimis secarunt: non divisionis merito, sed sic ut incisa suis fluctibus invenitur. Itaque Julius Cæsar, bissextilis rationis inventor, divinis humanisque rebus singulariter instructus, cum consulatus sui fascēs erigeret, ex senatusconsulto censuit omnem orbem jam Romani nominis admetiri per prudentissimos viros, & omni philosophiæ munere decoratos. Ergo a Julio Cæsare & M. Antonio Coss. orbis terrarum metiri cœpit, id est, a consulatu superscripti usque ad consulatum Augusti tertium & Crassi, annis XXI mensibus V diebus IX Zenodoxo omnis oriens dimensus est, sicut inferius demonstratur. A consulatu item Julii Cæsaris & M. Antonii usque in consulatum Augusti decimum, annis XXIX mensibus VII diebus X a Theodoto septentrionalis pars dimensa est, ut evidenter ostenditur. A consulatu similiter Julii Cæsaris usque in consulatum Saturni & Cinnæ a Polyclito meridiana pars dimensa est, annis XXXII mense I diebus X sicut definita monstratur.

stratur. Ac sic omnis orbis terræ intra annos
xxxii a dimensoribus peragratus est, & de
omni ejus continentia perlatum est ad Sena-
tum.

Omnis terræ orbis habet

Maria xxx.	Oppida ccclxx.
Insulas lxxii.	Flumina lvii.
Montes xl.	Gentes, quæ nume-
Provincias lxxviii.	rantur cxxv.

Ex his oceani orientalis pars habet

Maria iix.	Oppida lxxv.
Insulas ix.	Flumina xxii.
Montes vii.	Gentes li.
Provincias x.	

I T A

oceanus orientalis hæc habet maria.

Mare Caspium,	Mare Arabicum,
Mare Persicum,	quem sinum Ara-
Mare Tyberiadis,	bicum dicunt.
Mare Asphaltones,	Mare Carpathium,
Mare Rubrum,	Mare Myrtoum.

Oceani orientalis famosæ insulæ sunt,

Hippopodes,	Sylephantinæ,
Taprobana,	Theros,
	L. Cypros,

Cypros,	Creta,
Rhodos,	Carpathus,
Cythëra.	

Oceani orientalis famosi montes sunt,

Caucasus,	Bodian,
Armenius,	Libanus,
Caumestes,	Cassius.
Sina,	

Oceani orientalis famosæ provinciæ sunt,

Perfis,	Mesopotamia ^a Syria,
India,	Palæstina,
Isauria,	Commagena,
Adonis,	Syria Apamæa,
Phœnice,	Media Syria.

Oceani orientalis famosa oppida sunt,

Byzantium,	Palibotra,
Babylonia,	Alexandropolis,
Hierusalem,	Adlenitæ,
Antiochia,	Colche,
Nicæa,	Patale,
Theſſalonica,	Patalate,
Teriades,	Tharſis,
Sigoton,	Talloni,

Copre-

^a MS. Syria.

Copretes,	Arvæi,
Carmeniæ,	Alexandria,
^a Ostraciæ,	Commagena,
Ætergitæ,	Palmira,
Falsagadæ,	Damascus,
Ariduli,	Jordanis,
Tharchi,	Heliopolis,
Scivethei,	Apamea,
Cumi,	Daphen,
Damphe,	^b Laodichia,
Salphamie,	Biblos,
Chaldæa,	Biritos,
Eudæmona,	Mopsi,
Nabatheï,	Nampamon,
Sabæi,	Niveten,
Machæ,	Onarmarites,
Perfipolis,	Sabastes,
Seres magnum,	Amphimoli,
Anisauge,	Pyrrenum,
Sufiani,	Eleusinum,
Perfis,	Coptis,
Filinei,	Mitylenæ,
Adiabæ,	Lampsacum,
Charta,	Lignido,
Nisibi,	Corinthus.
<i>Oceani orientalis flumina sunt,</i>	
Theriodes,	Figoton,
Exos,	Ganges,
^a Ostaciæ.	^b Laudotia.

Camestes,	Tigris,
Fluvius Sigota,	Alibotra,
Hydaspes,	Odiopagita,
Euphrates,	Auxius,
Armodius,	Pactolus,
Carmanra,	Chryfos,
Cortachia,	Eleuther,
Susa,	Adonis,
Chrysorhoas,	Jordanis.

Hæc sunt flumina oceani orientalis, quæ superius continentur. Tamen ne diligens eorum ortus, cursus mensusque requirat lector studiosus, etiam illud quam potero breviter demonstrabo, rursusque ad initium fluminum superscriptorum revertens, ita:

Fluvius THERIODES nascitur ex tribus locis in campis Scythicis, & unus effectus circuit millia DCCCXLII, & ingreditur in mare Caspium.

Fluvius EXOS nascitur de monte Caumeste: in quinque alveos dividitur, & transeunt omnes per montem Caucasum, qui locus appellatur Seleantes: fundunt se in flumen magnum, qui appellatur Ganges. Hic eos excipiens currit millia DCXXVI, mergitur in mare oceani orientalis, sub insula, quæ appellatur Solis.

Fluvius FIGOTON nascitur de monte Caucaso, & geminatur, & facit coronam, & montem

montem occupat: suprascriptum, & occurrit ei ex una parte ejus montis fluvius Nestelanes, & ad illa quinque flumina, quæ dicta sunt superius, fluvius Seliantes per ea torrens transit, ita ut nec illorum aqua nec istius supervenientis misceri videantur: & omnes iter suum agentes, revertuntur ad eandem coronam, unde sparsi dividebantur, & iterum ad unum revertuntur: & ante eos exit fluvius Ganges, cui adjungitur alius cum capitibus quinque, quæ reliquerat.

Fluvius SIGOTA ex alia parte montis Caucasii nascitur. Hic etiam se ad unum jungens, effectus unus de octo. Occurrit ei Ganges, qui & Padus dicitur: itemque duo alii occurrunt anonymi: & effecti decem, transeunt ad oppida Palatæ & ^aPalalitæ, & post omnes decem unum faciunt fluvium. Unde constat Gangem decem fluminibus adimpleri, qui in superioribus partibus Sigota ^bvocatur, quoniam de una nymphea meant. Currit undecies quadringenta quinquaginta tria milia, sexcentos trietas, unum passum: egeritur in mare oceani orientalis ad insulam Sy-lephantinam.

Fluvius HYDASPES nascitur in campis Indorum tribus crinibus. Hic se cominus adunans, unus efficitur, & inundans omnem re-

L 3

gionem

^a Palalitæ.^b vocitatur.

gionem Indorum, currit millia DCCCXIII,
& immergit se oceano orientali.

Fluvius EUPHRATES nascitur in campis
Indiæ, & discurrens per eandem provinciam,
currit millia DCXII, & infundit se mari ocea-
no orientali sub insula Theron.

Fluvius ARMODIUS nascitur in Æthiopia:
inlustrans regionem Adonis & Mesopotami-
am, currit millia DCCXXIV, & accipitur sinu
Persico.

Fluvius CARMANTA nascitur in campis
Commagenæ: currit millia DCLXXIII: idem
etiam in sinum Persicum excipitur.

Fluvius ^a CORTACHIA provinciæ Mediæ na-
scitur in campis Arabicis: currit millia DCCC-
XVIII, & ingreditur sinum Persicum.

Fluvius SUSA in Media provincia nascitur
bicornius: efficitur unus: currit millia D IV: de-
scendit in sinum Persicum.

Fluvius CHRYSORHOAS nascitur in campis
Assyriis de monte Caucaſo: vicinatur ^b & ei
Tigris fluvius.

Fluvius TIGRIS, etiam ipse de monte
Caucaſo quasi ^cvisitur natus: cum æstivis tem-
poribus sub humo eum desuper Æthiopiam
currere ex viriditate superni cespitis ^d proda-
tur: fluvius subditus latenter erumpit, & ab
hoc

^a Corthacia.

^e visetur.

^b & Tigris.

^d Tò ur est recens in MS.

hoc ortus ejus non comprehenditur, quoniam de obscuritate promitur: nam ambo includunt ^a Cordubennam oppidum, & ad unum redacti, magnam faciunt coronam, ut etiam alia oppida includant, & Thesiphon & Seleuciam, currentes millia DCCCLXXXII immerguntur ad Auge oppidum, quod est in sinu Persico.

Fluvius ALIBOTRA nascitur ex monte Lyfæo: currit millia DCCXVI: immergitur in orientalem oceanum.

Flumina tria ^b ODIOPAGITÆ dicta ex campis Indiæ nascuntur: currunt millia CCII, & festinantes recipiuntur ab oceano orientali.

Fluvius AVXIVS nascitur de monte Armeno: transiens per montem Caucasum ad Mesopotamiam pergit: in ea vero provincia alius ei adjungitur fluvius

PACTOLVS, qui dicitur ex ipso monte Caucaso nasci: & effecti unum, per Parthos trans-euntes eorum cursus congregant aquas. Ibi flumen Euphrates nomen accepit, & exinde se diffundens currit millia DCCCLXXII, & mergitur in sinum Persicum.

Fluvius CHRYSOS nascitur in campis Syriæ: peragrans omnes ejus civitates currit millia DCCCXXX: vergit se in Ægæum mare juxta Cyprium insulam.

Fluvius ELEUTHER nascitur in campis Sy-

L 4

riæ:

^a Cordubenna.

^b Odiopagi.

riæ: currit millia DCXXX: recondit se in Ægæo mari sub insula Cypro.

Fluvius ADONIS nascitur prope Tyberiadem: currit millia DCCCLXIII, & late diffusus in mare Adriaticum excipitur contra insulam Cretam.

Fluvius JORDANIS nascitur sub Libano monte: circumpergit ad lacum Tyberiadem: de quo exiens suo cursu occurrit ad Scythopolim, quam secans mediam, & ab ea exiens effunditur mari Mortuo.

Oceanus orientalis habet gentes,

Perfas,	Gelonos,
Græcos,	Carasmos,
Scythas,	^b Massageros,
Anthropophagos,	Paroparsiosianos,
Isauros,	Dacrianos,
Bessos,	Draumedas,
Saracenos,	Spircentes,
Indos,	Vamuotos,
Isquiteos,	Arogotos,
Cummos,	Acianos,
^a Suroitanos,	Orocenos,
Dervicas,	Anidrosos,
Passitas,	Arabos,
Parosmos,	Sitticenos,
Anaitacas,	Armodias,
	Hiatio-

^a Sitroitanos.   ^b Massageræ.

Hi&tiopagos,	Cannifates,
Parthos,	Allobroges,
Idumæos,	Alaudes,
Hieormices,	Ruthrenos,
Cattigaucos,	Theothonos,
Cerissos,	Cimbros,
Usippos,	Antequinos,
Quados,	Cœnomannos,
Vaccæos,	Odicenses,
Vardæos,	Velhados.
Erisiones,	

OCCIDENTALIS OCEANI SITUS.

Oceani occidentalis continentia habet

Maria XI.	Oppida CXXVIII.
Insulas XVI.	Flumina XIII.
Montes XVI.	Gentes XLIII.
Provincias XXXVI.	

ITA

oceani occidentalis maria sunt,

Mare Tyrrhenum,	Mare Orcadum,
Mare Adriaticum,	Mare Gaditanum.

L 5

Item

Velhedi.

mi&væos

Item huc pertinent maria,

Ionicum & Ægæum,	Mare Britanni,
Mare Lautades,	Mare Columnas,
Mare Tillæ,	Herculis fretum.

Oceani occidentalis famosæ insulæ sunt,

Hyberus,	Noricum,
Meuania,	Ingeonici,
Britannia,	Histrici,
Heboso,	Matronæ,
Balearis minor,	Fiotiæ,
Corfica,	Martianæ,
Orcades,	Iuliæ,
Illyricum,	Smingaule.

Oceanus occidentalis habet famosos montes,

Trienum,	Marfos,
Alpes plurimas,	Taburnum,
Apenninum,	Cyminum,
Balearem,	a Soractina,
Emum,	Olympum,
Rhodopem,	Ocranum,
Albanum,	Tarinum,
Pyrenæum,	Ficla.

a Soractim.]

Ocea-

Oceanus occidentalis habet provincias,

Italiam,	Umbriam,
Hispaniam,	Picenum,
Bethicam,	Liburniam,
Lusitaniam,	² Dalmatiam,
Galliciam,	Illyricum,
Aquitaniā,	Noricum,
Britanniam,	Venetias,
Germaniam,	Æmileam,
Galliam Belgicam,	Semigallias,
Galliam Brachatam,	Sabinas,
Galliam Comatam,	Samnium,
Galliam Togatam,	Campaniam,
Galliam Cisalpinam,	Brutios,
Galliam Transalpinam,	Lucaniam,
Pannoniam,	Apuliam,
Rhetiam,	Calabriam,
Ciātres,	Hadriæ.
Etruriam,	

*Oceanus occidentalis habet famosa
oppida,*

Ravennam,	Ariminum,
Aquileiam,	Calpos,
Mediolanum,	Calpis,
Arelatum,	Cordubam,
Ticinum,	Betones,

Tol-

² Dalmatias.

Toletum,	Henemonam,
Bracaram,	Cremonam,
Lucusam,	Pataviam,
Augustam,	Brixiam,
Vacam,	Dertonam,
Celtiberiam,	Concordiam,
Cæsarea-Augustam,	Mantuanam,
Tarraconam,	Vercellis,
Hispalin,	Laude,
Cæsareacum,	Mutinam,
Ambianis,	Faventiam,
Tungri,	Iader,
Agrippinam,	Salone,
Triverim,	Bregantium,
Sirmium,	Lailar,
Senones,	Viminatium,
Augustodunum,	Peice,
Augusta Nemetum,	Singidunum,
Augusta Taurinorum,	Nirfiam,
Lugdunum,	Sisciam,
Magonciacum,	^a Alincum,
Viennam,	^b Brigentionem,
Massiliam,	Argentorato,
Altinum,	Carnunto,
Veronam,	Sabariam,
Taurinum,	Poetavionem,
Vincentiam,	Bonameto,
Doronam,	Argentariam,
	Sauro-

^a Acincum.^b Brigantione.

• Sauromacum,	Albano,
Nemaufum,	Aritiam,
Dorocordoros,	Coræ,
Amambriam,	Bellitras,
Sanctones,	Terracinam,
Lingones,	Antium,
Menapum,	Hostiam,
Betos,	Fundis,
Nepe,	Formias,
Sutrium,	Venturnas,
Bleram,	Capuam,
Forum Veassî,	Neapolim,
Forum Sempronii,	Ardeam,
Forum populi,	Cumas,
Forum Cornelii,	Acerras,
Forum Flaminiî,	Nolam,
Forum novum,	Caudi,
Forum subverte,	Beneventum,
Spolitium,	Ecas,
Narniam,	Erdonam,
Interamnam,	Aufidenam,
Bulsinis,	Sulmonam,
Aretium,	Venafri,
Penetre,	Luceriam,
Cumulo-mutusco,	Nuceriam,
Aquino,	Arpos,
Abellino,	Corfinios,
Telese,	Lupias,
	Taren-

• Sauromato.

Tarentum,	Marcellianum,
Odrunto,	Salernum,
Canusium,	

Oceani occidentalis flumina sunt,

Betis,	Geon,
Tagus,	Bicornius,
Minus,	Danubius,
Hyberus,	Draus,
Araris,	^a Suanus,
Rhodanus,	Trimon,
Garumna,	Tyberis.

Hæc sunt flumina oceani occidentalis famosa. Nam si eius flumina omnia requirantur, nec charta nec manus sufficeret. Tamen ne nominatorum fluminum etiam in hac parte ortus, cursus, occasusque requirat diligentia solers lectoris, etiam in hoc satisfacere procurabo, paulisper ad eorum initium recurrens, singula suo ordine monstraturus, ita:

Fluvius **BETIS** nascitur in campis Hispaniæ: currit millia cccx: in oceanum occidentalem fuscipitur.

Fluvius **TAGVS** nascitur in campis Hispaniæ: currit millia cccii: occidit in oceano occidentali.

Fluvius **MINIUS** nascitur prope Pyrenæum: in rotunditatem vertitur, ut Brigantium

^a Suavus.

BRIGANTIUM

tium oppidum maritimum includat : currit millia CCCX, & sic in oceano occidentali recipitur.

Fluvius HYBERUS nascitur sub radicibus montis Pyrenæi : currit millia CCIII: infundit se occidentali oceano.

Fluvius ARARIS nascitur a Pœtavione veniens , relicta cauda ortus sui : statim ei fluvius

RHODANUS occurrit , & simul unum faciunt : in mare ingrediuntur egressi Arelatum. Sed hunc , quem fluvium Bicornium diximus , ante conjunctionem Rhodani in supernis aliud nomen accepit præter Bicornium: nam in provincia Germania fluvius Rhenus dicitur , alibi , ut diximus , Bicornius , alibi fluvius Araris appellatur. Ita ergo hic fluvius tribus nominibus nuncupatur , cum sit unus & dimidius; quod Araris , ut supra diximus , ducit a mari Pœtavionensi usque ad mare Tyrrhenum contra insulas Baleares : ejus autem medietas habet aculeum pertortuosum Lugduno , ubi nascitur. Ubi autem inruit , utrum in oceanum occidentis , an in mare Tyrrhenum , in præsentem potest videri , quia ab aqua ad aquam videtur currere. Pergit millia DCCCLII.

Fluvius RHODANUS nascitur in medio campo Galliarum , & occurrit ei Bicornius supra dictus,

dictus, cursu mersuque quo diximus.

Fluvius GARUMNA nascitur in campis Aquitaniae: currit millia CCVII: influit oceano occidentali.

Fluvius GEON nascitur in Galliarum campis: influit oceano occidentali: currit millia CCCCII.

Fluvius, qui BICORNIUS dicitur, nascitur in campis Germaniae: inundans eandem regionem a Petabio currit millia CCCCII.

Fluvius DANUBIUS nascitur ex Alpibus: procedens geminatur, & effecti duo .i. Danubius &

DRAUS, includunt intra se Pannoniarum plurimas civitates, id est, ^a Acinttum, Praetionem, Carnuntum & Severiam: & redeunt ^b in unum qui fuerant duo: & per non parvum adunati currunt per longam rotunditatem. quæ rotunditas etiam oppidum Peuce includit, & ex ipso fluminali circulo septem crines fluminum procedunt infundentes se in Pontum. Ergo constat Danubium exeuntem de Alpibus in proximo Draum edere, sed unus diffunditur per crines superscriptos: currit millia DC.

Fluvius SUANUS nascitur in Norico de monte Alpion, currens in campis in modicam rotunditatem, concludit se in modum visionis

^a Accintum.

^b ad unum.

nis amigdalæ, & iterum circumactus per Sirmium oppidum & Singidunum coloniam, jungit se Danubio ad locum Mursæ oppidi: ^a & omnes simul in Pontum ingrediuntur, & vocatur fluvius Ister. Apparet autem Danubium & Draum & Margum simul in Pontum ^b emergere: currunt undecies nongenta octoginta millia.

Fluvius TRIMON nascitur in campis Dardaniæ: currit millia DCCCCVII: influit in Ægeum mare.

Fluviorum rex pulcher TIBERTIS, cui primatum æternæ urbis Romæ singularis tribuit magnitudo, nascitur ex monte Apennino: currit millia cccc. per urbem sacram geminatur, & facit insulam regioni quartædecimæ, ubi duo pontes appellantur. Post iterum ubi unus effectus per pontem Lepidi, qui nunc abusive a plebe Lapidens dicitur, juxta forum boarium, quem Cacum dicunt, transiens adunatur, gratissimò sono depictus verticibus suorum turbinum, & maritimas naves suscipiens, & mediterraneas adducens, de Etruria, vel Sabiniis, ingressus per ^c divi Apostoli Petri portam, intra Ostiensem portam, quæ est divi Pauli Apostoli, & viam

M

por-

^a eo omnes.^b inmergere.^c domni Petri Apostoli. Et sic mox domni

Pauli Ap.

muroq

portuensem, quæ est sancti Fœlicis martyris, urbem egreditur, qua naves de portu urbis ad dominam torius mundi Romam ascendunt. Hic iterum circa sextum Philippi, quod Prædium missale appellatur, geminatur, & in duobus ex uno effectus, insulam facit inter a portam urbis & Ostiam civitatem: ubi populus Romanus cum urbis præfecto, vel consule, Castorum celebrandorum causa egreditur solennitate jucunda. Insula vero, quam facit intra urbis portum & Ostiam civitatem, tantæ viriditatis amœnitatisque est, ut neque æstivis mensibus, neque hyemalibus pasturæ admirabiles herbas debeat: ita autem vernali tempore rosa, vel cæteris floribus adimpletur, ut præ nimietate sui odoris & floris insula ipsa Libani almæ Venëris nuncupetur.

Oceanus occidentalis habet gentes.

Gothos, Alamannos, Thuringos, Tolosantes, Herulos, Gentes VIII, populi Sarinatas, Milia Narbonensem, Marcomannos, in qui sunt gentes IX, Longobardos, Milita marino, Suevos, M. Ritianum, Alanos, Morinos, Francos, Amfibarios,

a portum.

Lan-

Langiones,
Burgundiones,
Gippidas,
Armolaos,
Manianos,
Quadivastos,
Necapidulos,
Hettios,
Gypæos,
Hunos,
Saturianos,

Franciscanos,
Rugos,
Halmos, avel Hamos,
Varros,
Tungros,
Basternas,
Carpicotos,
Senatum populumque
Romanum, gen-
temque togatam.

OCEANI SEPTENTRIONALIS SITUS.

Oceanus septentrionalis habet

Maria IX,
Insulas XXIV,
Montes XI,
Provincias XII,

Oppida L,
Flumina XIX,
Gentes XXIX.

Oceani septentrionalis maria sunt hæc,

Hirtilum,
Pontum,
Mare Mæotis,
b Bosphorus,
Mare Phores,

Cymericum,
Mare Thracium,
Propontidis,
Bosphoron.

M 2

Ocea-

a absunt a MS.

b Bosphorus.

*Oceanus septentrionalis habet famosas
insulas,*

Cyclades, & cum his Rhodos,

alias I. I.

Cypros,

Eboge^a, vel Eubogea, Item Cypros, vel Pa-

Delos, phos,

Ippopodes, Paphies.

*Oceanus septentrionalis famosos
montes habet,*

Hyperboreum, Germania minor,

Ryphæum, Euodum,

Hipanim, Æthnam,

Caucasum, Cavinaltes,

Hemum, Gratus.

Taurum,

*Oceanus septentrionalis habet
provincias,*

Macedoniam, Bithyniam,

Achaiam, Lydiam,

Asiam, Pamphyliam,

Lyciam, Cappadociam,

Galatiam, Thracias,

Paphlagoniam, Armeniam minorem.

Ocea-

^a absunt a MS. ut & mox vel Paphos.

^b Euodu.

*Oceanus septentrionalis habet famosa
oppida L.*

Heracliam,	Cerciram,
Serdiceam,	[^d Cœlesyrie, vel] Cœ-
Peliam,	liafæ,
Theſſalonicam,	Sextos,
^a Biritos,	Quidicos,
Chalcedonam,	Ilium,
Nicomediam,	Trojam,
Hamifos,	Helide,
Commanos,	Troas,
Tharſos,	Anterenon, ^e vel An-
Pompeiopolim,	teronon,
Olympos,	Nichiā, vel Nicheam,
Cybariam,	Tariſſam,
Araxatam,	Focis,
^b Ticinum,	Cirram,
Nuceriam,	Deleis,
Sindi,	Botroton,
Tauriam,	Acrocerauniam,
Sinde,	Dyrrachium,
Alexandricindus,	Athenæ,
Æternafos,	Brithothæ,
^c Milidos,	Iſcion,
Ephesos,	^f Arce.

M 3

The-

^a Pirythos.   ^b Tricinum.   ^c Mibdos.
^d abſunt a MS.   ^e abſunt a MS. & mox quo-
que vel Nicheam.   ^f Arte.

Theceas,
Maleon,
Candiacam,

Philopolis,
Chrysopolis,
Eliopolis.

Oceanus septentrionalis habet flumina,

Tanaim,
Borysthenem,
Mæotidem,
Nain,
Thesimon,
Fassin,
Chorestem,
Timnim,
Gaddum,
Peramos,

Percium,
Acheloum,
Alpheum;
Eurotas,
Rudacum,
Hermunam,
Meandrum,
Surum,
Hasdrubelam.

Hæc sunt flumina oceani septentrionalis : tamen ne quis etiam in his ortus, cursus, occasusque requirat, paulisper ad eorum regressus exordium, dicere non morabor.

Fluvius TANAIS nascitur de monte Hyperboreo, qua sunt Riphæi in monte Surdo : fluit in paludibus Mæotidis : currit millia DCLIV.

Fluvius BORYSTHENES nascitur de monte Hyperboreo : influit in Pontum : currit millia CCX.

Fluvius MÆOTIS nascitur de monte Spano : influit in mare Mæotis : currit millia CCIV.

Flu-

Fluvius NAIS nascitur de monte Tauro :
influit in mare Ponticum : currit millia ccv,
vel cccv.

Fluvius THESIMON nascitur de monte
Caucaſo, & egeritur in mare Ponticum : cur-
rit millia ccx.

Fluvius FASSIS nascitur in campis sub
monte Caucaſo : egeritur in mare Ponticum :
currit millia cccv.

Fluvius CHORESTES nascitur de mon-
te Tauro : fluit in mare Tyrrhenum, ubi eſt
inſula Rhodos : currit millia dcccxv.

Fluvius TIMNIS nascitur de monte Tau-
ro : fluit in mare Tyrrhenum ad Cycladas :
currit millia cccccxii.

Fluvius GADDUS nascitur de monte
Tauro : influit in mare Cycladum : currit mil-
lia ccxxx.

Fluvius SPIRAMOS nascitur de monte
Tauro : influit in mare Adriaticum contra in-
ſulam Cyprum : currit millia cccccxii.

Fluvius PERCIUS nascitur de monte Ida
Macedoniæ provinciæ : influit in mare Æ-
gæum : currit millia dccii.

Fluvius ACHELOUS nascitur in campis Epi-
ri: influit in mare Ionicum: currit millia dccxc.

Fluvius ALPHEUS nascitur in campis A-
chaïæ : influit in mare Tyrrhenum : currit
millia cccccclxx.

a abſunt a MS.

M4

Flu-

Fluvius EUROTAS nascitur in campis Phrygiæ : influit in mare Hellespontum : currit millia cccc.

Fluvius RUDACUS nascitur in campis Syriæ : influit in mare Hellespontum : currit millia cccc.

Fluvius HERMUNAS nascitur in campis Asiæ : influit in mare Cycladum : currit millia dxx.

Fluvius MEANDRUS nascitur in campis Asiaticis , bicornius : currit, quasi sint duo redigentes se in unum : influit in mare Cycladum : currit millia dccccxcvii.

Fluvius SURUS nascitur in campis Pamphylæ : per anfractus tortuosos influit in mare insulæ Rhodos : currit millia cccccxii.

Fluvius ASDRUBELA nascitur de monte Boduo : influit in mare Caspium , irrumpens montem Caucasum : currit millia cccxvi.

Oceanus septentrionalis habet gentes,

Scythas,	Eunicos,
^a Narbonas,	Colchos,
Staastenes,	Phasias,
Madeos,	Barbaros albos,
Sauromatas,	Ignobiles,
Ecatas,	Thesmonos,

Rod-

^a Nabonas.

Roddacos,	Terimodes,
^a Xantibbos,	Anartices,
Symoes,	Corasmiæ,
Leucofirimanes,	Massagetæ,
Fosfulgoritas,	Baroponissos,
Scytheicumos,	^b Sogatonos,
Dervicæ,	Bactrianos,
Rasicas,	Tauromedas.
Seres,	

OCEANI MERIDIANI CONTINENTIA.

Oceanus meridianus habet,

Maria II,	Oppida LXIV,
Insulas XVII,	Flumina II,
Montes VI,	Gentes Mazices mul-
Provincias XII,	tas.

Oceanus meridianus habet maria,

Mare Carpathium & Tyrrenum.

Oceani meridiani insulæ sunt,

Sicilia,	Corfica,
Pontia,	Galata,
Carpathos,	Capraria,
Pantatoria,	Fortunatae,
Sardinia,	Egilio,
	M 5

Cos-

^a Xantibos.

^b Sogotonos.

Cosrofa,
Inara,
Syrtis major,
Loci Capri,

Syrtis minor,
Catabathmon,
Girbe.

Oceani meridiani montes sunt,

Pyramides,	^b Perratus,
Peronicæ,	^c Atlas,
Panteus, ^a vel Pan-	Corvessa, ^d vel Cor-
ceus,	vena.

Oceanus meridianus habet provincias,

Ægyptum,	Libyam,
Æthiopiā,	Pentapolim,
Africam,	Tripolim,
Getuliam,	Mauritaniam-Cæsareā,
^e Leugi,	Mauritaniam-Sitifen-
Numidiam,	sem.

Oceanus meridianus habet oppida,

Arabiam,	Tholomaidis,
Nitiobres,	Cyrenæ,
Fossam Trajani,	Fileno,
Thebeas,	Naretæ,
Thebais,	OEa,
Beronicen,	[^f Rabratam, vel] Sa-
Ammon,	bratam,

Leptis

^a absunt a MS.   ^b Feratus.   ^c Atlans.
^d absunt ab MS.   ^e Zeugi.   ^f absunt a MS.

Leptis magnam,	Siccent.
Thacâpas,	Obla,
^a Disdum,	Susulis,
Thenis,	Affuris,
Tapfos,	Zama regia,
^b Leptis minorem,	Susibus,
Hadrumetum,	Suffetula,
Neapolin,	Cilio,
Clypeis,	Theleptis,
Carthaginem,	Capſæ,
Uticam,	Admedera,
Hippone Zarito,	Thesueftis,
Thabracam,	Madauros,
Ippone regio,	Tuburſicunu, ^c vel Tu-
Ruficcade,	burſicum,
Calli,	Midorum,
Saldis,	Calaman,
Quinque gentiani,	Constantinam,
Rufuccura,	Mileu,
Tipaſa,	Tamugade,
Cæſarea,	^d Lambefæ,
Chartennas,	Sitifi,
Portus magnus,	Magri,
Experides,	[^e Tavi, vel] Zabi,
Ballos,	^f Tabuſutia,
Laribus,	^g Bioa.

Ocea-

^a Disdimi. ^b Leptis minor. ^c absunt a MS.
^d Lambasæ. ^e absunt a MS.
^f Tabuſciam. ^g Bidam.

Oceanus meridianus habet flumina duo,

Nilum & Bagradam.

Horum NILUS, qui & Geon appellatur, de secretioribus promit: sed in exordio in Æthiopia videtur, & facit lacum magnum, qui currit in circulo, instagnans millia CLIV, & exiens de eo lacu, pervenit ad cataractas veteriores: conficit millia CCCCLXXIV.

Fluvius ^aBAGRADA cum provinciæ Africæ magnus nobilisque & unicus sit, cur a majoribus inter fluvios non nominatus sit, ignoramus.

*Oceanus meridianus habet innumera-
rabiles gentes,*

quæ nec colligi numero, nec existimari aut comprehendi præ interjacentibus eremis possunt.

ALIA TOTIUS ORBIS DESCRIPTIO.

Hanc quadripartitam totius terræ continentiam hi, qui dimensi sunt, ^blonge majores nostri, tripartitam reputari definierunt, inve-

^a MS. Bagrada provinciæ Afr. magnus nobilis & unicus cur a metitoribus int.

^b longe citroque majores.

investigantes universum orbem oceani maris limbo circumdatum: easque tres partes, Asiam, Europam & Africam reputaverunt. Quavis non defuerunt, qui duas partes (sicut diximus) perhiberent, Asiam & Europam. Africam vero in Europam adiiciendam definiunt: quia & spatio latitudinis ^a caret, & cœli ^b male subjacet climati, laborans aëribus suis, venenis fucisque repleta immanium & incognitarum humano generi innumerabilium bestiarum. Sed ad propositum remeantes, absque ullorum præjudicio, qui hoc omne totum duas partes esse voluerunt, tripartitam divisionem dicere incipiam.

ASIA tribus partibus oceano circumcincta, per totam transversæ plagam orientis extenditur. Hæc occasum versus a dextra sui, sub axe septentrionis incipientem contingit Europam: a sinistra autem Africam dimittit: sub Ægypto & Syria mare nostrum, quod Magnum generaliter dicimus, ^c habet.

EUROPÆ incipit initium sub plaga septentrionali a fluvio Tanai, qua Riphæi montis ardua Sarmatico adversa oceano Tanaim fluvium fundunt: qui præteriens aras ac terminos Alexandri Magni Macedonis in Rhobascorum finibus sitas, Mæotidas auget paludes, quarum immensa inundatio juxta Theodosiam urbem

^a eget. ^b malæ subjacet climate. ^c abest a MS.

urbem Euxinum Pontum late ingreditur. Hinc juxta Constantinopolim longe mittuntur angustiae, donec eas mare hoc, quod dicimus nostrum, accipiat: cui Europæ in Hispania occidentalis oceanus terminus est apud Gades insulam, ubi Herculis visuntur columnæ, & Tyrrheni maris faucibus oceani æstus immititur.

AFRICÆ principium est a finibus Ægypti, a urbisque Alexandria, ubi Partheno civitas sita est, super hoc mare magnum, quod omnes plagas terrasque medias interluit. Unde per loca, quæ Carabathmon vocant, jam procul a castris Alexandri Magni, & super lacum Galexarum, deinde juxta superiores fines Auasitarum missa in transversum per Æthiopie deserta meridianum contingit oceanum. Terminus b Africæ est qui & Europæ: id est, fauces Gaditani c freti. Ultimus autem finis ejus est mons d Atlas, & insulæ, quas Fortunatas vocant.

Breviter trium inter se partium divisiones diximus: sed ne quid ad plenissimam instructionem desit, ipsarum quoque partium regiones, situs & provinciarum terminos demonstrabo, ut absque fastidio universa lector agnoscat, vel numerum gentium commanentium.

ASIAE

a urbis Al. b Africæ ipse est.

c abest rō freti a MS. d Atlans.

ASIAE PROVINCIAE SITUS CUM LIMITIBUS ET POPULIS SUIS.

ASIA a media fronte in oriente habet in oceano Eoo ostia fluminis Gangis : a sinistra, promuntorium Calidardam : cui subjacet ad Eurum insula Taprobane , ex quo oceanus Indicus vocitari incipit. ^a dextra habet Imai montis jugum, ubi Caucasus deficit ad promuntorium Samara, quod Aquiloni subjacet, ad ostia fluminis ^b Ostacordis, ex quo oceanus Sericus appellatur. In his finibus India provincia est, quæ habet ab ^c occidente flumen Indum, quod Rubro mari accipitur : a septentrione montem Caucasum. Reliqua ejus, ut dixi, Eoo & Indico oceano terminantur. Hæc habet gentes numero XLIII absque insula Taprobane, quæ habet decem civitates, absque reliquis civitatibus, quæ in aliis habitabilibus insulis illic sunt.

A flumine Indo, qui est ab oriente, usque ad flumen Tigrim & Caucasum regiones sunt, Aracosia, ^d Syria & Media, sita terrarum montuoso & aspero. Hæc a septentrione habet Caucasum ; a meridie, mare Rubrum & sinum Persicum. In medio autem sui habet

^a A dextra.   ^b Ostacordis.
^c oriente.   ^d Syria Persidia & Med.

bet flumina principalia, Hydasphem & Car-
bim: in his habitant gentes xxxii. Sed ge-
neraliter Parthia dicitur, quanvis universæ
scripturæ sæpe Mediam vocant.

A fluvio Tigris usque ad flumen Euphraten
Mesopotamia est, incipiens a septentrione in-
ter montem Taurum & Caucasum, cui a me-
ridie succedit Babylonia: deinde Chaldæa:
novissime Arabia Eudæmon, quæ inter sinum
Persicum & sinum Arabicum angusto terræ
tractu orientem versus extenditur. In his sunt
gentes xxxiii.

Item a flumine Euphrate, quod est ab orien-
te usque ad mare nostrum, quod est ab occasu,
deinde a septentrione & Euphrate, id est, a
civitate Adcusa, quæ in confinio Cappadociæ
sita est, haud procul a loco, ubi Euphrates
nascitur, usque ad Ægyptum & extremum
sinum Arabicum, qui est a meridie, longo
angustoque sulco saxi^a insulisque creberrimo,
a mari Rubro, id est ab oceano, occasum
versus extenditur. Syria generaliter nomina-
tur, habens maximas^b provincias, Comma-
genam, Phœniciam & Palæstinam, absque
Saracenis & Nabatæis, quorum gentes sunt
numero xii.

In capite Syriæ Cappadocia est, quæ habet
ab

^a inclusus usque ad Rubrum mare.

^b provincias id est Commag.

ab oriente Armeniam , ab aquilone Themiscyrios campos & mare Cimmericum : ab occasu Asiam , a meridie Taurum montem , cui subjacet Cilicia & Isauria usque ad Cilicum sinum , qui spectat contra insulam Cyprum.

Asia regio , vel (ut proprie dicam) Asia minor , absque orientali parte usque ad Capadociam Syriamque protenditur. undique circumdata est mari ; a septentrione Ponto Euxino , ab occasu Propontide & Hellesponto , a meridie mari nostro , ubi est mons Olympus.

Ægyptus inferior est , quæ habet ab oriente Syriam Palæstinam , ab occasu Libyam , a septentrione mare Tyrrhenum , a meridie montem , qui appellatur ^a Climax , & Ægyptum superiorem , fluviumque Nilum , qui de littore incipientis maris Rubri videtur emergere in loco , qui dicitur ^b Moissylon emporium : deinde diu ad occasum profluens facit insulam nomine Merhoën in medio sui : novissime a septentrione inflexus , tempestivis auctus incrementis plana Ægypti rigat. Hunc aliqui auctores haud procul ab Atlante monte fontem habere dicunt , & continuo terræ immergi : inde interjecto brevi spatio latissimo lacu exundans , ^c atque hinc in oceanum

^a Climax Ægyptus superior est que habet fluvium Nilum. ^b Moissylon. ^c atque in.

orientem versus per Æthiopica deserta prolabitur. Rursus inflexus a sinistra ad Ægyptum descendit. Quod quidem verum est esse hujusmodi fluvium manifestum & magnum, qui tali ortu talique cursu sit ut Nilos intelligatur: nam & monstra & cætera similia gignit, qui utique prope fontem ^a barbaris Dara nominatur: ^b Nuchul cæteri accolæ vocant. Sed hinc in regione gentium, quæ Libya Ægyptia vocatur, haud procul ab illo fluvio, quem a littore maris Rubri prorumpere diximus, immenso lacu acceptus absumitur; nisi forte in ejus meatu occulto, in alveo ejus, qui ab oriente descendit, eructat.

Ægyptus superior in orientem per longum extenditur, cui est a septentrione sinus Arabicus, a meridie oceanus: nam ab occasu ex inferiore Ægypto incipit, ab oriente Rubro mari terminatur, ubi morantur diversarum nationum gentes numero **XXIII**. Et quia a meridiana parte universam Asiam descripsimus, superest ut ab oriente & septentrione partes, quæ restant, expediantur.

Mons **C A U C A S U S** inter Colchos, qui sunt super Cimmericum mare, & inter Albanos, qui sunt ad mare Caspium, primum attollitur: cujus quidem usque in ultimum orientem unum videtur jugum, sed multa sunt no-

mina:

^a Barbarida.

^b Nylum.

mina : & multi hoc jugum Tauri montem credi volunt , quia revera Parchoatras mons Armeniæ intra Taurum & Caucasum medius continuare Taurum cum Caucaſo exiſtimatur. Sed hoc non ita eſſe diſcernit fluvius Euphrates , qui a radice Parchoatræ montis effuſus in meridiem tendens , ipſum ad ſiniſtram, Taurum excluſit ad dexteram. Itaque ipſe Caucasus inter Colchos & Albanos , ubi & portas habet , mons Caucasus dicitur : a portis Caſpiis uſque ad fontem Tigridis fluminis, inter Armeniam & Iberiam , montes Acroceraunii dicuntur : a fonte Tigridis uſque ad ^a Chartas civitatem inter Maſſagetæ & Parthos , mons Ariobarzanes : a Carris civitate uſque ad oppidum Catippi , inter ^b Hyrcanos & Baſtrianos mons Menalius , ubi amomum naſcitur : in quo proximum jugum mons Partao dicitur. Ab oppido Catippi uſque ad vicum Saphrim inter Dapſaſſa Cauracas & Parthenaſis mons Oſchobaris : ubi Ganges fluvius oritur , quem & Padum dicunt. A fonte fluminis Gangis uſque ad fontes fluminis Ottorogorræ , qui ſunt a ſeptentrione , ubi ſunt montana Paropamiſſadæ , mons Taurus : a fontibus Ottorogorræ uſque ad civitatem Ottorogorram inter Hunnos & Scythas & Gandaridas mons Caucasus. Ultimus autem in-

N 2

ter

^a Cartas.^b Hilcados.

ter Eoas & Pasiadras mons Imaus, ubi flumen Chrysoorhoas & promuntorium Samara orientali excipiuntur oceano. Igitur a monte Imao, hoc est, ab imo Caucao, & dextra orientis parte, qua oceanus Sericus tenditur, usque ad promuntorium Boreum & flumen Boreum, & inde tenus Scythico mari, quod est a septentrione usque ad mare Caspium, quod est ab occasu, & usque ad extentum Caucasii iugum, quod est a meridie, Hyrcanorum & Scytharum gentes sunt XLII, propter terrarum infœcundam diffusionem late oberrantes.

Mare Caspium sub aquilonis plaga ab oceano oritur, cuius utraque circa oceanum littora & loca deserta incultaque habentur: inde meridiem versus per longas angustias tenditur, donec per magna spatia dilatatum, Caucasii montis radicibus terminetur. Itaque a mari Caspio, quod est ad orientem, per oram oceani septentrionalis, usque ad Tanaim fluvium, & Mæotidas paludes, quæ sunt ad occasum, per littus Cimmerici maris, quod est ab Aphrico usque ad caput & portas Caucasii, quæ sunt a meridie, gentes sunt xxxiiii. Sed generaliter regio proxima, Albania ulterior, sub mari & monte Caspio, Amazonum^b nuncupatur.

EURO-

^a a meridie gentes xxxiv. Sed generaliter in regione proxima Albani morantur in ulteriore circa mare & montem Caspium. ^b nominatur,

EUROPAE SITUS CUM LIMITIBUS SUIS ET POPULIS.

Expliciti sunt, quanquam brevissime, fines Asiæ: nunc EUROPAM, in quantum conditioni humanæ concéditur, indicabo: in qua nobis Italia reputatur. Incipit a montibus Riphæis, a flumine Tanai Mæotisque paludibus, quæ sunt ad orientem, per littus septentrionalis océani, usque in Galliam Belgicam, & flumen Rhenum, quod est ab occasu: deinde usque ad Danubium, quem & Istrum vocant, qui est a meridie, & ad orientem directus, Ponto suscipitur. Hinc ab oriente Alania est, in medio Dacia, ubi est Gothia: deinde Germania, ubi plurimam partem Suevi tenent: quorum omnium gentes sunt LIV. Nunc quicquid a barbarico Danubius usque ad mare nostrum interruptit, expediam.

MOESIA ab oriente habet ostia fluminis Danubii: ab euro Thraciam, a meridie Macedoniam, ab Africo Dalmatiam, ab occasu Istriam, a circio Pannoniam, a septentrione Danubium.

THRACIA habet ab oriente Propontidis sinum, & civitatem Constantini, quæ Byzantium

N 3

tium

ubi & Gothia.

tium prius dicta est ^a : a septentrione Dalmatiam habet & sinum Euxini Ponti : ab occasu Africo Macedoniam, a meridie Ægæum mare.

M A C E D O N I A habet ab oriente Ægæum mare, a borea Thraciam, ab euro Eubœam & Macedonicum sinum, a meridie Achaiam & Ægæum mare : a favonio montes Acroceranios, in angustiis Adriatici sinus, qui montes sunt contra Apuliam atque Brundisium : habet ab occasu Dalmatiam, a circio Dardaniam, a septentrione Mœsiam,

A C H A I A undique propemodum cincta est mari: nam ab oriente habet Myrtoum mare, ab euro mare Creticum, a meridie Ionium, ab Africo & occasu habet Cœphaliam & Cassiopiam insulas, a septentrione sinum Corinthium : ab aquilone angustum terræ dorsum, ^b quod quidem Macedoniæ conjungitur, vel potius Atticæ, qui locus Isthmos vocatur, ubi est Corinthus ; hic est in Attico ad boream non longe civitas Athenæ.

D A L M A T I A habet ab oriente Macedoniam, ab aquilone Dardaniam, a septentrione Mœsiam, ab occasu Istriam & sinum Liburnicum & insulas Liburnicas, a meridie Adriaticum sinum.

P A N N O N I A, N O R I C U S & R H Æ T I A habent ab oriente Mœsiam, a meridie Istriam,
ab

^a addit MS. *que & antea.* ^b quod Maced.

ab Africo Alpes Penninas, ab occasu Galliam Belgicam, a circio fontem Danubii, & limitem, qui Gallias & Germaniam a Danubio dirimit: a septentrione habet Danubium & Germaniam.

ITALIÆ venerabilis & singularis situs a circio in eorum tenditur: habet ab Africo Tyrrhenum mare, a borea Adriaticum mare, in sinu cujus a continenti terræ contigua est, ubi Alpium obicibus cingitur, quæ a Gallico mari super Ligusticum sinum exsurgunt: hinc incipiunt Narbonensium fines: deinde Galliam Rhætiamque secludunt, in sinum Liburnicum.

GALLIA Belgica habet ab oriente limitem fluminis Rheni & Germaniam: ab euro Alpes Penninas, a meridie provinciam Narbonensem, ab occasu provinciam Lugdunensem, a circio oceanum Britannicum, a septentrione Britanniam insulam.

Gallia Lugdunensis ducta per longum est, & per angustum inflexa: Aquitanicam provinciam semicingit: quæ ab oriente habet Belgicam, a meridie partem provinciæ Narbonensis, qua Arelas civitas sita est, ubi mari Gallico Rhodanus flumen accipitur.

Narbonensis provincia, pars Galliarum, habet ab oriente Alpes Cottias: ab occidente

N 4 Hispa-
a continetia.

Hispaniam, a circio Aquitaniam, a septentrione Lugdunensem, ab aquilone Galliam Bellicam, a meridie mare Gallicum, quod est inter Sardiniam & insulas Balearias. ^a Huic sunt in fronte, qua Rhodanus fluvius in mare exit, insulæ Sthœchades.

Aquitania provincia obliquo cursu Ligeris fluminis, qui ex plurima parte terminus ejus est, in orbem agitur. Hæc a circio oceanum habet, qui Aquitanicus sinus dicitur: ab occasu Hispanias; a septentrione & oriente Lugdunensem; ab euro & meridie Narbonensem provinciam contingit.

HISPANIA universa terrarum situ trigona, & circumfusione oceani Tyrrhenique pelagi pene insula efficitur. Hujus angulus prior b spectat orientem, a dextris Aquitanicam provinciam, a sinistris Balearico mari Narbonensium finibus coartatus ingreditur. Secundus angulus intendit, ubi Brigantia civitas sita est Gallicia, ^c ac altissimum farum: & inter pauca memorandi operis ad speculam Britannia erigitur. Tertius angulus ejus est, quo Gades insulæ in Africam intentæ, Atlantem montem interjecto sinu oceani prospiciunt. Hispania citerior ab oriente incipit ex Pyrenæis saltibus, a parte septentrionali usque ad Cantabros.

Hinc sunt. ^b expectans.

^c ad altissimum.

broſ Aſtureſque , atque per Vaccæos & Oretanos , quos ab occaſu habet , poſita in noſtri maris littore Carthago determinat. Hiſpania ulterior habet ab oriente Vaccæos , Celtiberos & Oretanos : a ſeptentrione oceanum , [^a ab occaſu oceanum , a ſeptentrione oceanum ,] a meridie Gaditanum oceani fretum , unde mare , quod Tyrrhenum vocatur , emit- titur.

Et quoniam oceanus habet inſulas Britan- niam & Hyberniam , quæ in averſa parte Galliarum ad proſpectum Hiſpaniæ ſitæ ſunt , breviter explicabuntur.

BRITANNIA oceani inſula per longum in boream extenditur. Habet a meridie Gal- lias : cujus proximum littus tranſmeantibus civitas aperit , quæ dicitur ^b Rutubi portus : unde haud procul a Morinis in aſtro poſitos Menapos Baravoſque proſpectant. Hæc inſula habet in longo millia paſſuum dccc , in lato millia cc.

A tergo , unde oceano infinito patet , ^c Or- cades inſulas habet , quarum viginti deſertæ ſunt , xiv. coluntur.

Inſula TILÆ , quæ per infinitum a cæte- ris patet longius ^d ſecreta , in medio oceani ſita , vix paucis nota habetur.

N 5 HY-

^a abſunt a MS.   ^b Rutupi.   ^c Orcadas.

^d ſecreta quæ in.

conſpectu de o

HYBERNIA insula in Britanniam & Hispaniam longiore ab Africo in boream spatio porrigitur : cujus partes priores intentæ Cantabrico oceano Brigantiam Galliciæ civitatem ab Africo sibi in circium occurrentem, spatiofo intervallo procul spectant: ab eo præcipue promontorio, ubi Sacanæ fluminis ostium est, ubi Velabri Lucenique consistunt. Hæc priori Britanniae spatio terrarum angustior, coeli solisque temperie magis utilis, a Scotorum gentibus colitur.

Huic etiam MEVANIA insula proxima est, & ipsa spatio non parva, solo commoda, æque a Scotorum gentibus habitatur. In his sunt fines totius Europæ, in quibus totius regina mundi cælestis habetur Italia, singulari virtute, fertilitate, potentia, toto mundo sacrata.

AFRICAE SITUS CUM SUIS LIMITIBUS ET POPULIS.

AFRICAM, quam in tertia orbis parte majores nostri & ejus adsentatores accipendam aliquanti protulerunt, non spatio mensuræ, sed circumclusionum ratione, sicut suo mari, quod a ab occasu ex oceano exoritur,

a ab oceano

in

in meridiem magis vergens præfocatur: inde Africæ limes ^a coartatam & angustiorē claudit eremum. Hinc etiam aliqui, quanvis eam longitudinem habere existiment, tamen multo angustiorē intellexerunt, ut inverecundum dicerent tantæ angustię provinciam tertiam dici partem: sed in Europa eam judicaverunt reputandam, hoc est, ut non eam similem duabus dicerent, sed de duabus uni subiectam, quæ ardore venenoque deformis, plus habet eremi quam montes. Africam per omnia situ & populis minorem esse certissimum est, quia & natura sui minus habet spatii, & ^b cœli inclementia plus deserti: cujus descriptio per provincias & gentes hæc est.

LIBYA Cyrenaica post Ægyptum in parte Africæ prima est. Hæc incipit a civitate Parthenio & Catabathmo: inde secundo mari usque ad aras Philenorum extenditur, & usque ad oceanum meridianum: quæ habet gentes Libyorum, Æthiopum & Garamantum. ubi est ab oriente Ægyptus; a septentrione mare Libycum, ab occasu Syrtes majores & Troglodytæ, quæ habent ^c e contra insulam Calypso, a meridie Æthiopicum oceanum.

TRIPOLIS provincia, quæ est & ^d Subventana, vel regio ^e Arzugum, ubi Leptis magna

^a coartatum. ^b cœli climate. ^c a contra.

^d Subetanea. ^e Azotum.

magna civitas est, qua^a Arzuges per Africæ limitem generaliter vocantur, habet ab oriente aras Philenorum inter Syrtes majores & Troglodytas: a septentrione mare Siculum, vel potius Adriaticum, & Syrtes minores; ab occasu Byzantium, usque ad lacum Salinarum; a meridie barbaros, Getulos, Nattauros & Garamantas usque ad oceanum Æthiopicum pertingentes.

ZEUGES prius non unius loci cognomen, sed totius provinciæ fuit, velut in hodiernum ita a prudentibus accipitur. Byzantium est, ubi ejus metropolis civitas Hadrumentus sita est: Zeugis est, ubi Carthago civitas constituta est.

NUMIDIA vocitatur, ubi Hippos regius & Rusicade civitates sunt: habet ab oriente Syrtes minores & lacum Salinarum, a septentrione mare nostrum, quod spectat ad Siciliam & Sardiniam: ab occasu habet Mauritaniam Sitifensem: a meridie montem Suggarem, & post eos Æthiopum gentes pervagantes usque ad oceanum Æthiopicum.

Sitifensis & Cæsariensis Mauritanix sunt, quæ habent ab oriente Numidiam, a septentrione mare nostrum, ab occasu flumen Malvam, a meridie montem Atrixim, qui dividit inter vivam terram & arenas eremi ja-

centes
a Asreuges.

centes usque ad oceanum , in quibus oberrant
Gangines ^a Æthiopes.

Tingi Mauritania Africæ ultima est totius:
hec habet ab oriente flumen Malvam, a septen-
trione mare nostrum usque ad fretum Gadita-
num, quod inter ^b Abylenæ & Calpis duobus
promuntoriis coartatur : ab occidente habet
Atlantem montem & oceanum Atlanticum,
sub Africo Hesperium montem, a meridie
gentes Aulolum, quas nunc Galaudas vocant,
usque ad oceanum Hesperium contingentes.
Hic est totius Africæ terminus.

INSULAE NOSTRI MARIS.

Nunc insularum, quæ in nostro mari sunt,
loca, nomina & spatia exponam.

Insula CYPROS habet ab oriente mare
Syrium, quem ^c Isicum sinum vocant, ab oc-
cidente mare Pamphylicum, a septentrione
Aulone ^d Cilico, a meridie Syriæ & Phœni-
cis pelago cingitur : cujus spatium in longo te-
net millia passuum CLXXXII, in lato millia
passuum CXXII.

Insula CRETA finitur ab oriente Carpathio
mari, ab occasu & septentrione mari Creti-
co,

^a Æthiopi. ^b aenæ & capis. ^c histricum.

^d Cilicio.

co, a meridie mari Libyco, quod & Adriaticum vocant: habet in longitudine millia passuum CLXXII, in latitudine millia passuum ^a L.

Insulę CYCLADES, quarum ab oriente prima Rhodos, a septentrione Tenedos, a meridie Carpathos, ab occasu Cythera, ab oriente finiuntur littoribus Asię, ab occidente mari Icario, a septentrione mari Ægæo, a meridie mari Carpathio. Sunt omnes Cyclades insulę numero LIIII: hæ tenent a septentrione in meridem millia passuum L, ab oriente in occasum millia DXC.

Insula SICILIA tria habet promontoria: ^b primum, quod dicitur Pelorum, & aspicit aquilonem, cui Messana civitas in proximo est: secundum promontorium Pachinum, sub quo civitas Syracusana sita est, euronotum respiciens: tertium, Lilybæum, ubi & civitas eiusdem nominis sita est, dirigitur in occasum: hæc habet a Peloro in Pachinum millia passuum CXLIX: a Pachino in Lilybæum habet millia passuum CLXXIIII. Hæc ab oriente cingitur mari Adriatico, a meridie, Africo, quod est contra Subventanos & Syrtes minores: ab occidente & septentrione habet mare Tyrrhenum, a borea usque ^c subsolanum fretum Adriaticum, quod dividit Tauromenitanos Sicilię, & nobilis Italię Brutios. His finibus,
sic

^a D.^b id est.^c solanum.

sicut supra demonstravimus , Sicilia continetur.

Insula SARDINIA habet a meridie contra Numidiam Caralitanos , quæ Sardinia parvo freto , spatio millium viginti , a Corsica dividitur : quæ Corsicam versus a septentrione habet ^a Ulbienses : cuius spatia in longo tenent millia passuum ccxxx , in lato millia passuum lxxx. Hæc habet ab oriente & borea ^b Tyrrhenum mare, quod spectat ad portum æternæ urbis Romæ : ab occasu mare Sardum , ab Africo insulas Baleares longe positas , a meridie Numidicum sinum , a septentrione Corsicam insulam.

Insula CORSICA multis promontoriis angulosa est. Hæc habet ab oriente Tyrrhenum mare & portum æternæ urbis Romæ , a meridie Sardiniam , ab occasu insulas Baleares , a circio & septentrione Ligusticum sinum. Tenet in longo millia passuum numero clx , in lato millia xxvi.

Insulæ sunt BALEARES duæ , major & minor , quibus insunt bina oppida. ^c Major Tarraconam Hispaniæ civitatem , minor Barcionam septentrionem versus contra se habet.

Majori

^a Ulbinenses. ^b Tyrrhenicum.

^c Major Tarracona Hispaniæ civitas , minor Barciona A septentrione versus contra se habet majores insulas bosos.

74 AETHICI COSMOGRAPHIA.

Majori subjacet insula Ebusus : deinde ab oriente Sardiniam, ab aquilone mare Gallicum, a meridie Africae ^a Mauritaniacum pelagus, ab occasu Ibericum spectat.

Hæ sunt insulæ ab Hellesponto usque ad oceanum per totum mare magnum pelagus, de famosis, quæ & cultu & magnitudine celebres habentur. Et quoniam universa terrarum orbis spatia vel insularum descripsimus, nunc ad majorem demonstrationis structionem, in quantum vigilantia nostra investigare potuit, demonstrabo, ex æterna urbe Roma initium sumens, quæ caput est orbis & domina senatus.

^a Mauritaniam cui

Explicit feliciter descriptio orbis tripertita
sed iv prostremæ voces sunt ab alia manu.

F I N I S.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ
IN
POMPONIUM
MELAM.

JACOBI GROENII

NOTA

IN

POMPONIUM

MELAM.

NOTÆ NOVÆ

IN

POMPONII MELAM.

E*T quod sine ope ingenii orantis at ipsa sui contempl.]* Nullum reor esse codicem antiquum, in quo non exstet particula *at*. Id certe testantur editiones virorum doctorum. Ipse Pincianus in retractationibus, ut vocantur, citans hunc locum, adduxit *ant ipsa sui*. Certe & de duorum Mssorum testimonio pronunciare & confiteri ipse possum. Itaque qua ratione factum nuperrime, ut quia in optimis codicibus testantur legi & *quod sine ope*, ideo eam e contextu ejiciant, & sic non modo sinceram simplicemque lectionem excudisse putent, sed etiam non dubitent, quin ipse sic scripserit Mela, quod omnia prisca exemplaria palam negant? Multa est hæc audacia. Certe Mela scripsit, *sine ope ingenii orantis ac ipsa sui contempl.* Hic stylus auctoris est immiscere eam voculam, licet necessaria non sit. Sic lib. II. cap. 7. fin. *Colubraria intra id spatium, quod Ebusitana humo circumsignaverunt, sine pernicie & rata est.* Unde etiam copulam expulerunt editiones, quæ tamen legitur sancte in MSS. Sic 3,5,48. *Araxes ingenti cum mur-*

mure sonansque devolvitur. Sic I, 9, 86. *Cibos palam & extra sua tecta capiunt.* Et I 3, 34. *Terret ingredientibus sonitu cymbalorum divinitus & magno fragore crepitantium.* In quibus copula quum videri posset abundare, non abundat: quippe per quam annectit auctor explicacionem prioris, quod nimis generaliter dictum videbatur.

[*Quo singula modo sint atque habuerint.*] Ita nunc edidi obsecutus Mssis & indicio Cl. Vossii.

I, I, 7. *Hujus medio*] Non dico sic a Pomponio scribi non potuisse; dubito an scripserit. Equidem sic video esse in editis; & sane ad eundem modum legimus 3, 2, 62. *aliis populis media ejus habitantibus.* Sed tamen etiam taceant omnes, quod miror; ipse in MS. vidi & in alio esse scio *huic medio*; quod non dubito, quin servetur in pluribus vetustis exemplaribus. Et sane ut *hujus* referatur ad præcedens *omne* vel *unum*, non patitur Pomponii subtilitas hoc relativum acutissime comprimentis & ad maxime vicinum & proxime præcedens nomen referentis, & nunc scripturi *horum* vel *harum* sc. partium. Subintelligitur imposita, vel insidens, inclusa, ut Ovidio dicitur. Accedit & Græcos simpliciter dixisse *τὸ πλὸν ἐν μέσῳ τῆς* vel *ἐν μέσῳ ὁρατῆς*.

I, I, 6. *Eodemque in duo latera.*] Sequuti & nos
sumus

sumus verissimam restitutionem Francisci Sanctii, quem Vossius ne nominare quidem dignatur. Scholion ejus insignis viri hoc est. *Lego eodemque*, hoc est, eodem oceano ex Macrob. & Mela cap. 9 de Nilo. Hic locus olim magnos viros exercuit.

I, I, 22. *Ingens iterum & magno se extendit ambitu*] Hęc scriptura præplacere potuit Vossio alios veteres codices ita eam concipere testanti, quum tamen eam ipsam ab Aldi exemplaribus propagatam rejiciat Pincianus ideo, quod hæc lectio ab antiqua procul abeat. Certe nos vidimus etiam in scripto *& magno & paludi cat.* & in altero, quod quondam fuit Pii II Pontificis, & inde venit in bibliothecam Cardinalis Chisii, scio legi simpliciter *& magnæ paludi cat.* Nec dubium poterit ultra esse, quin tam vera sit hæc scriptura, quam falsa est illa, quam tueretur ac recepit Vossius, si vel attendas ad acumen Melæ hanc quoque Bosphori Cimmerii & Mæotidis descriptionem ita breviter & velut in transcurso perfectissimam dantis. Sed quod unice rem omnem decidit, observari meretur verbum *extendere* nunquam ab auctore poni nisi de rectis litoribus, non incurvis & ambitum facientibus, sic ut ex sententia Melæ *extendere se magno ambitu* Latinum non sit, vel sententiam bonam nullam faciat. Operæ pretium est inspi-

O 3

cere

cere omnia loca. Sic I, 2, 15. *Post se ingenti fronte ad Helleponticum fretum extendit, quum ambitus mox ibi præcedens jungatur cum eo incurvat.* Sic I, 3, 12. *Pene ut directo limite extenta est.* I, 17, 20. *Angustisque cervicibus reliqua extendit.* I, 19, 29. *Longo rectoque limite extentus.* 2, 3, 28. *Non tam lata quam cæperat, ingens tamen iterum & quasi peninsula extenditur.* 2, 6, 8. *Hispania ubi Gallus adhaeret, maxime angusta paulatim se in nostrum & oceanum mare extendit.* 2, 7, 105. *Ab Peloro ad Pachynum ora quæ extenditur Ionium mare attingens.* 3, 1, 47. *Iterumque recto margine jacens ad promontorium Celticum extenditur.* 3, 9, 22. *An exhausto fluctu sine fine Africa se extenderet.* In his locis apud Melam est usus ejus verbi, & egregie geographicus, & quidem ita, ut nunquam de quodam ambitu sumatur. Quis igitur credat, quum & præclarus ille Vaticanus & tot alii codices aliter habeant, & facillimo remedio adjuvari possint, in uno tamen hoc loco contra indolem suam egisse Pomponium? Et quid? nonne hæc ipsa variatio & brevitæ styli par est & gemina prorsus illis 3, 1, 89. *Sinus ore angusto admixtum mare non angusto ambitu excipiens?*

I, 1, 37. *Ubi primum se coarctat*] MSS. *arctat*, & eo solent uti. Seneca Herc. Fur. *Illa quæ Pontum Scythæ Symplegas arctat.* Justinus

NUS XLIV, 1. *Hispania arctantibus freti litoribus in Pyrenæum coit.*

I, 1, 43. *Universum dividitur*] Nescio unde sic potuerint edere viri docti. Quod enim illud universum? Nullum universum statuitur a Mela, nisi quod appellavit *omne* vel *unum*. Atqui id aliis modis dividitur, ut dixit, non Tanai ac Nilo & mediterraneo mari. Clare etiam in MSS. exstat *universa*, quæ verissima auctoris manus est; subintelligitur zona quæ cognita est, & cujus situm dicendum sibi proposuit, quod & facit.

I, 2, 6. *Europa*] Ne quid huc spectans omitamus, video in membrana legi *Europe*. Hanc terminationem genuinam auctoris esse colligo vel ex 2, 6, ult. *Junonis promontorium finit Europen*. Et hinc est, quod non opiner repudiandam ejusdem membranæ scripturam 2, 1, 5. *In Mæotida remeantibus ad dextram Europe modo sinistro latere innavigantium apposita*, ubi nunc editur *Europa est*, quum illud verbum illic ad nauseam iteretur. Similiter 2, 3, 2. testes habeo duos MSS. auctorem scripsisse *Pelle*, non *Pella*, ut nunc segniter illic exhibent.

I, 2, 21. *Helleponticum fretum*] Quum sic & prius editi & MSS. non magis credi potest *Hellepontium* nunc edidisse Mela, quam infra *Pontium*. Sed ut illic *Ponticum*, ita nunc dedit *Hellesponticum*,* unde poëtis *Hellespontiacus*.

O 4

I, 2, 24.

* *Hellesponticus poëtis gratum est, unde rel.*

1,2,24. *Ipsam gremio ad Tanain usque compressa*] Sic se emendasse Cl. Vossius ait ex Vaticano & aliis exemplaribus, in quibus legitur *ipsa gremio*, non ut vulgo inde eam *gremio*. Mirum est ita vitiose haberi in scriptis. Et sane nos quoque sic vidimus, sed præterea, quod fileri non debebat, in eodem scriptura ista sic continuabatur, *ipsa gremio ad Tanain usque compressa*, hoc est, Asia eo, quod gremium illic faciat ad excipiendam Mæotin, retroacta & quasi compulsâ se comprimere, reducere & retrahere, rursus ad Tanain laxius se exporrigens. Prorsus hanc lectionem videtur *ἡ φεζὺν* 1,19,86. *Oram, quæ a Bosporo ad Tanain usque deflectitur*, hoc est, quæ gremio ad capiendam Mæotin comprimitur. Infra 2,3,7, ait *Qua terra dat gremium*.

1,2,21. *Indi & Scythæ ultima*] Voces mediæ in nullo codice occurrerunt mihi, etsi taceant alii. Etiam, si recte videas, nimia repetitio. Immo quam belle posset legi? *In ea primos hominum accepimus ab oriente Indos, Seres & Scythas. Seres media ferme Eoæ partis incolunt, illi ultima, ambo late patentes, &c.* Plane hoc genuinum, etsi mirer non scripsisse auctorem *Seras & Scythas*, ut 1,14. *adversus Phœnicas. 3,5,59. Iberas & Hyrcanos. 1,8,46. apud Garumantas*, quod in postrema editione mutatum temere est. ut & 3,6,23. *Cassiteridas appellant.*
Sic

Sic enim edidimus nunc ex MSS. ubi vulgo edunt *Cassiterides*.

1, 2, 31. *Nisi quoad astus*] Sic ait se fecisse Cl. Vossius, quum in omnibus scriptis legatur *quod*. Nescio equidem. Nam in eo quem nos adhibuimus erat *q*, eadem scilicet nota, qua etiam 1, 8, 30. *quoad potest* exprimebatur. Eademque nota occurrebat in eodem codice 1, 12. *Tyros nunc annexa terris deficit q*, ab impugnantem quondam Alexandro jacta opera; ubi alii exprefferunt *quondam*, alii *quando*, Vossius sententiam Pinciani dividens, penitus eiecit incertissima & ancipiti, si qua ulla, medicina. Et sic 2, 3. *Macedonum populi q, urbes*. Ea notula involvi opinor voculam *qua*: quæ optime huc facit: & solet Mela nunc *qua*, nunc *ubi* ponere. Et plane sic infra 3, 7, 42. *Nisi ubi magis quam ut habietur exstuat*. At vero 2, 1, 35. clare idem codex efferebat *quod Satarcha & Taurici tenent*, unde Vossius verbum postremum expellit fide librorum, quos adhibuisse dicit: at certe in duobus exstare scio.

1, 2, 35. *Indis proxima est Ariane, deinde Aria*] Sic primus coniecit Hermolaus Barbarus ex vulgato *Ariadne*; eademque Ariane valde occupavit animum viri docti nuper, ut non hîc modo in ea disputet, sed infra quoque, ubi Arusacen fluvium nominat Mela, testetur auctorem de Ariane agere provincia

Indo contigua. Accipio reliqua; immo omnia hactenus. Sed quo pacto probabitur ullam talem Arianen agnosci ab Mela? an utique Mela mentem intentam habuit Asiæ prout fuit sub Alexandro & ducibus ejus, & aliquam maximam Arianen finxit, quæ containeret Gedrosiam quoque, Drangianam & Carmaniam? plane non capio, & prorsus se opponit auctori nostro, qui Gedrosin plane ab ea alienam nominat, sic ut vel partem parvam ejus sub illa comprehendisse auctorem probari nequeat. Et profecto nimium est, statuere Indis proximam esse Arianen in litorali tractu. Sed & deinde ab duobus MSS. scio confirmari vulgatum *Ariadne*; an licebit literam ita vilipendere? Adeone ista grandis Ariane ignota fuit librariis, ut quasi ex constituto omnes in ea peccare maluerint inserta litera *d*, quam in *ῥ* *Aria*? Immo quomodo Gedrosis vel tota vel non tota credi posset comprehensa fuisse sub Ariane in hoc loco apud auctorem nostrum, qui inter Arianen & Gedrosin ponit mediam Ariam? Certe si Pomponius Arianen aliquam concepit tam grandem, ut putant; non necesse habuit infra dicere ad meridiem easdem gentes interiora & litora tenere, sed eandem modo gentem. Quin ego non dubito, quin auctor scripserit *Arbiane*. Arbiane regio finitima Indi ripæ occidentali, dicta ab Arbiis populo

populo notissimo & in historia Alexandrina Arriani & aliis tam historicis quam geographis.

I,2,44. *Bactri, Sugdiani*] Sine ulla auctoritate nuper hic editum *Bactri & Sugdiani*; nos copulam temere infultam induximus. Nam quod præcedit *Candari & Pariani*, hi primi bini non dant exemplum secundis, & plane ut nos censuimus, agit mox Mela *Lycia & Pamphylia*, *Caria, Ionia, Æolis*, ubi scimus, quid de copulativa notent viri docti. Similiter ludunt in editionibus 1,19,2. ubi edunt: *Abydos & Lampsacum, Parion & Priapos*. Non secus ac patria quædam composuisset auctor, quum in MS. clare viderim illic ter copulam repetitam, quod & nos nunc secuti sumus. Contra ejusdem libri capitisq; versu Vossius correxit ediditque & ideo *Amazonium vocant*, sed nos in neutro MS. reperientes copulam, delendam rursus censemus, quum nihil profit. Quod ad Sugdianos attinet, equidem nescio an Vossius sic se reposuisse secutum vestigia veterum codicum debeat scribere, & non verius vestigia Iosix Simleri, relata ab And. Schotto, a quo sic hunc locum restitutum esse in notis hic testatur.

I,2,52. *Mantiani, Tibarani*] Vix scio, quum liqueat ex Herodoto vicinos hos fuisse populos, quod adfirmat Vossius, quum Herodotus
bis

bis nominet Τῶαϕλῶς, & nullibi cum Mantia-
 nis jungat, sed cum Mosschis, Macronibus
 & Mossynœcis. Deinde monet eos Mantia-
 nos hic intelligendos, quos ad dextram Ha-
 lyos ripam ponit Herodotus. Quæso, an jam
 ad Halyn usque pervenit recensendo gentes
 illas ex oriente versus occidentem sitas? Uti-
 que nondum ad Armenios pervenit. Insuper
 sane Amardi non sunt notioris nominis, quam
 Tibarani; & cur hi nunc ita appellantur, quum
 I, 19, 70 vocentur *Tibareni*, ubi locat inter
 Chalybas & Mossynœcos? Apparet aliud la-
 tere. Nempe quum in MSS. legatur *Matibi*
Antibarani, vel *Matibi anthibarani*, inde vide-
 mus primam literam *t* in restitutione addi. Id
 temere fieri censemus, quum literarum nume-
 rus ac forma doceat hic lectum fuisse *Ibarani*.
 Quod verum est, sed in eo prima litera de-
 generavit ex O. Aut scripsit enim Mela *Obarani*,
 aut sub *τῶ Ibarani* intelligi voluit. Ste-
 phanus. Ὁ τῶαϕλῶν μέγας Ἀγῶνας, plane ut de
 Amardis ex Ptolemæo statuit Vossius, quos
 tamen nescio quâ ille e veteribus libris resti-
 tuisse se dicat, quum nemo in istis aliter legi
 fateatur, quam in vulgatis *Medi*, qui sane pro-
 pius accedunt ad Otenos, quos a Quadrato
 jungi Obarenis illic testatur Stephanus. Sed
 ruit in his omnibus Vossius æquali ausu, quo
 sustinuit impingere contextui auctoris *Marian-*
dyni

dyni pro vulgato *Murrani*. Quomodo si scripsit auctor, quid illo inordinatius fieri potuit, ut & tam mature ponat Mariandynos, & Bithynos, quos infra cum his conjungit, nunc omit-
tat? Credibile id profecto esse cuiquam nequit, & plane mihi imaginor, quum notissimi sint Mariandyni, neminem priorum editorum tale quid proferre voluisse, quia nimis absurdum videbatur: & præcipue cui talis ordo in mentem venire posset, qualis nunc occurrit, ut Mariandyni sequantur Comagenos, illos Veneti, tum Cappadoces, & Gallogræci? Immo & Gallogræci hi sunt ficti falsique, quum nullus MS. codex ex posteriore voce plus agnoscat quam τὸ *Graci*, unde illi ab Hermolao fabricati & mira libidinis constantia ab omnibus deinde adsciti. Itane grassari oportet in alienis scriptis? Equidem quid de τῷ *Murrani* statuere me oporteat, hæreo. sed deinde potius erit, ut vel retineatur vetusta lectio, vel si ita placet scribamus *Veneti, Cappadoces, Pterii, &c.* Pteria enim tum regio fuit, tum urbs vel prope vel inter Cappadocas, ut clare colligi potest ex Herodoti notissimo loco.

I, 2, 60. *Ripis Nili amnis & mari proxima*] Itane? Ægyptii modo possident proxima ripas Nili, non ipsas ripas? Voces enim, quibus sua conscripsit auctor, arctissime considera-
vit,

vit, & quæ sint ripis proxima exponit clarius I, 19, 97. *Ripas ejus Sauromata & ripis hærentia possident.* Ripis hærentia & ripis proxima sunt eadem. Id de Ægyptiis dici nequit, quorum omnino medius est Nilus. Hoc vitium lectionis jam olimprehendit Pincianus, unde is in retractationibus tentabat *Ripas Nili amnis & mari proximis* (male enim in editione Schotti *proximus*) *iidem Ægyptii possident.* Sed non sic loquitur Pomponius. Propius ad verum est, quod in MSS. duobus exstare scio *ripis Nili amnis & mari proximo*, ut *possidere* construatur tanquam neutrum, quod solent facere in verbo *colere & incolere.* Aut hoc igitur retineo, aut ex similitudine loci citati videtur corrigendum *ripas Nili amnis & mari proxima.*

I, 2, 69. *Omnes uno nomine Pontici dicuntur]* Plane non egemus verbo postremo, quod a duobus MSS. abesse scio. Immo non est Melæ.

I, 3, 14. *Præcipue media, qua procurrit ad septentrionem: nisi]* Cur sic placuerit postremis & nonnullis priorum distinguere, causa nulla est. Et sane qua procurrit ad septentrionem, non est inæqualis. Itaque auctor, quum 3, 2 in ora exteriori Galliæ consideraret partes ultra Garumnâ, ait, *Tunc ad septentriones conversa iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni amnis expanditur*, nec post ea quidquam inæquale præter sinum Codanum amplius memorat ad
ultima

ultima Europæ. Distinguendum est, *inaqualis admodum*, præcipue *media*. (n. circa confinia Galliæ & Hispaniæ, ubi agnoscit Pomponius ultima versus occidentem.) *Qua procurrit ad septentrionem*, nisi ubi semel iterumque, &c. Sed estne quid amplius? Immo animadverto in duobus MSS. non exstare voculam *qua*; nec dubito, quin eadem ab pluribus absit. Et sane illa prorsus non videtur esse auctoris. Vide enim quam leniter procedat hæc descriptio: *inaqualis admodum*, præcipue *media*, *procurrit. Ad septentrionem*, nisi ubi semel iterumque grandi recessu abducitur, pene ut directo limite extenta est.

I, 3, 20. *Graii Tyrrhenum*] MS. *Tyrrhenicum*.

I, 3, 21. *Gentium prima est Scythia, alia quam dicta est, a Tanai in media ferme Pontici lateris, hinc in Ægei partem pertinens Thracia. Huic*] Ita distinguendum curavi, credens sic voluisse quoque distinguere Cl. Vossium. Nam *tò pertinens* dependet ab verbo præcedente *est*: alioqui dixisset auctor *pertinet æque ac adiungitur*.

I, 4, 36. *Sine tectis passim ac sedibus vagi*] Ad Melæ manum si attendas, rectius abesset *tò sedibus*. *Sine tectis passim ac vagi*, ut I, 8, 35: *passim ac sine lege dispersi*. Et ibidem *Y. 50. confuso parentum contu passim incertique*. Sed in scripto codice legi *sine tectis, sedibus, ac passim vagi*.

I, 6, 13. *Ultra monumentum commune regiae gentis, deinde Icosium*] Sic reposui vulgatam lectionem ab omnibus MSS. confirmatam, quos ita fervide contemnere, ut pro ea substituas *Deinde munimentum commune regiae gentis, ultra Icosium*, mera impotentia est. Explicatur tamen, & dicitur Mulucha vocari munimentum commune regiae gentis, & nihil esse clarius. Quod mirari satis nequeo. Nam cur hanc notabilem descriptionem non adjunxit capiti præcedenti & ipsi mentioni amnis Muluchæ, quod profecto fieri decuit? Deinde Mulucha non est magis munimentum Numidiæ quam Mauritaniæ, si modo hic sensus erit, & ipsos Numidas Maurosque intelligemus regiam gentem: in hoc autem sensu ita loqui profecto non est eruditi Latini, qui tunc nunquam aliter quam munimentum regnorum regni ve dicturus fuit. Sic memini Curtium scribere de fluviiis extremis imperii Persici, etsi Persæ æque ac Mauri ac Numidæ fuerint regia gens. Et ejusmodi regia gens potius dilata paulum ab Pomponio fuisset, & ad Basilidas inferius relata. Præterea hic ipse sensus jam editus est a Mela in prioribus, ubi hunc amnem dixit ingentium regnorum terminum: ut ita prorsus idem nunc recoxerit. Sed videlicet potest munimentum regiae gentis non de ipsis populis accipi, verum de familia regia, & sic

sic debere intelligi putamus ; in quo sensu e-
 quidem non video , qui intelligere & perci-
 pere debeam Mulucham annem munimen-
 tum commune regiæ gentis? Sic nostri nec rure
 loquuntur. Quare omnino retinemus vulgatum,
 & monumentum commune regiæ gentis inter-
 pretamur locum sepulchro omnium e regia
 Numidarum familia destinatum , ut 3, 8, 40.
Erythra regis monumentum. Neque vero hic no-
 bis imaginamur insulam, neque quia vel non ab
 aliis indicatur, vel non exprimitur locus urbs-
 ve fuerit, an quid aliud, ideo quidquam scrupuli
 hic videmus. Satis est, quod unus Mela
 ex residuis scriptoribus id nobis dicat, &
 illi credimus fuisse locum secretum & immu-
 nitum, qui Numidico sermone tale quid si-
 gnificaverit, quod nomen Latino ore conce-
 pit auctor. Icosium esse id nequit, si credi-
 mus Solino, ex Græca lingua deducendi, qua-
 si ab xx Herculis comitibus appellatum. Sed
 sine hæsitatione statuimus nunc facere aucto-
 rem, quod facit 1, 13, ubi scribit in parvo tu-
 mulo Arati poëtæ monumentum, nec tamen
 indicat, quod istius tumuli aut loci postea no-
 tabilis nomen fuerit. Sed Latine scripsit mo-
 numentum regiæ gentis, sic interpretans vo-
 cem Africanam, ut non modo facit in his bar-
 baris vocabulis, sed & in aliis. Sic 2, 3, in
 Argolide maluit dicere præter Argos & Myce-
 nas

nas esse *templum Junonis vetustate & religione percelebre*. An causa fuit, cur non dixerit Heræum? nulla, nisi ipsius genius, cui sua fuit causa & iusta. Sic 2,4,87 maluit *Peiræ quas Sirenes habitavere*, quum tamen 2, 3 non tantum dicat *Scironia saxa*, sed & causam appellationis explicet. Id autem regiæ Numidarum gentis monumentum ubi melius statueretur, quam circa Iol, regiam sedem, fere in medio litoris & regni ab ea parte? Sed neque magis mirum est, id fuisse ad litus. Nam & sic apud Pausaniam in Atticis. Μνῆμα ἐστὶ πρὸς θαλάσῃ Λιλεγῶ, & passim alia principum virorum, maxime circa Trojam. Immo ipsum Cadmi & Harmoniæ monumentum: nonne ait Dionysius Κεῖνοι δ' αὖ πρὸς ἑλπίων ἰδίαις ἐρικύδεια τύμβοι?

I,7,I. *Regio quæ sequitur a promuntorio Metagonio*] Bene habet. Non quia nuper inceperunt existimare errasse accuratissimum alias auctorem, ideo etiam erravit, & id pro certo admitti debet. Ita tamen scribit Cl. Vossius, idque ideo, quia Polybius, Strabo, Ptolemæus omnes gentem illam haud procul a freto collocant, ipsum vero promontorium Metagonium flumini Molochath vicinum faciunt. De duobus posterioribus non est quod fatagam: de Polybio, unico horum & fidelissimo arbitro, videamus. Is libro 3 cap. 35 scribit ab Annibale Hispanos milites, Therfitas & Mastia-

Mastianos in Africæ præsidia traductos esse, *πλείους εἰς τὰ Μεταγώνια τῆς Λιβύης, πῶς δὲ εἰς αὐτῶν Καρχηδόνια.* Ex quo loco apparet perspicue Metagonia fuisse sub imperio Carthaginensium. At Mauritania vel propinqua flumini Molo-chath nunquam probabuntur fuisse sub Carthaginensibus hoc tempore, de quo Polybius, quum in Numidia esset Syphax, Mauritania diu adhuc post habuerit reges suos. Immo plus fidei in his partibus meretur Pomponius, quam alii, ut qui in oppositis Hispaniæ locis natus, haud dubie peritissimus fuit litoris Africani. Quin etiam hoc ipsum confirmant verba Aristotelis clare dicentis *ὡς τῇ ἐπικρασίᾳ τῆς Καρχηδονίων* fuisse τὸ Γάνιον. Itaque viderint alii, quid in discrepando ab hac sententia sequuti sint. Nam quæ Vossius præterea addit, voluit opinor compositæ fabulæ lepidum dare *ἐπισόδιον.*

I, 7, 17. *Hadrumentum, Leptis, Clupea, Abrotonum, Taphrure*] In uno MS. inveni *Adrumetum Leptis Dupea adromathe phire.* In altero erat *Hadrumetum Leptis Dupea Abromathe phyre*, quæ satis conveniunt ad varias lectiones, ab aliis prolatas. Quibus antequam medicina a me admoveatur, nihil mihi nocuerit ante deprecor literam, in *πρὸς abroma*, quæ non aliunde facta est, nisi ex coalescentibus lineolis III, ut sæpe accidit in hoc scripto. Sic 2, 7, 99 *Ægina* editum fuit pro *Ægilia.* sic

2,7,180 edebatur *Iginium* pro *Igilium*. Immo inopinanter sæpe & undecunque per vitium augescentibus, ut in novissimo illo *ini* increvit pro *ili*, interdum diminutis, ut 3,1,75 pro *Ullam* vel *Uliam* obtinuit *Uiam*. Sic vitio aut temeritati dari mihi nequit, si rear illud *m* ex tribus lineis male auctis, quum duas tantum esse debuisse non sit futurum manifestum. In his autem variæ lectionis scrupulis vel accusare nescio quos imperitos, ignorantes *Adrumen* & *Hadrumentum* esse eandem, hanc quoque addidisse, & hoc prætextu integram illam *Hadrumentum* ejicere, aut concedere tandem gemina fuisse oppida idem nomen sortita *Abrotonum*, si nihil aliud, varietatis & hærentis animi signa sunt. Mirum est in his *Pomponianis* se exercuisse aliquem imperitum, & non etiam 2,7,112. ubi Græca appellatione utitur *Pomponius* scribens *Acragas*, intervenisse aliquem imperitum, qui adjecerit *Agrigentum*. Sed ut illic non intervenit, ita nec hoc loco, nisi fortassis nuperrimus. Alia hîc circumspicienda. Videlicet ut in *Clupea* in MSS. coaluit prima litera in *d*, juncto male ductu, sic quoque factum in *adroma*, ubi ex *dr* si concinnes *ch*, (ubi vides ductus eosdem) quam prope aberis ab *Acholla*? Ejus enim urbis vocabulum hic exolevisse opinor, & nihil supererit scrupuli. *Adrumetum*, *Leptis*, *Clupea*, *Acholla* (vel *Achol-*

Achollas quæ postrema litera manifeste habetur in MSS. quibusdam, & antiquis editis, ex quibus citat Hermolaus *abromachte phyre*, & sic quoque dixerunt) *Taphyre*. Sed dum de hac ipsa regione & earundem urbium vocabulis inspicio accuratius, incido in eximium locum in periplo sub Scylacis nomine, in capite de Lotophagis, ubi hæc sunt verba. Ἀπὸ δὲ Θάψης τῆς μικρῆς καὶ Δρυϊνίτης ἐστὶ κώλη· εἶσω δὲ ἢ Σύρλης ἐστὶ ἡ μικρὴ Καρκινίτης καλαμῶνη. In quibus verbis post editionem duorum insignium hominum nihil sani esse video; nec quicquam minus quam sanat ille qui pro Δρυϊνίτης corrigit Τελωνίτης. Quæ enim veritas est, post Thapsum minorem ponere Tritoniten sinum ac syrtem minorem? Immo quæ est illa minor Thapsus? Sed & quis Syrtin minorem vocavit Cerciniticam? Nihil his imperfectius. Lego: Ἀπὸ δὲ Θάψης Λίπλης μικρῆς καὶ Ἀδρυμνίτης ἐστὶ. Κώλη· εἶσω Κερκινίτης, ἐν ᾧ ἢ Σύρλης ἐστὶ ἡ μικρὴ καλαμῶνη, πολὺ, &c. Post Thapsum *Leptis parva* ἢ *Adrymetum* est. *Intus sinus Cercinites*, in quo *Syrtis* est minor appellata. Sensu apertissimo & quem adfirmat omnis geographiæ Africanæ notitia. Præterea Adrymeti mentionem hoc loco fieri debere & ab Scylace factam esse apparet satis ex sequente pagina, in qua notat, quanti spatii sit præternavigatio Neapolin Adrymeto; id quod non solet facere, nisi præmissio loci utriusque situ.

1,7,36. *Bryon.*] Ita clare legitur in MS. Chisiano, ut propterea non dubitaverim illud recipere in contextum pro ficto *Borion*.

1,8,8. *Mox & paulatim tepestens.*] In MS. vidi *perpaulatim*, quod etsi Vossius scribat se non probare, quia *perpaulum* & *perparum* Latinum est, illud vero non item, quî probabit: quæ definitio vel terminus apponendæ huic particulæ statuatur? Duntaxat & ordo loquendi suaviter sic procedit, & ego ut Pomponii propriû asserere non dubito. Passim enim hæc composita amat, ut ostendunt illa *pernoxius*, *pernobilis*, *percelebris*, *perviridis*, *perseva*, *pergrandis*. Immo nec temere 3,1,23 MS. *tantis permeatibus*, ubi vulgo *meatibus*.

1,8,20. *Cultu Deorum*] In MS. legi *Deûm*: qui quoniam mos est Pomponii, debuerat sine mora exprimi. Sic enim 1,9,60 *tricenûm pedum*. 2,7,75 *duum millium spatium*.

1,9,17. *Alteraque ex parte*] MSS. duo *alteraque parte*. 1,17,27 *promuntorium*, quod *altera parte alium sinum efficit*. 1,19,92 *Montes altera parte in Euxinum obversi*.

1,9,20. *Jam pene navigabilis*] An hæ voces non eundem fere, immo eundem plane sensum habent, quem præcedentes, *partim asper*, *partim navigia patiens*? Hanc enim descriptionem admittens fluvius est pene navigabilis. Sed mittamus hæc. An Pomponius adeo fuit attentus,

tus ad notandum, ubi non possit navigari, quam remissus & negligens in observando loco, ubi potest commode navigari? Non patitur hoc sedulitas Pomponii, & est putidus lapsus editorum. In duobus enim MSS. extare scio *jam bene navigabilis*, quod tam verum est, quam falsum alterum, quod quidem falsissimum. Immo haud dubie sic legit Plinius & hunc locum respicit scribens 5, 9 *navigationis Egyptia finem*. Sed & natura descriptionis fluviorum & ipsius nostri auctoris hanc emendationem exposcit. Nam plane sic procedit in Garumna 3, 2, 43, quem quum dixerat a fonte diu vadofum & vix navigabilem, postea ait non navigia modo tolerantem, sed & majora.

I, 9, 113. *Alexandria Africa contermina, Pelusium Africa, ipsas oras secant*] Recte Vossius, quod lectionem veterem reddidit; an & veram veteremque distinctionem exhibuerit, ,, dubito. Dicit, Oras Africæ & Asiæ secant ,, Alexandria & Pelusium. Nihil clarius. ,, Passim sic loquitur, cum totas continentes ,, oras vocat. Si volumus, quod res est, nihil profecto obscurius. Nunquam ab Mela statuitur urbs secare oram, sed tantummodo fluviorum alvei. lib. 2 cap. 1 *Mæotidos flexum Buces amnis secat*. 2, 3 *Rhion deinde latus ora sequentis incidens*. 3, 5, 42 *Araxes quoad*
P 4 *campos*

cāmpos Armenia secat. 3, 8, 36 Euphrates non secat continuo agros. Ita hoc loco per Nili alveos & ostia secari oras ipsas scribit, facta distinctione, quam hæc editio tandem refert, ut opinor, verissimam. De Alexandria autem & Pelusio id prædicat, eas esse clarissimas urbes in litore, quum reliquæ sint longe a mari. Sed hoc jam visum I. F. Gronovio in Observationum libro primo. Difficilius est, quod sequitur.

I, 9, 116. *Mendesium, Taniticum*] Nam quis in contemplatione lectionis verustæ moderatus & elegans indulgeat accedatque Hermolao Barbaro, quum ipsius temporibus ederetur *Catapiscum*, ad Ptolemæum, Strabonem, Plutarchum Pliniumque abeunti & inde *Tanicum* procreanti? aut hanc ipsam vocem augenti Pinciano, ut nunc habetur, nullo respectu vetustatis, quæ omnis præter exiguam mutationem convenit ad citatam scripturam, ut videre est in notis Vossii, & ut nos quoque testari possumus, vel *Catapistum*, vel *Captiscum*. Hinc Vossius ausus est rogare, An *κατάπιστον* scripsit Mela? & ne ratione destitui putemus, addit, a facili appulsu possit videri dictum hoc ostium. Sic ille vir celebris, tam profecto ridendus, dum inter cætera Nili ostia, omnia vere Ægyptiaci sermonis, statim ob literarum convenientiam infulcit aliquid Græci,

Græci, quam ipse ridet Salmasium ob *μυζαλ-
ποζμὸς*, haud dubie negligentia indigna, quæ
tamen ablit ut lædat peritiam Salmalii in ser-
mone Græco. Quin hoc agendum erat, non
ad ulcera aliorum declinandus impetus. Vix,
fateor, prima fronte ex hac tam differente,
tamque obscura lectione aliquid veri extrices,
vel potius vix decernas, quid eligas. Sed ta-
men nullus, spero, ostiorum Nili paulo peri-
tior diffitebitur, quin recte contemplatus vel
superius positas scripturas, vel Vaticani codi-
cis *Capratiscum* vel *Caplatistum*, alterutrum di-
cat latere vel *Aphthiticum* ex auctoritate He-
rodoti 2, 166 jungentis nomos Aphthiten, Ta-
niten, Mendesium, unde potuit ostio circa
has partes appellatio contigisse; vel *Cabastiti-
cum* ut Ptolemæus, aut *Capastiticum*, ut Pli-
nius nomum eundem agnoscunt, etsi ille tam
longe hinc eum removeat, ut vix videatur o-
stio inter Mendesium & Pelusiacum inde acci-
disse nomen. Quicquid sit, alterutrius vocis
literæ his persimiles.

1, 11, 5. *Et Sophene*] Regionem hujus nomi-
nis nemo non, uti par est, Armeniæ attribuit, &
quidem illi, in qua Tigris dicitur emergere.
Itaque tam remotum id est ab Syria, ut nullo
modo sub ea comprehendi aliquando potuerit
vel possit. Id tamen incepit statuere Hermolaus
Barbarus, nec refragatur Vossius vel propter

Plinium, qui sic refert 5, 12 Syria *qua transit Taurum Sophene*. Unde is videri potest in Mela ita nunc legisse. Mihi credibilius videtur ab Plinio eam opinionem de Sophene tam vere ex Pomponio nostro haustam quam sequens ex eodem accepta est, qua statuit Commagenen quoque Syriæ annecti. Accedit quominus id persuaderi nobis possit, quod ipsa series vocabulorum, prout ab eo recensetur, foret confusissima profecto & perversi calami opus, si quum Mesopotamiam, Damascenen & Adiabenen præmiseris, tum admixtæ Judææ annectas Sophenen. Nulla miserabilior geographia. Jam vero etiam clare vetant MSS. in quibus omnibus reperitur *Colophone*, quam a Plinii haud dubie seculo propagatam scripturam si hic adeo sustinuit invertere, profecto non sequutus est, sed ex perperam intellecto Mela aliquid finxit; sicut Hermolaus, quum scribendum putat non *Colophone* sed *Sophene*, non adjuvit leniter Melam & ex corrupta paululum veram ejus manum restituit, sed incondite ex ingenio suo finxit. Neque enim hæc constantissima scriptura, adeo ubique testata, vel debet vel potest vel meretur ita detorqueri. Quin ex ea proxime & verissime ad ipsam Melæ manum accessuros nos speramus, si in contemplanda litera h utamur eadem via, qua 1, 7, 17 in aliis usi fuimus diducentes eam
in

in it. Putamus enim hic latere *Colpitene*, vel si ita præfers *Colopitene*. Sic enim apparet dictam fuisse partem aliquam Syriæ inprimis circa Phœnicen ac Judæam, ita ut Stephanus illam testetur aliquando appellatam *Κολπιτίνω* vel *Κολπίτι*, ut alii ex corrupta ibi vocis terminatione emendant.

I, 12. *Phœnice*] Quum hæ inscriptiones factæ sint ab editoribus, (in MSStis enim, certe quorum nos conscii sumus, non habentur) causa nulla fuit, ut eorum ineptias sequens ederem quoque *Phœncia*, quum & hoc loco & jam ante & rursus capite septimo libri secundi appareat Melam non agnovisse, certe noluisse usurpare nisi *Phœnice*. Immo quod mirandum, in notis Hermolai simul & Pinciani sic citatur, ut nulla hæsitatio me coërcere debuerit.

I, 12, 9. *Vici tenent ulteriora*] Video sane, quid ad commoditatem hujus loci explicando adferant: & grate accipio. Sed interim negari nequit, quin vix duas urbes passim recenseat Mela, ubi non eadem verba locum habeant & immisceri debuerint, utpote inter quas ut plurimum vici & parva oppida intersint, quorum auctor rationem non habet, semel clarissima modo & notissima oppida recensere constituens. Neque profecto ulla est in hoc loco singularis causa. In MSto Chisiano legebatur *Vici tenent. Ulterior & adhuc opulenta Sidon*. An potest

test hoc placere, ut insulam Tyron non tam Pomponii ætate nobilitaverit ingens urbs, sed potius omnibus per ruinas intercisis vici quidam tenuerint, quorum tamen unus major frequentiorq; id nomen solennius habuerit, paulatimque beneficio Cæsarum rursus accreverit.

1, 12, 26. *Lycos, & Paltos, & Orontes*] Vir doctissimus putat flumen & oppidum eodem nomine hîc fuisse, idque nunc Πάλτο, nunc Βάλδο prolatum, auctoritate Strabonis ac Stephani. In his nihil est, per quod inducamur ad parendum. Nam Stephanus clare pro diversis habet, dum Πάλιον dicit esse Συρίας, at Βάλδον Φοινίκης. Sed nempe Baldos illa nuspiam memoratur testantibus omnibus geographiæ commentatoribus. An ideo etiam non fuit, aut erravit statim Stephanus, & geminam male fecit, quum una modo esset, deceptus vel varietate scripturæ, vel duplici regionis prolatione? Id vero crimen temerarium. Immo certe opinor fuisse. Quid enim Βάλδο est aliud, quam vox ad Græcam lenitatem inflexa, Βαάλαθο, Βάαλθο, Βάλδο. Baalath autem vocabulum non urbis, sed urbium circa Phœnicen ac Palæstinam ex sacris literis novimus. Itaque salvus sit Stephanus & rejiciatur confusio urbium Baldi & Palti. Quod ad Strabonem attinet; ejus locus cur ita legendus est περὶ Πάλιον & Συρίας περὶ Βάλδον ποταμὸν, quum illic in editis
legatur

legatur *ωδγ' Βάδαο*, Casaubonus testetur in MSS. esse *Βαυδών*, Plinius eum amnem vocet *Badam* 10, 26, Josephus 2° bell. Jud. 9 *Beleum*; quid in his accedit ad convenientiam vocis *Βάλδον*? aut quo robore illud correctionis mandatum firmatur? Immo si inspicias MSS. Pomponii, in quibus clare est *Hypatos* vel *Hypathos* & Strabonis, ut supra posui, videbis unius literæ transpositionem esse, nempe *γ*, in Strabone *Βαυδών*, in Mela *Paydos* vel *Baydos* vel *Baudos*. Plane mirari nemo potest transpositionem hoc loco literarum temere contigisse a me supponi. Nam ea plus semel accidit. Sic in 1, 18, 16 MSS. habent *Austram* pro *Astynam*. Sic 2, 7, 33 in Lesbo ab codicibus agnoscitur urbs *Cirava*, quam putant viri docti similiter exortam esse ex *Arifua*. Immo quum MSS. supra pro *Botrys* habeant vel *Batros*, vel *Batros*, videant an non majori jure nos illic cogitare possimus de Stephaniana *Baldo* vel *Balto*, quam illi conspirent ad mutationem Barbari? qui primus hanc Botryn Pomponio donavit. Quinimmo illud *Batros* clare est ipsum *Baritos* pro *Berytos*. Botrys tanti non est, ut meminisse voluerit.

1, 13, 8. *Mallon præterfluit.*] Quin hic sit aliquid absconditum ulceris, dubitari nequit. Cur enim hujus urbis vocabulo soli datur forma Græca, non item Pyramo, non Tarso, non

non Cydno? deinde quum urbis hujus vocabulum sit celeberrimum ac notissimum, unde credimus esse, quod exemplaria ante Herm. Barbarum cujus restitutio est lectio, quæ nunc vulgo obtinet, habuerint *Malosen*, quomodo legi scio in Chisiano & ipse inveni in scripto *Malefen*. Liceat deliberare.

I, 13, 10. *Post piratis Pompejo adsign.*] Hanc scripturam scio conservari in duobus MSS. quam sollicitare nefas puto.

I, 13, 45. *Nihil non*] Nullam causam videns cur hæc discerpantur ab præcedentibus, mutavi distinctionem.

I, 15, 20. *Ultra est Xanthus*] Sic duo MSS. quibus invitis substantivum verbum ejecerunt.

I, 16, 10. *Portus duo Gelos*] Est hæc inveterata lectio, cui tacentibus aliis, quum Gelos hic sit innominatus, lucem aliquam adfundere voluit Cl. Vossius corrigendo *Helos*, nam Græcis Ε'λῆς, ait, vel Ε'λῶις, locus hic dicebatur. Sed quum nullam probationem hujus rei afferat, nec si insula adjacens Ε'λῶισα dicebatur, id quidquam faciat ad veritatem vocabuli in continente, non est, cur temere putemus aspirationem H nunc in G fuisse mutatam, & non potius tentemus certiora. Consuetudo Melæ est interdum apponere numerum, ut videtur nunc facere, & alibi facit, interdum omittere. Sic I, 8 *in litore promuntoria sunt Zephyrion & Nausithmus,*

stathmos, ubi non etiam præmittit το *δυο*. Hinc dubitari potest, an hic numerus ab Pomponio venerit. Sed deinde video civitates Caricas usas inprimis gemina terminatione, nempe *os & a*. Hinc vide, an duci possimus ad verum hoc, *Portus Suagelos & cui*. Ut enim dixi, ex more geminæ terminationis videntur dixisse *Suagelos & Suagela*. Stephanus. Σάγελος, πόλις Καρίας, ἵθα ὁ πύφθω ὡς τὸ Καρὸς, ὡς δημοὶ καὶ τῆνομα. καλῶσι γὰρ οἱ Κᾶρες σῶαν τὸ τάφον, μέλαι δὲ τὸ βασιλεία. Qui locus est notabilis ad confirmanda quæ diximus ad cap. 6 de monumento communi regię gentis in litore, cujus proprium nomen reticet Pomponius & maluit Latine exprimere ob barbarę prolationis effugium, contra quam nunc ei facere placuit.

I, 19, 29. *Alter, Olbianos. In promuntorio*] Nulla causa est; cur ista sic divellantur: immo turbant. Lege: *Alter Olbianos, in promuntorio fert N. t.* Quomodo autem quum de Ciano sinu ait auctor, alter sine nomine, intelligi possit ignobilis, non video. Tam nobilis est Cianus sinus, quam Olbianus; immo & sibi tunc obloquitur auctor; quomodo enim ille sinus potest esse ignobilis, cui adjacere fatetur opportunissimum emporium Phrygię? Immo & ipse Mela negat sibi sine nomine paria esse τὰ ignobilis, lib. 3 c. 6 scribens *Μυλτα ignobiles insula & sine nominibus etiam adjacent.*

I. 19, 33. *Exiturique in Pontum pelagi canalis angustior. Europam ab Asia*] Plane non attendunt eruditi editores ad genium Melæ, dum sic distinguunt. Mela enim vellet: *exiturique in Pontum pelagi canalis angustior Europam ab Asia stadiis quinque determinat, Thracius (ut dictum est) Bosporus*. Ipse enim Bosporus est canalis ille angustior. Ita autem solitum scribere & sine distinctione gravi subnectere apparet ex I, 7, 18. *Super hunc ingens palus amnem Tritona recipit, ipsa Truonis*. Et hoc ipso capite jam supra: *Tum rursus fit apertius mare, Propontis*.

I, 19, 63. *Tum Cinolis, Anticinelis*] Varia passim occurrunt talia loca ab Græco sermone sic appellata, quoniam sibi invicem adversa. Sed ea nusquam ab Mela agnoscuntur, nisi hîc, ut volunt Pincianus cum Vossio. Et cur id volunt? nullam profecto causam addunt, nisi „ quod postremus dicat, Ita fere meliores li- „ bros & sic legendum esse recte vidit Pin- „ cianus: inepta sunt aliorum commenta- quum Pincianus plane non causetur veteres libros. Et quomodo legunt veteres libri? Nempe ante Hermolaum legebatur *Cynobus & Col- liris*. Ipse in MS. legi *Cinobus & Coliris*. in Chisiano legitur *Cynobus & Collicis*. Nec dubito, quin si non eundem, certe similem ad modum legatur in aliis omnino omnibus; in qua

qua scriptura quod vestigium est literarum *anti*? & quæ illa via est, per quam hinc pervenimus ad scripturam, quam nobis imponunt viri illi doctissimi? Itaque ego hanc Anticynolin appono Solinianis Antischytis. Immo corrigendum est *Cynolis* & *Collussa*, quam verissimam restitutionem probat Scylacis Periplus, ubi quum Armenæ jam fuisset attributa Assyriæ extra Paphlagoniam, huic regioni mox dantur eodem prorsus ordine, quem nunc tenet Mela, Σιφάνη λιμὴν, Κολύσσα πόλις Ἐκλῶις, Κίωλις πόλις Ἐκλῶις, Κάραμβις, &c. Nihil potest accommodatius Pomponio fingi.

1, 19, 87. *Hic Phasis erumpit*] Olim vulgo legebatur *hinc*. Pinciano placuit ejusdem voculæ repetitio. Restitit illi Schottus. Approbavit Vossius. Ego manifeste in MS. legi *huc*. Nec in his tam nostræ voluntati indulgendum, quam quid Melæ placuerit, scrutandum & sequendum. Id vero declarat auctor 1, 18, 26. *Huc ab Ideo monte demissus Scamander exit*. 2, 7, 110. *Unde Alpheus creditur huc agere alveum, atque se rursus extollere*.

1, 19, 123. *Proximi Examatæ*] *Iaxamathæ* facti sunt ab Hermolao, hos correxit Pincianus in *Iaxamathæ*. Et hunc sequuntur editiones, quum olim legeretur *proximi Xumathæ*, quomodo & in duobus MSS. legi scio. Holstenius vero testatus in marginibus Stephanianis MS.

Q

habere

habere *Xamata* videtur recte conjicere primam literam ab ultima præcedentis absorptam videri propter similitudinem legendumque proximi *Ixamata*, quod sequendum judicavi.

2, I, 5. *Sinistro latere innavigantium apposita, ac Rhipeis montibus*] Equidem unde copula *ac* venerit, vix recte deprehendo. Pincianus enim, quum in Castigationibus nihil dixisset, in prætermiſſis dicit se interpungere *modo sinistro lateri navigantium apposita, Rhipeis montibus*. Sed in Retractionibus citans *ac Rhipeis*, notat delendam conjunctionem *ac*. Schottus voculam *ac* alio literarum charactere excudi curavit. In Chisiano erat *in Rhip*. In altero *arepheis*. Hinc deprehendi denique verum, *sinistro latere innavigantium apposita, a Rhipeis*, hoc est, progressa & incipiens a Rhipeis montibus quæ sunt ultima simul Europæ & Asiæ versus oceanum nota pars.

2, I, 22. *Nymphæo specu, quod in arce ei sacratum est, maxime illustre*] Sic profitetur se emendavisse Vossius, quum in veteribus libris legeretur *eis nymphis*, in quibusdam vero plane abesset *to nymphis*. Quinam illi fuerint aut sint, & quanta eis sit tribuenda auctoritas, in quibus ea vox non exstat, nescio: in uno certe vocem illam ipse novi exstare, in Chisiano legitur *eis Ramphis*. Melius tutiusque facturos nos puto, si quod in plurimis esse scimus, lenissima

ma ratione adjuvare maluerimus. Certe enim scribo, *quod in arce ei & nymphis sacr.* Quod opinor unusquisque approbabit. Constat enim nymphas solere tres statui ad fontes inque antris, & plerumque illis vel Deum addi ex agrestium numero vel aliquam ex deabus, & maxime in iis Dianam.

2, 1, 42. *Hypàcaris per Nomadas*] Nolui huic scripto aut potius editioni invidere has voces, quas illi ex Plinio restituendas censuit Pintianus; cui sic obsequitur Vossius, ut quasi vera Melæ verba adsciverit, quum tamen non ita sit hoc manifestum. Illud igitur ut scires, Lector, hæcenus retinenda putavimus, ut tamen diverso charactere exprimerentur. Nam certe videri etiam Mela potest non sic scripsisse. Quippe quum Plinius eadem fere habens, quæ Mela, non modo per Nomadas sed etiam per Hylæos fluere cum scribat; quum Herodotus illum tradat *ἡ δὲ ἑλὴ ἀπὸ γαίης τῶν Ὑλῶν*: quidni verisimile est Hylæorum quoque mentionem factam ab Mela? Sed neque certi esse possumus, utrum Mela scripserit *per Nomadas*, an vero *juxta* vel *secundum* ut alibi loquitur, quod sane ex Herodoto videtur colligi; vel etiam τὸ *inter* repetierit, ut 2, 3 de Axio & Peneo repetit τὸ *per*, vel etiam variaverit alio modo phrasin, ut facit 3, 8 de Sabi & Coro.

2,1,71. *Intra Callipidas Axiac.*] Potest fluvius intra duos populos descendere, si ab fonte ad exitum per fines eorum labatur, atque in iis contineatur. Sic loquitur auctor infra 2,7,183. *Corfica intra latera tenuis & longa.* Quod ubi fit, alter populus debet statui interior & mediterraneus esse, alter qui inde excipit, litoralis. Id hoc loco supponi nequit, quum tam Callipides quum Axiacæ ponantur in ora Ponti Euxini inter Borysthenen & Tyran amnes. Sed & ipse vidi in MS. codice *inter*, ut supra dicitur *Gerros inter Basilidas & Nomadas evolvi.* infra *Rhodanus inter Volcas & Cavaras emittitur.* 2,3. *Nar inter Pyraos & Liburnos emittitur.* Etiam Pincianus id vidit & audiri debuit.

2,1,82. *Appellantibus accolis*] MSS. duo *appellantibus eum accolis.*

2,1,107. *Axiacæ furari quid sit ignorant*] Indigna est Holsteniano nomine sententia, qua is hoc loco perperam sic scribi notavit in marginibus Stephanianis pro *Apasiacæ* vel *Aspasiacæ*; qui qualescunque sint, utique sunt inter Scythas Asiaticos, quum hîc de Europæis sit sermo: & jam ante hi ipsi Axiacæ præcesserunt cum fluvio cognomine, non Apasiacæ. Mela autem non videtur aliorum populorum mentionem fecisse aut facere voluisse in describendis moribus; quam quorum meminit in ipsa Geographia & notitia regionis. Quod quum

quum certissimum & manifestissimum sit, tum miror viros eximios id agnoscere pigrari & contra tendere. Quis enim non Vossianos Auchetas, ne quid aliud, certe speciosiores quam veriores existimet? Nullibi eorum meminit Mela, nullibi eis sedem aliquam attribuit; & id credo intererat ad perfectionem scripti hujus Pomponiani, ut sciremus, quis inter eos præcipuus honos esset. Immo sunt alieni a Mela, alieni ab antiquis libris, non tantum melioribus, sed omnibus, in quibus legitur vel *interlocantes* vel *interlocantis*, ut ipse etiam vidi. Quis non censebit hanc scripturam nos ducere non ad *inter Auchetas*, sed *inter iocantes*, quod ut simplicissimum & ultro emicans reducere non fui veritus. Et hic idem ratiocinandi fons vetat etiam aurem dare eidem Holstenio 1, 19, 141 legenti *Budini Gelonon urbem ligneam habitant*, licet ad confirmationem hujus lectionis obtendat MStum quem contulerit. Primo enim nihil dicit novi, quum omne id jam prolatum sit ab Pinciano. Sed Gelonos omnino stabilit ipse Mela 2, 1, 127, scribens Gelonos velare se cutibus hostium; de quibus certe id non scripsisset, nisi ante de positione eorum meminisset. Quin etiam an MS. ille, quem citat, clare habuerit *Gelonon*, dubitare licet, quum sint MSSi, in quibus non *Gelonon* legitur, sed *Gelonion*, ut in Chisiano: ex

qua scriptura, ut videtur, scribæ curiosioris, & duplicem referre volentis (ut sæpe factum novimus, maxime in Nazariano Floro, in Livio Puteanæo) tam illud quam hoc exoritur. Sed & quod ad hos Axiacas attinet, noverat Holstenius utique hos ipsos Polybii & aliorum *Απασιάκας* a Mela recenferi sub vocabulo Pæficarum 3, 5, 37.

2, 2, 20. *Ex quibus Hamus*] In MS. clare observavi *e quis*: quomodo quum toties alibi malit loqui Pomponius, cur id nunc negligitur? Utique cap. tertio hujus libri *queis ut fibris incisa*. Supra præced. cap. *quís singuli oculi*: & sæpius.

2, 2, 81. *Ob multa memorabilem. In ea*] Sic Vossius. Ante legebatur *memorabilis est. In ea*, ut & legitur in Chisiano In alio MS. deprehendi *memorabile est*. Legendum prorsus, ne quid pereat, *ob multa memorabilem. Est in ea*. Sic scripsisse Melam apparet ex sequentibus.

2, 2, 86. *Mirum atque ingens facinus*] Est ludibriosæ copię parenthesis: nec potest ab dexteritate Pomponii venisse. Mihi certe in MSto non occurrit prima vox. Quo indicio prodit haud dubie vera scriptura, *ausus pontibus jungere, atque (ingens facinus!) ex Asia in Graciam pedes & non navigata maria transgressus est*.

2, 2, 87. *Pedes & non navigata maria transgressus est*.] Mira loquutio. Nam quod docte

ex Lucano animadvertit Vossius, id huc applicari non videtur posse, Aut si potest, æque ad sententiam Pinciani congruere potest, quam ad vulgatam lectionem. Proprie tamen non navigata maria erant ante Argo. Sed demus fane auctorem sic scripsisse hactenus, & explicare velimus ex sententia Vossii: quo ista copula? Longe melius ea nuspiam foret. Imo debuit omitti, neque ferri ullo modo potest. Quare & Pincianus nescio quid hærens, in prætermiſſis melius censebat *navigato mari*. Quod ut fortasse melius, ita quæ probabitur ab Pomponio venisse? Certe enim id melius quam Vossianum, quia particula & innuit hic aliquid sequi ex oppositione & *pedes*, quod fit in lectione Pinciani, non Vossii; & omnino sicut prima vox *pedes*, sic & ex sequentibus aliquot impendendæ sunt ipsi Xerxi. Ita enim solet Pomponius. 2, 4, 146 *Continualitora & non pervium pelagus*. Id ergo ut sine noxa habeamus, leges posthac *pedes & non navigatu maria transgressus est*.

2, 2, 106. *Eximia est Ænos*] Certe vacuum est illud epitheton in urbe, quam tot magis eximiæ comitantur vel antecedunt. Unde etiam merito id sibi displicere ostendunt viri docti, sed Vossiana conjectura (nempe forsan scriptum fuisse *exin est*) præterquam quod ab ingenio Pomponii aliena est, non utentis illo ad-

verbio nisi in describendis urbibus ordine in recto litore positus, non item sinu distinctis, etiam refellitur ab postrema litera, quæ in omnibus scriptis exstans credi non potest adjecta fuisse ab sciolo & expelli debere. Potius error censerî debet in quinque mediis lineolis *imi* & ex illis accrevisse aliquas præter mentem auctoris, quum librarii invenirent *exua*. Inde putantes literam *m* excidisse ita suppleverunt. Nam Mela dederat *Extra est* nempe sinum, ut recte conjiciebat quoque Pincianus. Ea vocula semper utitur post finitum sinum. 2,4,57 *Sinus est continuo Apulo litore incinctus. Extra Sipuntum*. Et hoc exemplo utitur ipse Vossius, dum 2,4,20 vidit in MSS. legi *superita* pro *superna*. Immo hac duarum lineolarum occasione 2,2,56 in *Tritonice* degeneravit *tum Tomoe*. Et videntur sane vel scribæ vel editores valde liberales fuisse in donanda Pomponio literam *m*. Nam sic edi video 2,3,43 *Peloponnesos... platani folio simillima*. ubi ipse in MS. reperi *similia*, quum in Chisiano clare habeatur *similis*, quæ vera lectio, & sic quoque citatur ab Pinciano in castigationibus; ut haud dubitanter id ipsum revocari debuerit. 2,6,63. *Virgi in sinu, quem Virgitanum vocant, Extra Abdera, &c.* 3,1.32 *In proximo sinu portus est &c. extra Junonis ara templumque.*

2,2,111. *Narrantur nemora, Zone*] In MS.

uno

est, quem Herodotus vocat Compfatum scribens 7, 109. Xerxes *ᾠδραμείβετο Μαράνειαυ, Δίκαιαν, Ἄβδηρα, καὶ καὶ ταύτας, λίμνας ὀνομασὰς ταύτας* *Ισκαρίδα, καὶ τὴν Δίκαιαν Βιστονίδα, ἐς τὴν ποταμὸν δὴν εἰσῆσιτο τὸ ὕδωρ Τραῦος τε καὶ Κόμφατος*. Hic autem Compfatus, ut & Trauus plane illic emoriebatur, ut apparet ex oppositione in sequentibus apud Herodotum, ubi ait prope Abdera quidem nullam paludem nobilem præterisse, *ποταμὸν δὲ Νέστον ῥέοντα ἐς θάλασσαν*, quod nimirum illi duo priores non faciebant.

2, 2, 124. *Et portus Caprullon*] Viderat Henr. Stephanus postremam vocem mendosam esse & in ea latere *κάπερ λιμὼν*, nihil scribens, quid igitur de præcedente voce fieri vellet. A Pinciano reponebatur *portus Capros cūm insula*, quod nimium & intolerabile. Vossius denique, quum e libris melioribus proferret *ἔ* *portus Caprolimen*, ejecta voce media rogat, quis non videat veram esse lectionem, *Et κάπερ λιμὼν*? & sic edidit. Fortasse: sed tamen subdubito. Video quidem lib. 1, cap. 18 illa *sinus alter Αχαιῶν λιμὼν*. Sed tamen in loco, quem tractamus, illud *limen* non fuisse ita penitus perscriptum omnibus istis literis apparet ex lectione vulgata. Et sane ipse in codice non spernendo habui *portus caprolim*. & sic tamen in loco citato etiam *lim* exhibebatur. nec aliter in MS. exstabat 2, 1, *sinus portuῶς*, & ideo

ideo calos ἱμ̄ appellatus. Et quid ? an nostræ potestatis est vocem probatam ab omnibus antiquis libris ita temere expellere ? Ego sane ex scripta lectione quam vidi, nequeo dubitare, quin auctor scripserit *ἔ portus καπὸς* (*capra* exhiberi video in editionibus Sanctii & Schotti sine auctore) *tum urbs*. Hic enim stylus est auctoris ut Romana Græcis immisceat. Sic paulo ante præcessit *flumen αἰγὸς*. Sic cap. seq. *ἔ portum* qui *Καπὸς* dicitur. 2, 2, 62 *portus cælos*. Haud dubie perperam sic editionibus exhibentibus pro *καπὸς*.

2, 2, 126. *Strymon (sicut diximus) amnis est]* Certe melius & commodius & verius quoque hac parenthesi utitur vel supra 1, 5 *Mulucha* ille, quem diximus amnis est. aut infra 2, 7, 152 *Alpheum amnem*, ut diximus, *Peloponnesiaco litori infusum*. Imo & 2, 3 licet cap. præcedenti dixerat *ad promuntorium quod Sunium vocatur*. tamen simpliciter scribit *Sunium promuntorium est*, *finitque id lius Hellados*. Ut ego quidem illi parenthesi dem commeatum ; non enim dixerat amnem esse.

2, 2, 137. *Perfossus transnavigatusque ἔ factus freto navigabili pervius]* Certe nauseam parit hæc tam accurata descriptionis institutio, ut plane non miremur Pincianum, spectatorem amariorem brevitatis Pomponianæ, postrema recidenda clamavisse, quum plene illa continerentur

neantur in verbo *perfoffus*. Sed & monstri aliquid his subesse docent veteres libri præferentes *Athos* vel *Athus* pro *factus*. *Transjugatus* vero (quod placet Vossio) non commodiorem facit sermonem, sed præter dubiam Latinitatis notam inepte historiam tangit, quum non potuerit illic transjugari, ubi Xerxes perfoffit, ubi non nisi *πεδῖον* & *ηδλωνὲς ἔμεγάλες* nominat Herodotus: quum contra vox *transnavigatus* augeat rei monstrum, & in eo verbo relideat vere poëtica elegantia, quam nunc captare vult Pomponius, ut patet ex illo etiam poëtæ *Velificatus Athos*, & quem ipse Vossius citat, Catullo *cumque juventus Per medium classi barbara navit Atho*. Sic itaque transnavigatum Atho mirifice quoque scripsit Mela. Si tamen ita extendere *ψ* sermonis sui voluerit auctor, quod profecto ipse mox deprimit per additam explicationem, quam omisisset haud dubie, si illud captare voluisset. Quare foveo diu conceptam opinionem illud *transnavigatusque* & *Athus* vel *Athos* ex mirifica literarum commutatione ortum esse, & auctorem scripsisse, *perfoffus* & *ad Sanen ab usque Thyffo factus freto nav*. Nam quod Vossius audet scribere Herodotum libro VII dicere fossam illam ab Acantho urbe Sanen usque pertinuisse, Acanthum vero ab eo poni ad sinum Singiticum, Sanen in Pallenæa Chersoneso, & ideo non posse concipi,

concupi, ut fossa illa duodecim tantum fuerit
stadiorum, quod ait idem Herodotus; falsum
dicit omnino, & ipse sibi necit laqueum.
Non dicit Herodotus fossam illam ab Acantho
urbe incepisse (eam non tetigit) sed clare
cap. 22. Πεδίον ὃ τῷ ἴσθμῳ (ipse n. isthmus) καὶ κο-
λωνεὶς ἡ μεγάλη, ἐν θαλάσσης τῇ Αἰγυπτίῳ ἐπὶ θαλάσσει
τὴν ἀντίον Τορώνης. *Est autem ille campus & tumuli*
non magni ab mari Acanthiorum ad mare quod
est e regione Torona. Aliud est ab ipsa urbe A-
cantho incipere, aliud ab mari, quod illi urbi
nomen debet, quod ab illa multum potest ab-
esse, ut hæc certe Acanthii maris pars Isthmum
abluens, non parum ab ipsa urbe abest. Fateor
quidem Herodotum non dicere fossam factam
ad Sanen ab Thyffo, & eas duas urbes in isthmo
sitae affirmare, sed Thyffon ponere in ipso
Isthmo, ut reliquas quatuor urbes, sed potuit
ea fuisse quidem intra fossam, proxime tamen
illam. Commodius ad difficultatem hujus sen-
tentiae allegaretur auctor Περικλέους ad Nico-
medem, qui scribit Τὸν Αἰθῶ δὲ ἀπὸ τῶν ἀντικατα-
στάσεων πόλιν Ἀκάνθος ἐστὶν Ἀνδρίων ἀποικία παρ' ἧν διώ-
ρυξ δαίχνη τετμημένη ἑπὶ τὰ σταδία. Hic minuit nu-
merum stadiorum, & plane loquitur quasi ab
Acantho incipere fossam statueret.

2, 3, 17. *Gortyna*] Edi debuit *Gyrtona*; quo-
modo licet non habeant libri veteres, etiam
Vossius non sic in emendatione reponat, ta-
men

men & in fine ejusdem notæ apparet eum sic utique cogitavisse , & vocabatur hæc urbs Τύχων vel Τυέλων. Sed eodem modo Τολύμ & Τυελόν confusum fuit in Polybio libro XVII cap. 18.

2,3,31, *Ac proxime spatiosa est Hellas nomine*] Mutavi distinctionem , quum hæc , si sic legantur , non possint conjungi præcedentibus , & alibi Mela ab simili copulativa periodum inchoat. Si tamen bene attendas , sunt hæc arenæ sine calce. Nam quod Vossius τὸ ἐστῆ ejicit prorsus ex sua editione , idque sub generali prætextu auctoritatis meliorum librorum , unde minuta multa correxerit , nescio an sic abire hoc debeat, quum vel est vel & hîc nos viderimus in scriptis. Etiam in uno legi *ac proximos spatiosa & Hellas*. Hinc vide, quam nitida exsurgat descriptio. *Græcia . . . Ionii fluctibus objacet ; a proximo spatiosa , & Hellas nomine , grandi fronte procedit*. Certe & Pincianus hic offendens scribebat *ac proxime spatiosa & Hellas nomine*.

2,3,68. *Ipsò quidem simulacro*] Sic Vossius, quum priores ederent *ipso quidem tamen simulacro* , quod etiam in MSto fuit mihi obvium. Chisianus habebat *ipsoque tamen simulacro*. Certe justam causam non habuit Vossius , cur aut voculam hanc expelleret , aut nescio qua conjectura suffocaret ; quæ prorsus est Pomponiana.

poniana. Nam sic plane 2, 5. *Massilia olim inter asperas posita, nunc ut pacatis, ita dissimillimis tamen vicina gentibus.* 1, 9. *Labyrinthus magno & inde explicabili tamen errore perplexus.*

2, 3, 98. *Quod spectat ad orientem.*] Scio sic 3, 7, 14. *ad meridiem spectans* : & similiter alibi. Sed hoc loco præpositionem neuter MSS. agnoscebat. Et sic forsan alii codices quoque. Certe non gravior nunc causa fuit inferendi eam, quam 1, 4 *totum latus quod meridiem spectat usque in Asia confinia possident.* 1, 15, 12 *Etiam qua spectat orientem.* 2, 6, 21. *Qua septentrionem spectat.* 2, 7. *Pachynum quod Graciam spectat.* 3, 1. *Qua mare Atlanticum spectat.* 3, 6 *qua oceanum spectat.* 3, 7, 2, *terra spectantis orientem.* Nescio quid Vossio acciderit, qui quum citasset 2, 3, 142 *In eo ad septentrionem spectare litora incipiunt*, & monuisset legendum *septentriones*, tamen edi curavit *in eo septentriones spectare litora incipiunt*, sine ulla auctoritate & negligenter. Quin etiam pari & cura & veritate in ejusdem editione legitur 3, 8, 33. *Tigris ita descendens in litora permeat*, quum omnes editiones his inferant *voculam usque*, quam ab duobus MSSis confirmatam & agnitam scio, nec dubitans de aliarum membranarum consensu eam rursus apposui; maxime quum sic quoque loquatur plus vice simplici auctor.

2, 3, 140. *Inter Aetolos & Peloponnesiacos usque*

que ad Isthmon irrumpit] Id vero falsissimum est: nec ut hujus maris alteri lateri appositi sunt continue Peloponnesiaci usque ad Isthmum, sic quoque Ætoli alterum latus eo usque possident. Minimam certe litoris ejus partem habent Ætoli. Vitium scædum & tamen in omnibus editionibus, quas vidi, exhibitum, ut distinctio ponatur post τὸ *incidens*, quum manifeste constet distingui sic debere *Rhion latus oræ sequentis incidens inter Ætolos & Peloponnesiacos, usque ad Isthmon irrumpit*. Vult enim idem modo declarare, quod Dicæarchus, *Λοκίδου ἀπ' ἧς μέγας ἐστὶ κοιλὸς εἰς ἰσθμὸν φέρεται*. Simile distinctionis vitium annotavi 2, 5, 45, ubi de exitu fere Rhodani sic legitur in editis plurimis & *subinde grandior, inter Volcas & Cavaras emittitur*. nisi quod Sanctiana *grandior, inter Volcas, & Cavaras emittitur*. Aliæ nugacius *grandior, inter, Volcas, & Cav.* una Vadiana nullam distinctionem prorsus agnoscente. Sed certe Rhodanus non emittitur inter Volcas & Cavaras, quum Cavares non sint litorales, sed inter Volcas & Avaticos emitti supponit satis clare Mela, dum procedens in litorē ab Massilia ad Rhodanum scribit Avaticorum stagnum contineri; quod videlicet in illo contineri non posset, nisi illic essent Avatici: & Rhodanus *factus subinde grandior inter Volcas & Cavaras, emittitur* ita per Avaticos, quas

quas ultimas voces necesse non habuit auctor adnectere, ne ingenii sui sincerum nectar acidum redderet.

2,4,5. *Inter Adriaticum*] Sic quidem & supra. Non tamen negligendum puto, quod in MSto inveni *Adriacum*. Sic quoque 2,7,97. *Adriaco mari* habebat idem vetus codex.

2,4,30. *Parvis se primum fontibus colligit*] MSSi duo *parvis se primum e fontibus*.

2,4,52. *Ab eo Frentani, Apuli ac Marucini. Habent Aterni fluminis ostia*] In his etiam nonnulla diverso charactere tanquam spuria & plane non Pomponiana exprimi curavi. Nam certe quam monstrose hæc ab aliis deformata queritur Cl. Vossius, non minus monstrose ipse transformando fœdat. Dicat enim in qua parte scripturæ veteris, quam sic exhibet *frentia villa maritima habent Aterni*, (at ipse vidi ab eo *stentra cula maritima habent ac eterni*. in alio erat *strenta villa maritima habent aterni*) conspiciere possit latentia *ni Apuli ac*. Sed fortius hæc oppugnari possunt. Nam nunquam curiosissimus hic scriptor *ostia* dicit de fluvio, qui habet modo unum, sed semper singulari numero utitur. Sic 1, ult. *ostio fluminis proximi Ixamate*. 1.17. *Meandri exitum & Gasi fluminis ostium*. 2,7 non dicit *Borysthenis ostiis* sed *ostio*. 3,40 *Tagi ostium*. Libro 2. cap. 7 dicit quidem *citra Tiberina ostia*: sed ibi vocabulum

R

illud

illud majuscula O scribendum est, ut in hac editione (nam priores minori o utuntur pessime) fecimus, quum non ad exitum sed ad urbiculum ita nominatam respiciat, quam sic quoque agnoverat 2, 4, 98. 3, 9, 33 Hanno *cum per Oceani ostia exisset*, habebant olim editi, sed bene ab viris doctis & ex MSS. correctum postea *ostium*. Hæc quum ita se habeant, & sint certissima clarissimaque, quæ fides potest esse, hoc loco uno Melam scripsisse unius Aterni fluminis ostia? Immo quæ fides nobis persuadebit in hac particulari urbium fluviorumque per regiones recensione Melam voluisse allegare plurium populorum vocabula, quam superius uno spiritu protulit, ubi nulla est horum Marucinatorum mentio? ut prorsus eadem æquitate huc interveniant hi Marucini, quo supra 2, 1, 123 admisceri debuerunt Auchatæ, nuspiam ab Mela scripti vel in hoc opusculo cogitati, contra fidem & regulam MSS. totorum omnium, ut diximus jam alibi. Deinde credemus ita incondite scribere voluisse aut Melam aut quemquam alium, ut quum dicat *Habent Aterni fluminis ostia, urbes Bucam & Histonium*, posteriora tribuantur Frentanis, priora referantur ad Marucinos, & non intelligatur unus populus habere simul & urbes illas & ostia fluminis? Nemo hominum aut sic scripserit aut aliter intellexerit. Rursus an credibile

bile est & hoc loco & tali ordine Melam Apulos & Marucinos numeravisse, quum statim dicatur sequi *sinus Apulo litore incinctus*, cum sequentibus aliquot extra eum urbibus? Hac ipsa phrasi pro variationis suæ more definit Apuliam & ibi sitam innuit. Accedit profecto, quod quum Vossius supra numeraverit non modo quasi diversos Daunios & Apulos, sed etiam Daunios ordinaverit ante Apulos, nunc eosdem faciat. Denique Piceno, Frentanis, Daunius attribuit urbes, solos Marucinos nominavit ridendi causa, quippe nudatos ac desolatos. Hæc omnia respiciat oro diligens lector, & tum pronunciet. Sane multo convenientius concinnabat hunc morbosum locum Cluverius citans *Ab eo Frentani tenent Aterni fluminis ostia, urbes Bucam & Histonium*, si liceret sic grassari contra scriptos codices. Sed in his Marucinis sanequam jactantur viri magni, de quo videbimus. Nunc Melam videamus. Dico manifeste in scripta lectione apparere hæc, *Ab eo* (nempe Piceno) *Frentani jam Matrini habent ac Aterni fluminis ostia*. Res tam clara est, ut probationem non requirat. Debuerat quidem dixisse *fluminum*, sed quum eum numerum alibi observet, scimus quoque alibi eam differentiam negligi.

2, 6, 10. *Circes domus aliquando Circeii*] Sic distinctione sublata ediderant Sanctius, Schot-

tus & inde propagatæ minores editiones. Et recte sane. Vossius tamen maluit cum Vadiano, Stephaniana in qua notæ Olivarii, & minore inde formata distinguere *Circes domus*, aliquando *Circeji*, profecto pessime, quum non aliquando, sed semper, ex quo semel cœpit, nomen illud *Circeii* obtinuerit: sed verum est credidisse veteres aliquando fuisse domum *Circes*, quod innuit iusta distinctio. Plane ut 3,9,86. *Insule Gorgades, domus (ut ajunt) aliquando Gorgonum.*

2,5,22. *Tunc post Athenopolis, & Olbia, & Taurois, & Citharistes, & Lacydon*] Sequuti sane sumus editionem Vossii, sed nihil longius a nobis abest, quam ut persuasi simus scriptum ita fuisse a Mela, & fieri posse, ut in hoc loco sine ineptia criminetur ineptos librarios. Attende modo lector, & brevi tota res decisa erit. Nullibi Mela has duas particulas *tunc post* ita conjungit, sed alterutram modo adhibet. Itaque & Pincianus more suo deleri jussit *postremam post*. Cæterum solam hanc voculam in initio periodi persæpe instar adverbii usurpat. Sed & porro quoque Mela semper fere præpositionem subnectit voculæ *tunc*: ut hoc ipso capite, *tunc ex, tunc inter*, & sic passim. Qua ratione igitur fieri potest, ut hoc loco non credamus particulæ eidem *tunc*, subnexam particulam *post* esse positam non quasi adverbium, sed

sed præpositionem ? inprimis quum omnia scripta exemplaria per quartum casum efferant sequentia *tunc post Antenopolin & Olbiam & Laurion & citharis tenet macedon*, ex quorum postremis Barbarus texuit *Glanon & citharistes &*, sed pertemere. Haud dubiè scripsit. *Tunc post Athenopolin & Olbiam & Tauron & Citharisten est Lacydon*. Consummatissima periodus. Tò *post* frequentissime in hoc scripto adverbium est : sed etiam tò *extra*, qua vocela passim auctorem uti post egressum ex sinu jam supra declaravimus. An ergo nunquam tò *extra* illi placuit constructione præpositionis ? Immo 3,8 *extra sinum*, veruntamen in flexu etiamnum modico *Rubri maris*. Omnia docent tò *post* hîc esse præpositionem.

2,5,24. *Lacydon, Massiliensium portus & in eo ipsa Massilia*] Plane ut 1,16,10. *Portus, cui ex urbe quam amplectitur, Tisanusa cognomen est*. Ut illic dicitur portus Tisanusa amplecti urbem cognominem, sic nunc in Lacydonê portu statuit esse urbem Massiliam. Verissime sic eum describi à Mela, & quid velit, apparet ex Dionysii Periegesi v, 75. ubi scribit *ἡθα πὲρ γαῖαν Μασσαλίη πταίνουσα, ἐπὶ τῶ φει δὲ μὲν ἔχουσα*. Vide illic Eustathium.

2,5,33. *Contra Albionem & Bergionem*] Enimvero dignum politissimo Pomponio nitorem ! ut ejusdem declinationis duos casus sic variata

terminatione efferret, nulla prorsum suavitatis gratia? Quis hoc credat? Atqui jam olim hic lectum *Albiana*, unde Barbarus monuit legendum *Albiona*. Immo ipse etiam in MS. legi clare *Albiona*. Itaque hoc pro certissimo habendum. Alterum *Bergiona* plane fictum falsumque esse apparet vel inde, quod Cl. Vossius testetur in aliis veteribus libris legi *Gergion*; tum etiam ex Græcis fabulatoribus, qui hunc postremum vocant *Δίγρων*, hoc est, vocabulo tertiæ declinationis. Ego certe in MS. perspicue legi *Bergion*. Itaque secure & propter has rationes abhinc edatur *Albiona* & *Bergion*. Sed & præcedentia nullum habent nexum, & duntaxat, si probare volumus correctionem Vossii, scribendum est distinguendumque, *Alioquin litus ignobile. Est lapideus (ut vocant) campus*. Campus enim nec ille est ignobilis, & facit, ut litus satis sit nobile.

2, 5, 52. *Atax ex Pyrenæo monte degressus*] Non putavi hîc opperiendum consensum a libris scriptis, quin sic ederem, non *digressus*, ut retro factum.

2, 5, 53. *Et ingentis alioquin alvei tenens*] Non dubito, quin fœde hanc scripturam invertat Pincianus: Sed etiam an hæc sit manus Pomponii, dubito. Nam in duobus MSS. legitur *etiam ingentis*, quæ scriptura cur potest cuiquam non placere?

2,6,41. *Inter Subin & Telobin amnes Tarraco urbs*] Hac mutatione eximie se habere effectam rem putat Vossius contra hæsitacionem Pinciani, quum profecto nihil mihi videatur occurrere posse absurdius. Quid enim? an Mela describet situm Tarraconis tribus fluviis cinctum, Subi, Telobi, & Tulci? immo si id jam concedatur voluisse, cur non ordine & junctim & eodem narrationis processu eos descripsit? quasi vero quum eam inter Subin & Telobin amnes posuisset, tunc adhuc addi debuerit a Tulci modico amne eam super attingi? Et sic audet corrigere in Pomponio ille, qui transcriptores Melæ ante aliquot secula reprehendit 2, 1, 26, idque ob hanc quoque causam, quod eum offenderet intempestiva repetitio vocis *terra*. Denique molestissima prorsus est vox *amnes*, quæ non magis apponi debuit his duobus, quam præcedentibus Rubricato & Bætulloni: & quis ultro non videt esse ea nomina fluminum quod clare præmiserat? Mihi dubium nullum est, quin *τὸ μαιν* sit appellatio fluvii ibidem, licet ignoti, scripseritque auctor. *Parva flumina, Betullo juxta Iovis montem, Rubricatum in Barcinonis litore, inter Subur & Telobin* (urbes nempe, quas supra nominatas nunc repetit, ut repetiit Barcinonem, quum prope illas litora per hos amnes secentur) *Majus* n. tertii fluminis nomen,

post quod sequitur Tulcis prope Tarraconem. Litus illud in hodiernæ Hispaniæ tabulis impletur laceraturque frequentibus fluviis; at in antiquæ prorsus ab Samsonio nulli ponuntur, nisi Rubricatus, Subis, Telobis, Tulcis, non secus ac nuper illi fluyii demum existere cœpissent. Non vacat ulterius inquirere.

2,6,77. *Atque unde nos sumus Tingentera. Tum Mellaria*] In tam variis, magnis, dubiisque sententiis nihil putavi commodius a me potuisse fieri, quam exhibere scripturam, quam & retro docti plerique testati sunt in scriptis exemplaribus haberi, & ipse etiam vidi, quæ est vel *Cingenteratum* vel *Tingenteratum*, vel ut tandem ex optimo suo producere se testatur Vossius *Tingenteria tum*, quibus accesserunt inspecti nuper quatuor codices Medicæi in iisdem characteribus hoc quidquid later exhibentes, nisi quod unus habet *ingenteratum*. Ex hac autem tam fixa earundem literarum tenacitate fieri debere *Tinge Celraria*, nunquam mihi persuasi, & plane in eo clarissimum virum tam censui esse verum, quam est in Salmasiana conjectura refellenda. Id enim
 „ ut faciat, format hunc *Ἀλγινῆν*. Si nominis
 „ tantum sit convenientia, uti siquis Cartha-
 „ ginem nouam, alteram Carthaginem, aut
 „ Athenas in Libya alteras Athenas, aut
 „ has vel istas Thebas alteras absolute The-
 bas

„ bas vocarit , is non tantum ineleganter , sed
 „ neque usitato more loquetur. Ea nihil fingi
 posse vanius , vel ipsum Melæ hoc compen-
 dium probat , scribentis 1,7 *Tum Leptis altera.*
 Nulla hic similitudo rei , & tantum nominis :
 & sic passim ab aliis fieri solet. Ex qua eadem
 observatione prorsus *ἡ δὲ Νέστος* esse pronuncio,
 cogitare 2,2, 112 scripsisse auctorem *tum Ne-*
stos fluvius. Si enim sic scripsisset , ex perpetua
 ejus consuetudine etiam statim post scripsisset
Ultra Nestos alter fluit. Quod quum non fece-
 rit , alligamus sententiam nostram , hoc est ,
 manum Pomponiilibris manu exaratis. Ipsa
 autem hæc Cetraria facit , ut aliquando &
 Parmariam (imo talem propinquam Italiæ in-
 sulam olim fecerant 2,7, 178, sed *Palmaria* eam
 ejecit) & Hastariam aut Sarissariam exspecte-
 mus. Et cur non suffecit *Cetrata* ? Nos qui-
 dem ita hîc versamur , ut nihil excudere pos-
 simus , aut sane temere velimus. Nam quod
 nupèr Eliam Vinetum sequutus censuit reti-
 nendam Tingenteram , quam velut minus ce-
 lebre ejus oræ oppidum ceteris Geographis
 omittentibus , Mela tamen ibidem natus de-
 bito erga patriam cultu & obsequio , suis li-
 bris inferendam duxit , lepide quidem , sed fru-
 stra , dicuntur , non minorem risum merentia,
 quam quo Ephorum Cumæum insequuta est
 universa antiquitas , quum hoc tempore Cumas

pacem tenuisse scriptis suis inseruit. Immo *Tingentera* est vox sine ratione; neque constat quidquam ex illis tot MSSis, utrum *Tingentera* an *Tingenteratum* fuerit appellatum, an denique *Cingentera*. Ne tamen a symboli simus, proponimus, Lector, quid nobis considerantibus scripturam veterem obvenerit, afferentes probationem nullam, quia illam omnem ab tuo iudicio expectare malumus. Ut sæpe apparuit commixtas & confuse usurpatas in hoc opusculo fuisse quasdam literas alias, sic video etiam has, nempe *n* & *h*, idem passas. Vel animadverte 3, 2, 56, ubi pro *hac* editiones diu habuerunt *nec*. Id tu delibera, an non & hoc loco contigerit. In vulgatis enim quas reposui, plane videmus esse has literas *Tingenteratum*. Potest ne igitur fuisse *Tinge Hiera, tum Mell*? Nihil addo.

2, 7, 47. *Arados etiam in Phœnice*] Vox secunda nihil nisi turbat, & nulli bono est; neque etiam capio, unde venerit, quum a duobus MSS. abesse sciam.

3, 7 *Meninx*] Chisianus *Methus*. Quasi nunc etiam *h* pro *n* posito. Sed quem inspexi alter *Menis*. Haud dubie ostendunt scripsisse auctorem *Menix*, de quo alibi.

2, 7, 46. *Ægates Romana clade memorabiles*] Ubique potius clades usurpatur active quam in loco Livii, quem adnotavit in hunc usum

usum Cl. Vossius, XLII, 2. *Legationes transmarinae deinde in senatum introductae sunt; prima Eumenis & Pharnacis Regum, & Rhodiorum querentium de Sinopensium clade.* Nam plane illic indigitari cladem quam acceperunt, non quam dederunt Sinopenses, apparet ex Polybio, quem per hæc verba interpretatur Livius, Legat. 51. ἡκον δὲ ἔ Ρόδοι προσβέουτες ἡμῖν ἔ Σινωπίων ἀτυχίας. Jam vero licet ea vox sic acciperetur, Pomponius tamen Mela respiciendus foret, quem tractamus, aliquoties ea usum, & quo sensu, patet ex ipso. 2, 3, 93 *Marathon Persarum maxima clade pernotus.* Et paulo ante: *tulit aves cum summa clade advenientium pennas quasi tela jaculatas.* Hæc quum ita esse videamus, nunquam dubitavi, quin scripserit auctor *Romana classe.* Sic Salamin ei dicitur *excidio classis Persicæ notior.* 2, 2. *Laconica classis signatus excidio.* Et ibid. *Naufragio classis Attica.* Unde apparet, ubi rem gestam mari adnotat, auctorem semper fecisse classis mentionem, ut hoc loco fecisse etiam arbitror. Nam Pincianus est nimius.

2, 7, 71 *Scyrum*] Edi oportuit *Scyron*; sic enim habent duo MSS.

2. 7. 141. *Peloris*] Ausus fui deferere editiones præcedentes, in quibus plerisque est *Pelorum*, quum in scripto libro reperissem *Pelorus*. In quo vocabulo disputat quidem Pincianus,

tianus, quam varie pronuncietur, nempe *Pelorias*, *Peloris*, *Pelorus*, & se scribere testatur *Pelorus* ex Ptolemæo & Marciano. Sed nostræ lectioni fides est ab ipsa Pomponii manu, infra scribentis *Pelorida*, quam scripturam tenent concordēs MSSi: quam terminationem nunc ei displicuisse vel etiam maluisse nunc scribere *Pelorias*, mox autem *Pelorida*, (quod nobis imponit editio Vossii) nulla causa est, cur putemus, præsertim eo dirigentibus quoque antiquis libris. Similis ineptiæ exemplum editur 3, 7, 27, ubi in editis scribunt *elephantes*; versu autem 37 *elephantis maximis*. Hæc quoque ipsis variandi ratio placet: quam quis credat placuisse Pomponio, maxime quum in priore loco in MS. invenerim *elephantos*, ut nunc quoque edidi? imo eandem terminationem, ex omnibus sibi inspectis ut reor, edat Vossius, qui tamen conjicere audet *elephantas*.

2, 7, 184. *Et Mariana*] Sic edidi, sequutus viros doctos & MSS. quos novi duo; non *Mariana*, ut nuper; item mox *Sulci*, non *Sulchi*, quia illud videntur servasse ab auctore iidem codices, præferentes *Sula*.

3, 1, 8. *Non alio alioque in vicem*] Plane non auscultari oportuit Cl. Vossio hanc lectionem restanti facile fuisse excudere, quum libri omnes manu exarati habeant *non alios aliosque*. Immo hæc est ipsa vera lectio, dependens a voce

voce *campos*, æque ac sequentes *hos & illos*.
Non bene sic mutaret sermonem Mela.

3, I, 55. *Myrtilis, Balsa*] Ita correxit Hermolaus ex Plinio, Ptolemæo, Antonino & cæteris. In quibus quum nihil culpæ posset Vossius, culpat lectionem Marciani *Ιβάλου*, putatque scripsisse *Βάλου*, ut apud Ptolemæum. Ego non dubito, quin *Ibalsa* verum sit nomen etiam apud Melam, cujus veram scripturam non adsecutus fuit Hermolaus. Nam quum hic citet *Myrtilibalio*, idque ego sciam exstare in duobus scriptis, & haud dubie exstabit quoque in aliis, manifeste apparet idem fatum hujus vocis fuisse, quod vocis *Hispal* supra, & scripsisse Melam *Myrtil, Ibalsa*.

3, I, 60. *Ad illam partem*] MSS. duo in *illam p.*

3, I, 67. *Tum reducta iterum, iterumque recto margine jacens*] Hanc distinctionem ex aliis editionibus retinui, a quibus temere abiit Vossiana alias peiores sequuta.

3, I, 84. *Hinc perpetua ejus ora*] Vocem primam nos quoque in neutro ex scriptis extare novimus, ut recte Cl. Vossius eam deleat, & deleri debuit.

3, I, 100. *Usque adeo semet & terras angustantibus*] Hæc est codicum veterum scriptura. Unde Pincianus legit *semet terris angustantibus*. Sed videtur vulgare vitium in codicibus scriptis

ptis *angustantibus* pro *angustantis*, nempe Hispaniæ.

3,2,36. *Nam a Pyrenæo ad Garumnæ Aquitani*] Editiones omnes hætenus *Aquitania*. Nos tandem credidimus audiendum esse *Pincianum*, non quia præcessit *populorum* & sequitur *Celtæ & Belgæ*, quas ille præfert causas, (in quibus contra profecto varietatem captare solet auctor) sed quod mox sequitur *Aquitano-rum*, nec solet Mela in sequentibus aliter loqui, quam in præcedentibus incepit. Et jam supra habuimus exemplum corruptarum vocum ab proximis earum literis.

3,4,5. *Non se urbibus tenet*] MSS. duo *tenent*, ut & mox *habitant*. Haud dubie tenore eodem loquendi usus auctor scripsit *tenens*, *habitans*.

3,5,66. *Aliquamdiu ad occasum ab oriente currens*] Scripti duo *occurrentes*.

3,5,77. *Rabiem appropinquantium frustraturus astu unum de pluribus omittit*] In duobus MSS. inverso ordine verborum legitur *astu frustraturus*. Sed & totus hic locus ita ex MSS. videtur constituendus: *quod ubi ille interceptos earum catulos citus cœpit avehere, & rabiem appropinquantium astu frustraturus unum de pluribus omisit*: hæc præ. Nam & copulativa in illis est, & aut *omissis* aut *omissum* habent.

3,5,91. *Galliis*] MSS. duo *Galliæ*, quam scripturam quoque tuetur Plinius.

3, 5, 92. *A rege Suevorum*] In Chisiano est *Lyderum*. at in altero erat *botorum*.

3, 6, 1. *Quas angulo Bætica*] Legamus contra MSS. omnes, ut vult Vossius, *ab angulo Bat.* An ullibi angulum Bæticæ agnovit Mela?

3, 10, 30 Africæ novissimus angulus ab eo agnoscitur, non in opposita Bætica. Et certe si de angulo loquutus fuisset auctor, & præpositionem syntaxis requireret, an ea sic evanisset, ut in nullo prorsus MSto veniret obvia? Ego non dubito, quin Mela scripserit, *quas ab jugo Bæticæ adhuc usque perstrinx.* Alludit enim ad superiora sua 2, 6 *Illud* (Junonis promontorium) *jam in occidentem & oceanum obliquo jugo excurrans.*

3, 6, 33. *Qui propriarum rerum fidem*] In neutro MS. exstat pronomen relativum, nec desidero.

3, 6, 46. *Ab tergo abductu*] Sententiam bonam in hoc postremo verbo esse negat Latinitas: & ipse auctor longe aliter *Tò abducere litus* usurpat in ipsa Gadium descriptione. Egregie MS. legebat *obducta*, quo notat basin vel tertiam lineam ad conficiendum trigonum apponere.

3, 5, 58. *Causas autem & bella contrahunt*] Nihil huc facit adversativa conjunctio; & legendum *tamen*, ut est in duobus MSS. referendo sensu ad superiora; nempe etsi sint opum

pum ignari, tamen causas & bella contrahunt, ac se frequenter invicem infestant.

3,6,65. *Sed utrinque aequali tractu litorum oblonga*] MS. *utrunque*.

3,6,71. *Pietatis admodum expertes*] Ab editione Vossiana absunt hæ voces, neque utrum de industria expulsæ, an imprudenter omissæ, constat. Nos nullam causam vidimus, cur non restitueremus, quum sint in MSS. Nec vero desunt rationes, cur probæ notæ sint.

3,5,72. *Angustis inter se ducta spatiis*] In controversiam venire nequit, quin ita scripserit Mela. Sive id posuerit pro discretæ, ut loquitur Plinius, sive simpliciter *ab natura posita* & jacentes. Plane ut Ovidius II. *Metam. ductæ spatiis aequalibus Hora*.

3,5,73. *Septem Æmodæ. Contra Germaniam vecta in illo sinu quem Codanum diximus, sex. Ex iis Scandinovia*] Voces hæ magnus fuerunt eruditorum labor, qui quid afferant, novimus; sed in illis nemo se magis ridiculum & vanum præbuit, quam qui nuperrime speciosa conjectura & lectorem & Melam circumvenire voluit. Judicat pro *ex iis* scribendum *ex insulis*: „ facile id fieri potuisse, quia librarii voces fe- „ re omnes contrahebant. Nec satis: sed ad- „ dit: si exaratum vel *ins* vel *is* vel alia similis „ scribendi ratio fuit adhibita, facile in par- „ ticulari *iis* degenerare potuit. Sic nempe
& cœ-

& cœlum potest facile ruere. Sed hoc est specimen ejus judicii ; quod sane nihil aliud, quam obfuscat & corrumpit illam inimitabilem & studiosam hujus auctoris curam ad nitorem ingenii sui in hoc scripto adhibitam. Nam ut uno halitu diffles, quicquid ille ineptit, observa, lector, nec in capite ultimo libri secundi, nec hoc capite non nisi semel, in principio nempe capituli, vocem *insula* ab Pomponio usurpari, quamdiu aliquas earum enumerat: non item alibi. Hoc tantum capite infra, ubi aliquid singulare in Sarmaticis contingit, nec vitare potuit, scripsit, *alias insula videntur, alias una & continens terra*. Ut negari nequeat, quin is genium scriptoris non ceperit. Quare quum MSSi habeant *contra Germaniam vecta in illo sinu, quem Codanum diximus, ex iis, censui tò vecta* negari non posse, quin recte se haberet, confirmante ipso Pomponio, 2,3,30, *Gracia a septentrione in meridiem vecta*. Denique subodoratus sum voculam numerandi ob similitudinem literarum excidisse inter illas voces *diximus ex*, quod sane etiam aliquoties supra accidisse perceperant eruditi. Immo etiam hoc ipso capite, *in ea quod ibi solo longe occasurus*. Ubi Vossius scribere jubet, *quod ibi sol hant longe* Quod miror. Utrum in MSSis ò est *hand*, an vero *non*? tò *lon* quod sequitur inducit ad credendum excidisse voculam *non*. Legi igitur

tur debuit *ſol non longe*. Quo minus dubites, idem progrediendi ordo ſervatur 2, 7, 16. *Sex ſunt inter Iſtri oſtia: ex his Pence notiffima & maxima.*

3, 5, 82. *Oaonas*] Notabiliter nunc Græciſat Cl. Voſſius. Quis enim Græcus legens *ὠαίνες*, ſtatim colligeret id compoſitum ex *ὠόν* & *αἰών*, & notare ovis viventes? Immo inquit, id fieri, ut *μακροίαν* & *εὐαίαν*. Scilicet humano capiti cervinam, &c. Nam in *εὐαίαν* eſt integra vocola aliquid ex ſe ſignificans: in *μακροίαν* non modo eſt prima ſyllaba, ſed ſequentibus cam duabus literis ſtatim patet venire a *μακρὸς*. At in *ὠαίαν* eſt ſimplex modo *ω*, quam literam quis Deus inſpirabit venire ab *ὠόν*, quum tot ſimplices Græcæ voces ab eadem vocali incipiant? Immo habeamus ipſum *ὠα*? Similiter quoque abſit, ut Græcus aliquis legens *ὠώναι*, ſtatim conjiceret eſſe ovorum emptores. Non poteſt dubitari, quin vocaverint *Oaonas* vel *Oonaonas*.

3, 5, 84. *Satmalos*] Hic quoque inanis eſt collectio vocabulorum ab Voſſio facta, quorum nullum aut ad literas, quæ exſtant in MSS. aut ad explicationem, quam adjungit Mela, & ad quam alluſit hæc vox, quidquam accedit; non magis proſecto, quam quod ex eis eligit, *Tannotos*. Quapropter hæ literæ conſiderandæ ſunt, aut quæ in aliis etiam MSS. exhibentur

tur & *anaios* vel denique *Satinales*, quæ exstant in Chisiano codice. Scripsisse auctorem dico *Ouatmallos*, quæ vox composita, ut clarum est, non eget expositione. Sic *δοκονόμαλος* *πρῆξις* Æschylo in Prometheo, quia habebant *κεφαλὰς πειραιεῖας* *φολίσσι δοκονόλων*.

3, 7, 29. *Ut in ea mella*] Accedo MSS. qui habent *eo*, nempe solo, quod proximum est.

3, 7, 47. *Prudentiores eis quibus ars studiumque sapientiæ contingit.*] Mirificas oportet esse rationes omnium, qui hæc ita sustinent edere, quum in nullo sic invenerim scripto codice. Chisianus præferebat *prudentiores enim quibus*. In alio legebam *prudentiores ei quibus*. Hic primus debebat esse stimulus non acquiescendi huic commento ex causa vetustæ lectionis. Præterea quod nunc legitur, est & ipsum contra genium Melæ, qui non solet talibus præmittere pronomen. Legendum enim, *Prudentiores & quibus ars studiumque*. Ubi otium erit, id pluribus probabimus.

3, 7, 75. *Post ubi aliquot sæpe magnis flexibus cinxit jugum, ingens iterum, rectus solidusque decurrit*] Nunquam potui intelligere hunc locum; adeo vanissimis distinctionum quisquiliis eum torquent editores. Prout allego, sic invenies in editione Sanctii Stephanique ac Vossii, quum Vadianus ediderit *flexibus cinxit jugum, ingens iterum rectus solidusque*. Schottus,

quem secuti Germani, *cingit jugum*, *ingens iterum*, *rectus*, *solidusque decurrit*. Sed quaecunque illud, velim doceant me illi omnes, quare hic Indus dicatur ingens iterum? ubi Pomponius statuit eum minorem factum? Profecto nuspiam; & licet discerpatur, ne sic quidem statuit eum diminutum. Verbum de eo nullum est. Dico prorsus *iterum* conjungi debere cum *rectus solidusque*; at *ingens* cum precedenti *jugum*, quod certe tale fuisse docent magni illi flexus. Itaque distinguo: *Post ubi aliquot saepe magnis flexibus cinxit jugum ingens, iterum rectus solidusque descendit*. Sed & in duobus MSS. legitur *post ubi saepe aliquot magnis*. Plane ut de Nilo 1,9. *Cum diu simplex savusque descendit, circa Meroen late patentem* (agnoscis & hic magnos flexus & ingens jugum) *insulam, in Ethiopiam diffunditur: ubi rursus coit, &c.*

3,8,36. *Nec secatur continuo agros, sed late diffusus in stagna*] Adversativa in MS. non exstabat, & merito inde reor eam non esse Pomponii, cujus hæc quoque elegantia est, ut aliorum Latinorum. 3,3,12. *Nandi non patientia tantum illis, studium etiam est.*

3,8,67. *Verum tamen in flexu etiamnum modico Rubri*] MSS. duo *verum in flexu tamen etiamnum Rubri.*

3,8,87. *Patrescentium membrorum tabe*] Legendum

gendum opinor *tabo*. Ex tabe enim nihil con-
crescit, nec tabes est putrescentium membro-
rum.

3,9,24. *Mira aves cornuta Tragopanes*] Val-
de jactata fuit in editionibus vox ultima. *Tra-*
gopomones olim lectum. Hermolaus citat *Tra-*
gopomenes & vel hoc retinet, vel ex Plinio re-
ponit *Tragopanades*, nulla addita causa. Pin-
cianus *Tragopogones*, respiciens Ptolomæi gal-
linas barbata, quas nunc ne somniavit quidem
Mela. Turnebus, Schottus & Salmasius *Tra-*
gopanas, & non modo his se comitem dare
potuit Vossius, sed etiam conatur probare.
Dicit Tragopanes dictos ut *Αἰγίπνες*, & *Εἰρηό-*
πνες. Quid ergo? an hæc quoque monstra ex
avium genere sunt? Non sane, non magis
quam Tertulliani Cynopanes, quos ait fuisse
canes cornutos, non volucres. Quid ergo con-
tumeliosius, quam impingere Melæ vocabu-
lum tale, quod ad sententiam ejus plane ac-
commodari non potest? Ut enim per cynopa-
nes non nisi cornuti canes, sic per Tragopa-
nes non nisi cornuti hirci intelligi possunt, qua-
les sunt omnes ejus generis, nec tanquam mon-
stra annotari vel possunt vel merentur: & tam
boni sunt tragopanes, quam *cynopeina*, quas
ita explodit ipse in alio, vel maxime exploden-
dus. Ne quæram, an Tragopanes & *Ægipa-*
nes non potuerint conjungi ab Mela. In MS.

legi *tragapomenes*. Ut habeas aves cornutas, lege ex tanta hæsitazione *tragopaones*.

3,9,73. *Alit & flumen*] Immenſum temere adminiſtratus locus, ſi quis Vadianum aut Pincianæ inſpexerit. Summa tamen eſt, in MSS. plerisque legi *aliter pyrum* vel *aliter pyrhum*, quorum hoc exſtare in Chiſiano ſcimus. Henr. Stephanus tamen teſtari potuit pro voce illa *flumen* ſe legiſſe in vet. *papyrus*. Itaque Voſſius quoque ex citatis modo lectionibus ſcriptis ait legendum videri *alit papyrus*: ſed tamen diſcedit ad rariffimam vocem obtendens ſane optimos & antiquiſſimos codices. Quid dicemus? Quare autem ex *aliter pyrum* videtur legendum *alit papyrus*? an *papyrus* vox fuit ignota librariis, ut eam corruerint? an facilis eſt corruptela *pyr* in *pa*? Mihi id nequaquam videtur; & poſthac ſpero aliis quoque. Certe enim adhuc firmi ſumus, ex ſcriptura, quæ in tot ſcriptis codicibus inventa eſt, corrigendum eſſe, *alit & ſcirpum*. Hæ literæ proriſus illuc dirigunt, tantum tranſpoſitæ, ut in hoc ſcripto ſæpius accidit. Adeantur modo, quæ eximii Viri, Druſius & Grotius collegerunt ad Geneſeos xli, 2 & hiftoriam Iobi vii, 11, in quorum faulta citatione finimus.

F I N I S.

In Mela 3,5,87 lego circumfuſum. In Notis pag. 81 ult. verſ. ſi ſupple Helleſponticum. Helleſpontius poetis gratum eſt & inde Helleſpontiacus.

